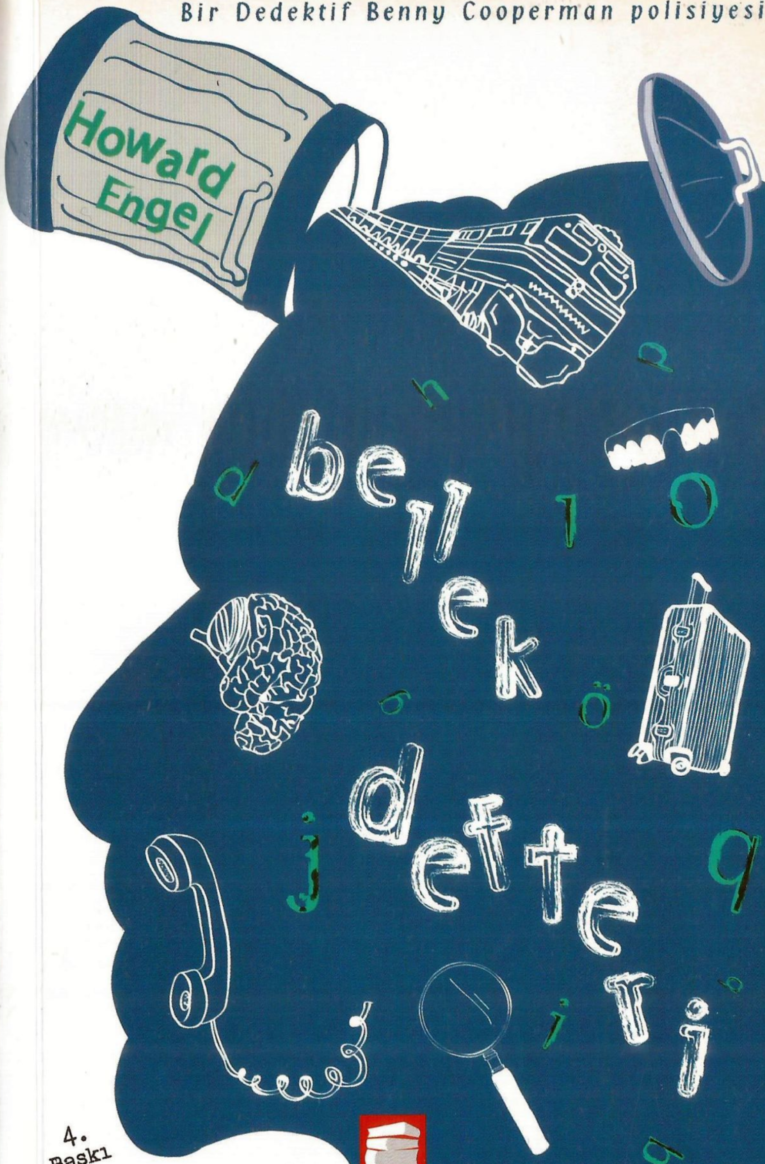

FİNAL
KÜLTÜR SANAT
YAYINLARI

Bellek Defteri

Howard Engel

Bellek Defteri

Howard Engel

Sertifika No: 10876
ISBN: 978-605-374-363-7

4. Baskı: Mart 2018

Türü: Roman 5

Baskı ve Cilt:
WPC Matbaacılık / 2018
WPC Matbaacılık San. ve Tic. AŞ
Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad.
No: 17/1 Esenyurt/İstanbul
Sertifika No: 35428
Tel: 0 212 886 83 30

Genel Dağıtım:
Final Pazarlama
Tel: 0212 604 10 00

Final Kültür Sanat Yayınları
Büyükdere Cad. Cem İş Merkezi No:23 Kat:6 Şişli / İstanbul
Tel: 0212 343 76 00

www.finalkultursanat.com
kultursanat@final.com.tr

Bir *Dedektif Benny Cooperman* polisiyesi

Bellek Defteri

Howard Engel

İngilizce aslından çeviren:
Sinem Çelebioğlu

Howard Engel

Howard Engel, uluslararası bir halk kahramanı haline gelen ve çok sevilen dedektif Benny Cooperman'ın yaratıcısıdır. Engel'ın iki romanı televizyon filmlerine uyarlandı, kitapları da pek çok dile çevrildi. Howard Engel 2001 yılında geçirdiği felç sonucu *alexia* hastalığına yakalandı. Okuma yeteneğini kaybetmesine rağmen, kısa süre sonra *Bellek Defteri*'ni kaleme aldı. Engel, Toronto'da yaşıyor.

Cathy Nelson'a ithaf edilmiştir.

RÜYA

Trenin hızı giderek artıyordu. Tekerlekler gıcırdıyor, eğim yükseliyordu. Diğer yolcular hiçbir şeyin farkında değildi. Yanımda oturan Anna Abraham kitabını okumaya devam ediyordu. Pencerenin ardında, ileride uzanan manzarayı, aynı hizada giden raylar bölüyordu. Sola kıvrılan virajı görebiliyordum, daracık bir viraj. Oraya doğru büyük bir süratle ilerliyorduk. Tekerlekler çığlık atıyordu. Birbirlerine sürtünen metallerin çıkardığı korkunç sesler. Vagonlar yerlerinden çıkıyordu. Tehlikeyi omurgamda hissedebiliyordum. Takla atacaktık. Merkezkaç kuvveti ya da merkezcil kuvvet. Hangisi olduğunu çıkaramıyordum. Belki her ikisi birdendi.

Tren sallandı. Frenler ciyakladı. Sonra tekinsiz bir sessizlik, düşerken olan sessizlik gibi. Ortalıkta Anna'yı göremiyordum. Ters dönüyorduk! Çantalar ve bavullar üzerime yıkılıyordu. *Alice Harikalar Diyarında*'daki resimler aklıma geldi. Etrafımda

ve tepemde kahve kupaları ve iskambil kâğıtları uçuşuyordu. Trenin zemini tavanla yer değiştirirken, kâğıt ve bozuk paralar bir an havada asılı kaldı. Gazeteler ve rengârenk dergiler, pencerenin ardında baş aşağı olmuş manzarayı kapamıştı. Havada uçuşan nesnelerin hengâmesinde, köşeleri metal destekli bir bavul bana doğru geliyordu. Kaçmaya çalıştım. Her şey ağır çekimde hareket ediyor gibiyken bu çok da zor bir şey değildi. Ama ağır bavul sol gözümün üstüne çarptı; karanlıkta, uçan nesneler fırtınasında yere yıkıldım.

1

Evrensel olarak kabul edilen bir gerçektir ki, kendi adına hareket eden bir özel dedektif, salağın teki için çalışan bir budaladır. Bu ne kadar doğru olsa da, bir sene önce, bu budalanın itibarını biraz olsun temizlemeye yarayan bir olay yaşandı. Her şey o tuhaf mekânda gözlerimi açmamla başladı: Beyaz duvarlar ve tavandan sarkan perdeler. Yakınımda biri bir şeyler söyledi.

"*Ne?*" diye bağırdım.

"*Dedim ki,* 'Nerede olduğunuzu biliyor musunuz?'" Eğilmiş, yüzünü benimkine epey yaklaştırmıştı. Normal bir sohbetteki mesafe yoktu aramızda. Ayrıca kimin nesiydi bu kadın?

"Benim kim olduğumu biliyor musunuz?" Saçı temiz kokuyordu. Yüzünü tekrar yaklaştırdı. Yaklaştı ve uzaklaştı, başı sanki bir yayın üzerinde sallanıyor ya da oyuncul bir merceğin ardında duruyordu. Yatay bir yoyo gibi. Daha uzaktan onu anlamayacakmışım gibi, konuşurken iyice yaklaşıyordu.

"Hayır, bilmiyorum galiba," dedim. "Ama bu bir fırsat. Kimsiniz? Nedense bana tanıdık geliyorsunuz." Son kısmı kibarlık

olsun diye söylemiştim. Biraz tedirginlik de vardı. Yabancılarla yatay pozisyondan konuşmak zordu. Tuhaf bir yerdeydim. Bu kadın önemli bir şeyin anahtarı olabilirdi.

"Ben Carol McKay, 'sprey' ile kafiyeli. Bu hastanede hemşireyim. Hastanede olduğunuzu hatırlıyor musunuz?"

"Trendeydim. Bir kaza oldu. Tren kazası."

"Trende değildiniz, Bay Cooperman."

"Değil miydim?"

"Arabada da değildiniz."

"O halde neden yatıyorum? Nasıl bir kaza geçirdim? Otobüs mü çarptı bana? Yoksa kamyon mu? Bugün günlerden ne?"

"Hiçbir yeriniz kırılmadı Bay Cooperman. Felç veya kalp krizi de geçirmediniz. Ve bugün günlerden cuma, ayın yirmisi."

"Yirmisi mi! Neredeyse *bir* aydır buradayım." Bu hastanede yatmama neden olan olayın ayın başında meydana geldiği fikrine nasıl kapıldım, bilmiyorum. Böyle berbat şeylerin, ayın başında olması daha muntazam geliyordu. Düzenli olmaya çalışıyordum. Karmaşa, düşmanımdı. Hemşirenin kahverengi gözleri üzerimdeydi. Dudaklarımı ıslattım ve boğazımı temizledim. "Çocukken bademciklerim alındığından beri hastaneye gitmedim. Ayın *yirmisi*! Nisan neredeyse bitmiş!" Zaman algım epey bulanıktı. Neden nisan ayını seçtim bilmiyorum. Belki de hâlâ meseleye hakim olduğumu göstermeye çalışıyordum."

"Nisan geçti, Bay Cooperman. Mayıs da. *Hazirandayız.* Ayın üçü." Defterine ekli tabloya göz attı. "Altı haftadır buradasınız; bundan önceki iki hafta da Mount Sinai'deydiniz. Beni hatırlayamayabilirsiniz Bay Cooperman ama beni daha önce gördünüz. Sizinle bu sohbeti daha önce de yaptık. Ama bunu hatırlamamanıza şaşırmadım. Beynin kendine özgü bir iyileş-

me yöntemi vardır. Belki yarın tekrar deneyebiliriz. Tüm bunlar beklediğimiz şeyler."

Burada olmamın bir trenle ilgisi vardı. Yolculuğa mı çıkmıştım? Hatırlayamıyordum. Hemşirenin adını da unutmuştum. Yapbozun parçaları parmaklarımın arasından kayıp gidiyordu.

Belki de sarhoştum... Hayır, içki içmiyordum; bu benlik bir şey değildi. Bu iş giderek saçma bir hal alıyordu. Peki, bu duyduklarım neden beni ayağa kaldırmamıştı? İki haftamın, *hayır, iki* ayımın topyekün belirsizliğe gömüldüğü olmuş muydu daha önce? Neden paçalarım tutuşmuyordu? Ve işte şimdi, sanki karşımdaki kadının anlatmaya çalıştığı şey öğlen yemeği menüsüymüş gibi anlamaya çalışıyordum her şeyi.

"Sanırım tren kazası geçirdim."

"Hayır, Bay Cooperman. Tren, araba ya da otobüs kazası olmadı."

Yutkunmaya uğraşırken, bir yandan da soğuk, hissiz ifadesine karşılık vermeye çalıştım. "Felç falan mı geçirdim? Kalp krizi? Babam birkaç yıl önce kalp krizi geçirdi. Pek iyi beslenmediğimin farkındayım. Sürekli restoran yemekleri."

"Bay Cooperman..."

"... Daha çok sebze tüketmeye, az yağlı yemekler yemeye çalıştım ve..."

"Bay Cooperman, siz buraya Mount Sinai Hastanesi'nin Beyin Hasarları bölümünden geldiniz. Beyin sarsıntısı geçirdiniz."

Ellerim otomatikman hâlâ acısını hissettiğim başımın sol kısmına gitti. "Bu nasıl oldu? Kaza mı geçirdim? Vuruldum mu? Düştüm mü?"

"Hasar, kafatasınıza aldığınız darbe nedeniyle gerçekleşmiş."

"Gerçekleşmiş.' Avukat gibi konuştunuz."

"Ben darbe olduğunu düşünüyorum. Ama beyin uzmanı değilim. Bu katta yirmi iki yıldır hemşirelik yapıyorum sadece. Kimsenin sizin düştüğünüzü söylediğini duymadım. Bence arkanızdan başınızın sol tarafına vurulmuş." Söylediklerinin çoğunu bir türlü anlamıyordum. Sanki henüz tanışmadığım birinden bahsediyordu. Başka bir yol denedim.

"Annemle babam burada olduğumu biliyor mu?"

"Günaşırı sizi görmeye geldiler. Ağabeyinizle kalıyorlar. O da arada bir gelip gitti."

"*Sam* Toronto'dan buraya mı geldi? Yüz on altı kilometre yolu? Tabii, tabii!"

"Ama Toronto'da olan *sizsiniz*. O kadar yolu gelen *annenizle babanızdı*."

"Pardon. Kafam hâlâ biraz karışık. Başa dönelim. En doğru soruyla başlayacağım: Ben neredeyim?"

"Güzel başladınız. Burası Toronto, Üniversite Caddesi'nde yer alan Rose of Sharon Rehabilitasyon Hastanesi. Beşinci kattayız. Adım Carol McKay, 'sprey' ile kafiyeli. İkinci soru?"

"Ne zamandır buradayım?" Adını yine unutmuştum. Tablosuna göz attı.

"11 Nisan'da hastaneye yatırılmışsınız ve bu koğuşa iki hafta sonra, yani 23 Nisan'da getirilmişsiniz."

"Tekrar yürüyebilecek miyim?"

"Bacaklarınızda bir sorun yok Bay Cooperman. Tuvalete gittiğinizi hatırlamıyor musunuz?" Bunu söylediği anda perdenin ardındaki tuvaleti hatırlar gibi oldum. Raylara takılı olan perde, yatağımı çevreliyordu. Tavandaki rayları rüyamda görmüştüm sanki ama bu düş hatırlanamayacak kadar karmaşıktı. Adı – Her – Neyse, bana bakıyordu.

"İyi misiniz?" diye sordu.

"Böyle bir durumda nasıl 'iyi' olunabilir ki? Neler olduğunu bana söyler misiniz? Neden önceki günü hatırlayamıyorum? Neyim var benim? Bana ne olacak? İşim bitik mi? İşte mesele bu, kahretsin."

"Sesinizi yükseltmenize gerek yok Bay Cooperman. Sizi duyabiliyorum. Heyecanlanmayın. Günbegün ilerleme kaydediyorsunuz. Dün, siz uyuyakalmadan önce buraya kadar gelememiştik. Kendinizi yorgun hissediyor musunuz?"

"İlk önce neler olduğunu bilmek istiyorum. Daha ne kadar burada kalacağım?"

"İlerlemenize bağlı. Kafatası yaralanmaları zor iyileşir, kırıklardan, burkulmalardan, pek çok cerrahi müdahaleden daha zor. Sabırlı olmalısınız. Beşinci kattasınız. Bu kattaki herkes felç veya beyin yaralanması geçirdi. Duruma alışmanıza ve iyileşmenize yardım edecek insanlarla işbirliği yapacağınızdan emin olmamız gerekiyor."

"Kahretsin, ben alışmak falan istemiyorum! Çalışmam gerek. İnsanların bana ihtiyacı var. Ödenmesi gereken faturalar, erteleyemeyeceğim şeyler var."

"Bunları hep duyarım Bay Cooperman, ama hastalar zamanla pek çok şeyin üstesinden gelebileceklerini öğrenirler. Sabır acıdır, ama meyvesi tatlıdır. Koşmayı öğrenmeden önce yürümeyi öğrenmemiz gerekir. Sakin olmaya çalışın."

"Tabii, tabii. Ve doğrudan en yakın çıkış kapısına gidelim. Biz, ölümün kıyısındakilerden selamlar... Harika! Sanki *Titanik*'teki güvenlik kurallarını açıklıyorsunuz!"

"Daha çok erken Bay Cooperman. Dikkat edin de felç geçirmeyin. Bir daha ağırdan almak için bu kadar iyi bir fırsat bulamayabilirsiniz. Yoruldunuz mu?"

"Hayır, kahretsin! Size *söyledim,* sadece neler olduğunu öğrenmek istiyorum. Basmakalıp laflarla beni geçiştiremezsiniz. Her geçen gün biraz daha iyileşeceğimi biliyorum. Şimdi, gün batımına doğru giden Pollyanna'ya veda edip gerçeklere dönelim. Polis beni görmeye geldi mi hiç?" Polisin işin içinde olduğunu nereden biliyordum? Hemşire bu konuda hiçbir şey söylememişti. Bu fikir benden çıkmıştı. Ama neden?

Kaşları yukarıya kalktı. Güzel! En sonunda ifadesini değiştirecek bir soru sormuştum!

Yüz ifadesini rahatlatmak için biraz bekledikten sonra, yeniden o bilgiç tavrını takındı. "Polis sadece kendinizi iyi hissettiğiniz zaman sizinle konuşmak istediğini söyledi. Polis peşinizde değil Bay Cooperman. Kapıda nöbetçi yok. Sadece sizinle konuşmak istiyorlar."

"Elbette."

"Nasıl yaralandığınızı hatırlıyor musunuz Bay Cooperman?"

"Bir tren üzerime düştü. Ters dönmüştü."

"Bunu daha önce de söylediniz. Başka bir şey?"

"Hatırlayamıyorum. Siz bir şey biliyorsanız lütfen bana da söyleyin."

"Başınızın arkasına çok ciddi bir darbe aldınız. Travmadan önceye dair herhangi bir şey hatırlayabiliyor musunuz?"

"Travma mı? Bu tatsız sözcük olanları karşılamaya yetmez."

"Ciddi beyin hasarlarını bu şekilde ifade ediyoruz Bay Cooperman. Terbiyesizlik yapmak gibi bir niyetimiz yok yani," dedi. "Şimdi, küçüklüğünüzü hatırlamaya çalışın. Eviniz neredeydi?"

"Tam burada. Eleven Mile Creek sahilinde. Babamın burada dükkânı var."

"Güzel! Tabii burası Toronto; Grantham değil. Başka ne hatırlıyorsunuz?"

Deyim yerindeyse, gözlerimi kafamın içinde gezdirdim. Aklıma gelebilecek herhangi bir şey aradım: Okul bahçesinin sert toprağında misket oynayan çocukların görüntüsü, aynı çocukların, Edith Cavell Okulu'nun arkasındaki buzlu yokuştan kayışları, dişlerinin arasına yerleştirdiği iki parmağıyla ıslık çalıp teneffüsün bittiğini duyuran okul müdürü Bay Martin.

"İlkokulu çok net hatırlıyorum. Okulun bahçesini, altıncı sınıftaki öğretmenimi..."

"Bunu ben bile yapamam. Peki ya lise?"

Benimle yaşıt, yün giysilere bürünmüş çocuklarla yaptığımız otobüs yolculuğunu düşündüm. Kızların kitaplarını göğüslerine bastırarak merdivenlerden inip çıktığı, heybetli üniversite binasını görebiliyordum. Yıllık fotoğrafı çektirmek için dizilen öğrenci arkadaşlarımı ve mertebelerine göre sıralanmış öğretmenlerin ciddi ifadelerini görebiliyordum.

"Bir düşüneyim. Bay Kramer (ona Otto diyorduk), Bayan Smith, Bay Ogilvy, Bay James Palmer, Bay Price, Bay C. Evan Macdonald, Bayan Smith..."

"Bayan Smith'i saymıştınız."

"Onu iki kez anmaya değer. Toronto Üniversitesi'nin eski amigo kızlarından olduğu söylenirdi. Ya da en azından biz öyle olduğuna inanmak isterdik." Biz erkeklerin, Bayan Smith'in tarih derslerini nasıl iple çektiğimizi anımsadım.

"Geçen sonbahar veya kış hakkında neler hatırlayabilirsiniz? Kar yağışı bittikten sonra yoğun mu çalışıyordunuz? Üzgünüm Bay Cooperman, ne işle meşgul olduğunuz konusunda bilgim yok. Borç tahsildarı gibi bir şey misiniz?"

"Bazen iş oraya varıyor. Ben özel dedektifim."

"Ah, Sam Spade ve Lew Archer gibi mi?"

"Evet, ama aktör Bogart değil. Onun bu can sıkıntısına katlanabileceğini sanmam."

"Yakın zamanlı davalarınızdan birini hatırlıyor musunuz?"

Yanıtlamadan önce bir müddet sessizce düşündüm. "Günümüze yaklaştıkça hatırladıklarım belirsizleşiyor. Nesneler, görüntüler henüz kalıba dökülmemiş jöleye benziyor. Ofisimi ve dairemi gözümde canlandırabiliyorum ama nerede olduklarını ya da oralara nasıl gittiğimi tam çıkaramıyorum."

"İşiniz hakkında düşünmeye devam edin," dedi.

Sis bulutunu dağıtmaya çalışarak düşündüm. Sadece tuzla buz olmuş bir tabağın kalıntıları gibi parçalar, konfetiler, kırıntılar vardı. Geniş bir salonda yankılanan sesler. Belki bir müzede. Anlamsız şeyler. Sonra sürekli tekrarlayan, aşağıya doğru yuvarlanan vagonda yere yıkılmamın görüntüsü. Bazen geçmişime ait, unutmuş olduğum, hatırlamaya, ilişkilendirmeye, tanıştığım zamanı saptamaya, tanıdık bir anıyla eşleştirmeye çalıştığım isimler duyuyordum. Doug Slack, Garth Dittrick, Billy Challace. Çoğunu yıllardır düşünmemiştim. Anaokulu sınıfımdaki çocuklar, ilk davalarımdaki müşterilerim, yalnızca bir kez buluştuğum kızlar, roman ve film kahramanları. Hemşire hâlâ benden bir cevap bekliyordu. Soruyu hatırlamaya çalıştım.

"Birkaç yeni dava vardı." Şu anda resmen sis bulutlarını dağıtmaya çalışıyordum. Çalışma masamın ardından baktığımda ofisin nasıl göründüğünü hayal etmeye çalıştım. "Sanırım bir otlakçı vardı ve..." Zihnim daha fazlasını vermiyordu. Başım ağrıyana kadar zorladım. "Hemşire, hafıza kaybına amnezi dendi-

ğini biliyorum. *Lost Horizon* gibi eski filmlere malzeme olmuş popüler bir durumdur..."

"Shangri-La hakkında olandı bu, değil mi? *Random Harvest*'ı kastediyorsunuz. Her ikisi de James Hilton'ın kitaplarından uyarlandı. İnsanlar hâlâ bunları okuyor mu?"

Konu hakkındaki bilgisinden etkilenmiştim ama kolay kolay elimden kurtulamazdı. Bana acı veren şeyle ilgili daha çok şey öğrenmek istiyordum.

"Bana amneziyi anlatın," dedim. "Geçici mi, yoksa kalıcı mıdır? Hafızamın ne kadarı temelli göçtü?"

"Şey, Bay Cooperman, madem sordunuz, açıklamaya çalışayım. Gördüğümüz kadarıyla zihninizde, düşünme, konuşma ve algılama yeteneğinizde sorun yok. Biraz önce James Hilton'ın romanını hatırlamanız gibi. Yanlış kitabı söylediniz ama aynı yazara aitti. Bu da kavrama gücünüzün genel olarak sağlam olduğunu gösteriyor. Reflekslerinizi ve kas hareketlerinizi test ettik. Hepsi normal. Bunu hatırlamayacaksınızdır ama geçen hafta bir başka hastayla satranç oynadınız. Galiba en az bir oyun kazandınız. Bu iyi haber. Kötü habere gelince, şundan kesinlikle eminiz ki, testlere göre siz bundan böyle..."

"Söyleyin artık, kahretsin!"

"Kolay değil, Bay Cooperman. Okuma yeteneğinizi büyük ölçüde yitirdiğinizi düşünüyoruz; yani *biliyoruz*."

"Okuma mı!"

"Evet. Henüz farkına varamamış olabilirsiniz ama biz eminiz."

Boş gözlerle çevreme baktım. Normalde görebileceğim her şeyi görebiliyordum. Hemşireyi, perdeleri, örtünün altındaki dizlerimi görüyordum. Pencereden, caddenin karşısın-

daki hastaneyi görebiliyordum. Görüş yeteneğimde bir sorun yoktu. Adı – Her – Neyse, uzanarak pencerenin yanında katlı duran gazeteleri aldı ve bana uzattı. İlk gazeteyi alıp açtım. Hayal kırıklığıyla bakakaldım. Sırpça, Hırvatça, Portekizce ya da Yunanca yazılmış olabilirdi. Kelimeleri çıkaramıyordum. Ön sayfaya iyice gömüldüm. *The Globe and Mail*'in logosunu hatırlıyordum. O kısım İngilizceydi ama diğer sözcükler farklı bir dildeydi. Ellerim titremeye başladı. Tekrar yaklaştım. Bazı harfleri çıkarabiliyordum. '*Şey*' ile '*ve*' kelimelerini gördüm ama diğer sözcükler benden kaçıyordu. Harfleri çözemiyordum. Belki iç sayfalarda durum farklı olur, bir başarı yakalarım diye sayfayı çevirdim. Hiçbir şey değişmedi. Hafızamı kaybetmekle kalmamış, okuma yazması olmayan biri olup çıkmıştım! Gözyaşlarımı engellemek için gözlerimi kırpıştırdım. Bu lanet olası gözler sadece bu işe yarıyordu.

Sanırım o sıralarda haykırmaya başladım.

2

Zihnimin bir köşesinde bana oyun oynandığından ya da komplo kurulduğundan kuşkulandım. Eski bir filmde, Nazilerin esir aldıkları düşman subayını, hafızasını kaybettiğine ve savaşın yıllar önce bittiğine nasıl ikna ettiklerini anımsadım. İnandırmak için adamın saçlarını beyaza boyamış, yüzünü ve cildini yaşlandırmış, ona Müttefiklerin zaferinden söz eden ileri tarihli gazeteler göstermişlerdi. Adam elindeki çoktan iyileşmiş olması gereken kesik yarasını hatırlamasaydı, Naziler neredeyse oyunlarında başarılı olacaklardı. Adam, Müttefiklerin Avrupa istilasıyla ilgili planlarını onlara anlatmaktan son anda kurtulmuştu. Koridordaki tüm gazetelere dikkat etmeye karar verdim. Her şeyden kuşku duymak en güvenli hareketti. Örneğin, madem burası hastaneydi, doktorlar neredeydi? Hiç doktor gördüğümü hatırlamıyordum. Beni kandıramazlardı!

"Otlakçı nedir?"

"Hı?" Konuşan, hemşiremdi. Benim özel hemşirem, adı da şeydi... Siyah olduğunu henüz fark etmiştim. Karayipliydi bel-

ki. Bu önemli bir bilgi değildi ama daha önce fark etmemiştim.

"Üzerinde çalıştığınız davanın bir otlakçıyla ilgili olduğunu söylemiştiniz."

"Ah, *otlakçı*. Otlakçının anlamı... Ama konuyu değiştirmeye çalışmayın."

"Konuya tekrar döneceğiz, söz veriyorum. Şimdi biraz mola vermelisiniz."

"Borcunu ödemeyene otlakçı denir. Bu, Grantham'lı fakir bir adamdı. Onunla profesyonel olarak çalışmaya başlamadan bir yıl önce, amatör bir tiyatro grubunda tanışmıştık. Son derece sevimliydi. İkinci sınıf ama şair ruhlu bir dolandırıcıydı. Hakkında dava açan hukuk bürolarının isimlerine âşıktı! Bu isimlerdeki ahengi severdi: Trapnel, Fleming, Harris, Kerwin ve Barr; Heatherington, Cavers, Goodwyn ve Chown. Bu isimleri şiir okur gibi söylerdi. Kötü bir adam değildi, gerçekten; dolandırıcı olduğunu düşünmezdin. Lüks hayat sürdü, hiç çalışmadı ve sömürdüğü her iki kadını da sonunda şutladı. Söylediğine göre nafaka yüzünden canından bezmişti; bu da hayatında başka kadınlar olduğu anlamına geliyordu. Beni tutan kadın, onda henüz keşfedemediği bir iyilik olduğunu düşünüyordu. Haklı da olabilirdi. Adam bir gün bana La Jolla, Kaliforniya'dan bir kartpostal gönderdi. Ama şimdilerde New York'ta bir çiftlikte olduğunu sanıyorum. Ailesi oralarda yaşıyor."

Hemşire dalıp gitmişti. Sanırım en uygun ifade bu. Kendinden geçmişti. Devam ettim: "Bir keresinde başka bir otlakçı davasına bakmıştım. Bu da karısına ve çocuklarına para desteği yapmayı aksatıyordu. Nafakayı. Borçları, benim bir yılda kazandığımdan daha fazlaydı." Hemşire haklıydı: Geçmiş hakkında konuşmanın sakinleştirici bir etkisi vardı. Kendime şaşıp

kalmıştım. Az önce Grantham Halk Kütüphanesi'nden mahrum kalacağımı öğrenmiştim; üstüne üstlük çözdüğüm bulmaca da Grantham Gazetesi'ndeydi. Ben de, sanki tüm hayatım tuvalete atılıp üzerine sifon çekilmemiş gibi, durmuş çene çalıyordum. Duraksayıp yakın zamandaki anılarımı taradım. "Süren davalarımı hatırlayamıyor gibiyim. Buradan çıkar çıkmaz ofise göz gezdirmem gerek."

"Her şeyin zamanı var. Sizin durumunuza, Bay Cooperman, *alexia sine egraphia* deniliyor. Ender rastlanan bir vaka."

"Bu vakaya benim adımı verirler mi?"

"Daha güzel şeylerle hatırlanabilirsiniz."

"Okuma meselesini söylediğinizde resmen kendimi kaybettim. Affedersiniz. Peki söyleyecekleriniz bitmiş miydi? Dahası var mı?"

"Buna hazır mısınız? Okuyamamak kadar kötü değil ama bir o kadar sinir bozucu."

"Söyleseniz iyi olur. Cesur olacağım."

"Belki de çoktan farkına varmışsınızdır. Bazı şeyleri unutuyorsunuz. Elmalarla armutları, portakallarla limonları karıştırıyorsunuz. Yüzleri isimlere oranla daha iyi hatırlıyorsunuz. Benimkini mesela."

"Adınızı hatırlayacağım. Bir şeye benziyordu, değil mi?"

"Doğru. Carol McKay, 'sprey' ile kafiyeli."

Bu ismi, beynime kazınsın diye defalarca içimden tekrarladım. Kendimi sınamak yerine umuda tutunmakla yetindim.

Yine bana o oyuncul kahverengi gözleriyle bakıyordu. "Tam hafızanızın gidip geldiği o anda nasıl hissediyorsunuz?"

"Çok zorladığım zaman her şey tuzla buz oluyor. İçimden gevezelik ederken sizin adınızı, hatta kendi adımı bile unutu-

yorum. Kendi haline bırakmak daha iyi. Peşine düştüğüm anda kalabalık bir partide gördüğüm birinin ismini hatırlamaya çalışıyormuşum gibi oluyor. Böyle bir hafızayı kazımaya çalışır durursun. Arkasından koşuşturman işe yaramaz. Yahu, nasıl oluyor da hâlâ 'kazımak' ve 'koşuşturmak' gibi kelimeleri hatırlayıp söyleyebiliyorum?"

"Başınızdaki darbenin konumuyla alakalı. Bir santim yukarı veya aşağıda olsa, farklı sorunlarınız olacaktı. Geçen cuma bir vaka ile karşılaştık; bir adam yutma kabiliyetini yitirmişti. Cerrahi müdahale gerekiyordu. Size her kim vurduysa Bay Cooperman, güzel bir nokta seçmiş. Biraz rehabilitasyonla neler yapabildiğinize siz de şaşıracaksınız."

"Teşekkürler," dedim yarım ağızla. İlerleme falan kaydetmek istemiyordum, hayatımı geri istiyordum. Bundan aşağısı kurtarmayacak, yetersiz olacaktı. Derin bir umutsuzluğun bacaklarımdan karnıma doğru yayıldığını hissettim. Karanlık bir ruh hali zihnimin limanına yanaşmış, yeni emirleri bekliyordu. Rehabilitasyon demişti hemşire. Rehabilitasyonu sevmeyeceğim açıktı. Daha başlamadan, yapay tatlandırıcının ağızda bıraktığı tat gibi bir his veriyordu.

"Duymak istediğiniz şeyin bu olmadığını biliyorum Bay Cooperman, ama önerebileceğimiz tek şey bu. Koridorda yürürseniz, sizden çok daha kötü durumdaki insanları görebilirsiniz."

Koridordaki insanlar umurumda değildi. Arkamı dönüp yüzümü perdeye çevirmek istedim. Bu kadın, bir anlığına kendime acımama bile izin vermiyordu. Kendim için şimdi üzülmeyeceksem, ne zaman üzülebilirdim ki?

3

"Bana *Alex Graphic* ya da adı her neyse, onunla ilgili daha fazla bilgi vermelisiniz. Lütfen, *İle Kafiyeli.*" Hâlâ benim odamdaydık. Veya belki de *yine* benim odamdaydık ve zaman akıp geçmişti. Güneş batmak üzereydi, odanın ışığı farklıydı.

"*Alexia sine egraphia*, bir terim. Latince. *Alexia*, beyin hasarından dolayı okuma becerisinin kaybı anlamına gelir. Bunu biliyorsunuz."

"Geri kalanı ne peki? *Sine*, olmadan demek. Lisedeki Latince dersimden hatırlıyorum."

"*Egraphia* olmadan. Yazı yazma yetisinin kaybı olmadan."

"Çok fazla olumsuz anlam var. Bu, yazabildiğim anlamına mı geliyor, yoksa *yazamadığım* anlamına mı?"

"Yazabiliyorsunuz. Nadir rastlanan bir durum olduğunu söylemiştim."

"Kahretsin, ne yazdığımı okuyamadıktan sonra yazı yazabilmenin ne anlamı olabilir ki?"

"Kuralları canınızı yakmak için biz uydurmadık, Bay Cooperman. Okumak ve yazmak farklı işlevlerdir. Genellikle bunlardan birini kaybeden biri, diğerini de kaybeder. Ama sizin durumunuz farklı." İle Kafiyeli, fısıldar gibi konuşuyordu. Bu onun için kolay değildi; ben de durumu hiç kolaylaştırmıyordum.

Söyledikleriyle, hayatımın yarısını geri kazandığımı hissetmem gerekirdi belki ama öyle gelmiyordu. Okumak demek, Shakespeare ve Hawthorne, Whitman ve Poe demekti. Hammett, Chandler ve Macdonald ya da Christie, Rendell ve James de cabası. Yazı ise sadece bendim. O konuda pek rekabet yoktu. İle Kafiyeli'ye daha sonra yeniden sohbet edeceğimize dair söz verdim. Odadan çıkabileceği için rahatladığını fark edebiliyordum.

Güneş alan bir odadaydım. Bu konuda şikâyetim yoktu. Tavandan sarkan beyaz perdeler, pencerelerden gelen ışığı yataklara eşit oranda dağıtıyordu. Hatta perdeler, sayfiye yerlerinde bir meltem esiyormuş gibi salınıyor, alabalıklı bir akarsunun yanı başında kurulmuş çadırları andırıyorlardı. Bu görüntü, yatakların üzerindeki hortum ve kordonların ulaştığı prizlerin bulunduğu bir panelle silikleşiyordu. Bir yerlerde bir banyo ve birtakım dolaplar vardı. Koridora ulaşan kapı daima açıktı. Koridor, lastik tabanlı ayakkabıların, tekerlekli sandalyeler ile sedyelerin çıkardıkları seslerle her zaman canlıydı.

Doktorlar bizi nadiren görürdü; bu ziyaretleri çok önemserdik. Onlar koridorun şöhretleriydi. Gelmekte olduklarını duyabilir, odadan odaya geçerken seslerini işitebilirdiniz. Hemşire odasından yükselen şen sohbetler, hekimlerin belirmesiyle kesilirdi. Bu kata geldiklerinde, sadece onların sesleri duyulur-

du. Asansör sesleri bile kesilirdi sanki. Doktorlar, sıkı bir askeri nizam içinde yataktan yatağa geçerdi. Her hasta, ekipten avuntu sadakasını aldıktan sonra, günlük sesler normale dönerdi.

O akşam tıkırdayan tepside yemeğim geldiğinde, hemşiremle sabah yaptığımız konuşmayı halen hatırlayabiliyordum. Verdiği haberler beni hâlâ sarsıyordu. Elimin altındaki her kâğıt parçasında, hemşiremin ne kadar haklı olduğunu kontrol ediyordum. Eğer bu bir komploysa, gerçekten şeytanca hazırlanmıştı. Hiçbir kâğıt parçası, çözebileceğim tek bir kelime bile barındırmıyordu. *The Globe and Mail*'den *Time* dergisine kadar hiçbiri. Belki de diğer odalardaki kitap ve kâğıtlara göz atmalıydım. Bu fikir sabah aklıma gelmişti ama hiçbir şey yapmamıştım. Görünüşe bakılırsa, o Latince saçmalığın yanında, herhangi bir girişimde bulunma güçlüğünden de mustariptim. Bir yandan da fiziksel olarak kendimi çok güçsüz hissetmiyordum. Nefes nefese kalmadan banyodan geri dönebilmiştim.

Akşam yemeğinde soslu koyun rostosu vardı. Lezzeti güzeldi ama koyun eti ile sosun buraya, tabağıma gelmeden önce karşılaşıp karşılaşmadıklarını düşünmekten de kendimi alamamıştım. İle Kafiyeli'nin ana koridorda aceleyle ilerlediğini gördüğümde, onun benimle ilgilenmekten öte bir hayatı olduğunu fark edip biraz öfkelendim. Bana söylediklerini anımsadım. Onun bilgi kaynağım olduğunu, onu dinlememekle budalalık edeceğimi biliyordum. Bir yandan da depresyonumun nereye kaybolduğunu merak ediyordum. Daha önce giderek büyüdüğünü hissetmiştim ama utangaç bir geğirti olarak ortaya çıkmakla yetinmişti. Eskiden olsa, boş bir sigara paketine bile esip gürleyebilirdim. Tabii sigara içtiğim günlerde. Şimdiyse yazmayan kalemler ve bilgisayar sohbetleri yüzünden panikleyebilirdim.

Bacaklarımı yatağımdan sarkıtarak yemeğimi bitirdim. Ayaklarım yerde. İşte ben: Kontrol altına alınmış topallığıyla Cooperman, dünyayı yeniden keşfetmeye hazır.

Çabalarım bununla sınırlı kalmadı. İlk önce, yatağımın kenarında asılı duran perdeden, odada yalnız olmadığımı anladım. Bir oda arkadaşım vardı. Evet, perdenin öteki tarafından seslerin geldiğinin farkındaydım. Genellikle horlama sesleri; ara sıra da ziyaretçilerin fısıltıları. Oda arkadaşım bir keresinde bana bakıp sırıttı ama konuşmadı. Sonraki sefer de aynısı oldu.

Ayağa kalktım ve iki parça dayanıklı porselenden oluşan tuvalete gittim. Önce içeride küvet de olduğunu düşündüm ama muhtemelen bir önceki odayla karıştırıyordum. Burada küvetin sığabileceği kadar yer yoktu. Duvarda, sifonu çekmek, tuvalet kâğıtlarını atmak gibi konularda hastaları bilgilendiren talimatlar asılıydı. Kelimeleri okuyamadığım için dikkat etmeden eski yöntemle sifonu çektim.

Birisi banyo eşyalarımı çantadan çıkarmıştı. Temizleyiciler ve bakım malzemeleri, oda arkadaşımın onayından geçmek üzere öylece duruyordu. Neler olduğunu inceledim. Dün de burada böyle durmuş muydum? Ondan önceki gün de böyle sersem miydim? Ne için kullanıldığını hatırlamadığım bir iki şişeye baktım. Bu bir diş macunu muydu, yoksa tıraş kremi mi? Bu gargara mı, tıraş losyonu mu, yoksa saç kremi miydi? Malzemeleri koklamak, gizemlerini çözmeme yardımcı oldu ama en azından bir kez dişlerimi saç kremiyle fırçaladığımdan eminim. Şaşkınlığım yüzünden şaşkına dönmüştüm. Çaresizdim. Kapıda asılı duran "İtiniz" kelimesini bile okuyamıyordum. Birkaç dakika önce kendimi güçlü hissederken şimdi bitmiş haldeydim; yatağıma geri döndüm.

"E-e-e-etin üstüne koydukları... şey... şey sence nasıldı Benny?" Konuşan oda arkadaşımdı.

"Sos mu?"

"Evet, şey... *sos*."

"Zararsız görünüyordu. Beğenmedin mi?" Yataktan kalktım ve aramızdaki perdeyi iyice açtım.

"Ta-ta-tadı pek yok gi-gibiydi. Ana ma-malzemesi anlaşılmıyordu. Et, kuzu etiydi bence ama şey... şey..."

"Sos."

"So-so-sos her şeyden yapılmış olabilir: Eski bir bavul, atılmış bir cüzdan, yolda ezilmiş bir ha-ha-hayvan."

"O kadar kötü değildi."

"Ah! Tam bir... Çaylak gibi konuştun! Mezuniyete yakın fikrini değiştirirsin."

Oda arkadaşım, yatar pozisyonda, uzun ve sıskaydı. Onu ayakta gördüğümü hatırlamıyorum. Yatağının kenarında bir tekerlekli iskemle vardı. Belki de sebebi buydu. Kırlaşmış saçları, asker tıraşı gibi kısacık kesilmişti. Nasıl yapıyordu bilmem, hastane kıyafetinin içinde güçlü görünmeyi başarıyordu.

"Ne kadar zamandır buradasın?" diye sordum.

"O-o-on a-a-altı hafta olmuştur. Sevgililer Günü. Sona yaklaştım. Ta-ta-taburcu olup ayakta tedavi göreceğim. Bunun i-i-iç-için başka bö-bölümleri var." Bir kurabiyeden ısırık aldı ve bana da ikram etti. "Harika... Harika bir ailen var. Neredeyse he-her gün... ge-geldiler."

"Hatırlamıyorum." Bir kurabiye aldım ve kemirmeye başladım.

"Ba-baban Manny, be-be-benimle kâğıt o-o-oynuyor. Sophie bana şeker getirdi. İ-i-iyi insanlar."

"Evet. Onların kıymetini bilmeyi öğrenmem lazım." Sesimdeki alaycı tonun nedenini çözemiyordum. Belki de beni

kazadan korumaları gerektiğini düşünüyordum. Bu konuda ne yapabilirlerdi ki? Cooperman, gerçekçi ol!

"Öğle yemeğinde kurabiyelerini bi-bi-bitirdin mi?"

"Hangileriydi?"

"Woolly marka. Hindistancevizlisinden. Hayret bir şey, nasıl oluyor da 'hindistancevizi' gibi şeyleri söyleyip ba-ba-basit kelimeleri söyleyemiyorum?"

"Boş ver. Ben seni gayet iyi anlıyorum. Aynı durumdayız. Ben de *yazabiliyorum* ama *okuyamıyorum.* Portakallarla elmaları ben de karıştıracağım. Öyle diyorlar. Burada pek taze meyve de görmedim. Anlamadığım şey, ikimizin de bu durumu sakince kabullenmesi. Neden duvarları yumruklayıp yardım çağırmıyoruz?"

"Protesto va-va-vanasını patlattık bence. Hu-hu-huzur ve sü-sü-sükûnet bu yüzden."

"Yemeğimize koydukları bir şey yüzünden mi?"

"Hayır, bildiğin el-el-elektrik te-tesisatımızdan Benny."

Komşum, dizüstü bilgisayarını dizlerinin üstüne koymuştu. Bir dizüstü bilgisayarını ilk kez gerçekten birinin dizleri üstünde görüyordum. Onunla önceki sohbetlerimizi hatırlamaya çalıştım ama olmadı. Adımı biliyordu, annemle babama da ilk adlarıyla hitap edecek kadar yakındı. Ama bu odaya ne zaman yatırıldığımı ya da uykumda tuhaf bir şey söyleyip söylemediğimi hatırlamıyordu.

"Gü-gü-günün büyük bölümünde u-u-uyuyorsun," dedi hafifçe imrenerek. "Kö-köstebek gibi." Gözlerinde kötücül bir ifade belirdi; ben de çareyi sırıtmakta bularak yemekten kalma kurabiyelerimi aramıza koydum. Teşekkür edip kurabiyeleri hatır hutur götürmeye başladı.

Yatağıma dönerken, zihnimde buraya getirildiğimden beri neler olduğuna dair birkaç ipucu bulmaya çalıştım. Hiçbir şey yoktu. Bir yandan da bu oda ve koridordaki insanlar, oldukça tanıdık geliyordu. Buraya geleli pek de az zaman olmadığını kabul edebilirdim. Yeni gelmiş gibi hissetmiyordum. Bu kattaki koridorların her iki tarafında da köşeyi dönünce ne göreceğimi hayal meyal biliyordum.

Yatağıma yatarken neden bunu yaptığımı düşündüm. Hasta değildim. Ateşim yoktu. Aklımı da kaybetmemiştim. Sonra buldum: Yatak, insanlarla ne yapacağına karar verene kadar onları denetleyebileceğin uygun bir yerdir. Pijamalarım üstümdeyken asansöre binip ön kapıdan çıkmam ve trafiğe dalmam mümkün değildi.

Penceremden, ortasından çiçek tarhları ve tarihi şahsiyetlere ait anıtların geçtiği kalabalık caddeyi görebiliyordum. Üniversite Caddesi, Toronto, Ontario, Kanada. Hâlâ ne zaman pencereden dışarı baksam Grantham'daki Queenston Caddesi'ni görmeyi bekliyordum. Vücudum Toronto'daydı ama zihnimin yarısı Grantham'daki evimde kalmıştı.

Caddenin ilerisinde ve biraz yukarısında, tuğla ve çimento kaplı bir hastanenin ek binasının yıkılmakta olduğunu görebiliyordum. Bu harabenin hafta içinde daha yüksek olduğu fikri beynimin bir oyunu muydu, yoksa doğru bir tespit miydi? Bildiğim çok bir şey yoktu elbette. Eski kanat, tuğlalar, sıvalar ve bir kısmı hâlâ çimentoyla kaplı çelik çatı sapasağlam duruyordu. O da, ben de yıkıma giden yolda yavaştan yerle bir olana dek az çok ayakta görünüyorduk. Oda arkadaşıma kurabiyelerimi götürürken kullandığım ayaklar, besbelli kendi ayaklarımdı. Belki hatırladığımdan biraz daha gri ya da mavilerdi (bunu zavallı kan dolaşımımın, bu kadar zaman sırtüstü yatmamdan

etkilenmesine bağlıyordum) ama tartışmasız benimdi onlar. Zihnimdeki düşünceler de sesim gibi tanıdık geliyordu. Zihnim benimse, her şeyi kaybetmiş sayılmazdım.

Yatağımın sağ tarafında, pencerenin altında duran masaya yayılmış eşyalarıma baktım. Çoğunu hatırlasam da, birkaçını geçmişteki anlamlarını çıkarabilmek için elime almam gerekti. Tanıdık gelen bir gözlüğün yanındaki portatif radyoyu hatırlayamıyordum. Gözlük benimdi ama radyo benim değildi. Her iki gerçekle de baş edebilirdim. Birkaç dakika yatağımın kenarında oturup, neden ayaklarımı soğuk zemine koymakta bu kadar acele ettiğimi düşündüm. Bir süre beyhude yere düşündükten sonra da düşünmemeye çalıştım.

Ardından aklıma şu geldi: Beynimde bir hasar varsa ve bu hasar felç sonucu oluşmamışsa, o halde mutlaka kafama bir darbe almış olmalıydım. Acaba rüyamda gördüğüm trende mi olmuştu bu? Bana çarpan şey neydi? Etrafa bakındım ve İle Kafiyeli'nin yakınlarda olup olmadığına baktım. Yoktu. Kendimi sakinleştirmem gerektiğini biliyordum, yoksa yeniden dibe vuracaktım. Sakinleştirici düşüncelere ihtiyacım vardı. Sakin düşünceler.

Bütün hastaların isimlerinin kocaman harflerle kapılarında asılı olduğunu hatırladım. Terliklerimi giydim ve koridor boyunca asılı isimleri inceledim. Bir ya da iki dakika içinde kendi adımı tanıyıp eledim. Ardından diğer isme geçip acı bir şekilde inledim: "*Fos*, hayır, *Soc, Soch-hard*, hayır, *c* ve *h* art arda olacak." Harfleri tek tek bularak ismi çözmem birkaç dakikamı aldı. Hızlı bir okuma değildi ama bir başlangıçtı. Oda arkadaşımın adı, Jerry Suchard'dı. Koridorda hemşire odasına doğru giderken duvardaki isme baktım, hafızamı tazeledim ve dönüp yatağıma girdim. Gelgelelim, sadece ilk adı hatırlayabiliyor-

dum. Hemşiremin adını hatırlamak için de defalarca uğraştığımı anımsadım. Bununla yüzleşmeliydim: İsimler bana dert olmayı sürdüreceklerdi. Jerry'nin ismini bir kâğıda karalamaya çalıştım, böylece ihtiyacım olduğunda elimin altında bulunacaktı. *Aide-mémoire*'ı* çözmek üç dakikamı alsa da yaratıcılığım beni etkiledi.

Her zaman isimleri unutmaktan korkmuşumdur. Üstelik bunu sıklıkla yapıyordum. Biriyle tanışırken hafızamın yanıldığı pek çok durumu sıralayabilirim.

Tabii şimdi olay, kalabalık bir ortamda isimleri unutma problemi değildi. Artık *hiçbir* ismi hatırlayamıyordum. Arkadaşların, meslektaşların ve akrabaların kendileri gibi göründükleri, fakat isimlerinin dilimin ucundaki düğümde biriktiği bir dünyada yaşayacaktım. Bir zindan olacaktı bu dünya, hem de birden çok sebepten ötürü.

İşin komik tarafı, paniklemiyordum. Elbette duruma sevinmiş ya da onu kabullenmiş değildim, ama yıkılmamıştım da. Devam edecektim, baş edecektim. Kafama vurulmadan önce de insanlara isimleriyle hitap edebilen biri sayılmazdım zaten. Şimdi iyi bir bahanem vardı. En azından sivri kafam yüzünden ahmak ilan edilmemi engelleyecek kadar iyi bir bahane.

Bir müddet uyuklamıştım sanırım. Kendime geldiğimde oda arkadaşımın ziyaretçileri vardı.

Kadın, ağır bir Macar aksanıyla konuşuyordu. Adam, ona daha önce duymadığım bir isimle hitap ediyordu. Utanmadan onları dinlediğimde, kadının Avrupa'dan yeni döndüğünü, ikisini de heyecanlandırdığı belli olan bir politik kriz nedeniyle hava trafiğinin günlerdir berbat halde olduğunu öğrendim.

---

* Fr. Hatırlatıcı not.

Eski vatanımda neler olup bittiğini öğreneyim diye zihnime bir not düştüm; tabii bu zihin notları bir şeye yaradığından değil. Beynim, bir kalıp İsviçre peyniriydi sanki.

Kadının adı "Dagmar"dı. Yeniden uykuya daldığımda, rüyamda tren enkazının görüntüsüne "Dagmar" ve "Jerry" diyerek yankılanan sesler eşlik ediyordu. Sonra bana musallat olan o soruyu hatırladım. Başıma bir darbe mi gelmişti, neydi...

4

“Nasıl gidiyor Benny?” Gözlerim kapalıydı. Tam da tren kazasında bağlanan o döngüyü kafamda canlandırmaya başlamıştım. Konuşan kişi Dagmar ya da oda arkadaşım Jerry değildi. Ağabeyim Sam’di bu. Sevgili ağabeyimin beni görmek için ta Grantham’a geldiğine hâlâ inanamıyordum. Belki de durumumla ilgili hemşirenin bana söylemediği bir şey biliyordu.

“Vay anasını, seni görmek harika Sam. Sen doktorsun. Bana olup bitenleri anlatıversene. Canım sıkılır diye de çekinme.”

“Elbette Benny, nasıl istersen. Sekiz hafta kadar önce başının arkasına sert bir aletle vuruldu. Daha bu hafta kendine gelmeye başladın. Birkaç kez seni kaybettiğimizi sandık ama dayandın. Teknik olarak kafatasında çatlak var. Bir miktar displasman meydana geldi ama düzelttik; saçların dökülmediği sürece belli olmaz. Bu kattaki insanlar, sen hastanede kalırken ve taburcu olduktan sonra bir süre daha sana yardımcı olacak. Sorunlarını gidermeye çalışacak, ellerinden gelen en iyi yardımı gösterecekler.”

"Sorunlarım neler Sam? Yürüyebiliyor, konuşabiliyorum. Kendi işimi kendim görebilirim. Kim olduğumu hatırlayabiliyorum."

Benim sevgili ağabeyim Sam, yarım ay şeklindeki gözlüğünün üzerinden beni süzüyordu. Kulaklarının çevresindeki saçları kırlaşmıştı ve takım elbisesi de orta yaş göbeğiyle son derece uyumluydu. Gözlerinin çevresinde kırışıklıklar vardı. Sakin ve mutlu görünüyordu. Bundan cesaret aldım.

"Bak Benny, sen gerçekten çok şanslıydın. Buradaki pek çok insan senden çok daha kötü durumda."

"Kahretsin Sam! Hastalık yarışmasını kazanmaya çalışmıyorum."

"Seni bulduklarında berbat haldeydin. Başındaki yara nedeniyle çok fazla kan kaybetmiştin. Beyin kısmından değil. Ama kafa derisi ve dokular, başına vurulduğunu gösteriyordu. Anladın mı? Doktor Collins, anlık belleğinin kötü durumda olduğunu söylüyor. Yazabiliyorsun, ama yazdığını okuyamıyorsun."

"O Amerikalı doktora, hani *Karısını Şapka Sanan Adam*'ın yazarına uygun bir vakayım desene."

"Oliver Sacks mi? Ona göre biçilmiş kaftansın. Ama hikâyeni sinemaya uyarlansın diye satmadan önce seni olabildiğince toparlayıp ayaklandıralım."

"Harika!" dedim dişlerimin arasından.

"Bu arada Sacks, İngiliz. Son kitabı hâlâ ofisimde duruyor mu bakayım."

"Resimli kitap mı bari?"

"Affedersin Benny. Unuttum. Belki sesli olarak da bulunuyordur."

"Tamam, televizyon sözleşmelerini hayal etmeyi bırakıyorum. Burada daha ne kadar kalacağım?"

"Çıkmak için acele etme. Rod Collins, ne yaptığını biliyor. Onunla konuştum. Senin için birkaç test..."

"Test derken?"

"Bu kadar pimpiriklenme Benny. Hasarın boyutunu anlamak için görme alanını kontrol edecekler. Ehliyetini geri alman için başvurduğunda işe yarayacak."

"Ehliyetim cüzdanımdaydı."

"El koydular ona."

"*Ne?*"

"Şimdi hemen küplere binme Benny. Ciddi beyin hasarlarından mustarip herkesin ehliyetine el konur. İstisna değilsin sonuçta."

"O aktörün ehliyetine el koymamışlardı ama! Los Angeles'ta. Daha geçen ay gazetede okumuştum."

"Geçen ay mı? Geçen ay sen *komadaydın*."

"Aman. Ne zamansa ne zaman. Henüz bir şeyler okuyabilirken. Adı her neyse, işte o aktörle ilgili bir yazı okumuştum. Ehliyetini geri almıştı!"

"Ontario, Kaliforniya değil; sen de Douglas Kirk değilsin. Doug Kirk'ün yaralanma şekli farklıydı. Bir kere o felç geçirdi. Sonuçlar benzerdir, itiraf edeyim, ama birebir değil. Herkesin geçirdiği felç kendine özgüdür. Bu yüzden herkese aynı uygulamaları yapmıyoruz. Hollywood lobicilerinin zavallı Kanadalı dedektife karşı örgütlenmesi gibi bir durum da yok. Açıkçası, ben paçayı yırttığını düşünüyorum."

"Sağol; bu arada beni görmek için arabayla ta buralara geldiğin için de teşekkür ederim. Hemşire söyledi. Sana minnettarım Sam."

"Araba mı? Anlamı– Ah, Benny! Hâlâ Grantham'da olduğunu sanıyorsun!"

"Evet?"

"Benny, sen şu anda Toronto'dasın. Burası benim çalıştığım hastane. Rose of Sharon, hatırladın mı? Geçen sene burada bana yardım etmiştin."

"Rose of… Ne? Grantham General değil mi burası?"

"Değil tabii! Günaşırı Grantham'dan gelenler annemle babam. Benimle kalıyorlar. Çocuklar, onlarla daha önce hiç bu kadar uzun vakit geçirmemişlerdi. Sana borçluyuz Benny."

"Ben bunu biliyor muydum?"

"Neyi biliyor muydun?"

"Grantham'dan Toronto'ya geldiğimi?"

"Benny, senin için en iyisini yapmak istedik! Seni en iyi şekilde tedavi ettirebileceğimiz yere getirdik. İhtiyacın olan..."

"*Unut gitsin!* Sadece nerede olduğumu, Toronto'ya ne zaman geldiğimi ve yaralandığımda nerede olduğumu bilmek istiyorum. Nerede yaralandım? Burada mı, evde mi? Ne biliyorsun?"

"Benny, canım kardeşim, beni anlamıyorsun."

"Sana patladığım için affedersin Sam. Aklım karışıyor işte. Tüm gün Üniversite Caddesi'ne baktım. Toronto'da olduğumu *biliyorum.* Nasıl oluyor da, aklımın başka bir yerinde Grantham'da olduğumu düşünüyorum? Böyle alakasız düşünceleri aynı anda nasıl aklımdan geçirebiliyorum?"

"Bu karmaşayı atlatacaksın. Burada, Toronto'da yaralandın. Polis raporuna göre, bir çöp kutusunun içinden çıkarılmışsın."

"*Çöp kutusu mu?*"

"Evet, çöp kutusu. Hani şu kocaman çöp konteynerlerinden biri. Toronto'nun göbeğinde. O kısmı hatırlıyor musun?"

Devam etmesi için başımı salladım. Benim şehirde olduğu-

mu bilip bilmediğini ve kazadan önce birbirimizi görüp görmediğimizi sordum. Kazayı, polisler onu aradığında öğrendiğini söyledi.

"Çöp konteyneri, Spadina Caddesi'nde, üniversitenin sahibi olduğu ve işlettiği, son senesini okuyan lisans öğrencileriyle yüksek lisans öğrencilerinin kaldığı bir yurdun bulunduğu arazideydi. Caddenin üzerinde sallanan O harfinin altında. Clarendon Yurdu. Sana göstereceğim. Merak etme."

"Seninle görüştük mü Sam? Mesela, senin evinde mi kalıyordum?"

"Hayır. Evdeki kimse senden haber almamıştı. Hep bizimle kaldığın için, o zaman şehre daha yeni varmış olduğunu sanıyorum."

Durum her zaman böyle olmasa da, Sam'in bunu bilmesine gerek yoktu. O, halen yaşadığım ve Sam'le çocukluğumuzun geçtiği Grantham'dan henüz gelmiş olmam gerektiğini benden çok daha çabuk anlamıştı. Doğrusu Toronto'ya geldiğim birkaç sefer, bir sebeple Sam ile irtibat kurmamış, onunla kalmamıştım. Zedelenmiş boş kafam bile, bu konuyu ağabeyimin önünde daha fazla kurcalamamam gerektiğinin farkındaydı.

Nedense Sam beni gerginleştiriyordu. Fakat sebebini çıkaramıyordum. Ama sonuçta ağabeyimi daha önce hastane yatağında yatarken de görmemiştim. Ne zamandır komada olduğumu söylemişti?

"Sam, tüm olan biteni bilmek istiyorum. Bazı şeyleri saklıyor gibisin. Bana kazayı anlat. Arabam çöp konteynerine mi çarpmış?"

"Benny, kaza falan olmadı. Arabanın olayla ilgisi yoktu. Trafik kazası ya da vur kaç olayı olmadı."

"Yani rastlantısal bir şey veya kaza değildi..."

"Evet."

Nefesimi tuttum ve kalan olasılıkları değerlendirdim. "O halde bir saldırıydı?"

"Biz de öyle düşünüyoruz. Hırsızlık olayı değil. Cüzdanın, içindeki otuz yedi dolarınla cebindeydi."

"O yurtta kimler kalıyor? Tanıdığım birisi var mı?"

"Genelde yüksek lisans öğrencileri; birkaç son sınıf öğrencisi de var. Yurt, Harbord'un kuzeyinde, Spadina ile Wessex'in kesiştiği köşede."

"Caddenin üzerinde kocaman O harfinin sallandığı yer mi?"

"Evet."

Orayı daha önce inşa edilirken gördüğümü hatırlıyordum. İşin doğrusu, Toronto'ya geldiğimde CN Kulesi ve SkyDome gibi, göreceğime emin olduğum manzaralardan biriydi. O devasa harf mimari tasarımın mı, yoksa inşaat sürecinin mi bir parçasıydı, çözememiştim. Ama iskele söküldüğünde ve öğrenciler taşındığında hâlâ orada duruyordu. Artık, O harfi "Toronto" kelimesinin son harfi olarak algılanıyordu. Buz saçaklarından damlayan sularıyla kavşağı ıslatıyordu.

"Polislerin olayı araştırdığını biliyorum."

"Bunu nereden biliyorsun Benny?"

Yaklaşık on saniye sustum. "Nereden bildiğimi bilmiyorum. Belki hemşirelerden biri söylemiştir."

"Sana söylememeleri gerekiyordu."

"'Söylememeleri gerekiyordu' da ne demek? Kim olan bitenin sansürlenmesini istedi? Sam, yönlendirilmeyi sevmem, bilirsin."

"Sakin ol. Soğukkanlılığını koru."

"Kafatasım çatlakken *tabii ki* soğukkanlı olamam."

"Şimdi felç inecek. Sakin ol."

"Polislerden hangileri olayla daha çok ilgileniyor, biliyor musun?"

"Hayır, bilmiyorum. Kendini daha güçlü hissettiğinde seninle konuşacaklar. Bu arada neye ihtiyacın var?" Bu noktadan itibaren sohbetimiz ailelere özgü bir havaya büründü. İkimize de uzak bir ciddiyetle jilet ve don muhabbeti yaptık. Sam, bir zarfın arkasına isteklerimi karaladı ve on dakika kadar sonra bana veda etti.

Demek ki yaralandığım sırada seyahat veya iş amaçlı Toronto'daydım. Toronto'ya neden geldiğime ya da neden bu gizemi çözebileceğim ofisimden kilometrelerce uzakta olduğuma dair bir ipucum yoktu. Tuttuğum kayıtlar, her ne kadar fazla bilimsel takılan meslektaşlarımı tatmin etmese de, onlar sayesinde hem mahkemede hem de vergi tahsildarlarının karşısında faaliyetlerimi dürüstçe açıklayabilmiştim. Davalarımın ve paramı aldığım kaynağın kayıtlarını daima tutardım. Toronto'ya iş için gitmişsem, mutlaka bir yerlerde kaydı olmalıydı. Günün ortasındaToronto'dan iki saatlik bir yolculuk. Ardından ehliyetime el konduğunu anımsadım. Kahretsin! Çözüme her zamankinden çok daha uzaktım.

Bir parça kâğıt ve bir de kalem yerine geçecek bir şey aradım. Bitmiş bir göz kalemi ya da pastel boyaya benzeyen bir şeyle, buradaki eski hastanın bırakmış olduğu kitabın baştaki boş sayfasına yazmaya çalıştım.

Eğer evden Toronto'ya kendi arabamla geldiysem bazı şeylerin açıklanması gerekti: Bu kadar zaman geçtikten sonra benim Olds, bir yerlerde park cezaları yiyordu veya bir şekilde dikkatleri çekmeye başlamış olmalıydı. Arabanın yerini bulmak, Toronto'da olma sebebimi anlamak için ilk adımdı. Bir

yerlerde bir adres, not veya isim olabilirdi. Bir şey. Eski kitabın boş sayfasına notumu alırken, harfleri yazmayı hâlâ hatırladığımı görerek şaşırdım. Gözlerimi kâğıttan ayırdım, bir süreliğine pencereden dışarı baktım ve tekrar yazdığım şeyi okumaya çalıştım. İlk harfte hata yaptım. Sonra harflerle, meydana getirdikleri sözcükler arasında bağ kurmaya çalışarak yeniden denedim. İşi yarıladığımda, gerisini hatırladım. İç çektim ve kitabı kapadım.

Üç dakika boyunca harflerin kodunu çözmekle cebelleştikten sonra, kitabın Jonathan Latimer'in *The Lady in the Morgue* adlı eseri olduğunu anladım. Başlık sayfasına geçtim. Kitap, ben doğmadan önce yazılmıştı. Ama hastane kütüphanesinde korunmuş, sapasağlam kalmıştı. Yazarın adını hatırlıyordum. Hafızamın en ücra köşesine gizlenmişti. Sürekli kitap okuyan teyzem, bana ondan bahsetmişti. 1950'li yıllarda yazarın başı, Senatör Joseph McCarthy'nin kongredeki Gayri Amerikan Aktiviteleri Komitesi ile belaya girmişti. Neden hemşiremin adını doğru düzgün aklımda tutamazken, bunun gibi şeyleri hatırlıyordum ki?

Banyonun yanındaki küçük dolapta duran kıyafetlerimin arasında cüzdanımı buldum. Yorgundum. Yatağa hapsolmak tüm yetileri tüketiyordu. Özellikle de fiziksel gücü.

Cüzdanımdan kartları ve kâğıtları çıkarmak tuhaf bir deneyimdi. Sanki artık kendi kendine bir şey yapamayan birisinin cüzdanını boşaltmak gibi... Cüzdan da bir yabancıya ait olabilirdi. "Hey! Bu kısmın ne zaman yırtıldığını hatırlıyor musun? Annenle babanın bu fotoğrafını hatırlıyor musun?" Bu fotoğraflar beni rahatlatsa da, 'rahmetli'nin evraklarına göz attığım hissinden kurtulamıyordum. Ve zihnimin gerilerinde tam şekillenmemiş bir soru vardı: Bu fotoğraflar buraya nasıl geldi?

Sanki cüzdanımdakiler yaşantımı yansıtmıyordu. Ayrıca yüzleri bana diğerlerininkiler kadar tanıdık gelmeyen, isimleri hafızamın uçurumundan yuvarlanmış insanların fotoğrafları da vardı.

Yatağıma gidip pencereye dönerek oturduktan sonra telefonu kendime çektim. Motosiklet Kayıt Bürosu'nun tanıdık gelen numarasını tuşladım. Tabii ki aradığım yer *Grantham*'daydı. Bu yüzden telefonu kapadım. Sanki ellerimde boks eldivenleri vardı. Telefon defterini bulmaya çalıştım, görünürde yoktu. Bilinmeyen numaralar servisini aradım ve karşıma çıkan mekanik sese, Toronto Metropolitan Polisi Motorlu Taşıtlar Kayıp veya Çalıntı bölümüne ulaşmak istediğimi söyledim. Hattın diğer ucundan bir operatör ses verdi ve artık böyle bir kuruluş olmadığını, telefon rehberine bakmamı söyledi. Ortalıkta telefon rehberi olmadığına yemin ettim. İşime ve şehrin neresinden aradığıma dair birkaç soru sordu. Çok geçmeden bocalamaya başladım ve telefonu kapatarak sohbeti sona erdirdim. Şu anda nerede olduğum ve arabanın çalındığı sırada nerede olabileceğine dair sorularını yanıtlamaya çalışırken aklım karışmıştı. Ensemin ter içinde kaldığını fark ettim. Şunu anlayamıyordum: Bir tetikçinin peşinde değildim ki. Sadece polise ulaşıp arabamın otoparka veya başka bir yere çekilip çekilmediğini öğrenmeye çalışıyordum. Telefonu kapadığımda titriyordum; bir uyuşukluk kaplamıştı bedenimi. Telefon operatörleri birdenbire Gestapo kesilmişlerdi. Beyin hasarıma rağmen yolumu nasıl bulacağımı anlamak için daha çok uğraşmam gerektiği kesindi.

5

Ertesi sabah, yanında üç asistan ve hemşireyle Doktor Ron Collins beni ziyaret etti. Omuz omuza, yan yana ilerleyen savaşçılar gibi sıkı bir düzenle içeri girdiler. Doktor, bana dostça bir şakalaşmayla yaklaştı ve uysal bir ses tonu takındı.

"Demek *siz* Cooperman'ın kardeşisiniz, öyle mi? (Harper, arka tarafa bir göz at.) İyi adamdır. Golfte berbat. (Çatlak düzeliyor. Displasman yok, gördün mü Harper?) İyileştiğinizi görmek harika. (Çekil de başkası baksın Garbett.) Sağ kolunuzu kaldırın Bay Cooperman. (Yedi hafta komada kaldı.) Şimdi de sağ bacağınızı. Sağ elinizin orta parmağıyla burnunuzun ucuna dokunun Bay Cooperman. Çok iyi! Şimdi sol elle. Çok teşekkür ederim." Harika bir performanstı: Çevresindekileri eğlendirirken bana ve Sam'e büyüklük taslıyordu.

Üç hemşire, arada saygılı, nötr bir alan bırakarak, asistanlara belli bir mesafede duruyordu. Bunlar, eski savaş hatlarından arta kalanlar mıydı? Doktor aldırış etmeden devam etti. "Bay Cooperman'ın *agrafi* içermeyen klasik *aleksi* rahatsızlığı var.

Şimdi Bay Cooperman, başının arkasını inceleyebilelim diye oturur pozisyona geçecek. Yavaşça yataktan çıkın Bay C, biz de size bir göz atalım..."

Doktor, asistanları bilgilendirmeye devam etti ama benim için yeni bir şey yoktu. Tam bir tiyatro oyunu gibiydi. Eksik olan tek şey, trampetlerin tempoyu canlı tutan gürültüleriydi.

"Okuma güçlüğünüz dışında görmeyle ilgili başka bir probleminiz var mı?"

"Pek yok. Ben... Ah! Bir gün pencereden süzülen yağmuru izliyordum. Camda dikey çizgiler bırakarak akıyordu. Ben bakarken, görüntü bozuk bir televizyondaki gibi bölünmeye başladı. Dar, dikey dilimler halinde, jaluzi gibi. Ama yanlamasına değil, boylamasına."

"Hımın. Tekrar görürseniz bana haber verin."

"Bir şey daha var: Ne zaman daire görsem, şekli esneyip bozuluyor. Kazadan çıkmış bir bisikletin tekerlekleri gibi."

"Pekâlâ, pekâlâ baylar, bol miktarda semptomumuz var. Yeni gelişmelerden bizi haberdar edersiniz, öyle değil mi Bay Cooperman?"

Eğer detaylara dikkat etseydiniz, doktorun, terzisine çok para harcayan şık ve minik bir adam olduğunu anlardınız. Gelin görün ki, bu sabah tıraş olurken çenesini kanatmıştı. Demek ki hayatı her yönüyle tozpembe sayılmazdı. Seyrekleşmeye başlamış saçları, pembe kafa derisini kapatacak şekilde, ustaca taranmıştı. Stajyerler ve hemşireler, doktorun, tansiyonumdan yatağımın arkasında titreyen floresan lambaya kadar her türlü şey hakkında makineli tüfek gibi yaptığı yorumlar nedeniyle yerlerine çakılıp kalmışlardı.

"Bu durum sizi golften uzun süre mahrum bırakmaz Bay Cooperman. Birkaç hafta içinde tekrar sahaya döneceksiniz. İyi sabahlar dilerim. Hafta içinde size bakmaya geleceğim yine."

Gitmelerinin ardından kendime gelmem birkaç dakikamı aldı. Mikroskop altında incelenmediğimde kendimi daha iyi hissediyordum.

Yatağıma uzanarak düşünmeye başladım. Düşünecek çok şeyim vardı.

Dün (dün olduğunu tahmin ediyordum, çünkü artık emin olamıyordum) hangi soruşturma üzerinde çalışıyorsam, onun parçalarını birleştirebileceğimi ve kaybettiğim zamanı telafi edebileceğimi düşünmüştüm. Şimdiyse, yeniden iz sürmeye başlamadan önce kendime gelmek için biraz daha zaman harcamam gerektiğini görüyordum.

Böylece, biraz takıntılı hale gelmeye başladığımı gördüğümden, beni buraya yatıran kişiden hızla ve serinkanlılıkla intikam alma arzumu bastırmaya karar verdim. Hatta intikamımı serinkanlılıkla almaktan bile vazgeçebilirdim. Eski tarz bir intikam bana gayet uyardı.

Hayatıma bakmayı istememe rağmen, bırakın beni bu hale getiren haini, aksi bir telefon operatörüyle bile baş edecek durumda değildim hâlâ. Geri çekil Cooperman! Biraz nefeslen.

Chandler, bir dedektifin her ne olursa olsun işine devam etmesi gerektiğini söyler. "İşleyen demir ışıldar" da demiş olabilir. Kitaplarda ve filmlerde mantığın nasıl işlediğini görebiliyordum ama gerçek hayat çok daha zordu. Beni buraya ne getirmişti? Haddimi aşmıştım sanırım; çözüme çok yaklaşmıştım. Bana saldıran kişinin moralini öylesine bozmuştum ki uç noktada önlem almak zorunda kalmıştı. Tanrım, işini hakkıyla yapamadığı için şanslıydım.

Elbette hafızam berraklaştığında, ayaklandığımda planlar değişecekti. Kitaplardaki dedektiflerin belirli bir çerçevede hareket etmeleri gerektiğini görebiliyordum. Kitap ya da filmler-

deki dedektifin yatıp dinlenmek, iyileşmek için vakti yoktur. Öykünün devam etmesi gerekir. Hem de dörtnala! Kurmaca dedektifin her hareketini takip eden izleyicileri vardır. Asla yalnız kalmaz. Daima doğru olanı yapmalıdır. Yazın izlediğim bir tiyatro oyunundaki satıcı gibidir: Sadece gülümseyişi ve ayakkabı cilasının parıltısı lehine işler. Bu bir film olsaydı, hastane yatağımdan süzülür, başımı duşun altına sokar ve bandajlarımı yırtıp elbiselerimi giyer, sokağa fırlardım. Kamera da her ânımda beni takip ederdi.

Eski davalarımdan kaçı iyi bir film olurdu? Pek azı. Sorunları olan insanlar pek de önemli şahıslar değildi. Kötü adamlar bile. Bir dümen çevrilirken, işin mangır ya da mal kısmı, New York'ta çalışan has kötü adamları heyecanlandırmazdı. Los Angeles'lı bir dolandırıcı, benim en iyi davalarımla bile ilgilenmezdi. Ve bir İngiliz için benim davalarım son derece tesadüfî gelişir, dedektifliğe soyunmuş bir uşağı ve bir sürü şüpheli şahsı barındıran şık bir malikâneyle sınırlı olmazdı. Peki tüm bunları düşünmeye neden başlamıştım?

Yanımda duran kitabı aldım. Harfler anlamsızca birbirine karışıyordu. İki üç harften oluşan gruplar, kalabalık bir ortamdaki tanıdık yüzler gibi görünüyordu. "Kadın" kelimesini okudum. "Morg..." Ve devam ettim: "*Morgdaki Kadın.*" 'Morg' kelimesi beni zorlasa da çözmeyi başarmıştım. "*Morgdaki Kadın*, yazan Jonathan Latimer." Bunu biliyor muydum? Daha önce okumuş muydum? Sorunumu, Jonathan Latimer'in sinirli ve ironik özel dedektifi William Crane gibi birine devretmeliydim. Benim için hallet Bill. Hadi aslanım!

"Niye sırıtıyorsun?"

Bu sesi tanıyordum. Döndüğümde karşımda Anna vardı. Yataktan fırlamama kalmadan, bacaklarımda güç bulana kadar

çoktan yanıma gelmişti. Tıpkı filmlerdeki gibi kucaklaştık. Ardından Anna, Byron'a gönderme yaparak, bir öpücüğü değerlendirmenin tek ölçütünün uzunluğu olduğunu söyledi. Aynı fikirdeydim. Şair, öpüşmek hakkında, Viktoryen dönemden önce yaşamış pek çok kişiye göre daha fazla şey biliyordu.

"Pekâlâ!" dedi ikimiz de soluklanırken. "Birçok açıdan iyileşmiş görünüyorsun. Başın nasıl?" Yatağımın kenarında oturuyordu. Yüzündeki endişe ifadesi şakaya gelecek gibi değildi.

"İyiyim," dedim. "Başımı düşünmüyorum bile. Beni zorlayan kısım hafızam ve başımın *içindekiler*. Aynalarla kaplı bir evde yolumu bulmaya çalışıyor gibiyim. Zihnimdeki aksaklıkları beni doğru yola çıkaracak şekilde kullanmayı öğrenmem gerek."

"Her zamanki gibi filozof! Candide yeniden doğdu! Gübre yığınını bozuk para bulma umuduyla kazıyorsun hâlâ."

"Hayali bozuk paralar bile gübre yığınlarında bulunmuyor. Seni özledim profesör."

"Ben de seni. Sana iyi bakıyorlar mı?"

"İyiyim. Hemşirelerimi kafaladım; yakında yemeklerimi diğerleriyle birlikte koridorun aşağısında yiyeceğim. Harikayım, gerçekten."

"Önceki ziyaretlerimi hatırlıyor musun? Hemşireler muhtemelen hatırlamayacağını söylemişlerdi."

"*Adını* hatırladım sonuçta, değil mi? Hırs yapma. Ama hemşireler haklı. Bugünden önceki günleri hatırlamıyorum. Ya da dünden. Son günlerden. Bu ziyaretini hatırlayacağım."

"Hep vaat, hep vaat."

"Olanlar hakkında ne biliyorsun? Sen de benden bilgi saklama komplosuna dahil değilsindir umarım."

"Bak Benny, sadece merhaba demek için uğradım. Çok geciktim, üstelik yasak yere park ettim. Beni daha fazla geciktirme. Sorularına doğru cevap verebilmek için şimdikinden daha fazla zamana ihtiyacım var. Ama umutsuzluğa kapılma. İki gün sonra yine geleceğim. Tamam mı?"

"Elbette."

"Hayır, surat asma. Her neyse, zaten gördüğüm kadarıyla elinde sabun ve sünger olan hemşire yerimi alacak. Üstelik zaten bildiğin şeylere benim ekleyeceğim ufak detaylardan çok, yıkanıp temizlenmeye ihtiyacın var. Bu gece seni aramaya çalışacağım."

Bir dakika içinde Anna'nın yerini, her yanımı alkol ya da onun gibi bir şeyle temizleyen ve bu kısa ziyaretin kırılgan anılarını gevezeliğiyle uzaklaştıran tanımadığım bir hemşire aldı. Masajın beni öfkemden ve hayal kırıklığımdan uzaklaştırmasına, gerginliğimi çözüp rahatlatmasına ve uykuya götürmesine izin verdim.

Gözlerimi açtığımda ışıklar yanıyordu. Hastanede günler çok hızlı geçiyordu. Oda arkadaşım, odanın diğer yanında hafifçe horluyordu ama gökyüzü hâlâ gündüz gibi aydınlıktı. Görüş alanımın dışında bir yerde güneş batıyor, caddenin karşısındaki hastanenin çatı ve duvarlarındaki tuğlalara pembe bir ışık yayıyordu. Elimdeki kitaba göz attım. Sayfalarını rastgele açarak kelimeleri okumaya çalıştım. Karşılaştığım ilk kelime "kurmak" gibiydi. Devam ettim: "kararsızca." Kararsızca kurmak mı? Pek bir şey ifade etmedi. "Kararsızca durmak" olmalıydı. Evet, bu daha doğruydu. Kelimeleri çözmeye ve kelime öbeklerini teker teker okumaya devam ettim. Ardından da cümlenin başına dönerek anlamı koruyup korumadığıma baktım. "Ahlat basamakta kararsızca durmak." Bir şey yanlış; tekrar

bak. Odaklandığımda “ahlat” kelimesi önce “ahşat”, ardından da “ahşap” oldu. Evet! Ahşap! “Ahşap basamakta...” Ve böylece çok yorulana kadar grup grup, satır satır devam ettim. Sonra kitabı elimden bırakıp gözlerimi kapadım. Birkaç dakika içinde yine o trende, metal köşeli siyah bavulun üzerime doğru gelişini izliyordum. İlk başta başımdaki ağrı çok şiddetliydi ama yeniden uykuya dalmanın hissiyle hafifledi. Uyku, Jerry'nin dediği gibi ... İşte! Adı – Her – Neyse'nin adı tekrar aklıma geldi! Uyku, ismim kadar bir parçam olmaya başlamıştı. Uykuyu daima sevmişimdir ama geçirdiğim beyin sarsıntısı beni onun uzmanı yapmıştı. Uyku, günlerimin büyük bölümünü kaplıyordu.

6

"Selamlar, Benny! Nasılsın?" Ses uzaktan geliyordu. Tanıdıktı ama yatağımda doğrulana kadar onun kime ait olduğunu çıkaramadım. "Harika görünüyorsun. Birilerini tongaya falan düşürmüyorsun, değil mi?"

Ardından ikinci ses konuştu. "Sırf ikiniz için yeter de artar bu oda." Konuşanlar, sivil kıyafetleriyle Toronto Polis Departmanı'ndan iki başçavuş, Jim Boyd ile Jack Sykes'dı. İlk başta isimleri aklıma gelmese de, onlar konuştukça hatırladım. "Sivil kıyafet" derken, pek de öyle sayılmaz. Deneyimlerime dayanarak, Ontario'daki sivil polislerin, çalıların arasından henüz çıkmış avcılar gibi giyindiklerini söyleyebilirim. Ağır botlar, yün çoraplar, kirli sakal, fosforlu kırmızı şeritli ceketler ve yün şapkalar. Bazen de kar ayakkabıları. Hastane koridorunda bale tütüleri giymiş geyikler ya da toplantı odasındaki zürafalar kadar dikkat çekiyorlardı. Bu dedektiflerle bir yıl önce bir dava üzerinde çalışmıştık. Ya da iki.

"Sana dergi getirdim." Jack Sykes, dergiyi dikkatle ayakucuma yerleştirdi. Okumayı yeni sökmüş gibi kıvırdı *Time* dergisini ama elbette böyle bir şey yoktu. Bu hareketini gerginliğine bağladım. İkisi de bana üstümde ucuz bir smokinle tabutun içinde yatıyormuşum gibi bakıyordu. Gözlerini çarçabuk kaçırdılar benden.

"Burada en azından pişmiyorsun," dedi Boyd.

"Bugün tutulma mı ne varmış," diye belirtti Sykes. Gidip pencereden baktılar. "Hava hâlâ karanlık," diye ekledi ardından.

Taş çatlasa yarım saat önce, yaklaşmakta olan günbatımını düşündüğümü, caddenin karşısındaki hastanenin pencerelerindeki al ışıltıları gördüğümü hatırladım. Artık makul ve hatasız bir gözlemci değildim. Günışığının belirmesi ve yitmesi gibi basit bir şey bile aklımı karıştırıyordu.

Yatak örtüsünün altında ayak ayak üstüne koymaya çalışsam da başarılı olamadım. Sykes, tavanın sıvasına hayranlıkla bakıyor, Boyd ise yatağımın kenarındaki masada duran hazineleri inceliyordu. Sohbet etme çabamız sona ermiş, derin bir sessizliğe gömülmüştük. Sonunda Sykes, ortağına doğru başını sallayarak dikleşti. Boyd iç geçirdi, sonra da başını salladı. Bir süredir ağırlığını bir ayağından diğerine vermesinden, burası dışında herhangi bir yerde olmaya can attığı anlaşılıyordu. Sykes, iri parmaklarını karnına bastırdığı hasır şapkasının kenarlarında gezdirdi. Getirdiği çiçekleri tabutun üzerine yerleştirmek için doğru ânı bir türlü yakalayamamış, bu nedenle de çiçeklerle cenaze töreninden ayrılırken göze çarpan bir adamı andırıyordu.

Hastane odasının komik bir yanı vardır. Bazı insanlar bu odada asla rahat edemez. Birini ziyarete gelmiş olsalar bile ka-

zık gibi durur, saçma sapan konuşur, ilk fırsatta da odayı terk ederler. Belki de hastane yataklarını ölüm döşekleri olarak görürler. Belki de sorun, yatağın tepesindeki loş ışık, tansiyon ölçümü ve oksijen ekipmanlarıdır. Buraya düşme talihsizliğine uğramış bir hastanın sayılı günü kalmış olsa gerektir. Onları bu sıkıntıdan kurtarmaya karar verdim. Boğazımı gürültüyle temizledim. Bakışlarını kaçırdılar.

"Sizi gördüğüme çok sevindim," dedim. Sykes'ın ağzı açık kaldı. Tabuttaki bedenin konuşmasını beklemiyor gibiydi. "Burada çıldırmak üzereyim."

Boyd ve Sykes birbirlerine baktılar. Ardından da gözlerini bana diktiler.

"Biliyorum," dedim, "benim kelle bozuk gibi durmuyor ama öyle. Hemşireme sorun da size anlatsın. Kafamda demir para büyüklüğünde bir delik var."

"Yürüyor, konuşuyor, felsefe yapıyor," dedi Sykes. "Başka ne yapıyorsun?" İşte şimdi, ağırlığını bir o ayağına, bir diğer ayağına veren adamdan çok, benim tanıdığım polise benziyordu.

"Sadece bunları. Ama konuşmak ne zaman bir işi çözmüş ki? Buradan olabildiğince çabuk çıkmak istiyorum."

"Sabırlı ol Benny," dedi Sykes. "Az evvel hemşireyle, Bayan McKay ile konuşuyorduk. Daha uzun süre buradasın."

"Arabamı buldunuz mu?"

"Şu anda arabaya ihtiyacın yok ki. Sadece dinlenmeye ihtiyacın var. Dinlenmeye ve fizik tedaviye."

"Derdiniz ne? Sokaklara dönmem lazım benim."

"Benny, buralar senin sokakların değil. Bizim mahallemizdesin; işimize burnunu sokan bir yerel medya imparatoru da yok. O son seferinde öyleydi, şimdi durum farklı. Sen iyisi mi doktorlarını dinle."

"Yani araba *sahiden* bulundu!"

"Öyle bir şey demedim."

"Bulunmamış olsaydı birbirinize öyle bakmazdınız. Ve beni bu yatakta tutabilmek için hâlâ kayıp olduğunu söylerdiniz. Hadi ama çocuklar, kesin şunu. Yardım edin de buradan çıkayım!"

Tekrar bakıştılar.

"Gelişmelerden haberin olacak Benny. Tek yapabileceğimiz bu. Ortada pek ipucu yoktu, biliyorsun. Seni bir güzel benzettiler, Spadina ve Wessex'in kesişimindeki Clarendon Yurdu'nun arkasındaki bir çöplüğe attılar, sonra da arabanla Elm Sokağı'ndaki Barberian Et Lokantası'nın arkasından basıp gittiler."

"Bu kadar mı?"

Çocuklar, suçüstü yakalanan mezar hırsızları gibi göründüler bir an. Derken bu an geçiverdi.

"Uğraşıyoruz Benny. Tamam mı? Adli tıpta birkaç ipucu inceliyoruz. Daha dur."

Şimdi olayların üzerinden geçen zamanın bana belirsiz geldiğinden bahsetmedim. "Ne tür ipuçları?"

"Yok artık Benny! Bırak da işimizi yapalım."

"Doğru. Sadece durumunda gelişme var mı diye uğradık," dedi ortağı söze karışarak.

"Olan bitenlerle ilgili hatırladıklarımı duymak istiyor musunuz?"

Sykes'ın gözleri kısıldı. "Elbette. Ne yapıyordun? Kimlerle uğraşıyordun? Ne hatırlıyorsun?" Yüzlerindeki beklenti ifadesi, altı yaşında bir çocuğun dudaklarındaki reçel lekesi gibiydi.

"Tek bir şey bile hatırlamıyorum."

Sykes, ıslık çalmaya niyetlenip düşük perdeden hırıldadı.

"Beni kimin tuttuğunu, Toronto'ya ne zaman geldiğimi, çöp konteynerinin orada neden dolaştığımı, *tabii* böyle bir şey varsa, hatırlamıyorum. Üzgünüm çocuklar. Daha yeni kendime geldim ve açıkçası tek bir lanet olasıca şey hatırlayamıyorum. Dün gelseydiniz size adımı bile söyleyemezdim. Bugün daha iyiyim ama toparlanmak için önümde uzun bir yol var."

"Bir şeyler hatırlamaya başlarsan diye telefon numaralarımızı bırakacağız. Sonuçta o gün olanları..." Bu sırada ortağı gırtlağını temizledi. "... Anlatabilecek tek canlı tanık sensin."

"Elinizde başka önemli iş var mı?"

"Benny, bu olayı çözmek için elimizden geleni yapıyoruz."

"Aynen; sonuçta bir saldırı vakası, boş arsalara izinsiz girmek veya kırmızıda geçmekten daha öncelikli."

"Şu üniversitelerden biriyle ilgili bir iş var," diye ekledi Sykes.

"Hangisi? Artık böyle o kadar çok iş var ki, takip edemiyorum."

"Simcoe. Biliyor musun? Massey Üniversitesi'nin arkasında kalan?"

"Grantham'daki üniversite hayatı hakkında bildiklerim az zaten. Burası beni aşar."

Çocuklar elimi sıkıp kapıya yöneldiler. Derken Sykes dönüp gayri ihtiyari sordu. "Ha Benny, Flora McAlpine diye birini tanıyor muydun?"

Bu ilginç bir veda sorusuydu. Önemli olmalıydı. Hem isim hem de soru üzerinde düşündüm. Birkaç saniye sürdü ama bilincimi kıpırdatan herhangi bir çağrışım olmadı.

"Aklıma bir şey gelmiyor. Ama sonuçta şu sıralar isimler söz konusu olduğunda hünerlerimi pek kullanamıyorum. Neden sordun?"

"Sadece bir yerlerden çıkarıyor musun diye merak ettim. Bir düşün bakalım. Belki aklında bir şeyler belirir. Bana da haber verirsin, tamam?"

"Elbette," dedim. Bu soru bende garip bir his uyandırmıştı. Yaralı başımın gerilerinde yankılanan bir vızıltı gibiydi. Unutmamak için ismi not ettim. Uzun ya da kısa, önemli ya da önemsiz, her tür ismi unutabiliyordum. Kampüs muhabbetinden hemen sonra sorulmuştu bu isim bana. Bir bağlantı olabilir miydi?

Çocuklar gittikten sonra, oda arkadaşımın horultusuyla baş başa kaldım. Sykes ve Boyd'a sinirlenemezdim. Hastaneden çıkmama yardımcı olamazlardı. Ayrıca beni bulacakları yeri bilmeleri, araştırmalarını kolaylaştıran tek şeydi. Ben de haftanın hangi gününde olduğumuzu hatırlamaya çalışmakla yeterince meşguldüm. Okuma konusundaki ilerleyişimi düşündüm. On ya da on beş dakika içinde bir paragrafın altı satırını okuyabiliyordum. Neyse ki davaya ben bakmıyordum. Bu hızla ancak Sykes ile Boyd emekliye ayrılırken olayı çözmüş olurdum.

7

Annemle babam, odamdan içeri girdiler. Önce kederini içine gömerek takındığı kocaman gülümsemesiyle annem, bir iki adım arkasından da duygularını çaktırmayan babam. Annem, Montreal'den aldığı Paris Star elbisesini giymişti. Daha gündelik kıyafetler içindeki babamın üzerindeyse, oturduktan kısa bir süre sonra çıkardığı pas rengi yazlık bir ceket vardı. Annemin elbisesini hatırlamam komikti! Onu gardrobunun başköşesinde tutardı.

"Demek sonunda uyanmaya karar verdin!" Annem, yatak örtüsünün altından ayağımı sıkıverdi. "Seni ne zaman görmeye gelsek, hayaller âlemindeydin."

"Selam!" dedi babam doğru ses tonunu yakalamaya çalışarak. "Güzel bir odan var, hoş ve aydınlık. Zaten dışarıda kaçırdığın hiçbir şey yok."

"Dışarıda tam deprem havası var Benny. Buhar banyosu gibi. Ürkütücü. Yolları eritecek kadar sıcak; üstüne bir de Gü-

neş tutulması oldu. Sonra bir bakmışsın, Ay kan rengi olmuş.* İnsanlar tutulmalar yüzünden niye vesvese yapıyorlar, şaşmamak gerek. Jül Sezar'ın öldürüldüğü gün de Roma'da tutulma olmuştu. Anormal olan her şeyin altında tutulmalar yatıyor. Üstelik benim bu köhne kemiklerimi rahatsız ediyor."

"Asfaltın erimesi de ayrı bir dert."

"Haklısın, dışarısı dehşet verici. Ama senin en azından güzel bir manzaran var." Annem çantasını koymak için bir yer aradı. En sonunda elinde tutmaya karar verdi ve konuşmayı sürdürdü. "Güneş tutulması berbat bir şey Benny."

Babam bir puro çıkardı, derken tekrar cebine koydu. "Ay," diye düzeltti. "Ay tutulması."

"Aman, Güneş ya da Ay, ikisi de bu sıcak havayı iyice kötüleştiriyor. İnsanların ıstavroz çıkardıklarını gördüm."

"Bizim bilmediğimiz ne biliyorlar ki? Söyle bakalım," dedi babam.

"Manny, Ay tutulması sırasında karanlık olmuyor. Tutulmadan *önce* karanlık olması gerek."

"Ay, Güneş'in önüne geçiyor değil mi? Yani tutulmayı yapan, Ay. Olaya bakarken mantıken adım adım ilerlemelisin." Babam purosunu tekrar çıkardı.

"O zaman Güneş tutulması neymiş? Güneş Dünya ile Ay arasına girdiğinde olan şey mi? İşkembeden atmaya devam edecek misin?" Annem, onun tarafında olup olmadığımı anlamak için bana bir bakış attı.

"Televizyonda bu konuyla ilgili bir program vardı. Gözlerinize dikkat etmeniz gerek. Bakarken isli cam kullanmalısınız."

---

* İncil'de, Mesih'in gelişinden önce ayın kan kırmızısı olacağı yazar. Özellikle Hıristiyanlıkta kıyamet, savaş ve önemli doğa olaylarıyla ilintili görülür.

"İsli cam mı?" dedi babam bezginlikle. "Bu havada kimin isli cam almaya zamanı var ki? Ringa balığı almaya çıksan anlarım."

Babam, tutulmaların iç yüzüyle ilgili duyduklarını hatırlamaya çalışırken, annem yatağa yaklaştı. Darbe izlerini arayarak yüzümü inceledi.

"Eh, oğlum nasıl bakalım?" diye sordu annem. "Rahat mısın? Umarım yemeğini yiyorsundur. Biliyorum, hastane yemekleri New York'taki Lindy's ya da Grantham'daki Diana Sweet'tekiler gibi değil ama güç kazanmalısın. Keşke sana doğru düzgün bir çorba getirmeme izin verseler."

"Yemek getirmeye izin var sanırım," dedim yardımcı olmaya çalışarak.

"Elbette! Sana etli arpa çorbamdan yapmak isterdim ama evden bu kadar uzaktayken nasıl olacak ki? Sam'in karısı, o minik ve mükemmel mutfağına girmeme izin vermiyor. Maazallah, yere havuç falan düşürebilirim. Eminim komşularına çok taşralı geleceğimi düşünüyordur."

"Anne, hiç de öyle değil."

"Gözleri üzerindeyken bir fincan kahve yapmayı dene de gör bakalım." Nefesini gürültüyle vererek kinini kustu.

Annemin bana yemek hazırlayamadığı zamanlarda duyduğu suçluluk duygusu fırtınasından kurtulmasıyla her şey eskiye döndü. Babam, Grantham'daki eski komşularımızdan kimlerin vefat ettiğini sayarken, annem de aynı kötü haberleri tekrar duymak zorunda kaldığı için sızlandı. Sanırım ailecek ıstavroz çıkarmak yerine bunu yapıyoruz. Aynı kapıya çıkıyor.

"Saul Segal, sağlıklı bir adamdı. Fabrikadan aldığı o kocaman pamuklu kumaş ruloları kamyonetinden dükkâna kolayca taşırdı. Derken bir anda pat!" dedi babam.

"Saul iyi bir aile babasıydı," diye ekledi annem. "Hakkını vermek lazım. Ama sağlıklı yiyeceklere takmıştı kafayı. Hatırlar mısın Benny? Sana fazla çikolata yemememeni söylerdi hep."

Saul Segal'in yüzünü hatırlamaya çalıştım. Sert çenesiyle kıvırcık kahverengi saçları gözümde canlandı. Onun sayesinde çikolatayı bırakmış, Player's Medium sigarasına başlamıştım. O alışkanlıktan kurtulmamsa tam on yılımı almıştı.

Annemle babam, ben sürekli esnemeye başlayana kadar yanımda kaldılar. Yanımda olmaları beni sıktığından değil; onlar beni rahatlatıyor, rahatlama hissi de uykumu getiriyordu. Sessizliğin giderek uzadığını fark ettim. En sonunda yapmacık bir ifadeyle saatine bakan babam, "Hadi bakalım..." dedi. Böylece ziyaretin sona erdiğini anladım.

Annemle babam, çıkmadan önce Grantham'daki dostların selamlarını iletti. Hastaneden ayrılırken, otoparka en yakın asansörün hangisi olduğunu tartışıyorlardı.

Bir hemşire hiç ses çıkarmadan odaya girdi ve yatağımın yanındaki çöp kutusunda birikmiş çöpleri aldı. Sonra, aynı sessizlikle, halen uyumakta olan oda arkadaşımın yanındaki çöp kutusunu boşalttı. Ona hemşire dememin sebebi, hemşireye benzemesiydi. Gerçi, hemşirelerin arasında çeşitli rütbe farklılıkları vardı. Karşılaştığım bir "hemşire", yanından geçen üniformalı bir kadın tarafından Doktor Godbehere olarak çağrılmıştı. Çöpleri toplayan hemşire, bana meyve suyu ve kurabiye getiren kişiydi. Onu izlediğimi fark edince, bana "Bay Cooperman" diye hitap ederek iyi göründüğüme sevindiğini söyledi ve geldiği kadar sessizce odayı terk etti. Birkaç dakika sonra, Ada'lı oldukları belli iki hemşire, koridordan geçerken birbirlerini coşkuyla selamladılar.

Hemşirenin de Ada'lı olup olmadığını merak ettim. Tuhaf,

şimdiye dek bunu hiç düşünmemiştim. Sert yatağımda çaresizce yatarken, kendimden bile haberim yoktu ama şimdi, kendime geldikçe toplumun kimi varsayımları da anlam kazanıyordu.

Tekerlekli sandalyede bir adam, koridorda ilerlemek için tek ayağını kullanarak kapımın önünden geçti. Beti benzi atmıştı ama başının çaresine bakabildiği için mutlu görünüyordu.

Şekerleme yaptıktan sonra, katta gezintiye çıktım. Koridorun orta kısmında yer alan hemşire odası, bu katı oransız iki parçaya bölüyordu. Bir grup asansör burada, diğeriyse öteki uçtaydı. Yirmiden fazla oda vardı ve çoğu iki kişilikti. Hemşire odasının karşısında, her birinde dört ya da altı sandalye olan yaklaşık bir düzine masanın bulunduğu bir yemek odası yer alıyordu. İleride bangır bangır bağıran, saçma bir yarışma programının açık olduğu bir televizyon vardı. Sadece tekerlekli sandalyede oturan bir kadın televizyon izliyordu. Ara sıra ekrana doğru sivri yorumlarda bulunuyordu. Aralarında Fransızca konuşan turp gibi iki adam, aynı kaderi paylaştıkları bir arkadaşlarının tekerlekli sandalyesini itiyorlardı. Adamın üstünde hepimizdeki hastane giysisi vardı: Biri ön, biri de arka tarafı kapayan iki parçalı hastane geceliği ile pamuklu bir sabahlık. Bana yetiştiklerinde, konuşmayı bırakıp aksanlı İngilizceleriyle en sonunda yatağımdan çıktığım için beni tebrik ettiler. Ardından koridorda ilerlemeyi sürdürdüler.

Katın kuzey ucundan güneyine doğru ilerlerken, kendimi mıntıkasını gezmeye çıkan, sokaktaki insanların gülümsemesine hâlâ karşılık verdiklerini gören eski bir siyasi kudret simsarı gibi hissettim. Ortalığı gözlemlerken, hemşireler odamda olmayışımı umursamıyor gibiydiler. Asansörleri kullanmak ya-

sak değildi. Pantolonumu giymiş olsaydım, şüpheleri üzerime çekmeden bir şekilde hastaneden sıvışabileceğim geçti aklımdan. Bu fikri daha sonra kullanmak üzere sakladım.

Şimdilik, ayaklarımda terlikler, üzerimde iki parça hastane elbisesiyle (birisi arka kısımdan hava akışı sağlarken, diğeri de ön taraftan serseri esintilerin girmesine izin veriyordu) bu fikri tasarlamak mümkün değildi. Bir timsahın cesaretiyle, koridor boyunca bir aşağı, bir yukarı gezinebilirdim ama gözüm henüz kapıdan çıkmayı yemiyordu. Üstümde kendi kıyafetlerim olsaydı bile, bunu yapmak için daha fazla zamana ihtiyacım vardı.

“Demek buraya geldiniz… Tutulmayı gördünüz mü?” Bu sabahki hemşireydi konuşan. Ya da dün sabahki miydi?

“Temiz hava alıyordum,” diye açıklamaya çalıştım.

“İyi yapmışsınız! Birkaç kişiyle tutulmayı izlemek için çatıya çıktık,” dedi.

“Neyi izlemek için?”

“Tutulmayı. Herkes bundan bahsedip duruyor ya.”

“Ben Güneş’in battığını sanıyordum.”

“Bu kadar erken mi? Aman keşke!” Abartıyla iç geçirdi. “Hadi bakalım, biraz kan alalım.”

“*Kan mı?*”

“Bir dakika bile sürmez. Alışırsınız; sizden böyle ufak tefek şeyler alacağız. Beş dakika sonra odanıza uğrarım. Tansiyonunuzu en son ne zaman ölçtürdünüz?”

“Tekerlekleri en son ne zaman döndürdüysem o zaman. Ne bileyim? Bunları benim mi takip etmem gerekiyor?”

“İşe yarayabilir. Buralarda kendi avukatınız olmalısınız Bay Cooperman. Emin olmanın tek yolu bu. Bunu söylediğimde herkes gülüyor. Ama şaka yapmıyorum. Beş dakikaya görüşürüz.”

Koridor boyunca yürüyüşünü ve köşeyi dönüşünü izledim. Odama döndüğümde oda arkadaşım uyuyordu. Dişlerimi fırçalamaya karar verdim. Bu sırada şu duvarlardan nasıl kurtulabileceğimi düşünüyordum.

Hemşirem, daha önce söylediği gibi, elinde iğnesiyle geldi. Yanında büyük bir defter de vardı. "Bu defter, yazmaya başlayacak zamanı olmayan bir hastanındı. Bir Bellek Defteri."

"Bellek Defteri de nedir?"

"İçine randevularınızı ve önemli tarihleri not edebileceğiniz bir şey. Hafızanızı harekete geçirecek bir şey. Bunu yanınızdan ayırmayın; üzerine notlar aldığınız şu küçük kâğıt parçacıklarını da atın gitsin. Bana inanın, Bellek Defteri kullanmak çok daha iyi." Sıradan bir okul defterine benziyordu: Siyah deri kapaklı, üç halkalı, çizgili sayfalı, bölüm ayraçları olan bir defterdi.

Boş gözlerle teşekkür ettim.

"Yakında bunu kullanmaya alışırsınız. Haftanın hangi gününde olduğumuzu bile ona bakarak anlayabilirsiniz. Bırakın, hafızanızın yerini o alsın. Size yardım etmesine izin verin." Sıcak gülümsemesi, beni iyi hissettirdi. O anda ilk kez yanaklarında çiller olduğunu fark ettim. Ona karşı içimde bir sevgi uyandı. Burayı onsuz düşünemiyordum. O olmasa ne yapardım...

Ardından kanımı aldı. İtiraf etmeliyim ki, eli çok hafifti. Sonra *The Globe and Mail*'i okumaya çalıştım. Olmuyordu işte. Bir dahaki sefere daha kolay okumayı diliyordum sürekli. Ama hiç olmuyordu. Manşetlerdeki sözcükleri ve manalarını çıkarmaya çalıştım. "Kor... Konulmuş... Konsey... Kırık... Kız... Kızan... Danny... Dan... Danışma..." Nefes alıp tekrar denedim. Sonunda başardım: "KONSEY, KIZGIN DANIŞMANI KOVDU." Kelimeleri bir kez çözdükten sonra anlamakta güçlük

çekmiyordum. Problemim dil değildi. Alfabenin kodunu çözmek, ilerleyişimi yavaşlatıyordu.

Uykumun geldiğini hissettim. Ama hemşirenin verdiği Bellek Defteri'ne adımı ve adresimi yazacak vakti buldum. Hangi ayda ve haftada olduğumuzu not etmek için takvimi kullandım. Bilgi neredeyse anında buharlaştı, fakat onu aklımda tutabildiğim süre içinde bana bir heyecan verdi. İlk sayfada beş dakika daha uğraştıktan sonra pes ettim ve oda arkadaşımın horultularına kendiminkileri ekledim.

8

Daha önce bahsettiğimden çok da farklı olmayan, örtük bir gerginlikle dolu daha pek çok gün geçti. Tek fark, günlerin yaşanırken uzun gibi gelmesine karşın, birbirleriyle harmanlanması ve kaybolup gitmesiydi. Günler, uçup giden haftalarla sürüklendi. Bugün berrak ve net olabilirdi ama dün uzak bir geçmişti. Adeta soyuttu. Dün sabah doktorumun, ailemin ya da polis arkadaşlarımın beni ziyarete gelip gelmediğini hatırlayamıyordum artık. Ya da geçen cumartesi mi gelmişlerdi?

"Bu akşam yemeğinizi her zamanki gibi odanızda mı yemek istersiniz, yoksa diğerleriyle yemek odasında mı Bay Cooperman?" Konuşan, sözcüklerinin arasında her zaman "Bay Cooperman" diyen sessiz hemşireydi.

"Yemek odasında yiyeyim diyorum. Yemeğin ne zaman başladığını nereden bileceğim?"

"Diğerleri odanızın önünden geçtiğinde anlarsınız Bay Cooperman. Gözünüzden kaçarlarsa gelip sizi alırız." Dört gözle beklenecek bir şey daha çıkmıştı.

Yemek odasında asılı büyük harfler ve şekillere bakarak günleri takip etmeye çalıştım ama günler, eski filmlerde zamanın akışını ifade etmek için kullanılan montaj sekanslarında takvimden kopan yapraklar gibi savruluyordu. Ben 'uyanalı' üç hafta olmuştu. Ya da altı. Ya da daha fazla. Bildiğimi sandığım hiçbir şeye güvenemiyordum. İnsanlar daha uzun zaman geçtiğini söyleyip duruyordu. Hatırlayamadığım dönem buna dahil değildi. O dönemi hayal bile edemiyordum. Birinci Dünya Savaşı'ndan önce bir malikânede yaşanan entrika hakkında kitap yazan İngiliz ne diyordu? "Geçmiş, yabancı bir ülke gibidir. Orada her şeyin usulü farklıdır." Böyle bir şeydi. Zamana, teleskopun ters ucundan bakıyordum.

Kısa zaman sonra, yemek odasının müdavimi oldum. Hemşire odasının karşı koridorundaki yemek odası geniş ve aydınlıktı. Bazılarımız, yemekler asansöre yerleştirilip beşinci kata çıkarılmadan çok önce masalarımıza yerleşmiş olurduk. Yemekler, metalik sesler ve dumanlar eşliğinde sürgülü kapıdan geçti. Servis görevlileri, gürültüyle itekledikleri yemek arabalarını hızla boşalttılar. Bu sesler, beşinci kattan çıkmak için gün sayan eski hastalara müthiş keyif verirken, benim gibi yenilere hiçbir şey ifade etmiyordu.

Eski hastalar arasındaki en iştahlı kişiler, aynı anda geçirdikleri felçle kaderleri kesişen ve kayda değer bir dostluk kuran üç Belçikalıydı. Biri, artık sayıları hatırlamakta zorlanan bir emekli mühendis, diğeri Dünya Bankası'nda yüksek mevkilerde sözü geçen eski bir finansçı, üçüncüsü de büyük bir sanat galerisinden emekli bir küratördü. Hangi galeri olduğunu söylemese de, konuşmalarından hepsini görmüş olduğunu anlayabiliyordum. Bu üçü, birbirlerine ve –daima İngilizce konuştukları için– etraflarındakilere dünyanın en iyi restoranlarında

yedikleri yemeklerden bahsedip herkesi eğlendiriyorlardı. Son dönemde başarısını devam ettiren mekânların hangileri olduğunu veya Madam ya da Maître Charles'ın ölümünden sonra her şeyin düşüşe geçip geçmediğini tartışıyorlardı.

Bu katta kadınlar da vardı elbette, fakat ben pek çoğunu tanımıyordum. Geçirdiği ikinci felç yüzünden bu kata tekrar döndüğü için bir tür şöhrete kavuşan bir emlakçı vardı. Ve bir de televizyonda izlediği insanlarla kavga eden yaşlı kadın.

Avrupa'daki meşhur lokantalar hakkındaki yetersiz bilgim, sohbete olan katkımı sınırlandırmıştı. Paris, Londra, Brüksel ve Roma'daki popüler yeme içme mekânlarını bilmemekle birlikte, bahsettikleri şatafatlı yemekler konusunda da fikrim yoktu. Kaz ciğeri ve kurbağa bacağını duymuştum ama onların repertuvarına hâkim olduğum söylenemezdi. Ardından dünyadaki en güzel şaraplar konusuna geçtiklerinde ve sohbete Praglı eski Birleşmiş Milletler temsilcisi de katıldığında, bu noktada sükûtun altın olduğuna karar verdim.

"Chopin'in inzivaya çekildiği Nohant'ın yakınlarında, Berri'deki La Châtre'nin yanında Vic diye bir kasaba var. Avrupa'daki en harika öğle yemeğini orada yedim. Hem sade, hem orijinal..."

"Hadi canım!"

"Gerçekten! Çok ciddiyim! Böylesine özen! Detaylara gösterilen ilgi! Ah, düşündükçe kötü oluyorum."

"Sevgili dostum, Nîmes'te, o haybeye ün yapan Coq d'or'un az ötesindeki Chez Georges'da yemek yemediysen boş yere yaşamışsın demektir."

"Haybeye mi? Ah, tabii sen ihtiyarın hayatta olduğu zamanları bilmezsin. Dağ gibi adamdı rahmetli; mutfağı çekip çeviren de kendisiydi. Hayatımda öyle bir tavuk yemedim. Hele salata-

lar! Cyrano'nun arkadaşı Ragueneau, hani oyundaki pasta şefi, sırf ihtiyarın sosları için bile soneler yazabilirdi."* Falan filan. Sanki beş yıldızlı bir restoranda, dünyanın en iyi şefleriyle oturuyorduk. Gezginlerden oluşan bu grubun arasında oturan diğer hastalar, bakışlarıyla ve omuz silkerek yorum yapıyorlardı. Aralarından biri, sanırım eski bir hâkimdi. Diğeriyse babamın anlattığı hikâyelerdeki ünlü duruşma avukatıydı. Bu arada, yemek odasının gurmelerin buluşma mekânı falan olduğunu düşünmeyin diye belirteyim, diğer hastalar tek sözcük etmeden tabaklarına bakıyorlardı. Konuşanlarsa, görebildiğim kadarıyla kapama düğmesi olmayan televizyonda gördükleri bir şey hakkında yorum yapıyorlardı.

"Demek *buradasın*; seni yaşlı kurnaz tilki seni!" Konuşan, ismini hatırlayamadığım hemşireyle nöbet değiştiren hemşireydi. Onun ismini de hatırlayamıyordum. "Bize evli olduğunuzu söylememiştiniz."

"Size evli olduğumu söylemedim çünkü evli değilim. Arkadaşım Anna'dan mı bahsediyorsunuz? Eşim sanabileceğiniz tek kişi Anna." Hemşirenin gözleri ifadesizleşti. Sanki yapmak üzere olduğu şakayı geri yutmuştu. Arkadaşlarım bana doğru eğildiler.

"Evli olmadığınızı mı söylüyorsunuz?" diye sordu hemşire.

"Yemin ederim, ne şimdi ne de eskiden."

"Şey, çok tuhaf."

"Tuhaf olan ne? Evliliği kafama pek takmamışımdır. Artık zorunlu mu yoksa?"

"Erna Pyke ile konuşuyordum. Tanırsınız onu, Libby dışa-

---

* *Cyrano de Bergerac*, 1897 yılında Edmond Rostand tarafından yazılmış bir tiyatro oyunu. Yazar Cyrano de Bergerac ve yaşamından pek az esinlendiği söylenebilecek oyundaki Ragueneau karakteri, şiire düşkün bir fırıncı.

rıdayken resepsiyona bakar. Her neyse, bir hafta kadar önce karınızın ziyarete geldiğini söyledi. Grantham'da yaşadığını falan da söylemiş."

"Ve bu kişi Anna Abraham değildi, öyle mi? Arkadaşım Anna Abraham?"

"Libby'ye göre hayır. Ayrıca Doktor Abraham'ı zaten tanıyor."

"Ben Doktor Abraham diye birini hiç duymamıştım." Gurmelerden biri söyledi bunu. Anna'nın akademisyen arkadaşım olduğunu açıkladım. Çok uzun süre önce benim için arkadaştan öteydi ama bir süre önce bu ilişkiyi sonlandırmıştık. Adamın bunu bilmesine gerek yoktu. Kayıtsızlıkla omuz silkti.

"Belki de bu konuyu yemekte açmamalıydım Bay Cooperman. Özür dilerim," dedi hemşire.

"Sözde karımın tipini öğrenmeye çalışın bakalım. Belki de sadece içeri girmeye çalışan biriydi..."

"Affedersiniz. Sizi utandırmak değildi niyetim."

"Utanmadım. Meraklandım ama utanmadım. Daha çok detay bilseydim keşke. Bu olayın ne zaman olduğunu ve kadının neye benzediğini mesela."

"Elimden geleni yapacağım. Ve... *Gerçekten* kusura bakmayın."

"Ne demek bu şimdi? Evli misin, değil misin?" diye sordu sağımda oturan emekli mühendis.

"Sormamızda sakınca yoksa," diye ekledi diplomat.

"Doğru," dedi bankacı. "Burnumuzu sokmak değil niyetimiz."

"Sizin için olduğu kadar benim için de gizemli bir olay." Ne düşündüğümü onlara söylemedim. Çöplükte yarım kalan işi tamamlamaya çalışan biri miydi, yoksa bu karmaşık hikâyeye dramatik bir giriş yapmak isteyen yeni bir karakter miydi? Bunu çözmek istiyordum. Ama nereden başlayacağımı bilmiyordum.

9

Anna Abraham'ı özlüyordum. "Gizemli" eşim hakkında yaptığımız bütün konuşmalar, Anna'nın beni ziyaret etmesini istememe sebep oluyordu. Hemşirelerin söylediğine göre Anna ara sıra beşinci kata gelmişti fakat ben başka diyarlardaydım. Genç hademelerden biri, anladığım kadarıyla odamı temizlerken Anna ile karşılaşmış ve başını sallayıp bana bakarak "Umarım *asla* bu kadar yorgun olmam," demişti.

Söz konusu ziyaretçiler olunca doyumsuzlaşıyordum. Yakınlarım, iş gereği gelenler… Asla yetmiyordu. Ziyaretçi kıtlığı yaşadığımda, daha beter oluyordum. Tam bir misafir bağımlısı olmuştum: Kapımın önünde ziyaretçi kuyruğu olsun istiyordum. Oysa komşum Jerry'ye benden daha çok ziyaretçi geliyordu.

Birden polis koruması altında olabileceğim fikri dank etti; çöplük çetesi işini bitirmek için geri gelirse diye. İçeri girebilirler miydi? Asansörün karşısındaki hemşireler, herhangi birisine oda numaramı söyler miydi? 'Karım', besbelli bu konuda pek zorlanmamıştı.

Bir gün, hemşirelerden birini takip ederek asansöre bindim ve zemin kata inen düğmeye bastım. Tek bir kelime edilmedi. Kimse yolumu kesmedi. Hastane geceliğimle özgürce ön kapının önünde dururken kendimle gurur duydum.

"Müsait misin?"

"Anna! Tanrım, seni gördüğüme çok sevindim! Beni nasıl buldun?" Anna, sanki yanıtlanması imkânsız bir soru sormuşum gibi nefes aldı. "Ah, senin gizli yaşamınla ilgili her şeyi biliyorum. Kapı deliklerinden gözetledim, telefonları dinledim, falına baktım, yumruların ve şişliklerin nedenini yorumlamaya çalıştım. Haftalardır sen uyurken yüzünü inceliyorum."

"Biliyorum," diye yalan attım. "Nasıl haberin oldu?"

"Gazetede bir haber çıktı. *Beacon*'da. Ayrıca casuslarım var. Toprağı kazıp gerçekleri çıkarabilen tek kişi sen değilsin. Unutma, ben hem profesörüm hem de eğitimli bir araştırmacı. Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Seni bir daha göremeyeceğimi sandım."

"Beni başından atmak o kadar kolay değil Benny. Kene gibi yapışırım."

"Seni özledim." Bu doğruydu. O muhteşem elmacık kemiklerine bakmayalı yıllar geçmişti sanki. Buna karşın, daha önceki ziyaretlerinden birinin anısı gölgesini koruyordu zihnimde. Gerçekten gelmiş miydi, yoksa altı üstü rüya mı görmüştüm?

"Geçen hafta geldiğimde de böyle söylemiştin."

"Beni görmeye gelmiş miydin? Kafam biraz karışık Anna. Anla beni." Bazen ettiğiniz bir laf, size hiç ummadığınız bir iyilikte bulunur. Anna bana kocaman bir öpücük verdi.

"Birkaç kez gelip gittim. Hatırlamıyorsun ama çok doğal. Senin suçun değil. Ayrıca bazen geldiğimde seni şekerleme yaparken buluyorum. Seni uyurken seyretmeyi seviyorum. Huzur dolu. Bunu daha önce de söylemiş miydim? Üzgünüm. Senin o tuhaf, bekâr adam huylarını özlüyorum: Ekmek kutu-

sundaki rulo çoraplar, yatağın altındaki pantolonlar." Sesi cam gibi kırılgandı.

"Bana bir dakika ver, hemen pantolonumu giyeyim de yürüyüşe çıkalım," dedim. Yatak örtüsünü üstümden atarken sırıttı. Pantolonumu bulmak ve giymekle meşgulken aklımdan bir düşünce geçti: Anna benden bir şeyler gizliyor olabilir miydi? İpucu, hafif alaycı tavırlarında gizliydi. Hasta ziyareti üslubundan farklı bir şey vardı burada. Bu, bana ağabeyim Sam ve başçavuş Sykes ile yaptığım sohbeti hatırlattı. Bir tuhaflık vardı ve bu sadece benden kaynaklanmıyordu.

On dakika sonra hastanenin kafesinde oturuyorduk. Bellek Defterim yanımdaydı. Kendimi güvende hissediyordum. Anna, kahve almak için gittiği tezgâhın önünde, elinde yazlık bir şapka tutan uzun boylu bir yabancıyla konuşuyordu. Başka birileri gelip kapar diye masamızın başından ayrılmadım. Birkaç kişi buna yeltendi de. Giderek büyüyen pasifliğim beni endişelendirmeye başlıyordu. İçecekleri alıp parayı ödeyen kişi neden ben değildim?

Anna masaya bir tepsi koydu. "Şuradaki adam, on bin dolar kazanmayı isteyip istemediğimi sordu," dedi.

"Sağlam bir dümene benziyor. Kabul ettin mi?"

"Hayır. Manevi değerlerle daha fazla ilgilendiğimi söyledim. Uzun bir din sohbeti açtım. Hemen pes etti." Kahvelerle iki yulaflı kurabiyeyi masaya koydu. Tepsiyi kaldırdıktan sonra karşıma oturdu ve bana eğildi. "Şimdi," dedi, "anlat bakalım neler oldu."

Olabildiğince özetle, travmayı atlatmak için gördüğüm tedavideki gelişmeleri anlattım ona. Uygulamam gereken yeni perhizimden bahsettim. Artık üç farklı tedavi için hastanedeki bölümleri dolaşıyordum. Fizik tedavide, dengemi kontrol etmek için eğilip bükülen bir rampada yürümem, birkaç basa-

mak merdiven inip çıkmam ve yirmi dakika boyunca egzersiz bisikleti sürmem gerekiyordu. Hareket terapisinde, beynimdeki hasarın derinliğinin tespit edilebilmesi için oyunlar oynuyordum.

"Üçüncü egzersiz de okuma," diye açıkladım. "Öğretmen, Bayan... Pardon adı şimdi aklıma gelmiyor. Her neyse, alfabedeki harfleri ve oluşturabilecekleri kelimeleri hatırlamam için hasar görmüş zavallı beynimi yeniden eğitmeye çalışıyor. Bu aşamada biraz yavaşım. Harfler sürekli şekil değiştiriyor. *R* harfi kendi kendine birden *p*'ye dönüşüyor; *j* harfleri de *h* oluveriyor." Bunda hiçbir mantık göremiyordum. *D*'ler aniden *b*'ye veya *p*'ler *q*'ya dönüştüğünde, sorunumun disleksik yanını fark ediyordum. Belki de karman çorman zihnimde sabit bir yapı aramakla aptallık ediyordum. Düzeni bozulan kafam her harfe eşit davranıyordu; ıstırabım en azından demokratikti.

Anna'ya, sokaklara dönmeye can attığımı da söyledim. Hatta doktorlarımın ve geçerken uğrayan hemşirelerimin yüreklendirici yorumlarından hatırladığım kısımları anlattım. Sözümü bitirdiğimde, Anna iskemlesinde iyice arkasına yaslandı.

"Vay canına! Zavallı tavşancık, canını çıkarıyorlar, değil mi? Bir, vahşi tazıların seni buzulların üstünde kovalamadığı kalmış."*

"Hiç de değil! Ben yürüyebilen yaralılar grubunun bir üyesiyim sadece. Benim olduğum kat, yürüyemeyen, konuşamayan ya da kaşıkla yemek yiyemeyen insanlarla dolu. Ben şanslı olanlardanım. Öyle zindeyim ki, çok geçmeden benden kurtulmak isteyebilirler."

"Peki ya okuman? Hafızan?"

---

* Harriet Beecher Stowe'un kaleme aldığı klasik eser *Tom Amca'nın Kulübesi*'ne gönderme yapıyor.

"Hiçbiri burada, beşinci kattaki bu yataklı serviste tedavi edilmez. Burada, ihtiyaçları olduğunda hemşireyi çağırmak için düğmeye bile basamayan insanlar var."

"Sana kim vurduysa, daha da sert vurabileceğini söyleyerek 'tahfif' yoluna gidebilir."

"Önce onu yakalamamız gerek. Wessex ile Spadina'nın kesişimindeki üniversite yurdunu biliyor musun?"

"Trafikteki arabaların üzerine sarkan tuhaf O harfli bina mı? Elbette."

"Fail bir yerlere adını ya da adresini bırakmış mı diye çöp konteynerinin çevresini kontrol edebilir misin?"

"Benny! İki şey var: Birincisi, bu olayın üzerinden ne kadar geçtiğini unutuyorsun. İkincisi de, ben İngiliz edebiyatı hocasıyım, *Dağların Kızı*'ndaki Susanna değil. Neye dikkat etmem gerektiğini bile bilemem."

"Haklısın. Yarasa kız olmadığını unutup duruyorum. Zaten seni Secord'da dinlemek için bekleyen öğrenciler yok mu?"

"Hayır, yazın değil Benny. Onun yerine salı ve perşembeleri yaz okulunda ders veriyorum. Seni ziyaret etmek işimi engellemiyor. Tam tersine zamanın geçmesini sağlıyor. Beni kütüphanelerden ve basık mekânlardan uzak tutuyor. Bu gece teklifini düşüneceğim."

"Unut gitsin Anna. Saçma bir fikirdi. Bazen *benim* aklıma bile böyleleri geliyor *işte*."

"Gerçekten benim bir şeyler bulabileceğimi düşünüyor musun?"

"Bu işin raconu sadece. Muhtemelen bir şey çıkmaz ama olay yerini incelemeden de ilerleyemezsin."

"Bakalım elimden ne gelecek."

"Sağol, Anna. Burada cidden gitgide kafayı yiyorum. Çok-

tan harekete geçmem lazımdı. Yatakta ne kadar kalırsam o kadar güçsüz düşüyorum."

Anna masaya uzanarak elimi tuttu. "Şu ikna yöntemlerin yok mu Benny... Seni tanıyalı ne kadar oldu, hâlâ hazırlıksız yakalanıyorum. Oraya gidip araştıracağım; daha yakından bakacağım. Bakalım neler bulacağım. Eh, ben de Flora McAlpine'in durumuna düşersem, sonucuna katlanırım artık."

"Flora McAlpine kim? Polisler de bana onu sordu."

"Sana söylemediler mi?"

"*Neyi*? Bu isim çok uzaklardan tanıdık geliyor."

"Flora McAlpine, üniversitede profesördü. Seninle birlikte çöp konteynerinin içinde yatıyordu. İkinizi birlikte buldular. Aranızdaki tek fark, sen hâlâ yaşıyorsun, Profesör McAlpine ise öldü."

10

Anna ile hastanenin lobisine yürüdük. Burası bir sebeple durumlarından yılmış insanlarla doluydu. İnsanlar, hastalarının nerede kaldığını ya da yeni doğmuş bir bebeğe alınacak uygun bir hediye bulamıyorlardı. Akılları karışsa da, her isteğe alabildiğine net ve kolay cevaplar vermeye çalışan gönüllülere hayran kaldım.

Dışarı çıktık ve çocuk parkına bakan ahşap bir banka oturduk. Oyun alanındaki üç tekerlekli bisikletler, el arabaları ve çocuk arabaları gibi oyuncakların çoğu kırılmış, kötü kullanıldığı veya bakımsız kaldığı için bozulmuştu.

"Anlat bana," dedim en sonunda.

"Anlatacak pek bir şey yok. Polis arkadaşların hiç an..."

"Tek kelime bile anlatmadılar. Sadece kapıdan çıkarken adını söylediler. Beni deniyorlar herhalde. Bilemiyorum."

"Flora McAlpine, bir üniversitede öğretmendi. *Doktor* Flora McAlpine. Kırk beş yaşında, bekar ve söylenenlere göre iyi bir öğretmendi. Clarendon Yurdu'nda kalıyordu. O da senin

gibi kafasına darbe almıştı ama onunki ölümcüldü. Bildiklerim bu kadar Benny. Üzgünüm."

Anna beni odama götürürken tamamen tükenmiştim. Onu yanağından öpüp yolcu ederken her zamanki dost canlısı halimden eser yoktu. Anna gittiğinde ve asansör o son sesi çıkardığında ben de bittim. Tişörtüm, omuzlarımdan başlayarak arkama doğru sırılsıklam olmuştu.

Üzerime örtüyü çekip kendimi akşamüstü boyunca sürecek olan şekerlemeye teslim ederken hız rekorunu kırmış olmalıyım. Hem konuşma hem de hareket terapisi boyunca uyudum. Sadece terapist, hâlâ hayatta olup olmadığımı kontrol etmek için geldiğinde uyandım.

"Yürüyüşe çıkmıştım," diye açıkladım. "Hatırladığım kadarıyla ilk yürüyüşümdü. Üzgünüm, dersleri kaçırdım. Onları telafi etmemin bir yolu var mı?" Adını unutmayı hâlâ başardığım genç kadın, beni hastane kuralları hakkında bilgilendirdi. Ardından yarım saat kadar daha uyudum. Günümün büyük kısmı, farklı uyku türleriyle; kestirmek, dinlenmek, uyumak ve uzanmakla geçiyor gibiydi. Başımın içinde bir yerlerin iyileşiyor olduğunu hissediyordum ve normalde olduğundan daha fazla uykuya ihtiyacım vardı. En sonunda uyandığımda akşam yemeği saati yaklaşmıştı. Daha önceki günlerde de olduğu gibi, tüm günüm sanki zırhlı yardım birlikleriyle yoğun bir saldırıya hazırlanan piyadeler karşısında geri çekilen gerillalar gibi kayboldu gitti.

Akşam yemeğini gurmelerle birlikte televizyona en uzak masada yedim. Eski Birleşmiş Milletler temsilcisi Çek'in cinayet romanlarına ilgi duyduğu ortaya çıktı. Ben de az çok okuyordum; bu yüzden onu Dordogne'de en muhteşem etli fasulyenin yenebileceği yer hakkındaki sohbeti değiştirme ça-

basında destekledim. Yeni arkadaşım, bir kere Dordogne'de kimsenin etli fasulye falan aramayacağını söyleyerek herkesi susturdu. İnanılmaz lezzetli bir sosisli yemeyi yeğlerdi.

Hepimiz kahkahalarla güldük ama gurmelerden biri, bu yoruma hafif bozuldu.

Yemekten sonra endişem arttı. Tüm olası kaynakları eledikten sonra, Anna'nın üniversite yurdunun çevresinde tek başına dolaşıyor olabileceği ihtimali beni dehşete düşürdü. Hem güvenliğinden hem de denk gelebileceği bilgiler nedeniyle endişe ediyordum. Anna geçmişte de bana yardımcı olmuştu ama böyle durumlarda genellikle onun yanındaydım ya da durum bu kadar netameli değildi.

Aslında endişemin esas kaynağı, Anna ile olan sıkı fıkı ilişkimizin zayıflamasından duyduğum büyük suçluluk duygusuydu. İşimi dokuz-altı bir rutine dönüştürmenin yolunu bulamamış, gitgide daha çok randevuyu, buluşmayı kaçırır olmuştum. Bir ilişkinin ayakta kalması için beslenmesi, gelişmesi gerekir. Yoksa ilgisizlikten yok olur gider. Bir gece çekmecede damga ararken, bir ara gidelim diye aldığı bir sürü tiyatro bileti bulmuştum. Hiçbirine gidememiştim. İlişkimiz boyunca ihmal etme alışkanlığımı kafasına takmıyormuş gibi yapmıştı. Anna, olağanüstü bir kadındı.

Onun güvende olduğuna emin olmama yetecek süre boyunca hastaneden uzak kalıp kalamayacağımı düşündüm. Anna gündüzleri fazlasıyla dikkat çekerdi; geceleri de elindeki feneriyle Toronto Üniversitesi'nin kampüs bekçisinin dikkatini çekebilirdi. Ya da bana vuran adamla karşılaşabilirdi.

Kendimi durdurdum. Hasarlı beynim yüzünden böyle hissediyordum. Anna tehlikede değildi. Çöp konteyneri olayı

haftalar, hayır aylar önce olmuştu. Neden bu gerçeği aklımda tutamıyordum? Neden fikirlerimde koca boşluklar vardı?

Bunları düşünmek sakinleşmemi sağlamadı. Neyse ki yemek sofrasındaki Çek arkadaşım, yanıma uğrayıp beni satranç oynamaya çağırdı. Şans eseri oynamayı biliyordum. İşin tuhafı, benim satranç oynadığımı zaten biliyormuş gibi görünüyordu. Beynimdeki hasarın, bana felç geçirip kötürüm kalan partnerime karşı bir üstünlük sağlayıp sağlamayacağını düşündüm. Sonraki birkaç saat, arkadaşıma oyundaki başarısızlığımı sergilerken hızla geçti. Anna hakkındaki endişelerimse, kuşatılmış vezirimin kaderiyle mücadele ederken bir süreliğine yok oldu.

Yeni arkadaşımın gitmesiyle endişelerim geri geldi. Anna ile dışarı çıkmak, bana dışarıdaki hayatı hatırlatmıştı. Bu hastane, eski hastalara ihmal edilmiş yaşamlarına nasıl yeniden uyum sağlayacaklarını öğreten bir tedavi de uyguluyor muydu? Ya da tüm umudum Bellek Defteri miydi? Bu karışık hafızamla faturalarımı nasıl ödeyecektim? Müvekkillerimin adlarını nasıl hatırlayacaktım? Bir müşterimin karşımda oturmuş bana sorunlarını anlattığını, benim tek sorunumunsa onun adını hatırlamaya çalışmak olduğunu hayal ettim. Tam karşımdaki duvara bir kara tahta asabilirdim. Müşterilerimin isimlerini buraya yazabilirdim. Müşteriler onu göremezdi; benim için de bir güvence olurdu. Bu fikir kendimi daha iyi hissetmemi sağladı ve Üniversite Caddesi'nden uzaktaki yaşamı güvenceli kılmak üzere başka yollar keşfetmeye başladım.

Yeni hayatım birtakım taktiklere dayanacaktı: Bellek Defteri, küçük not defterleri ve günlükler. En sonunda, dördüncü sınıftayken öğretmenim Bayan MacDoughal'ın sürekli uyardığı üzere, düzenli olmak durumunda kalacaktım. İtiraf etmeliyim ki, çok tuhaf bir hayatım olacaktı. Eski hafızamın bir kısmı

hâlâ işliyordu. Hastings Savaşı'nı ya da Jül Sezar'ın Rubicon'u geçişini hâlâ hatırlıyordum. Ama kuzenlerimin isimleri için aynı şey geçerli değildi. On altı kuzenimin isimlerini listelemeye çalışırken, bunu daha önce de yaptığıma dair can sıkıcı bir hisse kapılıyordum. Aynı işi tekrarlamanın verdiği his, başıma kötü bir şeyler geleceği endişesi kadar kötü değildi. Anna'yı ve babasını hatırlıyordum ama adamın ilk adını unutmuştum. Ve soyadını hatırlamak için de, önce Anna'nınkini hatırlamam gerekiyordu; sonuçta aynı soyadını taşıyorlardı. Pratik zekâma şaşırıp duruyordum. Örneğin, nedense Grant ismini hatırlamaya çalışıyordum. İsmi bulmak için on dakika boyunca alfabeyi taradım. Onu ancak, kızları soyadlarını Grant olarak değiştiren eski müşterim Saul Granofsky'yi hatırlayınca bulabildim. Hafızam, birbirine girmiş ipek ipliklerden oluşan böyle düğümlerle doluydu. Yeni hafızam, deneyim ve beklentilerimi yeniden örebilmem için bir yardım ağı inşa etmemi gerektiriyordu.

11

Günler testlerle geçiyordu. Bazıları, yirmi dört saat boyunca koluma tansiyon aleti takmak türünden sadece fiziksel testlerdi. Benimle her yere gelen bu sessiz dost, arada sırada kolumu inatçı bir piton gibi sıkıyor, bir dakika sonra da rahat bırakıyordu. Zihinsel faaliyetlerde gitgide daha fazla övgü topluyordum. Bana daha ilgi çekici geliyorlardı. Her doğru yanıtımda çocuk gibi seviniyor, yanlış yanıt verdiğimdeyse depresyona doğru bir adım daha ilerliyordum.

"Harikaydınız Bay Cooperman. Hepsini okudunuz."

"Keşke daha hızlı olabilsem."

"O da olacak. Zamanla, pratik yaptıkça." O günkü terapist, yirmilerin sonunda bir kadındı. Tavrı hoştu. Bana ateş çemberinden atlatıyormuşum hissini yaşattırmadı. Ben oradayken, başka bir terapistle benim hakkımda hiç konuşmadı. Terapist yanımdan ayrıldığında hemşiremle sohbete devam ettim.

"Okumakla ilgili bir şeyler yapmalı mıyım?"

"Haftada iki kez konuşma terapiniz var."

"Biliyorum ama yapabileceğim başka şeyler yok mu?"

"Kitap okumayı denediniz mi?"

"*The Globe and Mail*'i okumak tüm günümü alıyor. Bir kitabın sonunu getirmem İsa'nın dönüşüne kadar sürebilir."

"Yahudi olduğunuzu sanıyordum Bay Cooperman."

"Öyleydim. Yani, *öyleyim.* Ama mesele eski okuma hızımı geri kazanma süreme gelince, bu tanımın uygun olduğunu düşündüm. İnanmayan biri için İsa'nın dönüşüne dek olan zamandan daha uzun bir süre olabilir mi?"

"O açıdan haklısınız."

"Bir daha okuyabilecek miyim dersiniz?"

"Bu kattaki hastalarda her çeşit ilerleme gördüm Bay Cooperman."

"Bana Benny deyin."

"Ama siz benim adımı yine unuttunuz..."

"Adınızı hep unutuyorum. Bir şeyle kafiyeli olduğunu biliyorum ama aklımda tutamıyorum. Sadece sizin değil, kimsenin adını hatırlayamıyorum. İsimleri aklımda tutma konusunda hiçbir zaman o kadar iyi olmadım ama bu da artık abes!"

"Benim adım Carol McKay; 'sprey' ile kafiyeli." Adını ve tekerlemeyi andıran açıklamasını tekrarladı. Benim için fazlasıyla zor bir hafıza oyunuydu. Onunla birlikte tekrar ettim. Bu işe kendimi tamamen versem de, hemşire odadan çıktıktan bir dakika sonra ismi de zihnimde buharlaştı. Kendimi salak gibi hissediyordum; sanki bir saat boyunca dinlediğim bir derste konuşulan tek bir sözcüğü bile anımsayamıyordum. Onun kim olduğunu ya da bana ne söylediğini unutmamıştım. Unuttuğum tek şey adıydı.

Kulağımda bir zil sesi duydum. Başımdan defetmeye çalışsam da çalmaya devam etti.

"Alo?" Oda arkadaşım Jerry, arayan kişinin kendisini tanıtmasını bekledi. Sesini duyabiliyordum. Daha önce yanımda bir telefonun olduğunu fark etmemiştim. Ardından bana yardım etmeyen telefon operatörüyle olan tartışmamı hatırladım.

Jerry ahizeyi bana uzattı ve tekerlekli iskemlesiyle odanın diğer tarafına doğru ilerledi.

"Alo? Benny?" Arayan Anna'ydı. "İyi misin? Benny?"

"Yatağımın yanında telefon varmış Anna!"

"Biliyorum. Görmüştüm. İyi misin?"

"Evet, iyiyim. Neler buldun?" Anna'nın solgun teninin daha önce geldiğinde beni endişelendirdiğini unutmamıştım. Sağlığının yerinde olup olmadığını sormalıydım. Bu, benim arkadaş olarak da, eski sevgili olarak da iyi ve ilgili biri olduğumu gösterirdi. Ama o sırada bana söyleyecekleriyle daha çok ilgiliydim. Başıma aldığım darbe beni eskiden olduğumdan daha düşünceli birine çevirmemişti. Hâlâ vakit kaybetmeden konuya giriyordum.

Ayrıca bugünün, Anna'nın Toronto'da ders verdiği günlerden biri, yani salı ya da perşembe olduğunu biliyordum. Aklıma bazı ufak tefek şeyler geliyordu. Bu güzel bir histi.

"Benny, orada mısın?"

Boğazımı temizledim. "Pardon Anna. Dalmışım. Şehir dışında mısın?"

"Hayır, hâlâ şehirdeyim. Neden?"

"Özel bir nedeni yok." Telefonun öbür ucunda bir iç çekiş duydum. "Çöp konteynerinin olduğu yere gittim. Söylediğin gibi etrafı kolaçan ettim..."

"Ee?"

"Ve kendimi aptal gibi hissettim. Açık olacağım Benny. Ara-

dan çok zaman geçti ve polisler orayı defalarca araştırdı. Bir şey bulabileceğimi düşünmüyordum zaten; bulamadım da."

"Şimdi düşünüyorum da, şaşırmadım." Esas şaşırdığım şey, onu bu saçma işi yapmaya göndermiş olmamdı. Ben rehabilitasyon için buraya geldiğimde suç mahalli çoktan bozulmuştu bile. Enerjimin bu konuşmayı sürdürmeye yetmeyeceğini hissediyordum. Dayanmaya çalıştım. Sonuçta Anna çabalamıştı. Ona sırf bunun için bile borçluydum.

"Benny?"

"Oraya yalnız gitmemeliydin Anna."

"Sence sana ve zavallı Flora'ya dalan kişi, başkasına dalmak için pusuda mıdır?"

"Hayır. Sadece zarar görmeni istemiyorum. Ben burada tutsakken, karanlık bir sokakta başına bir şey gelirse kendimi affedemem. Öylece yatıp durmak yeterince kötü. Seni tehlikeye atmak beni..."

"Evet?"

"... Buradan olabildiğince hızla çıkıp işimin başına dönmek istiyorum." Anna tekrar iç çekti. O anda böyle söylediğim için pişman oldum. Boğazımı temizledim ve pencereden dışarı baktım.

"Orası öyle karanlık bir sokak değil. Ucuz film mantığıyla düşünüyorsun Benny. İki tarafta da yoğun bir trafik var. Yani, yoğun sayılır."

"İşi şansa bırakma. Seninle ilgili konularda her zaman endişeliyimdir."

"Benny, ne söyleme çalışıyorsun?"

"Sigortam seni kapsamıyor. Bundan sonra kendini riske atma."

"Başka emrin?"

"Salı ve perşembe günleri geleceksin, değil mi?" Hava atıyordum ama bugünün salı, perşembe ya da cumartesi mi olduğunu sorsa, yanıtlayamayacaktım. Zihnimde boşluklar olmasaydı da, hastane rutini her günü bir diğerine benzetiyordu. Devam ettim: "Frank Bushmill'den ofis anahtarımı alabilir misin? Odası benimkinin yanında. Ondan, her şeyden önce neden Toronto'da olduğumu öğrenebilir misin? Sonuçta Grantham'da, St. Andrew Caddesi'nde başına vurmazlar herhalde. Çalışma masam çok derli toplu olmasa da, düzenimi hemen çözeceğinden eminim. Sarı not defterlerime bak. Ofisten beni ara. Frank'e de iyi olduğumu söyle, tamam mı? Tüm bunlarla seni uğraştırmaktan nefret ediyorum Anna, ama işe dönmek buradan daha çabuk kurtulmama yarayacak."

Kafa patlatmam gereken çok şey vardı. Bir an için, "Neden bu kadar heyecanlanıyorum ki?" diye düşündüm. Bir müşterim bile yoktu! Derken, müşterimin aslında *kendim* olduğunu fark ettim. Ve bu da benim, hem ahmak hem de budala olduğumu düşünmeme sebep oldu. Beni rahatsız eden bu düşüncelerle uykuya daldım.

12

Belleğim ücretsiz izne ayrılmadan önce Toronto'da geçirdiğim günlerin gizemini çözmeyi ve Anna'yı beklerken, aklımdaki birkaç şeyi not etmeye çalıştım. Bellek Defteri'me şöyle yazdım: *Beni Toronto'ya ne getirdi?*

İş alışkanlıklarımı hatırlamaya çalıştım. Bir yardımları dokunur muydu bana? Eski davalarım süresince, çizgili sarı not defterlerine kurşun kalemle notlar alırdım. Bunu dört yıldır yapıyordum. "Yıl" kelimesi ya da bu kelimeyle ilgili bir şey, zihnimde bir çağrışım uyandırdı. Ama sadece bir çağrışım. Hatırlayabildiğim ya da somutlaştırabildiğim bir şey değildi. *Libretto*'ya dönüş.

Masada duran not defterime bu defa da bir şeyler yazmış olmalıydım. Anna'ya, Grantham'a döndüğünde not defterime bakmasını söyleyecektim. Ya da zaten söylemiş miydim? Toronto'ya giderken o notları da yanımda götürmüş müydüm? Notlarımın kopyasını nadiren çıkarırdım. Belki de notlar arabamdaydı. Arabamı o restoranın otoparkından en nihayetinde

almam gerekecekti. Anna bunu yapabilirdi. *Kahretsin, hayır!* Ondan bu kadar şey isteyemezdim! Ama bu, tek başına çöp konteynerlerine tırmanmasından daha tehlikesizdi. O kızın benim uğruma kendisini bir çöp sahasında buluvermesini istemiyordum.

Et lokantasının bu işle ilgisi neydi? Tabii bir ilgisi varsa. Suçlu kaçarken arabayı saklamak için kalabalık bir restoranın otoparkını seçmiş olabilirdi. Ama öyle yapsaydı, daha önce onu hiç görmedikleri bir yer seçerdi. Garsonlar, yüzleri kolay unutmazdı. Ayrıca arabasını park ettikten sonra almayan birisi, bir garsonun veya dışarı sigara içmeye çıkan bulaşıkçının hafızasına kazınabilirdi. Elimin kolumun bağlı olmasına bir kez daha lanet ettim. İzleyecek başka bir yol düşünmeye çalışsam da bulamadım.

Uykusuzluk tüm kemiklerimi ele geçirmişti. Biraz mücadeleden sonra pes ettim ve terliklerimi çıkarıp gözlerimi kapadım.

Gözlerimi tekrar açtığımda Jerry Soyadı–Her–Neyse'nin oğlu, yatağımın yanındaki işkemleyi taşıyordu. Jerry, perdedeki boşlukların arasından görebildiğim bir grup insanı eğlendirmekle meşguldü. Kulak tırmalayıcı sesiyle, oğluna araba yolundan evlerinin yan kapısına doğru bir rampa inşa edilip edilemeyeceğini soruyordu. Dagmar, merak etmemesini, Joel'in hem mimar hem de doktorla iletişim halinde olduğunu söyledi. Ama Jerry detaycı bir adamdı. Bu yüzden oğluna ıvır zıvır sorular sormaya devam etti. Dagmar'ın aksanlı soprano sesiyle yaptığı esprilerle neşelenen bu sohbetin boğuk uğultusu, az kaldı yeniden uykuya dalmama neden olacaktı. Doğrulup yataktan kalktım. Rahat ve eski olduğu halde daha önce gördüğümü hatırlamadığım, havlu kumaştan bir kimonoyla örtündüm. Yemek odasına doğru ilerledim. Satranç oy-

nuyorlardı. Çek diplomat, Belçikalı gurmelerden birine karşı. Diplomatın arkasında durup izlemeye başladım.

"Ha!" dedi gurme, şah kanadından yapılan hamleye bakarak. "On dakika sonra bu yaptığını unutma!"

"Umarım ikimiz de unutmayız dostum," dedi diplomat gülümsemesini bastırarak. Bu gülüş bana, onu pokerde yenebileceğim ihtimalini düşündürdü. Ama poker babamın oyunuydu. Ona boşuna Çekiç demiyorlardı. Ayakta duran birkaç kişi yorulup başka aktivitelere ya da dinlenmeye geçse de, ben izlemeye devam ettim. Çok uzun süreceğe benzemiyordu.

BEYAZ	SİYAH
Q-Q3	BxN
PxB	Q-N4ch
K-B1	N-B5!
B-B1	Q-R4
PxP	RxP!!
BxN	RxR!
Q-Q1	RxB!

İşte; öyle bir an gelmişti ki gurme dostumun tüm dediklerini yutması gerekiyordu. Beyaz, Siyah'ın işini bitirmek üzereydi; ben bile görebiliyordum bunu. Her iki oyuncu da, ihtiyat birlikleri masanın altında saklanıyormuşçasına, oyun tahtasını dikkatle incelemeyi sürdürdüler. Oyun QxR/B1, R-KB6 şeklinde gitseydi bile Siyah'ın yeneceği açıktı.

"Ben de seni arıyordum!" Konuşan özel hemşiremdi. İsmi, kafiyesi yoktu aklımda ama 4:15 treninin âlemiyle bu dünya arasındaki kara delikten ilk çıktığımda gördüğüm ilk yüzün ona ait olduğunu hatırlıyordum. İçinde hapın olduğu plastik bardağa elimi uzattım. Hapı tek hamlede yuttum. Bu başarımla gururlandığımı fark etmek beni eğlendirdi. Hastanede saf ve

çocuksu olabiliyordum. Övgü almaktan ve küçük şeyler başarmaktan keyif alıyordum.

Diğer iki hemşire ya da bakıcının neşeli kahkahaları, gülümseyişimi güçlendirdi. Satranç oyunu, hemşirenin benimle ilgilenmesi ve Batı Hint Adaları'ndan gelen kahkahalar, tuhaftır, beni mutlu ediyordu. Herkesin bana destek olduğunu, burasının neticede o kadar da kötü bir yer olmadığını düşünüyordum.

Bu yeni iyimserlik hissini kutlamak için koridordan aşağı yürüyüp hemşire odasının oradaki asansörleri geçtim ve binanın aydınlık güneyindeki asansörlere vardım. Asansörün kapısı açıldığında yeniden Grantham'daydım. Karşımdaki adamı tanıyordum.

"Benny?" dedi.

"Bud!" Bizim oradan Bud Phelan'dı bu.

Ben asansöre binerken aynı anda "*Senin* burada ne işin var?" diye sorduk.

Bud, kırlaşmış saçını kaşıdı ve şehre, vokal dörtlüsü olarak üst kattaki *afazi* hastalarına şarkı söylemeye geldiklerini, diğer üç arkadaşını bulamadığını söyledi. Gruptaki tenor oydu. Alışıldık ortamımızda karşılaşmadığımız halde tanıdık bir yüzü hatırlayabildiğimi görmek güzeldi. Birlikte lobiye indik. Bud arkadaşlarını buldu. O sırada Bud'ı görmemin Grantham'da olduğum anlamına gelmediğini hatırlamak için zihnimi zorladım. Onu pat diye hatırlarken, hemşiremin adını hatırlamamamın nedenini merak ediyordum. Bu hasarlı hafızanın parçaları eğri büğrüydü.

Büyük ön kapıya vardığımda, kendi kendime gülümseyerek caddedeki zavallılara baktım. İnsanlar hayat mücadelesi verirken, ben bir süre daha dışarıdaki tüm çılgınlıklardan korunu-

yor olacaktım. Bu güzel ve sıcak bir duyguydu. Bulunduğum ortam ve onu dolduran insanlar iyi, dost canlısı ve güvenilirdi.

Asansöre geri döndüğümde kat numaramı hatırlayamadım. Paneldeki tüm sayılar tanıdık görünüyordu. Üçüncü katı denemeye karar verdim. Kapı açıldığında karşılaştığım manzara loştu. Bizim katta, asansörün tam karşısındaki duvarda gün ışığını içeri taşıyan bir pencere olduğunu hatırladım. Bu kez 12. kata çıktım. Burada güneş ışığı daha iyiydi ama hemşire odasında terslik vardı; tanıdık gelmedi. Koridorun sonundaki pencereden, alt katta görünen bir çatı gözüme ilişti. Binaya eklenen kanada aitti ama bu bina kadar yüksek değildi. Belirli bir mesafeye kadar gidiyordu. Benim katımın (her neredeyse) hemen çatının hizasında olması gerekti. Penceremden çatıdaki bir şeyleri gördüğümü hatırlıyordum: Havalandırma delikleri ve klimaların motorları. Beşinci katı denedim ve asansör aşağı inerken nefesimi tuttum. Artık yanımda yoldaşlarım bile vardı: İki hemşire ve zavallı sahibinin tuzlu solüsyon torbasının bağlı olduğu bir sedye.

Beşinci kat! Buldum! Olaya hâkim bir tavır takındığımı umarak asansörden çıktım. Yatağıma gömüldüm ve uzun bir şekerleme yaptım.

Başımdan yaralandığım o olaydan beri rüyalarım siyah beyazdı. Uyandıktan sonra çoğunu hatırlayamıyordum. Genelde trenin devrilip bavulun başıma çarptığı kâbustan parçalar görüyordum. Hâlâ gözlerim kapalı yatakta uzanırken, rüyamda yeni bir şeyler olup olmadığını hatırlamaya çalıştım. Sanki farklı bir şey vardı ama ne olduğunu tam olarak saptayamıyordum. Diğer yanıma dönerken, aklıma terapistimin tavsiyesi geldi: Bırak, eksik düşüncen ilgi odağından çıksın. Ürkek bir hafızayı

konuşturmanın yolu, onu kendi haline bırakmak, ortaya çıkana kadar ilgi göstermemekti.

"Bu çiçekler size geldi Bay Cooperman." Konuşan, eli kolu güllerle ve başka tür çiçeklerle dolu bir hemşireydi. Beni sohbet etmeye hiç zorlamayan sessiz hemşire. "Bunları pencerenin önüne koyayım da güneş ışığında görün. Şu güllere bakın! Gülleri çok severim; her rengini. Hele pembeleri. Bazı insanlar sarı gülleri sever. Kızım mesela. Sarı güllere bayılıyor. Bunun bir anlamı var mı acaba?" *Çiçeklerin Dili* diye bir kitap gördüğümü hatırladım. Kapağını açmadığımı hatırlıyorum. Bu yüzden çiçekleri pencerenin önüne yerleştiren hemşireye yardım edemezdim. Komik hemşire, diye düşündüm. Sessiz olduğunu sanıyordum ama değilmiş. Bülbül gibi şakıyor.

"Kart yoktu Bay Cooperman. Gizli bir hayranınızdan olmalı."

Merakım uyukluyor olmalıydı. Çiçekleri gereğince kabul ettim. Hastane kıyafetimin içinde gitgide şişmanlıyor muydum? Muhtemelen hastanenin hastalarda neden olduğu genel pasiflikten ötürüydü; iyileşme evremde bir adımdı.

Hemşire, elleri belinde, yaptığı işe hayranlıkla baktı. "Kurabiye ister misiniz Bay Cooperman?" Çiçeklerin yanında kurabiye de getirmişti. Nedense bana komik geldi. İki kurabiye alırken, hepimizin ismini ezberlemek zorunda olduğunu düşündüm. Onlarca isim! İşinin bir parçasıydı elbette. İşi insan idare etmekti. Onları önemsediğini hissettirmek...

Bu sinizm de nereden çıkmıştı? Bir dakika önce onu elinde çiçek ve kurabiyelerle, modern bir Florence Nightingale olarak düşünüyordum. Birkaç dakika önce her şey güllük gülistanlıktı. Hiçbir sorun yoktu. Zaman ve sabırla her şey gül gibi düzene girecekti. Güller, her yerde güller! Güller? Gül? Tekrar çiçekle-

re baktım. Beynimde bir yere oturuyordu sanki. Sadece çiçek değil, Rose* ismi.

Bu bir *isimdi* elbette ama nereden çıkmıştı? Unutulmuş herhangi bir Rose var mı diye, paramparça zihnimi iyice yokladım. Çok sevdiğim bir teyzem vardı ama yıllar önce ölmüştü. Onun ismi birden neden aklıma gelirdi ki? Odaları ve yatakları bölen perdelerin raylarının geçtiği tavana baktım. Bu ismin rüyalarımla bir ilgisi olabilir miydi?

Zihnimin içinde ismi defalarca tekrarladım. Hatırlayabildiğim kadarıyla hayatımda Rosie ya da Rose ismi yer almıyordu. Hemşireler arasında da Rose adlı biri yoktu. Her ne kadar isimlerini hatırlayamasam da, aralarından birinin Rose ya da Rosie olmadığından emindim. Bu isimle uyumlu bir yüz aradım. Rose, çağdaş veya moda bir isim değildi. İhtiyar teyzelere ya da kuzenlere uygun, güzel, Viktoryen bir isimdi. Bunu düşünürken, aklımda genç bir kadının yüzü belirdi. Hayal meyal, belli belirsiz ve genç bir yüz. Yirmilerinde, belki de henüz ergendi. Tek bildiğim buydu; bu görüntü tren kâbusunun parçası değildi. Vagonda tepetaklak olan insanlardan biri değildi.

O anda kafama dank etti. Aptalın tekiydim. Bu 'Rose', Rose of Sharon Rehabilitasyon Hastanesi'ndeki 'Rose'du. Sanırım hayatım burada kurtarılmıştı. Rose isminin benim için neden özel bir anlamı olduğu açıktı. Rose of Sharon'a hayat boyu minnettar olacaktım. İsmin, paramparça zihnimde böyle yer tutması çok normaldi.

En başa dönüş.

Neden Toronto'da olduğuma dair bulduğum tek ipucundan vazgeçmek kolay değildi. Burada ne işim vardı, buraya neden gelmiştim, beni haklamaları kimin işine yaramıştı, aklımı ve

---

* "Gül" sözcüğünün İngilizcedeki karşılığı "Rose"dur.

arabamı nasıl kaybetmiştim? İsmi aklımdan çıkarmaya çalıştım. Rose of Sharon'ın kim olduğunu düşünmeye çalıştım. Neden İncil'i daha iyi bilmiyordum? Yeni Ahit'te mi, yoksa Eski Ahit'te miydi? O, gaipten şeyler gören dindar bir çiftçi kızı mıydı? Taşrada mucizeler mi gerçekleştiriyordu, yoksa asi kralların baş belası mıydı? Azizlerde öngörülebilir ortak noktalar vardı sanki. En azından ilk azizlerde. Hemşireler ve öğretmenler gibi işe yarar azizler tarihte sonradan ortaya çıkmıştı.

Şekerlememden uyandığım sırada (evet bir şekerleme daha; bu uykular sayesinde iyileşiyordum sanki) Rose isminin hâlâ aklıma takıldığını fark ettim. Ondan kurtulmak için daha önce kurduğum mantığı izledim fakat sonunda bunun boş yere olmadığı sonucuna vardım. Annemle babam geldiğinde onları isim konusunda sorguya çekmeye karar verdim. Bu konuda bana yardım edebilecek bir kişi daha vardı. Grantham'ın esrarengiz geçmişini bilen birkaç kişiden biri. Ancak beş dakika boyunca denememe, alfabeyi defalarca baştan sona taramama rağmen yine de adını hatırlayamadım. Bir kadındı. Eski bir davamdan tanıyordum onu. İsim, hasarlı beyin zarlarımda yüzeye çıktığında kendisine soracaktım. Belki bir yardımı dokunurdu. Annem Rose diye birini tanımıyorsa, belki arkadaşım, yani Grantham dedikoducusu bilebilirdi. Çok mühim bir şey değildi ama yine de bir başlangıçtı.

"Benny! Sonunda gözlerini açmışsın!" Annemle babam gelmişti. "Ne zaman seni görmeye gelsem uyuyorsun. Dün burada yirmi, yirmi beş dakika kadar oturdum. Kıpırdamadın bile."

"Ziyaretleriniz boyunca uyuduğum için üzgünüm. Hiç nazik bir davranış değil."

"Küçük şeyleri kafana takma Benny. Sen uyurken olanlar

için cezalandırılamazsın," diye itiraz etti annem. "Ayrıca yıllardır seni uyurken görmüyordum. Bana küçüklüğünü hatırlattı."

"Oraya oturup sana eriyecekmişsin gibi baktı Benny. Ona erimeyeceğini söyle."

"Sanmıyorum. Buradaki klima işe yarıyor." Yüzlerindeki endişenin farkındaydım ama onları nasıl rahatlatacağımı bilmiyordum. Ailemizde hastalıklarla sık uğraşmazdık, bu yüzden pek fazla dayanak noktam yoktu.

"Sanki özellikle yapıyorsun," dedi annem. "Ne zaman kapıdan içeri girsek derin bir uykuya dalıyorsun. Hemşire 'Ayak başparmağını çekin. Burnunu sıkın,' dedi. Ama yapamadım. Çocukken seni uyandırmak için yataktan sürükleyerek çıkartsam da."

"Bir dahaki sefere parmağımı çek. Zaten bol bol uyuyorum." Aklıma, konuyu değiştirmesini umduğum bir fikir gelmişti. "Anne, Rose ya da Rosie diye birini tanıyor musun?"

"Zavallı Rosie Teyzen vardı, *olev hasholem.**"

"Rosie Teyze haricinde. Daha uzakta, evin dışında. Okul arkadaşım ya da eski bir kız arkadaş olabilir mi?"

"Şey, bilemiyorum. Sam ve sana arkadaşlarınızı eve getirmenizi söylerdim hep. Rosie veya Rose... Şu anda hiçbir şey aklıma gelmiyor. Çok uzun zaman oldu."

Babam da başını sallıyordu. Umutla tutmakta olduğum nefesimi bıraktım. Başka bir şey düşünmeliydim.

"Aslında yanı başında senin için hazır bekleyen ağabeyin ve bir sürü uzman olduğu için şanslısın. İlginç hastalarla dolu bu koğuştan söz etmeye bile gerek yok. Bazılarıyla sohbet etme fırsatım oldu. Birkaçıyla remi oynadım. Centilmence ödediler paralarını."

---

* İbranice, "Huzur içinde yatsın."

"Paralarını mı aldın baba?"

"Oyunun kuralı bu. O kadar kötü oynasaydım, onlar da benim paramı alacaktı. İki kuruşun lafı mı olur?"

"Bu kattakileri soyup soğana çevirdikten sonra, altıncı kata geçebilirsin. Oradakileri cidden temizlersin."

"Altıncı katta kim var?"

"Tedavisi bulunamayan hastalar."

Babam gözlerini kırpıştırdı ve uzun bir süre sessizce oturduk.

En sonunda "Anne, Toronto'ya gelmeden önce seninle konuşmuş muydum? Sana neden buraya geleceğimle ilgili bir şeyler söyledim mi?" diye sordum.

"Bana bunu sorup duruyorsun Benny. Hayır, her zamankinden fazlasını söylemedin. İşten neredeyse hiç bahsetmezsin ki. Sadece nasıl bir belaya bulaştıysan bitmiş gitmiştir umarım. Tanrıya şükürler olsun ki seni öldürmediler! Bana çamaşırlarını getirdin, sandviç yemeye kalmadın; seni en son o zaman gördüm. Bir şeye yetişmek için acele ediyordun."

"Ama kirli çamaşırlarımı bırakacak kadar zamanım varmış. Rose ya da Rosie diye birinden hiç bahsettim mi?"

"Canım, bunu az evvel de sormuştun. Hayır, Benny, senin hayatında Rose ya da Rosie diye biri var mı, yok mu bilmiyoruz. Ama zaten evden ayrıldığından beri hayatın çok esrarengiz."

Onlara Rosie'yi ilk soruşumu hatırlamaya çalıştım ama zihnim bomboştu. Her geçen saat kafamın içinde yeni deliklerin oluşup oluşmadığını merak ettim. Giderek küçülmekte olan bir unutkanlık spiralinin içinde miydim? Zihnim eski bir şanzıman gibi yağ mı kaçırıyordu? Mümkündü. Bunun hakkında düşünmem gerektiğini biliyordum. Tabii düşünmeyi unutmazsam.

13

O gece o berbat kâbusu yine gördüm. Bu, tıpkı geceyi istemediğim bir metresle geçirmek gibiydi. Ondan sonradan vazgeçtiğim falan yoktu; zaten onunla olmayı hiç istememiştim ki. Yanlış bir benzetme yapmış olabilirim; bir metresle olmak beni aşar. Ama yine de ne demek istediğimi anlamışsınızdır.

Rüya takıntı haline gelmişti. Davetsiz misafir gibiydi, üstelik sıkıcıydı da. Kimse takıntıların böyle olduğundan bahsetmez. Robert Louis Stevenson'ın Dr. Jekyll'i, Mr. Hyde'a dönüşerek pek çok duyguyu uyandırmış olsa da, can sıkıntısından hiç bahsetmiyordu. Hiçbir zaman "Ah hayır! Yine mi bu sıkıcı saçmalık!" demedi. Karındeşen Jack, Whitechapel'de gezme isteğini duyduğunda kendi kendine bu şekilde homurdanmış mıydı? Cinsel gerilimin boşaltılmasında bir can sıkıntısı unsuru var mıydı?

Rüyanın muhtemelen daha fazla ipucu barındırdığını biliyordum ama halen onları çözebilecek durumda değildim. Belki de bunları çözmek için sezgileri daha güçlü biri gerekiyor-

du. İç gözlem, hiçbir zaman benim güçlü noktam olmamıştı. Tavanın yüzeyindeki orantısızlıklara bakıp perde raylarının beni duyulardan, mantıktan ve çıkarımlara varmaktan uzaklaştırmasına izin vererek, zihnimin içinde rüyanın detaylarına yeniden odaklandım. Küçük gri hücrelerim bunu yapmalıydı ama tek başlarına. Hafızam, bakıldığı anda yanıp kaybolan bir güneş lekesine dönüşmüştü.

Kapı aralığından iki hemşirenin tatilde neler yapacaklarını konuştuklarını duyabiliyordum. Biri Adalar'dan yeni dönmüştü. Diğeri de onu zevkle dinliyordu.

"Eve döndüğünde kendine biraz zaman ayırman lazım kızım. Doğru düzgün bir zaman, duydun mu? Hâlâ ucuz uçuşlar var. Kendini bu kadar kasmanın anlamı yok."

"Şimdilerde uçağa binmeyi dene de gör! Göçmen Gişesi' nden geçmeye çalışırken ihtiyarlayıp ölür insan." Seslerin yavaş yavaş yitmesine, zihnim yeniden gevşerken, klavye tuşlarının mekanik seslerinin üstümden akıp gitmesine izin verdim.

Gözümü açtığımda gördüğüm şey, oda arkadaşımın tepesindeki florasan lambasından gelen ışıktı. Rüyamda yine Rose ile ilgili bir şeyler görmüştüm. St. Andrew Caddesi'ndeki ofisime uzanan uzun merdivenleri tırmanıyordu. Kapımı çaldığını duydum. Çekingen bir çalıştı. Pek çok davam, kapımın bu şekilde çalınmasıyla başlamıştı. Rose içeri girdi. Genç ve toydu. Gergindi; bir dedektife başvurma konusunda kararsızdı elbette. Sandalyemden kalktım, çalışma masamın etrafından dolaştım ve masama bakan sandalyeyi işaret ettim. Bu hareketi milyonlarca kez yapmıştım ve bunu aklımda canlandırmak benim için kolaydı.

Daha sonra ne yapmıştık? Düşündüm. Müşteriler, genellikle Sarı Sayfalar'da özel dedektiflerin bulunduğu kısa listeden

beni nasıl seçtiklerini anlatarak konuya girerlerdi. "Doktorum sizi önerdi" veya "ağabeyim", "patronum". Rose da bana bu hikâyeyi anlatmış mıydı? Bu noktada bana yardımcı olacak bir şey çıkaramadım. Üstelik olayın içinde cinayet varsa, neden polise değil de bana gelmişti? Belki de mesele aşk hayatıydı. Bu kuvvetle muhtemeldi. İşimin büyük kısmı çarpık çurpuk, sonu kötü biten aşk hikâyeleriyle ilgiliydi. Birkaç dakika bu düşünce zincirini izledikten sonra, fikrimden vazgeçtim. Benim Rose'umun muhakemesi yerindeydi. Onun derdi, para sızdırmaya çalışan biri tarafından rahatsız edilmek veya sırf doğuracağı güne dek oyalansın diye boş sözlerle kandırılıp hamileyken terk edilmek değildi.

Rose, gerçek hayatta olmasa da, zihnimde gitgide bir yere oturuyordu. Rose'un şüphesiz bir sorunu vardı, ama bu kendi sorunu değildi. Bir yakını hakkında endişeleniyordu. Bu kişi sevgilisi miydi? Yoksa ağabeyi mi? Değer verdiği ama kendisini koruyamayan biri mi? Tehlikede olan savunmasız bir arkadaşı vardı. Müşterimi daha ne kadar aklımda canlandırabilirdim? Ortada bir müşteri olup olmadığından bile emin olamıyordum. Yine de yatağımda uzanırken, Rose'un bana daha gerçekçi gelmeye başladığını biliyordum. Adımı ve adresimi arayacak cesareti toplamıştı. Kapıma uzanan o dik yokuşu tırmanmıştı. Rosie sıradan, hafife alınacak biri değildi. Rose, bir müşteriydi. *Benim* müşterim!

Rose'un meselesi beni Toronto'ya, üniversitenin kampüsüne getirdi. Toronto? Eğer Toronto'da yaşıyorsa, neden ta Grantham'a kadar gelmişti? Grantham'lı olabilirdi. Beni Grantham'dan tanıyor da olabilirdi ama olay Toronto'daydı. Sorun genellikle Toronto'da olurdu. Silver City'nin yanıtlaması gereken pek çok soru vardı. Benim ücretim, Toronto'daki

dedektiflerden o kadar da ucuz muydu? Sanmıyorum. O halde, ne biliyoruz? Rosie, Toronto'da yaşıyor ama uzun zamandır değil. Grantham'la hâlâ sağlam bir bağı var. Belki bir öğrenci. Belki yurtta kalıyordu. Hayır, orası yüksek lisans öğrencilerinin kaldığı bir yurt. Benim Rosie'm lisans öğrencisi. Ama belki bir arkadaşı, endişelendiği kişi orada yaşıyordur. Orada kalanların listesini alayım diye kendime bir not yazdım.

Telefon çaldı. Bir telefonum olduğunu sürekli unutuyordum. Birilerini arayabileceğim hiç aklıma gelmemişti. Tam da defolu bir beyinle bir ismin veya numaranın peşine düşme fikri dehşete kapılmama neden oluyordu ama telefon ahizesini bulup kulağıma dayamak gibi basit bir iş gözümü korkutmamalıydı. Ahizeyi kaldırdım.

"Merhaba Benny, sen misin?" Sesi bir kerede tanıdım.

"Martha!" Arayan, Grantham'dan Martha Tracy'ydi. Adını hatırlamak için akla karayı seçtiğim kadın.

"Aramana çok sevindim! İnsanın, yaşadığı yerden birinin sesini duyması ne kadar harika anlatamam."

"Yani Benny, senin durumunda insan kimin sesini duysa sevinir. Senin serseri ev sahibin beni Queen Caddesi'nde karşıdan karşıya geçerken görünce Rolls'ünün pahalı kornasını çaldı. Başını pencereden uzatıp sana olanları söyledi. Ama Kogan'ın olayları nasıl çarpıttığını bilirsin, o yüzden kendi araştırmamı yaptım. Üstüne bir de üniformalı arkadaşların Staziak ve Savas'ı aradım. Telefon numaranı onlardan aldım. Orada sana iyi bakıyorlar mı?"

Martha'nın sesini yeniden duymak harikaydı. İlk davalarımdan birinde bana yardım etmişti; o zamandan beri ne zaman sıkışsam onun fikirlerini alırdım. Martha, Grantham'ın özünü yansıtıyordu: Dost canlısı, meraklı ve rahat. Ev sahibim Kogan,

eskiden St. Andrew'da ya da Queen Caddesi'ndeki alışveriş yapan kalabalığın arasında takılan bir dilenciydi. Bir zamanlar insanların gözüne batan biriydi. Şimdiyse, şansın girişimcilikten üstün olduğunun canlı kanıtıydı. Onun ismini ve Martha'nın sesini duyunca, aniden St. Andrew Caddesi'ni yeniden görmek ve ayaklarımın altında o tanıdık kaldırımları hissetmek istedim. Ama her şey o kadar uzakta, o kadar eskide kalmıştı ki.

"Benny? Orada mısın, yoksa seni ameliyathaneye mi götürdüler?"

Homurdanarak yanıt verdim.

"Söylemek istediğim şey," diye sözlerine devam etti, "idare edebiliyor musun? Bir şeye ihtiyacın var mı? Çünkü bana deli gibi ihtiyacın yoksa bir şişe bira daha açacağım. Bu da benim sıcak havalarla başa çıkma yolum. Tamam mı?" Havayı tamamıyla unutmuştum. Burada hava yoktu.

"Seninle konuşmak güzel Martha. Seni özledim. Bir doz Martha'ya ihtiyacım var."

"*Şimdi* sen anlat! Sana ihtiyacım varken, nerelerdeydin?"

"Senin kimseye ihtiyacın yok Martha. Sen tek başına köklü bir kurumsun."

"Ya... Görünüşe aldanma Benny. Eski dayanıklılığımı yitiriyorum. Yedi ay içinde üç içki arkadaşımı kaybettim. Kime dönüp baksam hastanelik oluyor; kiminle el sıkışsam ölüyor. Bir yere girdiğimde insanlar içeriyi boşaltıyorlar. Senin polis arkadaşlarından bahsetmiyorum. Staziak ve Savas. Ben piyasaya çıktığımda tehlike primi aldıklarını açıkça söylediler."

"Gerçekten, onlar nasıl?" Staziak ve Savas, benim için çalışan polislerdi. Pete Staziak ile aynı okula gitmiştik.

"Zorunlu emeklilik tehdidiyle karşı karşıyalar. Yaşları geçti

sayılır. Seni öldürmeye çalışanların ofisini darmadağın ettiğini söylediler. Bu doğru mu Benny?"

"Martha, bu konuda sen benden daha çok şey biliyorsun. Tansiyonumun kaç olduğunu bile bilmiyorum ben. Artık detayları aklımda tutamıyorum."

"Sen asla malumatfuruş biri olmadın ki. Sen daha ziyade bir fikir adamıydın. Ama gerçekten Benny, yapabileceğim bir şey var mı? Yemek pişirmek dışında tabii. Kanepe ya da çikolatalı kek yapamam ben. Tuzlu fıstıkla idare edersen sonsuza dek seninim."

"Martha, seninle konuşabilmek bana ne kadar iyi geliyor anlatamam. Buralardaki 'Bay Cooperman' yaklaşımı bende gaz yapıyor. Aşırı saygı göstermek diye bir şey varmış."

"Ya, aynen. Ne zaman 'hanfendi' sözünü duysam, etrafımda polis memuru arıyorum. Ofisine yapılan saldırı, gazetelere çıktı. Arkadaşın Başçavuş Savas'ın bir teorisi var. Ama doğruluğunu kanıtlayana kadar kimseye söylemeyecek."

Martha'nın konuşma tarzını hep sevmişimdir. En kötü politikacılarımızın kirli çamaşırlarını ortaya boşaltacak kadar sağlamdır. Keşke bunu yapabilse.

"Martha, annem seni aradı mı?" Beynimin içinde iki düşünce çarpışıyordu. Biri, Martha'nın az önce söylediği bir şeyle ilgiliydi, diğeriyse beni aramak için neden bu zamanı seçtiğiydi. Derken, sorulardan biri kayboldu.

"Efendim?"

"Beni duydun. Annemle konuştun mu?"

"Şey... Evet. O beni aradı. Beni haberdar etmek için, anlarsın ya."

"Evet, biliyorum." Annem Gizli Servis'in başında olmalıydı.

Buz dağına benziyordu, gerçekte olduğu şeyin sadece ufak bir parçasını görebiliyordunuz.

"Benny, orada mısın?"

"Aklımda birinin adı var ve çıkarmaya çalışıyordum Martha."

"Bilmez miyim, benim de hep yaptığım şey. Canını sıkan sadece bu mu?"

"Bizim oralardan bir kızın adı sanırım. Benimle ve işimle bir ilgisi var. Önemli olabilir. Sen de biraz zihnini zorlayabilir misin?"

"Elbette Benny, elimden geleni yaparım. Beni bilirsin. İsmi bana söyleyecek misin, yoksa bu da bulmacanın bir parçası mı?"

"Pardon Martha. Yaşlandıkça unutkanlaşıyorum. İsmi Rose. Ya da Rosie. Öyle bir şey."

"Soyadı ne?"

"Rose ya da Rosie dışında bir isim hatırlamıyorum. Grantham ve Toronto ile bir bağlantısı olmalı."

"Bunun kolay olmayacağını biliyorsun."

"O yüzden sana sordum Martha."

"Yağcılık her zaman işe yarar genç adam. Bir düşüneyim. Rose ya da Rosie." Martha'nın konuşması mırıldanmalara, kesik kesik sözcüklere ve ifadelere dönüştü. Neredeyse dişlerinin gıcırtısını bile duyabiliyordum. Giderek uzayan sessizlik, sakin bir adamı bile gerginleştirebilirdi. Bekledim, hiçbir şey söylemedim, en doğru hareketin nefesimi tutmak olduğunu düşündüm. Devam eden sessizliğe belli belirsiz sesler eklendi. Ardından:

"Benny, sen bir keresinde Stella Seco ile atışmıştın değil mi?

Şimdi Los Angeles ve Toronto'da Vanessa Moss olarak biliniyor. Bu ismin daha profesyonel olduğunu düşünüyor. Hatırla, geçen sene birkaç hafta Toronto'da sana ne badireler atlatmıştı."

"Elbette, onu hatırlıyorum. Hâlâ yara izlerim var. Onun Rose'la ilgisi ne?"

"O isimde bir kızı var. Babası radyo spikeri. Paul. Paul Moss. Sesi o kadar derin ki, onu dinlerken vurgun yiyebilirsin. Evet, kızlarının adı Rose. Yirmili yaşlarında olmalı. Onunla tanışmış mıydın?"

"Stella bana ya da kimseye yetişkin bir kızı olduğunu söylemezdi ki. Bu onun tarzı değil. Yirmilerindeyse, üniversiteye gidiyor olabilir. Teşekkür ederim, Martha. Aradığım kişiyi bulmuş olabilirsin."

"Pekâlâ, devamı da gelecek bunun. Benny, sonra tekrar konuşuruz. Sigaram diğer odada kaldı elimdekini de izmaritine kadar içtim. Hoşça kal, seni küçük şeytan. Görüşürüz."

Stella Seco. Onun için çalışmayı bıraktıktan sonra hakkında pek fazla düşünmemiştim. Martha'ya dediğim gibi, o iş yüzünden aldığım yaralar hâlâ duruyordu. Stella, evinde bir misafiri öldürülen ruhsuz bir televizyon yöneticisiydi. Bir müddet polisler kurbanın o olduğunu düşündüler. Ardından da katil olduğunu. Böylece, bu konuyu çözüme kavuşturmalarına yardım ettim. Bu dava beni yüz mil kuzeydeki Muskoka adlı yazlık bölgeye götürdü. Hâlâ Stella'nın göldeki kır evini hayal ederim. Bazen, geceleri suyun üstündeki o mekânı düşünerek uykuya dalarım.

Birkaç dakika boyunca caddenin karşısındaki hastaneye baktım. Benim doğduğum ek bina yıkılıyordu. Böylece, gelişen bir hastanenin ek binasının nasıl olması gerektiğine dair

yeni bir fikir doğuyordu. Beşinci katta oluşum ve gece gündüz süren yoğun trafik nedeniyle önemli ya da ironik bir şeyi fark etmemek çok zordu. Ama bu konuda ne yapabilirdim? Zihnimin ironi gibi ince kavramlarla daha fazla uğraşamayacağını düşündüm.

İki doktorum ziyaretime geldi. Her zaman beni arıyorlarmış gibi bir halleri vardı. Biri konuşma, diğeri de hareket terapistiydi. Artık onları neden sevmediğimi ve programlara neden uymadığımı merak etmişlerdi. Hafızamın hasarlı olduğunu ve pek çok şeyi hatırlamadığımı açıklamaya çalıştım.

İroninin onlara göre olmadığını anlayınca da, rezil bir özür dileme faslına geçtim. Özrümü bir şartla kabul ettiler. Günün ilerleyen saatlerinde onları görecektim. Anlaşmanın ne olduğunu unuttum ama herkesi mutlu eden bir sonuç barındırıyor gibiydi. Bunu size daha önce söylediğime dair bir his var içimde. Söylemiş olabilirim. Gerçeği söylemek gerekirse, hatırlayamıyorum.

Onlar gittikten sonra, hastane odamdan halletmeye çalıştığım şeyleri düşündüm. Anna ofisimi kolaçan edecekti, Martha üzerine düşeni zaten yapmıştı, belki Toronto polisi de çok geçmeden daha fazla bilgi paylaşırdı. Gariptir, her şey yolunda gidiyordu. Koca bir sırıtış takınırken, aniden bir şey dank etti: İşler tıkırında görünüyordu ama Rosie neredeydi? Beni görmeye gelmiş miydi? Hayır. Bir kez bile... Bu kadar hafta... Kaç hafta geçmişti? Rose benim müşterimse neredeydi? Başı yara bandıyla sarılı olmayan bir dedektif tutmak için mi ortadan kaybolmuştu? Artık varlığı değil, yokluğu canımı sıkıyordu. Ve bundan olumlu bir şey çıkacağını düşünemiyordum.

Telefonu kaldırdım ve 411'i tuşlayarak Vanessa Moss'un Ulusal Televizyon Kurumu'ndaki ofisinin numarasını istedim.

Operatörle oyalanmadım. Bana takılmadan, iğneleyici laflar etmeden hemen numarayı verdi. Diğer operatörse hazırcevap çıktı. Ama onu da atlatmayı başardım; az sonra da Stella'nın şüpheci sesini duydum.

"Benny Cooperman? İnanmıyorum! Seninle işimiz bitmişti. Seni tuttuğum iş bitti, paran da ödendi. Bir sene önce! Çok teşekkürler ve hoşça kal!"

"Bir dakika! Birlikte büyüdük biz. Grantham Okulu'nu hatırlıyor musun?"

"Grantham'dakilerle tüm ilişkimi kestim; senin ismin de listemin en başındaydı. Artık okulun etrafında yaramazlık yapmıyoruz. Burası Andrew Caddesi'ndeki Diana Sweets değil. Şimdi benim adımı defterinden sil. Hayatımdan çık. Bir dizi fikrin varsa da başkasına sat. Yeteri kadar küstahlık..."

"Ettim. Olayları yeniden açmak için aramadım Stella. Sitcom fikri satmaya çalışmıyorum. Seninle yemek yemek de istemiyorum. Rose hakkında konuşmak istiyorum."

"Rose mu? Kızıma ne oldu?" Şimdi sesi farklı geliyordu. Pek savunmasız değildi ama zırhını delmeyi başardım.

"Onunla en son ne zaman konuştun?"

"Neden? Biz... Yaz okulunda."

"Nerede?"

"Neden? Toronto Üniversitesi. Burada, Toronto'da."

"Seninle mi kalıyor?"

"Tabii ki hayır. Yurtta bir oda tuttu. Benimle kalmak istemedi ve açıkçası ben de onu etrafımda istemedim. Tüm hayatım iş Benny. Onunla uğraşacak..." Çok şikâyet ediyordu ve bunu o da biliyordu. Televizyon programcısı olduğu için konuşmaya devam etmeden önce biraz bekledi.

"Annelik bana göre değil Benny. Biliyorsun. Onun kendi arkadaşları var. Yeni yurtta kalıyor. Mimarlık ödülleri kazanan yer."

"Clarendon Yurdu mu? O harfinin altındaki?" Bu sadece bir tahmindi, karanlıkta yol bulmak gibi.

"Sen nereden biliyorsun?"

"Çünkü orada bir profesör öldürüldü. Rose ile konuşmam gerek. Başı dertte olabilir. Nerede o?"

"Şey, illa ki bilmen gerekiyorsa, birlikte kahvaltı yaptık. Genelde yaparız. İşin doğrusu... İşin doğrusu..." Konuşmayı bıraktı. Bu da, entrikacı beyninin çalıştığını gösteriyordu. "Benny, sen neden birden kızımla ilgilenmeye başladın?"

"Stella, öldürülen profesör, Rose'u tanıyordu. Aralarında bir bağlantı olabilir ve bu da Rose'un tehlikede olduğunu gösterir." Bu konuda yemin edemezdim ama önemli bir sonuç gibi görünüyordu. Rose'un kayıp müşterim olabileceğini itiraf etmek istemedim.

"Kadın hakkında ne biliyorsun? Ölen profesör hakkında? Bu benim ilk..."

"Stella, ben..."

"Neden beni sürekli sinirlendiriyorsun? Benim kimlikteki ismimin Vanessa Moss olduğunu biliyorsun. Stella geçmişte kaldı. Tercih ettiğim ismimin yazılı olduğu çeklerimi sorgulamamıştın."

Ona neden artık kullanmadığı ismiyle hitap etmeye devam ettiğimi bilmiyorum. Belki de içimde bir yerlerde zorbanın tekiydim. Belki de onunla ilgili tutunabildiğim tek şey buydu. Grantham'la bağı ayakta tutan kısımdı.

"Vanessa, beni lütfen mazur gör. Rose'u bulmam gerek."

"Neden sana, bu dünyadaki en hain, tartışmacı, inatçı adama söyleyeyim ki?"

"Çünkü bunu soracak kadar alakalıyım. Çünkü bunun boş bir merak olmadığını biliyorsun. Çünkü kızını seviyorsun. Çünkü bir şeyler biliyor olabilirim. Sadece *çünkü.*"

Kaçacak bir delik ararcasına biraz bekledi.

"Elbette kızımı seviyorum," dedi en sonunda.

"O halde telefon numarası ne? Tek başına mı yaşıyor?"

"Oda arkadaşı, Ottawa'lı tıp öğrencisi Sheila Kerzon. Babası, Tory* partisinin önde gelen isimlerinden. Odada üçüncü bir kız için de yer var, ama onu tanımıyorum." Numarayı verdi, ben de Bellek Defteri'me yazdım.

"Bilgi için teşekkürler Stella."

"Neler oluyor Benny?"

"Öğrenir öğrenmez sana haber vereceğim. Onunla konuştuğunda beni aramasını söyler misin?" Ona, telefonun üzerinde yazan numaramı verdim ve tükenmiş halde geriye yaslandım. Stella her zaman beni yormuştur. Kısa bir sohbette bile, bir oda dolusu insana dönüşebilirdi. Adeta bukalemun gibiydi. Tek mutluluğu kuzeydeki ormanın içinde yer alan küçük eviydi. Kuzeye karşı zaafı olan biri tam anlamıyla kötü olamazdı.

Bu konuşmadan ne çıkarılmalıydı? Rose, ölü profesörün geldiği O harfinin altındaki yurtta kalıyordu. Stella, Rose'un şu anda nerede olduğu konusunda açık sözlü ve net değildi. Lafı dolandırmış, konuyu değiştirmişti. Her zamanki taktikleri. Hayatta yürüdüğü yoldan keyif alacağına, tuzaklar aranıyordu.

Uyandığımda işlerin çok da kötü gitmediğini fark ettim. Sanırım Martha'nın telefonu, Stella'yı aramam için bana cesaret

---

* Kanadalı sağ-muhafazakâr siyasi parti.

vermişti. Bununla beraber, kalbimin derinliklerinde bir intikam duygusu dolanmaya başladı. Onun iddialarını çürütmeyi seviyordum. Her zaman küçük bir intikam ihtiyacını tatmin etmekle yetinmediğimi, bundan fazlasına ihtiyacım olduğunu düşünürdüm. Ama işte, her şey ortadaydı: Gerçek Cooperman, çıplak, yalancı, kindar...

Yastığımı kabarttım ve yirmi dakikalık deliksiz bir uykuya daldım. Terapistlerimle olan randevumu hatırlayarak birden uyandım. İstemeye istemeye yataktan kalktım.

Koşu bandında yürüyüş yaparken, vücut ısımla değişken düşüncelerim birleşip bir fikir çıkardı ortaya: Rose'un annesi Stella, Flora McAlpine'in çöp koteynerinde ölü bulunduğunu bilmediğini söylemişti. Gelgelelim, profesörün cinsiyetiyle ilgili bir şey söylememememe rağmen, ondan "kadın" olarak bahsetmişti.

14

Bu kez uyandığımda ayaklarımı pencereyle yatağın arasındaki boşluğa doğru uzattım. Ayak başparmağımın dokunduğu zemin soğuktu. Sol ayağımla terliklerime uzandığım sırada, birine bir parça kâğıdın tutturulmuş olduğunu fark ettim. Bana mektup gelmişti! Onu incelemek için sabırsızlansam da, bir telefon görüşmesi yapana kadar isteğimi bastırdım. Telefon defterinden numarayı buldum.

"Kiminle görüşüyorum?" Ses, genç bir kadına aitti.

"Benim adım Cooperman. Sheila Kerzon ya da Rose Moss'a ulaşmaya çalışıyorum. Bana yardımcı olabilir misiniz?"

"Burada değiller."

"Ama orada yaşıyorlar, değil mi?"

"Buralara pek uğramazlar. Ne istiyorsunuz?"

"Birinden biriyle konuşmam gerek. Bu arada kiminle görüşüyorum?"

Sonunda bir yere varma umuduyla midemde bir heyecan dalgası hissetmiştim ki telefon kapandı. Kadın yüzüme kapa-

mıştı! Tekrar aradım. Bu kez yanıt veren olmadı. Hayal kırıklığı içinde terliğime iliştirilmiş nota döndüm. Anna'dandı. Başka kim olabilirdi ki zaten?

Sevgili Benny,

O kadar tatlı ve huzurlu uyuyordun ki seni rahatsız etmeye gönlüm varmadı. Kahve almaya gidiyorum, eve dönmeden önce bir kez daha seni görmeye geleceğim. İyi uykular,

Anna

Anna'nın eli kulağındaki ziyaretinin şerefine kirlilerimi topladım ve banyonun kapısını arkamdan kapadım. Banyoya yaptığım her yolculuk aklımı karıştırıyordu. Zihnimde, küvetin içine yerleştirilmiş bir duş teknesinin hayaleti dolanıyordu ama burada böyle bir şey yoktu. İle Kafiyeli, götürüldüğüm ilk hastanenin banyosunu hatırlıyor olabileceğimi söylemişti. Mount Sinai'dekini. Burası ise duş teknelerine pek rastlanmayan Rose of Sharon Rehabilitasyon Merkezi'ydi. Hemşire hiç şüphesiz haklıydı ama ne zaman banyoya girsem duşun teknesinin eksikliğini hissediyordum. Eksik duş teknesi, kesilmiş bir uzvun hayaleti gibiydi. Hâkim olmakta zorlandığım eski bir döneme aitti. Hayat, gözlerimi açıp da İle Kafiyeli'nin yardımsever yüzünü görmemle başlamamıştı. Bu çılgın kafamın hikâyesi çok daha öncesine dayanıyordu. Neden hatırlamakta bu kadar zorluk çekiyordum?

Dişlerimi fırçaladım, tıraş makinesiyle bıyıklarımı düzelttim ve temiz kıyafetler giydim. Anna kapıda belirdiğinde, ikimiz de parkta bir gezinti için hazır görünüyorduk. Anna ve Jerry, havaların gidişatı ve hastane yemekleri hakkında kısaca lafladıktan sonra hemşire odasının oradaki asansörlere doğru yürüdük.

Anna, daha önce gittiğimiz kafede ikimize de çikolatalı süt aldı. Kafe, Üniversite Caddesi'ndeki yoğun trafikte çöldeki bir vaha gibi görünüyordu.

"Bomba haberlerimi duymadın," dedim bir kamışı kâğıdından çıkarırken. "Aklımda çınlayıp duran bir isim olduğunu söylemiştim ya?"

"Gürültüyü çıkaran o muydu?"

"Bunu duymamış olayım. Günlerdir Rose ya da Rosie diye bir isim var aklımda. Şimdi onun kim olduğunu biliyorum. Sanırım beni kiralayan kişi oydu ve her şey bu şekilde başladı."

Anna sessizce iç geçirdi. "Benny, buralara takılmaman gerekmiyor mu?"

"Kimse asansöre binmemizi engellemedi."

"Buradan bahsetmiyorum. Yani seni bu duruma sokan meseleyle uğraşman. Seni bir kez öldürmek istedilerse, sokaklarda olmanla hastane yatağında olman arasında bir fark yok demektir. Gerekli olan tek şey bir buket çiçek; kim isterse seni görmeye gelebilir."

"O kadar dikkatsiz değiller. Ayrıca istatistiksel olarak çok az sayıda hasta, hastanedeyken saldırıya uğramıştır."

"İstatistiksel olarak mı?! İstatistikle deli saçması şeyleri bile kanıtlayabilirsin. Meslektaşlarım bunu hep yapıyor."

"Anna, benim için endişelendiğini biliyorum; endişelenen kişi sen olduğun için de mutluyum. Ama buradayken evde olduğumdan daha az tehlikedeyim. Orada, bana garezi olan herkes için yürüyen hedeftim. Yıllardır bu böyleydi. Sen de biliyorsun. En azından şimdi karşıma çıkmak için çiçek almaları gerekiyor. Endişelenme. Gerektiğinde hemşireler için bile beni bulmak zor. Kiralık katiller şanslarını başkaları üzerinde denemek zorunda kalacak."

"İnsanların senin için endişelendiklerini fark etmen tuhaf. Eskiden böyle şeyleri fark etmezdin."

"İnsanların değil Anna, senin endişelendiğini fark ediyorum. Ve buna minnettarım. Her zaman minnettardım. İlk tanıştığımızda babanı kazıklıyor olabileceğim konusunda endişelenmiştin."

"Herkes böyle olduğunu düşünüyordu. Ofisine gelip seni çıldırttığımı hatırlıyorum."

"Seni ilk o zaman görmüştüm. Üstünde kot pantolon vardı; beni sinir etmek için ofisime gelmiştin."

"Aslında birkaç gün önce tanışmıştık. Bizim eve gelip babamla konuşmuştun."

"Ofisime geldiğinde şımarık bir erkek fatma gibiydin. Bile bile gıcık etmiştin beni: Omzumun üstünden eğilip ne yazdığıma, özel dosyalarıma bakıyordun. Beni kızdırmıştın. Çok kızdırmıştın."

"Sen de pek centilmen değildin. Beni merdivenlerden aşağı yuvarlamıştın."

"Seni kapıya kadar geçirmiştim. Zorlu bir işim var. Ne bekliyordun?"

"Beni dışarı attın! Öfkeden deliye dönmüştüm, seni boğabilirdim."

O günlerdeki Anna'yı aklımda canlandırabiliyordum: Şartsız dürüstlüğünü, çakmak çakmak mavi gözlerini ve ne zaman yanında olsam nefesimin kesilişini. Şimdi, karşımda aynı varlık oturuyordu. Yıllar onu eskitmemişti ve sürmekte olduğum bu çılgın hayat yüzünden tımarhaneye giden yolu yarılamıştı. Bu delilikti. Bir insan nasıl olur da tüm Grantham'ı düzene sokabilirdi ki? Banliyöleri saymazsak bile, çılgıncaydı bu. Hazır hastanedeyken kafamın geri kalanını da kontrol ettirmeliydim.

"Senin yüzünden uykusuz geceler geçirdim Anna."

"Ben de senin yüzünden upuzun gecelerden nasibimi aldım."

"Hayatımın ne kadar yoğun olduğunu biliyordun. Benden evinin erkeği olmamı istiyordun!"

"Biliyorum. Biliyorum. Güzel günlerimiz de oldu."

"Ve ben buradan çıktıktan sonra daha fazlası olacak. Hadi ileriye bakalım. Ofisimde ne buldun?"

"Hazır mısın?"

"Gönder."

"Başına vuran her kimse ofisine gidip dosyalarını mahvetmiş."

"Ne?"

"Ofisin darmadağın edilmiş Benny. Bunu sana söylemek istemedim ama komşun Frank Bushmill kapını açık bulmuş; tüm dosyaların yerlerdeymiş. Üzgünüm canım."

Martha Tracy'nin ofisimle ilgili bir şey söylediğini hatırladım. Annemin ona beni aratıp aratmadığını merak edip duruyordum. Karmakarışık zihnimde ofisimle ilgili bilgi yok olmuştu. Artık iki farklı düşünceyi aynı anda aklımda tutamıyordum. Bir hırsızlık olayını unuttuğunuzu düşünün! Hem de kendi mekânınızda! Hafızam tek şeritliydi gerçekten. Aynı anda iki fikir olunca zihnim kısa devre yapıyordu.

"Bu konuyu Chris Savas'la konuştun mu?" diye sordum.

"Ona ulaşamadım. Denedim Benny. Peşindeyim."

"Bu davada çok cesur bir sahtekârla karşı karşıyayız Anna. O... Flavia mıydı? Fiona mıydı? Hah, Flora McAlpine'i büyük bir üniversitenin kampüsünde öldürdü, burada, Toronto'da benim kafama indirdi, ardından da Grantham'a giderek dosyalarımı mahvetti. Çok cesurca."

"Toronto ve Grantham'da saldırıda bulunabilen birine dikkat etmelisin Benny. Bu caniye güvenilmez."

"Yine de ilginç."

"Şey, bunu 'ilginç' kelimesiyle tanımlamayı tercih edebilirsin. Bence artık tanıdığın Toronto'lu polislere neler hatırladığını anlatmalısın."

"Onları harekete geçirmek sorun değil. Ayrıca Grantham polisi hırsızlık olayını biliyor; onu hâlâ çöp konteynerindeki cinayet olayına bağlamamış olsalar da."

"Nereden biliyorsun?"

"Elbette biliyorum. Frank Bushmill bunu rapor ederdi çoktan. Frank iyi bir dost. O sahadaki tüm polisler şimdiye dek bunu öğrenmişlerdir."

"Rose'u hatırladığını anlatıyordun," dedi Anna konunun başına dönerek.

"Doğru, anlatıyordum, değil mi? Şey, bu çöp yığını hafızamın bir yerlerinde Rose ya da Rosie ismi canlandı. Stella Seco'nun kızı. Stella'yı hatırlıyor musun? Sana bundan daha önce bahsetmiş miydim?"

"Sorun yok. Devam et."

"Stella Seco'yu hatırlıyor musun?"

"Onu kim unutabilir ki? Daha sütten kesilmeden önce kariyerini yapmıştı. *Perde Açılıyor* ve *Küçük Tilkiler*'deki başkarakterlerin karışımı, cazibeli ama her an patlamaya hazır bir bomba gibiydi."

"İşte, şimdilerde Toronto televizyonunda parlak biri. Rosie, onun kızı. Of! Bunu söylemiştim. Stella ile konuştuktan sonra Rose'un kaybolduğuna dair bir hisse kapıldım. Oda arkadaşı, Sheila Kerzon adlı bir kadın. İkisinin de başı dertte olabi-

lir. Üçüncü bir öğrenci de olabilir ama onun hakkında bir şey bilmiyorum. Sheila, Ottawa'lı genç bir tıp öğrencisi. Babası da Tory partisinin ileri gelenlerinden."

"Peki neden Rosie hakkında endişelisin?"

"Çünkü hiç yanıma gelmedi. Kaç zamandır Üniversite Caddesi'ndeyim? İlk önce başka bir hastanedeydim, şimdi de buradayım. Haftalar mı? Aylar mı? Ve müşterimden tık yok. Yardımıma ihtiyacı vardı, beni buraya, Toronto'ya getirdi ve ben saldırıya uğrayınca ortadan kayboldu. Bunun anlamı ne? Durumu iyiyse, çoktan benimle irtibat kurardı. Tehlikedeyse, bir yerlerde saklanıyor olabilir. Çöp konteynerinde profesörün ve benim başıma gelenleri düşünürsek, saklanıyor olması en iyimser olasılık."

"Pekâlâ, Rose'un ortalıkta görünmemek için sebepleri var. Senin dışında başka kim tehlike altında?"

"Tehlike mi? Bu biraz abartılı bir tabir; bariz gerçeklere dayanmaktansa melodrama kaçıyor." Anna, devam etmem için başını salladı.

"Tamam. Clarendon Yurdu'ndaki oda arkadaşları tehlikede olabilir. Orası çöp konteynerinin bulunduğu yer. Tabii her şey ne bildiklerine bağlı."

"Ne açıdan başları belada?"

"Şey, bu konuda en az benim bildiğim kadarını biliyorlar. Belki nereye gittiğini tahmin edebilirler. Bilmiyorum. Belki oda arkadaşları artık birbirleriyle konuşmuyordur. İçimden bir ses, onunla konuşmam gerektiğini söylüyor."

"Ama bu, bir araştırmayı götürmeye yetmez ki. Tabii benden bir şey saklamıyorsan."

"Stella ile konuştuktan sonra Rose'un kaybolduğunu hissettim. Bu sadece bir önsezi, somut bir şeye dayanmıyor. Sheila Kerzon, onun oda arkadaşı. Fiona ya da Flora McAlpine'in ya-

şadığı yurtta kalıyorlar. İşte gördüğün gibi, onun da başı benim gibi belada olabilir."

"Yapabileceğim başka bir şey var mı?"

"Şu numarayı arayabilirsin. Şansın daha yaver gidebilir." Anna'ya, Moss ve Kerzon'un kaldığı odanın numarasının yazılı olduğu buruşuk kâğıdı verdim.

"Şehre indiğimde onu bulmaya çalışacağım. Bu arada, bir değişiklik yap da beladan uzak durmaya çalış. Ve Benny, söylediğimi unutma. Peşinde olduğun adam pek çok dolandırıcıdan daha akıllı, üstelik imkânları da iyi. Dikkatli olacağına söz ver."

Elbette söz verdim. Sonra, kimin pipetten daha fazla höpürtü çıkarabileceğine iddiaya giren iki yeni yetme gibi içeceklerimizi bitirdik.

15

Tüm dağınık düşüncelerimi harmanlayıp bir top haline getirerek pencereden dışarı fırlatmaya çalıştım. Tabii pencere kapalıydı. Ve benim problemlerim, toparlanıp dışarı atılacak kadar somut değildi.

Ben bir caninin aklındaydım. Onun *kara listesindeydim.* Beni hastanelik etmişti ve muhtemelen işi henüz bitmemişti. Hastanenin güvenlik ekibine, postumun elden gidebileceği söylenmiş miydi? Televizyon başında uyuklayan güvenlik görevlilerini gözümde canlandırdım. Siyah cübbeli ve maskeli tetikçilerin, sanki büyük bir yarış kazanmış bir at için getirdikleri, nal biçiminde düzenlenmiş kırmızı güllerden oluşan devasa bir çelenkle güvenlik masasını geçtiklerini hayal ettim. Belki odama giden yolun tarifini de uykuya henüz yenik düşmemiş tek güvenlik görevlisinden alırlar. Gündüz düşlerimi süsleyen, Grantham Granada Sineması'ndaki cumartesi ikindi seansları buraya kadarmış.

Gayri ihtiyari, telefonu kaldırıp Sykes ile Boyd'u aradım. Sykes'ın tanıdık boğuk sesini duyduğumda irkildim.

"Ben, Sykes."

"Benim, Cooperman. Jack, seninle konuşmam gerek."

"Seni hâlâ Sakat Beyin Enstitüsü'nden çıkarmadılar, değil mi?" Sykes, yakın ilişkilerinde daima patavatsızdı, başkaları varken konuşmasına dikkat ederdi.

"Belki iyi halden cezam kısalmıştır. Her neyse, sonuçta Flora McAlpine'den daha şanslıydım, öyle değil mi?" Anlık sessizliğinin tadını çıkardım. Adeta vites değiştirdiğini duyabiliyordum.

"Ah, evet. Bunun için üzgünüm Benny. Ne kadar şey bildiğini ya da hatırladığını anlamamız gerekiyordu. Evet, zavallı kadına yazık oldu. Muhteşem bir öğretmen olduğunu söylüyorlar."

"Gerçekten onu çöp konteynerine benim koyduğumu ve arkasından da içeri atladığımı düşünmüyorsunuz değil mi?"

"Dur bakalım, Benny. Bu işi kuralına göre yapıyoruz. Her açıdan değerlendiriyoruz. Ve değerlendirmeye de devam edeceğiz."

"Siz başka bir şüpheliye geçene dek iş işten geçmesin de..."

"Hadi ama Benny! Bırak da işimizi yapalım! Daha iyice misin?"

"Konuyu dağıtmayalım. Yaralı başımdan sonra bahsederiz. O da benimle aynı şekilde mi yaralanmıştı?"

"Evet, aynı. Yalnız, onun kafatası parçalanmıştı. Her ikiniz de aynı anda çöp konteynerine girmişsiniz. Onu tanımadığından emin misin?"

"Hatırlamak için ne yapabilirim? Tek bilebildiğim onun bir yabancı olduğu. Ama kafamda bazı sesler dolaşıyor. Tanıyor

olabileceğime dair muğlak bir 'ihtimalin ihtimali' diyelim. Ötesi yok."

"O halde, Jim ile senin çikolatalarından yemek için gelmeye çalışacağız. O lüks fındıklı çikolatalardan var mı?"

"Jack, gazetelerin üniversite kampüsünde başıma gelenler hakkında ne yazdığını bilmem gerek. Durumumla ilgili ne biliniyor?"

"Tekrar deneyecekler diye mi endişeleniyorsun?"

"Elbette. Sen endişelenmez miydin?"

"Benny, oğlum, bütün dünya seni benzettiklerini biliyor."

"Bu kısmen doğru. Ya gerisi?"

"'Gerisi' de ne demek? Daha fazlası olduğunu nereden çıkarıyorsun?"

"Sesinden öyle anlaşılıyor. Galiba polislik sana göre bir meslek değilmiş. Sesin seni ele veriyor."

"Tamam. Haklısın. Ne zaman somut bir görgü tanığımız olsa onu saklar, gazetelere de kurbanın kendi adını bile hatırlayamadığını söyleriz. Bunun amacı tanıkları korumaktır. Şimdi senin davanda da olduğu gibi, basına ne söylediysek haklıydık. Sana olanlarla ilgili tek bir şey bile hatırlayamıyordun. Yani basına doğrular dışında bir şey anlatmadık."

"İnsanların önünde bundan o kadar gururlanma. Gösterin mahvolabilir."

"O kısmı da düşündüm. Eğer bize inanmasalardı, başın epey dertte olabilirdi. Bunu biliyorum. Hastanedeki bağlantımızı arayıp odanı değiştirmelerini söyleyeceğim."

"Evet, kapısında 'Öylesine Biri' ya da 'Falanca Filanca' yazılı olan odaya koysunlar beni. Burada yatak kapmaya çalışan kaç kişi olduğunu biliyor musun sen? Hastanedekilerin bu oyunla-

ra ayıracak zamanı yok Jack. Aşağıda duvarlar boyunca dizilmiş sedyeler var. Bugün aklına başka parlak fikir geldi mi?"

"Hâlâ o çikolatanın içine karameli nasıl koyduklarını bulmaya çalışıyoruz Benny. Zamanımız çok. Yaz bitene kadar kira hakkında endişelenmene gerek olmadığını söylediler. İşin iyi tarafından bakmaya çalış."

"Seni hazır yakalamışken, Barberian'daki garsonların arabamla ilgili ne söylediğini anlat. Restoranın arkasına park edildiğini söylemiştin."

"Evet, Elm Sokağı'ndaki Barberian. Biftek yemeye gidilesi bir yer."

"Harika! Aklımda bulunsun. Şimdi, neler öğrendin?"

"Fazla bir şey yok. Bir garsonun hatırladığına göre, araba onların müşterilerinden birine ait olamayacak kadar külüstürmüş. Ne zamandır o şeyi kullanıyordun?"

"Sudan, Sör Herbert Kitchener tarafından 1895'te veya öyle bir tarihte fethedildiğinden beri. Konudan uzaklaşmayalım, tamam mı?"

"İşe ölü generalleri konuya dahil etmeyerek başla. Alakasız şeylerden bahsetme."

"Burada foklar dışında beyin hasarı geçirmiş biri daha var, unutma. Son zamanlarda pataklandın mı?"

"Tamam."

"Tabii arabayı benden satın almak istiyorsan başka. Artık nadide bir marka."

"O araba mı? Onun çöplükte olması gerekiyor. Otopark görevlisi çocuk hâlâ o arabayla ilgili benimle dalga geçiyor."

"Bulaşıkçı dedikodusu dışında restorandan ne öğrendin?"

"Komilerden biri, arabadan bir adamla bir kadının çıktığını hatırladı. Orası küçük bir alan, alsa alsa yarım düzine kadar araba alıyordur. Dediğin gibi, bulaşıkhanenin arka kapısı bu alana bakıyor. Kadın aslında gencecikmiş. Adamdan çok daha genç. Kıza çok fazla bakmamış. *Belki* kıvırcık, sarı saçlı olabilirmiş. Adam esmer ve bıyıklıymış, koyu camlı gözlük takıyormuş. Ama kimse onları restoranda gördüğünü hatırlamadığı için iki farklı kişiden bahsediyor olabilir bu komi."

"Ya da doğruca ilerleyip ön kapıdan çıktılar."

"Sen daha iyi bilirsin Benny."

"Teşekkürler Jack."

"Hey, gerçekten kendini daha iyi hissediyor musun?"

"Hâlâ ayakkabılarımı bağlayabiliyor, boynumu ovabiliyorum. Geceleri zorla hasta bezi de takmıyorlar. Niye soruyorsun?"

"İyi, iyi. Uyum sağlamana çok sevindim."

"Grantham'daki ofisime girip dosyalarımı mahveden kişinin kim olduğunu bilseydim çok daha iyi hissederdim."

"Evet, bundan haberimiz var. Arkadaşın Savas beni aradı. Serseriler şube sınırları içinde kalsaydı, polislerin de işi kolaylaşırdı. Şimdilerde, serserinin biri sonraki şubenin yetki alanında birtakım işler karıştırıyorsa eğer, bundan haberin bile olmayabiliyor."

"Evet, bununla ilgili birkaç örnek biliyorum."

Dişlerinin arasından nefes verdiğini duyabiliyordum. Uzun bir aradan sonra devam etti. "Görüşürüz Benny, hoşça kal. Kendine iyi bak."

"Hey! Son bir soru."

"Ne?"

"En son konuştuğumuzda, o üniversite hakkında bir şey söylemiştin. O konuda seni sıkıştırmam gerekirdi ama yapmadım. Orada neler oluyor?"

"Benny, *Çin Mahallesi* filmini hatırlıyor musun?"

"Uzun zaman oldu izleyeli. Ne olmuş?"

"Filmde, Los Angeles'taki Çin Mahallesi, bu meslekte kaotik olan, kurallara göre işlemeyen, kitaba uymayan her şeyi simgeliyordu. Bu şehirde bizim için Simcoe Kampüsü, Çin Mahallesi demek."

"O kadar da kötü olamaz. Sonuçta onlar altı üstü çocuk."

"Olay sadece çocuklar değil Benny. Orası *Çin Mahallesi* gibi diyorum sana."

"Hey! Bir şey daha."

"Sen kim olduğunu sanıyorsun Benny? Columbo mu? Sanki şüpheliymişim gibi sorguluyorsun beni."

"Sana bir şey söylemeliyim. Hatırladığımı sandığım bir şey. Daha sonraya saklamamı mı istersin?"

"Tamam, çıkar baklayı ağzından."

"Toronto'da bir dava üzerindeydim ve..."

"O kadarını biliyoruz. Artık öyle bir sıkıntın kalmadı."

"...ve Stella'nın kızı için çalışıyor olabileceğimi düşünüyorum. Sen onu Vanessa Moss olarak tanırsın."

"Yine mi o! Kızının ne alakası var?"

"Kızı öğrenci. Deli annesi vasıtasıyla tanışıyoruz. Onun için çalışmak üzere Toronto'ya gelmiş olabilirim."

"Çocuklar ne zamandan beri dedektif tutuyor? Sana harçlığından birkaç kuruş mu verdi?"

"Zihnim giderek bulanıklaşıyor Jack. Sana söylediklerimden başka bir şey bilmiyorum. Sana karşı dürüst olduğumu unutma."

"Tabii, tabii, tabii. İhtiyacım olan tek şey, Çatlak Kafa Koğuşu'ndan biraz daha ipucu edinmek. Görüşürüz." Telefonu kapadı.

Telefonu bir süre elimde tuttum. Telefon etme deneyimi, içimde yeniden doğmuştu sanki. Hızlı davranırsam ve çok düşünmezsem, istediğim herkesi arayabilirdim.

Arabamdaki kız kimdi? Adamın araba hırsızı olduğu belliydi ama yanındaki kimdi? Kendi rızasıyla mı oradaydı, yoksa zoraki mi? İkincisiyse, o kişi Rose olabilirdi. Tamam, o halde neden çığlık atmamış ya da kaçmaya çalışmamıştı? Neden oyunu sürdürmüştü? Eğer kız da planın bir parçasıysa, belki de cinayet tanığı ya da suç ortağıydı... Eğer Rose, bana ve zavallı profesöre olanları bilseydi, gıkını çıkarmadan o adamla birlikte gitmezdi. Ya bu başka bir kadındı ya da benim dövüldüğümü görmemişti. Bir noktada adama güvenmiş, beni ona götürmüştü. Adam belki de kızdan kurtulmak üzereydi. Bu fikri sevmemiştim.

Neden personel, birinin restoranın arkasına park etmesine ve hiçbir şey sipariş etmeden çekip gitmesine izin veriyordu ki? Belki onlar iyi müşterilerdi? Belki de şef garson, şoförü iyi tanıyordu?

İçecek bir şeyler arayarak koridorda dolaştım. Endişelerim beni susatmıştı; ancak kâğıt bardağı tükenmiş bir meyve suyu makinesi bulabildim. Koridorun aşağısındaki asansörün kapısı *ding* sesiyle açıldı ve kata yeni insanlar geldi. İlk kez (ama son kez değil) kim olabileceklerini merak ettim. Odamda bir bardak bulup içecek makinesine döndüm. Eski diplomatla, oyun sonunda yaşadığı problemler üzerine sohbet ettik. Onu yarım kulakla dinleyip her söylediğine başımı sallarken, aklım Sykes ile aramızda geçen konuşmadaydı. Neden benim kötü adam,

arabayı kendisinin ya da kızın çok iyi tanındığı bir yerin arkasına park ederdi ki? Açıkçası etmezdi. O halde neden gidip kolayca caddeye park etmedi? Sonuçta araba çalıntıydı. Onu herhangi bir yerde bırakabilirdi. Ben belki ölü, belki yarı canlı halde çöplükte yatarken, caninin arabadan hemen kurtulmasına gerek yoktu. Eminim yakın bir yerlerde kendi arabası da vardı. Ama Barberian Et Lokantası'nın bu planla ne ilişkisi olduğunu anlayamıyordum. Tabii kızla bir ilgisi yoksa. Belki de adamın kıza anlattığı hikâyenin bir parçasıydı.

O halde elimizde ne var? Bizim kötü adam, ikili bir oyun oynuyordu. Kızı kandırıyor, onu, şehre hâkim olduğuna ve otoparkına para ödemeyeceği şık yerler bildiğine inandırıyor; detaylarda sofistike ve uzmanlık sahibi olduğu imasını uyandırıyordu. Bunların hepsi kızı etkilemek için miydi? Belki. Belki de bu, kötü adamın karakterinin bir parçasıydı. Dış dünyada rahat görünmeyi seviyordu. Ama gerçekte lokantayı bilme ihtimali ne kadardı? Az. Çok az. Ne kızın arabasını ne de kendi çalıntı arabasını tanındığı bir yerin yakınına bile götürmezdi. Şimdilik bu kadar düşünce zinciri yeterliydi.

Diplomatın tekerlekli sandalyesini pencerenin yanındaki masaya doğru sürdüğünü gördüm. Masanın altındaki iskemleyi çekerek kendi tekerlekli sandalyesini yerleştirdi. O şeyi kullanmakta gitgide beceri kazanıyordu. Caddeden yüzüne yansıyan ışık, yıpranmış yüz hatlarını yumuşatıyordu. Pencerenin yanındaki yaşlı adam tablosu, ancak müzelerde görebileceğiniz, Hollandalı ressamların elinden çıkma resimleri hatırlattı bana.

"Bay Cooperman?"

Arkamı döndüğümde yeni, tanıdık gelmeyen bir yüzle karşılaştım. Boyu 1.80 civarındaydı. İp gibi incecikti ve uzun

grimsi saçlarını atkuyruğu şeklinde toplamıştı. Bana adını söylediğinde, onu hemen unutulmuş isimler listeme kaydettim. Gülümsediğimde cesaretlendi ve durumumla ilgilenen bir sosyal hizmet görevlisi olduğunu söyledi. Beni hemen koridorun karşısındaki ofisine yönlendirdi. (Yoksa burada avını bekleyen bir örümcek gibi pusuya yatıp koridorda yürüyen kurbanlarının üzerine mi atlıyordu?) Küçük odasında koltuklara oturduğumuzda, not panosuna tutturduğu dosyamı alıp gözden geçirmeye başladı. Duvarlar, mesleğiyle ilgili kitaplarla doluydu.

"Hızla ilerleme kaydediyorsunuz Bay Cooperman."

"Başka ne yapabilirim ki? Eve gitmeme ne zaman izin vereceksiniz?"

"Eh! Pek çok insan daha ne kadar kalacağını sorar. Bizi terk etmek için acele mi ediyorsunuz?"

"Bay... Pardon, artık isimleri aklımda tutamıyorum."

"Martin. Stan Martin."

"Pekâlâ, Bay Martin, hayatımı hastane yatağından idare edemem. Ne kadar süreceği hakkında bir fikriniz var mı?"

"Taburcu olma tarihinizi konuşmak için daha uzun bir yolunuz var."

"Burası hastane mi, şartlı tahliye kurulu mu? Buna inanmıyorum!"

"Kaçıncı kattayız?"

"Ne?"

"Kaçıncı kat? *Burası*. Numarası kaç?"

"Ne önemi var? Beşinci ya da onuncu. Bilmiyorum."

"Bilmiyorsunuz çünkü sayılar, şekiller aklınızı karıştırıyor. Artık aklınızda kalmıyorlar. Bu yüzden size Bellek Defteri verildi."

"Ah, o sizin eseriniz miydi?"

"Bu bir sır değil. Standart uygulamamız. Sizin gibi yaralanmalar geçiren herkesin Bellek Defteri var. Umarım sizi denek olarak kullandığımızı düşünmemişsinizdir."

"Olabilir. Cehennemde bile bazı insanlar özel olduklarını düşünür."

Bir müddet sanırım neyi kastettiğimi anlamak için bana baktı, ardından tekrar kâğıtlarını aldı. "Hafızanızda hâlâ sorunlar var. Daha iyi olacak ama henüz pek iyi durumda değil, yanlış mıyım? Sayılar ya da isimler aklınızı karıştırıyor mu? Benim adımı hatırlıyor musunuz? Hemşirelerin isimlerini? Peki ya terapistlerinizin? Sokak isimleri ne durumda? Yonge Sokağı, Bloor ile kesişiyor mu? Bloor Sokağı, St. George ile kesişiyor mu? St. George, St. Clair ile kesişiyor mu?"

"Hile yaptığınızın siz de farkındasınız. Toronto'da yaşamadığımı *biliyorsunuz*. Ben... Ben... Tamam, kabul, zamana ihtiyacım var."

"Güzel. Sizinle işbirliği yapmak istiyoruz Bay Cooperman. Kaybettiklerinizi size geri kazandırmak istiyoruz. En kısa zamanda. Yılların deneyimiyle kazandığımız, işe yarayan taktiklerimiz var." Bir an duraksayarak dizlerine koyduğu dosyama baktı. "Sıradan şeyleri de karıştırdığınız oluyor mu? Sıradan objeleri mesela?"

"O dosyada öyle yazıyor herhalde. Evet, karıştırıyorum. Elimde diş fırçamla tuvaletin önünde durduğum oldu; aynı şekilde başka ihtiyaçlarım için yersiz yere lavaboya yönelmişliğim de var. Ama portakallar ve elmalarla sorunum yok. Etrafta onlardan hiç görmedim, bu yüzden de onları karıştırma fırsatım olmadı." *Denizde İsyan*'daki Kaptan Queeg gibi konuşmaya başlamıştım. Tek eksiğim bir çift bilyeydi.

Tüm doktorların ve tıp çalışanlarının yaptığı gibi, bilgece başını salladı. "Terapinizi neden aksatıyorsunuz Bay C? Her sabah sizi üç terapist bekliyor."

"Geçmiş Noel Hayalet ile iki arkadaşı mı?"*

"Neden spor salonuna inmiyorsunuz Bay Cooperman?"

"Spor salonunuz olduğunu bilmiyordum. Yüzme havuzu da var mı?"

"Pek yüzme havuzu denemez Bay Cooperman. Özel ihtiyaçlar için kullanılan bir havuz var."

"Kahretsin! Hepiniz hüsnütabirde uzmansınız! Sizinle konuşmaya geldim ama bu yaptığımız konuşma falan değil; beni uyuşturuyormuşsunuz gibi hissediyorum."

"Boşa kürek çekmekten vazgeçin. Başınıza darbe aldınız. Hafızanızı kaybettiniz. Artık hayatınız farklı olacak. Bunlar gerçek. Bunları değiştiremeyiz. Gerçeklere alışmanızın ve kaldığınız yerden devam etmenizin zamanı geldi. Yolun sonuna dek size refakat edemeyiz ama bir başlangıç noktası sunabiliriz. Tamam mı?"

"Tamam," dedim. "Hadi başlayalım."

"Kas tonusunuzu geliştirmek için spor salonu iyi bir başlangıç Bay Cooperman. Bir deneyin, memnun kalacaksınız."

"Teşekkürler."

"HT'ye ne diyorsunuz?"

"Pardon, HT nedir?"

"Hareket Terapisi. Uzmanlar hayatınızı kolaylaştıracak stratejiler geliştirmeniz için size yardım ediyorlar. Orası, problemlerinize pratik çözümler bulabileceğiniz bir yer. Ailesinin diğer üyelerine ait diş fırçalarıyla aynı bardakta duran diş fırçasını bir

* Charles Dickens'ın *A Christmas Carol* adlı eserindeki Geçmiş Noel Hayaleti karakterine gönderme yapılıyor. İki arkadaşıysa, Şimdiki Noel Hayaleti ile Gelecek Noel Hayaleti.

türlü tanıyamayan bir hastamız vardı. Sapında beyaz bir nokta olan bir diş fırçası verdik ona. Tüm stratejiler bu kadar basit değil ama çoğu böyle. HT'deki insanlar sizinkilere benzer zorluklarla karşılaştı. Bu yüzden sizin bazı sorunlarınızı tahmin edebilirler."

"Sanki okul günlerime geri dönüyorum."

"Grantham'a geri dönmeyi mi isterdiniz?"

"Mümkünse hemen."

"Ama aileniz burada, öyle değil mi?"

"Ağabeyim Sam burada çalışıyor. Ailem beni görmek için Toronto'ya geliyor. Buradan bir an evvel çıkmaktan başka bir şey istemiyorum."

"Grantham Hastanesi'ne yeni hasta kabul etmiyorlar. Kontrol ettik. Çünkü orada da yatak sayısı kısıtlı. En doğru strateji, derslerinize, yani konuşma terapisine, HT ve spor salonuna devam etmeniz. Burada çıkmanın en hızlı yolu bu, Bay Cooperman."

"Peki. Kendimi forma sokmak için ne yapabilirim?"

"Derslerinize düzenli gidin yeter."

"Deneyeceğim. Söyler misiniz, beni görmeye gelen ziyaretçiler konusunda herhangi bir kısıtlama uygulanıyor mu? Danışmadan ya da merdivenlerden döndürülen ziyaretçiler oldu mu?"

"Doktor Cooperman bize uygun ziyaretçilerin listesini verdi. Görmek ister misiniz?" Dosyayı bana doğru çevirdi. Orada yazılanları görmek de ayrı bir sorundu; sosyal hizmet görevlisi hemen hatırladı. Dosyayı tekrar kendisine doğru çevirdi ve hızla isimleri sıraladı; onları dün, yani hafızamın uzanabildiği en eski tarihte gördüğümü hatırlayabiliyordum. Dosyayı kaldırmadan önce birkaç isim daha eklemesini istedim:

Bill Brewer, Harry Hawk,

İhtiyar Amca Tom Cobbley ve diğerleri,

İhtiyar Amca Tom Cobbley ve diğerleri.

Gözünü kırpmadan yazdı.

16

Sosyal hizmet görevlisi, beni birkaç kez koridorun güneyindeki asansörle spor salonuna götürdü. Orada, renkli üslubuyla belli belirsiz hatırladığım bir yetkili kadınla tanıştırıldım. Genellikle ağır egzersizden kaçınırdım ama bu kez Adı –Her– Neyse ile yapacağımız dersler için sabırsızlanıyordum.

Sanırım spor salonundan bahsetmiştim. Bahsetmediysem, diğer pek çok spor salonuyla aynı olduğunu söyleyebilirim: Minderlerin üzerinde yuvarlanan veya pedal çeviren terli insanlarla dolu, yüksek tavanlı bir yer. Hastalar, ağırlık kaldırmaya, küçük adımlarla aşağı yukarı yürümeye, hasarlı kol ve bacaklarını olabildiğince düzeltmeye odaklanmışlar.

"Yarın kahvaltıdan sonra toparlanıp o enkaz bedeninizi buraya getirin. Anlaştık mı?"

"İğne yemeyeceksem sorun yok."

"Bu katta da sizi kolayca zıpkınla vurabiliriz Bay Cooperman. Bunun eğitimini aldık. Sizi almaya birini göndereceğim."

"Harika!"

Birinin beni alması fikri hem hoşuma gitmiş, hem de gitmemişti. Bir rehber gönderilecek kadar önemli olmak egomu okşasa da, bu kadar dikkate ihtiyacım olduğunu görmek beni üzmüştü. Kimi zaman, yeni ortaya çıkan rahatsızlıklarımdan biri nüksetmeden on ya da on beş dakika idare edebiliyordum. Ama bir sonraki dakikada neyle meşgulsem bu rahatsızlıklara teslim oluyordum. Sabrının sonuna gelmiş bir tutuklu gibiydim.

Ertesi sabah bambaşka bir dünyaya gözlerimi açtım.

"Bay Cooperman?" Ses, dünyadan kaçıp sığındığım yatağımda diğer yanıma dönünce gördüğüm iyi giyimli genç bir kadına aitti.

"İdrar mı, yoksa kan mı istiyorsunuz? Bugün şanslı gününüz, her ikisi de depoda mevcut." Bu tip saldırgan tavırları artık huy edinmeye başlamıştım. Gerçi gelen kadının doktor, hemşire ya da sosyal hizmet görevlisi olmadığını az çok tahmin edebiliyordum. Onunla dalga geçiyordum.

"İkisinden de istemiyorum. Ben hemşire veya doktor değilim."

"İyi, rahatladım. Ne tuhaf! Peki hayati sıvılarıma olan kayıtsızlığınızı nasıl ödeyebilirim? Krallığımın yarısıyla mı? Hepsiyle mi? Pekâlâ, alın, bol şans."

"Ben Sheila Kerzon." İsim tanıdık geliyordu. Yenilerde duyduğumdan emindim. Kadının yüzünde, isminin benim için özel bir anlam taşıdığını söyleyen bir ifade vardı. Bellek Defteri'me göz attım. Birkaç sayfa çevirdikten sonra ismi çözdüm.

Şaşkınlığımı gözler önüne seren ani nefes alışımı bastıramadım. Duraksadığımı fark etmemiş gibiydi. Yakınım olmayan ya da hastalığımla profesyonel anlamda ilgilenmeyen biriyle

tanışmak, zaten başlı başına yeni bir durumdu. Asansörün durmak bilmez zırıltısının ve felç hastalarının koridorda yavaşça bir aşağı bir yukarı seğirtmelerinin ötesindeki dünyadan biriyle tanışmak, tarif edemeyeceğim bir mutluluktu. Son günlerde sürekli olarak düşündüğüm biriyle ansızın karşı karşıya olmak, uzay yolculuğundan sonra Dünya'ya ayak basmak gibiydi. O, benim tecrit edildiğim *gerçek* dünyanın bir parçasıydı. Bu odanın dışında herhangi bir yerde bulunmayı tercih edermişçesine bakıyordu.

"İyi misiniz?" diye sordum. Bunu hastane yatağındaki biri sorduğunda komik kaçıyordu tabii. Cam ipliğinden yapılmışım gibi, yatağımda dikkatle dikildim ve çoraplı ayaklarımı aşağıya sarkıttım.

"Evet," dedi ve ardından, odanın diğer tarafında pul koleksiyonuyla ilgilenen oda arkadaşıma bakarak devam etti. "Konuşabileceğimiz bir yer var mı?"

Jerry, çıkmak üzere olduğuna dair bir işaret yaptı; ben de sabahlığımla terliklerimi kaptım. Yabancıların önünde kekelemekten hoşlanmayan Jerry'ye sırıttım.

"Önemli değil Jerry. Hava değişikliği iyi gelir." En sonunda, birbirimize "Önden buyurun, sevgili Alphonse"* kibarlığı yaptıktan sonra yemek odasının yanındaki küçük çalışma odasına geçtik. Belli belirsiz duyulan bayat tütün kokusu, daha latif insanların yaşadığı bir çağa aitti sanki. Pencerenin yanına bir iskemle çektim, böylece camdan süzülen ışık, ziyaretçimin yüzünü aydınlatabilecekti.

---

* Frederick Burr Opper'ın 1900'lerdeki ünlü karikatür karakterleri Alphonse ile Gaston'a gönderme yapılıyor. "Önden buyurun, sevgili Alphonse" hâlâ popülerliğini koruyan bir ifade. Biri, başka birine tehlikeli bir şey yapması için meydan okuduğunda veya iki kişi aynı anda bir kapıdan geçmeye çalıştığında söyleniyor.

Sheila, ilgi bekleyen ve toplayan iri kahverengi gözlü, ufak tefek, güzel bir kadındı. Günlük bir kıyafet giymişti; modaya uygun ya da öğrencilerinki gibi değildi. Eteği ve kazağı siyahtı, yanına da koyu renk bir hırka almıştı. Çok uzun boylu değildi, aşağı yukarı benim kadardı ve kısa eteği, uzun bacaklarını sergiliyordu. Bu da, üstteki iki ön dişinin yapma olduğunu hemen anlamamı geciktirmişti. Dişçi iyi iş çıkarmıştı ama yine de aydınlıkta kendi dişleri gibi parlamıyorlardı. Başka bir yerde fark edemeyebilirdim. Güneşin gölgelerini ortaya çıkardığı koyu renk saçları omuzlarından dökülüyordu. Kendisine baktığı belliydi. Her iki kulağında da birkaç delik vardı; sanırım burnunda da vardı, fakat taktığı tek aksesuar pahalı bir kol saatiydi.

Her zamanki o sinir bozucu sessizlikten sonra sordum. "Siz Rose Moss'un oda arkadaşısınız değil mi?"

"Şey, evet. Öyleyim ya da öyleydim. Bilmiyorum. Hâlâ bütün eşyaları bende. Annesi henüz gelip almadı. Hâlâ umudu var sanırım. Onun nerede olduğunu biliyor musunuz Bay Cooperman?"

"Hayır, benimle iletişim kurmadı. Nerede olduğumu bilmiyor olabilir. Burada yattığım biliniyor mu? Gazetelere bakamadım," dedim sebebini anlatmadan.

"Televizyonda ve radyoda çıktı. Hafızanızı kaybettiğinizden falan bahsedildi. Pek öyle görünmüyorsunuz."

"Hafızasını kaybeden biri nasıl görünür ki?" Egomun normalden daha hassas olduğunun farkına varıp daha fazla yorum yapmamak için kendimi frenledim. Yanakları kızarmıştı ve halıyı inceliyordu. Neden böyle ileri geri konuşmuştum ki? Temiz bir mendil çıkararak burnunu sildi.

"Özür dilerim," dedim beceriksizce. "Burada çıldırmak üzereyim."

"Hayır, vurdumduymaz konuştuğum için asıl ben özür dilerim. Yardımınıza ihtiyacım olduğu için sizi görmeye geldim. Rosie'yi bulmaya çalışıyorum ama olmuyor. Bana yardım eder misiniz? Ona yardım ediyordunuz. Bana söylemişti."

"Bakın, kimseye yardım edecek halde değilim. Ayakkabılarımı bağlamaktan acizim. Aklımda aynı anda üç şeyi birden tutamıyorum bile. Bu konuyu polisle konuşmanız daha iyi. Pete Staziak ve Chris Savas'la."

"Başçavuş Sykes ile görüştüm."

"Güzel. Doğru kişi. Staziak ile Savas'ı unutun. Onlar, benim de yaşadığım yerdeler, Grantham'da." Sonradan edindiğim budalalığım yeniden beni yakalamıştı. Hâlâ nerede olduğumu hatırlayamıyordum. Midem, çalışmaya isteksiz bir araba motoru gibi inledi.

"Gördünüz mü? Beynim hâlâ çalışmıyor. Unuttum. Bu yüzden işimin başında değilim. Kafamın içinde bir kitap ayracı yok. Arkadaşınız için çalıştığımdan bile yüzde yüz emin değilim. Hiçbir şeyi kesin olarak bilmiyorum. Ona neden yardım ettiğimi biliyor musunuz?"

"Profesörlerinden birisiyle ilgiliydi. Doktor Herbert Haddow."

Sonunda bir isim öğrenmiştim! "Öğretmenlerinden biriyle ilişkisi olduğundan şüpheleniyordum."

"Ya Rose'a bir şey olduysa?"

"Eğer arkadaşınıza bir şey olduysa, aylar önce, benim saldırıya uğradığım sıralarda olmuş olmalı."

"Yani onu öylece yalnız mı bırakacaksınız?"

"Dinleyin, lütfen. Ciddi bir işe girişmeye hazır değilim. İçimde en ufak bir enerji yok. Belki gelecek yıl bu zamanlarda

daha güçlü olurum. Akşamdan sabaha neler olduğunu ancak o zaman hatırlayabilirim."

"Ama o zaman iş işten geçmiş olur."

"Asıl benden geçmiş Sheila. Anlamıyor musunuz?"

"Hafızanız geri gelecek mi peki?"

"Bu soruyu sorduğumda, doktorum yeterince egzersiz yapıp yapmadığımı sorarak karşılık veriyor. Onların da bildiğini sanmıyorum."

Anladığını göstermek istercesine yavaşça başını salladı. Ama onu böyle bırakamazdım.

"Görüyorsunuz ya, nereden başlayacağımı bilmiyorum. Buradan çıksam bile. Ayrıca arkadaşınız için çalıştığımdan bile emin değilim. Öyleyse de, ne kadardır çalışıyordum?"

"Ama bana yardım etmelisiniz. Başka kimsem yok."

"Daha kaç farklı şekilde söylemeliyim? Kahretsin, nasıl göründüğünü bile bilmiyorum onun. Ya da o çılgın profesörün."

"Minyon, hoş ve kocaman dişleri var. Fikrinizi değiştirdiniz mi?" Gözlerinde boş bir umut vardı.

Başımı salladım.

"İlan sayfalarında, her yirmi dakikada bir uyuklamayan ve isimleri hatırlayan pek çok dedektif var. Başıma bunlar gelmeden önce tam aradığınız kişi olabilirdim ama şimdi değil. Hiçbir işe yaramam ben."

İncinmiş görünüyordu. Ona kapıyı açtım ve asansöre kadar yürüdük. Ona bakmamaya çalışıyordum. O da gözlerini benden kaçırıyordu. Asansörün zili bu tuhaf durumu sona erdirdi.

Odama dönerken, kafamın içinde konuşmamızı sürdürdüm. Ona neden yardım edemeyeceğime dair daha fazla sebep buldum. Hasta numarası yapan biri gibi hissederek yatağa

uzandım. "Üzgünüm," dedim hayalimdeki kişiye. "Sana sunabileceğimden çok daha iyi bir hizmet alabilirsin." Hayalimdeki Sheila, dişlerini sıkarak başını salladı. İsviçre peynirine dönmüş beynimle dava üzerinde çalışırken hayal ettim kendimi. En sonunda baş şüphelimi köşeye kıstırarak, tüm dünyaya suçlunun kim olduğunu ilan edecektim: Bay Adı –Her– Neyse!

"Yüzünüzden düşen bin parça Bay Cooperman; sanki hasta kedinizi uyutmak zorunda kalmış gibisiniz." Konuşan, İle Kafiyeli'ydi. Ona döndüm. Üniformasının içinde sert ama şefkatli ve dost canlısıydı.

"Selam," dedim. "Ziyaretçim az önce gitti."

"Gördüm. Giderken bir şeye sinirlenmiş gibi bir hali vardı. Ona ne söylediniz Bay C?"

"Ona, burada kalmam gerektiği için derdini çözemeyeceğimi söyledim."

"Doğruyu söylemişsiniz. Sokaklarda başınızın çaresine bakamazsınız." Gözlerinin önüne düşmüş bir tutam saçı çekti ve parmaklarıyla düzeltti. "Görebildiğim kadarıyla kimseye pek yardımınız dokunacak gibi değil. Hâlâ iyileşme evresindesiniz, beyefendi. Olmaz, buradan çıkmak için önce aşağıya, spor salonuna inmelisiniz. Terapistiniz bu katta size bakınıyordu."

"Unuttum."

"Biliyorum. Biliyorum. Bunu günde yüz kere duyuyorum. Bu kata özgü bir salgın. Neden nazik poponuzu kaldırıp spor salonuna giderek onu şaşırtmıyorsunuz?" Bana bakarken yeniden gülümsedi.

"Gideceğim. Gideceğim."

"Bay C, o önceden buraya gelen kadındı. Hani karınız olduğunu söyleyen."

"Karım mı? Ama ben hiç nişanlanmadım ki!"

"İyi ya, kendisine söyleyin. Daha önce de sizi görmeye gelmişti."

"Muhtemelen yakınım olmadığı için içeri girememekten çekinmiştir. Yine kendisini Bayan Cooperman olarak mı tanıttı?"

"Bilmiyorum. Danışmada değildim. Onlara sorun." Geri çekildi ve her şeyin çok da kötü olmadığını söylemek istercesine başını sallayarak veda etti.

Kendi başıma spor salonuna inmeyi başardım. Koridorun sonundaki asansöre bindim. Bir öncekine göre daha kolay olmuştu, hedeflediğim kat numasını az çok daha iyi tutabilmiştim aklımda. Kırk dakika kadar basamakları tırmandım, koşu bandında yürüdüm ve pedalları çevirdikçe yokuş yukarı çıkıyormuşum hissini veren bisiklete bindim. Görevli kadın zaman zaman bana sözlü destekte bulundu. Hoş bir konuşma tarzı vardı. Orijinal ve canlı. Hamilton'dan geldiğini söyledi. Bu, o yerle ilgili şimdiye dek duyduğum en güzel şeydi.

Spordan sonra canım duş almak istese de kendimde o gücü bulamadım. Çarşafları yeni değiştirilmiş yatağıma uzanmayı tercih ettim. Ne kadar hızlı uykuya daldığıma ben de şaşırmıştım.

17

Penceremden süzülen gün ışığı, perdelerde bildik şekilleri oluşturuyor, koridor boyunca bildik tekerlekli iskemlelerle ayak sesleri yankılanıyordu. Kapımın önünde çınlayan, Adalar'a özgü o yüksek oktavlı kahkahalar, rehabilitasyon merkezinde bir başka sıradan günün habercisiydi. Gelgelelim, dişlerimi saç kremiyle fırçalamaya çalıştığım için günüm kötü başlamıştı. Elmalarla portakalları mutlaka karıştıracağım günlerden biriydi. Mesela dışarıda olsaydım, yemek artıklarımı bulaşık makinesine, kirli bardakları da buzdolabına koymaya çalışırdım herhalde.

Ve sonra her şey daha da kötüleşti. Adıma postalanmış, sert ve emredici bir üslupla kaleme alınmış bir mektup aldım.

Sevgili Bay Cooperman,

Simcoe Kampüsü arazisinde, okulun yönetim kurulu tarafından herhangi bir onay ya da izin almadan özel araştırmalarınızı devam ettirdiğinizi, hem öğrencilere hem de fakülteye rahatsızlık

verdiğinizi fark etmiş bulunmaktayız. Sizi, bizim okulumuza getiren yasal bir görevse, sorumlu olduğumuz öğrencilerle iletişim kurmadan evvel, amacınızı okulumuzun yetkili kuruluna bildirmeniz gerekmektedir. Bu kurala riayet etmeniz mecburidir ve kurallarımızı yeniden ihlal ettiğiniz takdirde hukuk danışmanlarımız devreye girecektir. Bu mektubun bir kopyası, Ontario'daki özel dedektiflik lisans bürosuna gönderilmiştir.

Saygılarımla,
George W. Nesbitt

Harika! Belirsiz bir nedenle azarlanmış, bir de üstüne mesleğimle ilgili olarak tehdit edilmiştim. Bu hiç hoşuma gitmedi ve aklımda yüksek öğrenimle ilgili abartılı fikirleri dağıttı. George W. Nesbitt de kimdi? Akademisyen, üniversitenin güvenlik görevlisi ya da onun gibi bir şey miydi? Ve oradaki kaç kişi bana neler olduğunu ya da beni nerede bulacaklarını biliyordu? Beni görmeye gelen o kız, nerede olduğumu biliyordu. O halde, sanırım hâlâ görünür haldeyim. En son kampüse gittiğimde kaç kişiyi sorguya çektiğimi merak etmeye başladım. Çok fazla olamazdı. Öğrenciler genellikle böyle durumlarda güvenlik görevlilerine şikâyette bulunmazlardı. Ya da en azından ben böyle düşünüyordum. Zengin morukların genç kadınları tavlamaya çalışarak, kütüphanedeki sert iskemlelerden uzaklaştırıp otel odalarındaki rahat yataklarla akıllarını çelmelerinin, onları daha fazla endişelendirdiğini sanırdım.

Yağımı, suyumu kontrol etmeye gelen hemşirenin verdiği bilgiye göre, mektup kalp atışlarımı hızlandırmıştı. Oraya gidip neler olduğunu anlamak ve durumun St. John'dan Victoria'ya kadar her gazetenin ilk sayfasında yer bulduğunu görmek istedim. Bu ne cüret!

Yarım saat sonra, nereden geldiğini bilmediğim Anna odaya dalınca mektubu ona gösterdim.

"Bu mektup, buram buram ürkmüş bürokrat kokuyor Benny. Bundan fazlası yok bence. Evet, kaba ve zorbaca. Üniversitenin yüksek standartlarına uygun değil. Yerinde olsam uykularımı kaçırmazdım. Üniversitenin ağır topları peşinden gelselerdi böyle kuru sıkı atmazlardı."

"Kutsal alanlarına bir kez daha izinsiz girmeyi planlamıyordum. İşe nereden başlayacağımı, önceden konuşmuş olduğum kişileri bilemezdim ki. Çok karmaşık."

"Evet, biliyorum. Ama dinle beni canımın içi, kampüse uzun zaman önce gitmemiş miydin?"

"Aylar önce."

"O halde neden üniversite seninle şimdi iletişime geçiyor?"

"Birkaç telefon görüşmesi yaptım. Bir iki kişiyle görüştüm."

"Doğru ..."

"Belki kampüste birileri ortalığı karıştırıyordur. Sadece bir tahmin. Eğer bunun altında bir şey varsa, eğer kız ciddi bir olaya bulaşmışsa, kötü reklam nedeniyle üniversite kısmen, fakülte de doğrudan zarar görür. Keşke oraya gidebilseydim!"

"Bana bahsettiğin şu Sheila'yı görmemi ister misin? Bu akşamüstü orada olacağım."

"Onunla daha yeni konuştum. Yoksa dün müydü? Buraya geldi, benden yardım istedi, ben de onu gönderdim."

"Senin için hiç kolay olmamıştır."

"Evet. Ve bir şey daha vardı. Ama şimdi tam hatırlayamıyorum. Belki de sen, neden oda arkadaşını aramayı kabul edemediğimi ona anlatabilirsin. Bir de, orada neler olup bittiğine dair bir şeyler ya da bir isim öğrenmeye çalış. Sheila bir profesörden

bahsetmişti. Belki bir şeyler bulabilirsin. Özellikle de Rose'un gerçekten kayıp olup olmadığını."

"Sana, bana, Sheila Kerzon'a göre kayıp ama George W. Nesbitt'e göre kayıp değil. Seni mutlu edecekse canım, mektup beni de rahatsız ediyor. Aşırı münasebetsizce. Mühendislerin kaldığı binanın üçüncü katındaki su tesisatının çalışmadığını söyleyen birini azarlamak gibi. Enerjisini yanlış yere harcamış."

"Bugünlerde bunlara çok rastlanılıyor. Ve o sivilceli ve bira delisi mühendislerle takılmaktan vazgeç. Onlar fasülyeden, profesör."

"Bunu hatırlamaya çalışacağım. Ama öylesine sağlıklılar ki!"

"Gençliğin verdiği sağlık, azgın kadın profesörlerin içindeki ihtiyatı geçersizleştiren kötü şöhretli bir etkendir. Bunu bir yerde okumuştum."

"Kontratımı yenilemeyi düşünmüyorsun değil mi?"

"Olabilir. Bir teklifte bulunmayı düşünüyor olabilirdim. Nereden bileyim. Neyi kaçırdığımı hatırlayamıyorum."

"O kadar da kötü yaralanmadın."

"Gel de gençliğimin uçup gittiği yumruyu elle."

"Benny!" Gerçekten şok olmuş gibiydi. Az önce ne söylediğimi hatırlamaya çalıştım ama uçup gitmişti. Derken söylediğim şeyin içeriği birden tekrar belirdi.

"*Başımdan* söz ediyordum aptal!"

"Eminim öyledir." Eşyalarını toparlamaya başladı. "Şimdilik hoşça kal."

"Hey, kendine dikkat et, tamam mı?" Birden gözümün önünde Anna'nın çöp konteynerine atıldığı görüntüsü canlanmıştı.

"Her zaman. Göbek adını harfle belirten adam hakkında neler bulabileceğime bir bakacağım."

"George W. Nesbitt. Not ediyorum. Tilki'nin t'siyle bitiyor."

"Terbiyesiz'in t'siyle de diyebiliriz. Sonra ararım. Görüşürüz!" Zevkle belirtmeliyim ki öpücüğü üstünkörü değildi. Hatırlamaya değer...

Paramparça hafızamda, o akşamki yemek bana kuvvet verdi. Uzun zamandır ilk kez kendimi bir yetişkin gibi hissediyordum. Yemek farklı değildi: İyi pişmiş rozbif ya da belki kuzu veya hindi, yanında da bazı taneleri sert, bazıları da yumuşak yeşil bezelye. Sağımda diplomat, karşımda oda arkadaşım, onun da yanında gurme oturuyordu; diğer gurme taburcu edilmişti. Hepsinin adını unutmuştum.

"Orta Doğu'daki durum şu sıralar son derece tehlikeli," dedi gurme.

"Ne zaman değildi ki?" diye sordu diplomat.

"Tel Aviv'de kötü yemek yemişliğim yoktur."

"Benim de güzel yemek yemişliğim yoktur. Ama bu diplomatların laneti. Öyle çok çabalıyorlar ki bir türlü olmuyor. Amerikan otellerinin restoranlarındaki lastiğimsi tavuk gibi."

"Ve Kanada otellerindeki!"

"Ve İngiliz!"

"Hayır! İtiraz ediyorum, Londra'da ve bazı büyük otellerde çok güzel yemekler yedim."

"Sen git de Orwell'ini oku. Şansına denk gelmiş."

"Hiç de bile. Bence İngiliz mutfağı yıllar içinde gelişti. Fiyatlar korkunç olabilir ama yiyecekler daha iyi."

Ve sohbet böylece sürüp gitti. Yemeğin sonunda hem iyice doyduğumu hem de kuvvetlendiğimi hissediyordum. Herkese

birer brendi ve puro ısmarlamak istiyordum. Sigara içmek yasaktı, brendiyi de burada temin edemezdik ama bunları içemesek de, sohbetimiz morallerimizi yükseltmişti.

Anna'dan haber almadan önce yemeği bitireli en az bir saat olmuştu. Aradığında, neredeyse umudumu kesmiştim ve kendimi huysuz, sevgisiz hissediyordum. Haftalardır ilk kez saatimi kontrol ettim. Yedi buçuktu.

"Benny! Orada mısın?"

"Elbette. Rehavet çöktü de. Seni bir çöp konteynerinin içinde aramam gerekecek diye endişelenmeye başlamıştım."

"Hiç komik değil ama düşündüğün için sağ ol. İyiyim ben. Profesör Haddow hakkında sorular sorarak, senin tabirinle ortalığı biraz kolaçan ettim."

George Haddow'un kim olduğunu hatırlamaya çalıştım. Ardından isim beynimde yankılandı. O, Rose ile ilgisi olan profesördü. Doğru hatırlıyorsam, beni görmeye gelme sebebi o kişiydi. Peki ama Anna'ya ondan ne zaman bahsetmiştim? Bunu asla bilemeyecektim.

"Profesör Haddow? Evet? Onunla konuştun mu?"

"Onu unut. Buradan çoktan gitmiş Benny. Öyle yaşlı ki İkinci Dünya Savaşı'nı görmüş bile olabilir. Emekli olmuş. Senin aradığın adam olamaz."

"Ama Sheila Kerzon dedi ki... Neden o..?" Hızla konuşmalarımızı hatırlamaya çalıştım. Beyin, kayıt cihazı gibi çalışmalı. Bir dakika sonra bir yere varamayınca omzumu silktim ve nefes aldım. "Peki. Profesör Haddow'a elveda. Başka ne buldun?"

"İşte haberlerim! Rosie Moss'un kampüste bir... *çıkt*... Yok, bu çok eski moda bir tabir. 'Erkek arkadaş' da çok sıradan. Ne demek istediğimi anlarsın. Yaşlıca bir adam varmış hayatın-

da. Ders saatleri dışında görüşüyorlarmış. Adam, biyokimya dersine giriyormuş ve Rose'un hocalarından biriymiş. Söylenene göre iyi bir adammış. Yakışıklı ve yetenekli bir öğretmen. Ama şu var. Geçen dönem işinde başarısızlıklar yaşamış. Bazı derslerine girmediği bile olmuş. Bu da her üniversitede ciddi bir sorun sayılır Benny. Üstelik şimdi o da kayıp."

"Sırra kadem mi basmış? Öylece demek? Yok artık!"

"Ve arkadaşını da hiçbir yerde bulamadım. Sheila Kerzon'u."

"O halde Rose ve profesör hakkında nasıl bilgi edindin?"

"Kampüsün Tuck Shop adlı kafesindeki birkaç yaz okulu öğrencisiyle konuştum. Derli toplu bir yer ve lisans öğrencilerinin favori mekânı. Hepsi aynı şeyi söyledi. *Sinoptik*, Benny. Matta, Markos ve Luka gibi."

"İncil'i bırak şimdi. Bu genç adamın ismini biliyor muyuz?"

"Üzgünüm. Zavallı hafızanı unutup duruyorum. Adı Doktor Steven, '*v*' harfi ile yazılıyor, Mapesbury. Cambridge Üniversitesi Exeter Koleji'ni dereceyle bitirmiş. Bu da etkileyici referansları olduğu anlamına geliyor."

"Exeter'in zenginlerin gittiği bir tür hazırlık okulu olduğunu sanıyordum."

"Bak işte, ne kadar yanılıyorsun. Okulun duvarları eski sarmaşıklarla kaplanmış. İnan bana."

"En son sarmaşıklar konusunda birisinin bilgisine güvendiğimde, bitkinin Frenk asması olduğu ortaya çıktı. Bu yüzden beni bunlarla uğraştırma kadın."

"Adamının itibarı iyi. Son beş yıldır oralardaymış. İyice yerleşmiş olabilir. Böyle olup olmadığını görmek için telefon rehberine bakabilirsin. Çok fazla Mapesbury soyadı olmasa gerek. Söylenene göre iyi bir öğretmen ve çocuklar arasında çok popüler."

"Yarın gelecek misin?"

"Hayır. Perşembe günü geleceğim. Kolay gelsin."

Toronto telefon rehberinde sadece bir tane Mapesbury vardı. Bulmam biraz zamanımı aldı çünkü ismi W'nun altında arıyordum. Alfabeyle olan savaşım için bir fon müziği bulmaya çalışıyordum ama bunu henüz başaramamıştım.

"*Mapesbury, S.P.*" Boşandığı eşi veya başka, alakasız biri olabilirdi. Çok fazla düşünmemeye çalışarak telefona uzandım.

"Alo?" Ses, küçük bir kız veya oğlana aitti.

"Annen veya baban orada mı?"

"Annem burada ama senin babam olduğunu sanmıştım çünkü bugün benim doğum günüm." Konuşanın küçük bir oğlan olmadığına karar verdim. Küçük kızlar, telefonda yetişkin gibi konuşmak için daha çok çabalarlar. Küçük oğlanlarsa buna fazla takılmazlar.

"Demek öyle! Benden sana nice yıllar. Umarım tüm dileklerin gerçekleşir."

"Umarım babam hatırlar."

"Annenle konuşabilir miyim?" Çocuğa yüreğim burkuluyordu. Başka bir şey söylemeden telefonu bıraktı. Uzaktan gelen konuşma seslerinin ardından yaklaşan ayak seslerini duydum.

"Alo? Kiminle görüşüyorum?"

"Benim adım Cooperman. Ben Cooperman. Steven Mapesbury'yi arıyorum. Bana yardımcı olabilir misiniz?"

"Hah! Beş para etmez kocamı arıyorsanız, sıraya girseniz iyi edersiniz. Yılın en popüler aranan adamı olmak üzere."

"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Kâbuslarım dışında, aylardır görmedim. Paskalya'dan beri."

"Üzgünüm," dedim, başka ne söyleyeceğimi bilemeden.

"Ben de. Çocuklar da öyle. Hepimiz üzgünüz ama üzülmek hiçbir şeyi değiştirmiyor." Kocasının acı veren yokluğunu biraz sertlikle bastırmaya çalışıyordu. Annesi de kızı gibiydi. Konuşmaya devam etmeliydim. Fakat o benden önce davrandı.

"Kiminle görüştüğümü öğrenebilir miyim? Telefonu elime aldığımda adınızı anlayamadım, Dympna da öğrenememiş."

"Benim adım Cooperman. Ben Cooperman. Dedektif olduğumu söylemiş miydim? Kaybolan bir başka kişiye erişmek için kocanızı bulmaya çalışıyorum."

"Toptan kaybolmuşlar sanki."

"Evet, öyle."

"Siz polis değilsiniz o halde?"

"Hayır. Dedektifim. Şehirden değilim. Kocanızın nereye gitmiş olabileceğine dair bir fikriniz var mı? Yazlık evinizde ya da bir akrabanızda olabilir mi?"

"Hayır. Neden siz de diğerleriyle aynı soruları soruyorsunuz? Keşke artık biri bana onun hayatta olup olmadığını söylese."

"Kimseye sorun çıkarmak istemiyorum ama bilgiye ihtiyacım var. Örneğin üniversiteden arkadaşları kimler? Kendisini en son ne zaman gördünüz? Buradan başlayabiliriz."

"Bu, polisin başlatmış olduğu işi tekrarlamak olmaz mı? Aylar önce de aynı soruları yanıtladım! Temcit pilavı gibi ısıtıp ısıtıp önüme mi süreceksiniz? Kusura bakmayın. Tahmin edebileceğiniz gibi, stresli günler geçiriyorum. Duygularımı saklamayı beceremiyorum."

"Haklısınız ama polisler işlerine karışmama izin vermiyorlar. Kendi araştırmamı kendim yapmam gerekiyor."

"Neden siz? Sizin bundan kazancınız ne?"

"Başlangıç olarak akıl sağlığım. Bu uzun ve sıkıcı bir hikâye. Telefonda anlatmamayı tercih ederim. Ama bana inanın, amacım kimseyi incitmek değil."

"Anlatacak çok şey var."

"Ve bunları polise anlattınız mı?"

"Aylar önce. Yani, Tanrım, adam Paskalya'dan beri kayıp. Başına ciddi bir şey geldi. Ölmüş olabilir."

"Sanmam. Toronto'da rapor edilmeyen adam öldürme olayı pek yok. Bence sandığınız kadar tehlikeli bir duruma girmiş olması düşük ihtimal. Ama bilemiyorum. Kampüste tuhaf bir olaya karıştı mı? Şüpheli herhangi bir şey? Buradan yola çıkabiliriz."

"Bir iş çeviriyordu sanırım. Ama ne olduğunu bilmiyorum. Eşler her zaman her şeyi bilmez. Bir yıl önce iki yakamızı bir araya getirmeye uğraşıyorduk. Şimdiyse gayet rahatız. Yeni televizyon bile aldım."

"Kocanız paranın nereden geldiğini size söyledi mi?"

"Hayır, ama dilerseniz buraya gelebilirsiniz; size içecek bir şeyler ikram ederim, siz de sorularınızı sorarsınız. Dedektifler böyle yapmaz mı?"

"Üzgünüm. Gelemem. Burada mahsur durumdayım, dışarı çıkamıyorum."

"Sanki hapishanedeymiş ya da hastanede askıdaki alçılı bacağınızla yatakta mahsurmuş gibi konuşuyorsunuz."

"Çok yaklaştınız. Bana okulda konuştuğunuz insanların neler söylediğini anlatabilir misiniz?"

"Genelde 'Bize bırakın, biz ilgileniyoruz,' dediler."

"Bunu kim söyledi?"

"Nesbitt diye bir profesör. Tam adını bilmiyorum."

"Kocanızın üniversiteden birkaç arkadaşının ismini verebilir misiniz?"

"Bir bakalım: Morgan Bett var. Toronto'daki eski arkadaşlarımızdandır. Şimdi emekli oldu ama cuma günleri diğer emekli profesörlerle kahve içmek için buluşuyor. St. George Caddesi'ndeki St. Gabriel Salonu'nda. Kuzeyde bir yerlerde, ıskartaya çıkmış mezar taşlarından çılgın bir kule inşa ediyor ama çocuklarla buluşmak için düzenli olarak geliyor."

"Başka?"

"Bir de Boolie var. Uygulama hocası ve laboratuvar teknisyeni."

"Boolie mi?"

"Abul Khair Moussuf. Keşmirli. Ama Kanada vatandaşı. Ve bir de Parker Samson var. *Doktor* Parker Samson. Ona Terso diyorlar. Futbolla ilgili eski bir takma isim. Biyokimyada en tepedeki adam. Ara sıra arayıp Steve'den haber olup olmadığını soruyor. Kocamın iyi arkadaşıdır. Buraya taşınmamıza yardım etmişti. Her zaman Steve'e destek olmuştur. Onunla başlayabilirsiniz." Bana başka bir isim daha vereceğini düşünmüştüm ama sanki o âna dek söylediklerini tekrar düşünüyormuş gibi duraksadı. En sonunda devam etti. "Şimdilik aklıma gelenler bunlar. Pek detaylı düşünemiyorum."

"Bana bir isim vermeyi unuttunuz."

"Öyle mi? Hangisi?"

"Kendi isminizi. Sizinkini de listeme eklemeliyim."

"Mutlaka bilmeniz gerekiyorsa, adım Laura. Bir haftadır bebeğimin kuşpalazı hastalığıyla uğraşıyorum. Bana numaranızı verin, bir şey hatırlarsam sizi ararım."

"Sadece emin olmak için soruyorum. Steve ile doğrudan veya dolaylı yoldan iletişim kurmadınız, öyle değil mi?"

"Evet."

"Profesör Samson'u ne kadar iyi tanıyorsunuz?"

"Buraya geldiğimizden beri. Üniversite formalitelerinde Steve'e çok yardımı dokundu. İyi bir dosttur."

"Peki ya Boolie?"

"Aynı şekilde, o da iyi bir dost. Tek farkla; Boolie daha genç ve Doktor Samson'dan daha alt düzeyde."

"Ah, son bir şey daha. Şunu da öğreneyim. Dympna'nın doğum günü. Şimdi kaç yaşında oldu?"

"Size söylemedim mi? Dört yaşında. Kız kardeşi Clea da aralık ayında iki yaşına basacak. Başka bir şey var mı? Sizce kocamı bulacaklar mı? Çocuklarıma artık ne diyeceğimi bilemiyorum."

"Bayan..." İsmin zihnimden uçup gittiğini örtmek için öksürdüm. "Ne söyleyeceğimi bilemiyorum ve ne söylersem söyleyeyim tahmin olacaktır. Yeterli bilgim yok. Bu arada tipini tarif eder misiniz?"

"Çok uzun boylu değil ama ufak tefek bir adam da sayılmaz. Belki de sarı kıvırcık saçları yüzündendir. Eskiden meleklere benzerdi, gerçekten. Eski haritaların köşelerinde resmedilen o kanatlı melekler veya İtalyan resimlerindekiler gibi. Putti mi deniyordu onlara... Evet, yaşı ilerlemiş bir puttoya benziyor. Yanakları artık eskisi gibi pembe olmasa da, yüzü hâlâ tombul. Ah ve unutmamalıyım! Ön dişlerinden biri yok!"

"Bu ne zaman oldu?"

"Onunla İngiltere'de tanışmamızdan çok önce, daha üniversite öğrencisiyken çürüdüğünü söylemişti bana. Londra'da

implant yaptırmış. Çok doğal görünüyordu. Steve, o dişçinin Elizabeth Taylor'ın ön dişlerinden birini yaptığını söyleyerek övünürdü. Pek çok önemli film yıldızının dişlerini yapmış. Elbette Steve'e indirim yaptı çünkü aynı okulda okumuşlardı. Her neyse, onu son gördüğümde dişi kırılmıştı, alttan da altın rengi bir tel uzanıyordu. Diline takılmasın diye teli bükmüştüm. Hentbol oynarken top geldiğini söylemişti ama şimdi o zamandan beri olanları düşününce…"

"Ne demek istediğinizi anlıyorum. Söylediklerinin doğru olup olmadığını araştırdınız mı?"

"Hemen değil. Ama kaybolduktan sonra araştırdım. Her zamanki arkadaşlarıyla haftalardır oynamıyordu."

"Sağlam bir dedektif gözünüz var."

"Soho'dayken bir şirket için iş raporları hazırlıyordum. Yiyecek ve müzik derslerime yetecek kadar para kazanırdım. Dünyanın çeşitli yerlerindeki küçük şirketlerin kredi notlarını takip edip K. M. Batchless isimli şirketin, Hindistan'da, Meerut'un dışında bir yerlerde, eski Remington daktilosuyla bir palmiye ağacının altında oturan bir adamdan ibaret olduğunu rapor ediyorduk." Bir süre güldük.

"Son bir şey daha. Flora McAlpine adlı birini tanıyor musunuz?"

Bir müddet düşündükten sonra yüksek sesle ismi tekrarladı. "Affedersiniz. Çıkaramadım. Steve'in şeylerinden biri miydi?"

"Şeyler?"

"Anlayın işte. Kız arkadaşları, çıtırlar…"

"Onun hakkında bildiğim tek şey ölmüş olduğu."

"Ah! Affedersiniz. Bunun sadece bizimle ilgisi olmadığını bazen unutuyorum. Daha dikkatli olmalıyım."

"Teşekkürler. Başka bir şey var mı? Elimde bir tarif var."

"Görünüşü korkutucudur: Önde tek dişi eksik bir melek. Ön dişi olmayan Bugs Bunny gibi."

"Çok yardımcı oldunuz. Sizi haberdar edeceğim. Doğum günü için Dympna'ya en içten dileklerimi iletin."

Ona hastanedeki oda numaramı da verdikten sonra telefonu kapadım. Laura'nın renkli bir karakter olduğu telefondan bile anlaşılıyordu. Stella'nın ısırmayan haliydi. Onun ve diğerlerinin isimlerini Bellek Defteri'ne kaydettim. Ardından yemeğe kadar dayanabileyim diye bir bardak kahve aramaya çıktım. Kahvemi koyarken küçük Dympna'yı, kız kardeşini ve kayıp babalarını düşündüm.

18

Ertesi gün spor salonundan odama döndüm ve daha terim kurumadan ilk iş Profesör Samson'ı aradım. Fakat boşa çıktı. Telesekreterinden bütün gün toplantılarla meşgul olacağını öğrendim. A. K. Moussuf'un oda telefonu üniversitede yoktu. Aldığım tüm numaraları eskiydi ve konuştuğum insanlarda da yeni numarası yoktu. Ama hepsi de onun halen üniversitenin bilim bölümü civarında olduğunu düşünüyordu.

Listemdeki üçüncü kişi olan Morgan Bett'i, pazartesi günü St. George Caddesi'ndeki St. Gabriel Salonu'nda bulabilecektim. Onunla nasıl görüşebileceğimi düşündüm. Kendi başıma kampüse gittiğimi, genç ve enerjik profesörlerden oluşan kalabalığa daldığımı, siyah cübbeleri ve kepleriyle bana baktıklarını hayal ettim. Çok uzun süre dayanabileceğimi sanmıyordum. Soruşturmalarım da iyi gitmeyecekti. Ama bu düşüncenin beni etkileyen bir tarafı oldu ve "Hayır, hayır, bu kötü bir fikir," derken kendimi birden iç çamaşırlarımı, ardından pantolonumu, gömleğimi, ceketimi giyip kravatımı takarken buldum.

Kimseye çaktırmadan asansörlere ulaştım ve ne yaptığımı anlamaya vakit kalmadan kendimi caddede buldum. Sıcak, aniden vurdu. Kaldırım, ızgara ya da barbeküyü andırıyordu. Beşinci kattaki havalandırmalı ortama göre giyinmiştim. Bir anlık nostalji. Üstümdeki kıyafetler, hastaneye ilk getirildiğim zamana aitti. Ceketimi ve kravatımı çıkardım. Odama dönüp her şeye yeniden mi başlamalıydım? Özgüven bakımından adeta kan kaybediyordum. Bir an panikleyip koşmaya başlayabilirdim. Kapana kısılmış, eriyen asfaltın dünyasında terk edilmiştim. Derken kulağıma bir ses geldi. Üniversite Caddesi, kalan duyularıma saldırdı ve tam o sırada neredeyse bir taksi bana çarpıyordu. Caddenin ortasında ne işim vardı? Kenara çekilip bir arabaya el salladım. Taksi değildi; şoför de bana el salladı. Kaçabildiğim tek felaket, yürürken eriyen bir sakızın üzerine basmaktı. Ama sonradan onu da yaptım. Yüksek hastane binaları ve merkez ofislerin bulunduğu bu kanyonda esen rüzgârın sesini unutmuştum. Bir taksi, beni muhtemelen ortopedi bölümünde yatmak zorunda kalmaktan kurtararak aniden frene bastı ve ben de arka koltuğa atladım.

Sanırım caddenin sonuna geldiğimizde gitmek istediğim yeri değiştirdim. Üniversite kampüslerinin bulunduğu bölgeye dair sebepsiz korkum, beni önce kısa bir tura çıkmaya itti.

"Barberian Et Lokantası'nı biliyor musun?" diye sordum şoföre.

"Kim bilmez ki?" diye yanıtladı. Ardından Elm Caddesi'ne gittik. Burası hastanenin doğusunda mı, yoksa batısında mı kalıyordu? İşin komik tarafı, kuzey ile güney yönlerini çıkartabiliyor, doğu ile batı yönlerindeyse zorlanıyordum. Kuzey kavramı beynime kazınmış mıydı? Doğu, güneyden daha mı soyuttu? Batı, kuzeyden daha mı karmaşıktı?

Arka koltukta yolculuk etmeyi unutmuştum. Taksi ne zaman dursa veya viraj alsa savruluyordum. Böylece, Elm Caddesi'ne giden yolda kendimi dalgalı bir denizde seken pinpon topu gibi hissettim. Caddeler hem tanıdık hem de yabancı geliyordu. Toronto'nun caddelerini bildiğimi iddia edemem ama şehir bana son seferde olduğundan daha yabancı göründü. Üstelik, insanların boyutları hızla değişiyordu. Bir an kaldırım köşesinde duran küçük figürlerken, taksinin köşeyi dönmesiyle kocaman suratlara dönüşüyorlardı. Başım dönüyordu.

Önünde durduğumuz anda, restoranın klasik dış cephesini hatırladım. Koloniler dönemine ait siyah beyaz detaylar. İçeride kokteyl hazırlayan barmen, bir yandan da komiyle konuşuyordu. Bu, öğle yemeği saatinin kargaşasından önceki tembellik vaktiydi.

"Pahalı bir malzeme ya da eski bir fırın kullanıp kullanmadığının bir önemi yok. Patates pişirmenin süresi hep aynıdır. Harry burayı işletmeye başladığında son moda aletlere parası yetmediği için ilk başta eski ev tipi bir fırın kullandık. Harika patates pişiriyordu ve son moda fırın geldiğinde, fazladan bir dakika bile kazanmadık." Konuşan adam beni fark edince bana doğru baktı.

"Buyurun?"

"Bir film şirketi için mekânları dolaşıyorum. Restoranınızın arka tarafına bakabilir miyim?" Kenarları kıvrılmış eski kartlarımdan birini uzattım.

"Hangi film?" diye karşılık verdi barmen.

"Hangi prodüksiyon şirketi?" diye sordu komi. Ona dikkat etmem gerektiğini hemen anladım.

"Sinema Sanatları," dedim. Telefon rehberine göz atma ihtimaline karşı "New York'tan," diye ekledim.

"Geçen sene *Paddington İstasyonu'na Dönüş*'ü çektiler. Sarah Coalfax ile." Barmen kaşlarını çattı.

"Bay Cooperman'a yolu göster Stavro."

Stavro omzunu silkti ve beni, beyaz örtülü masalara eğilmiş, işten güçten ve havadan sudan konuşan ilk akşam müşterileriyle dolu iki veya üç odadan geçirdi. Duvarlarda tarihi olayları betimleyen yağlı boya tablolar ve gravürler asılıydı. Duvarlar boyunca tavanın biraz altından uzayan pervaz, üç boyutlu antikalara ayrılmıştı: madenci lambaları, şamdanlar, mumdan kalıplar, çakmaklar ve eski ev aydınlatma eşyaları. Etkileyici duvar süsleri. Son yemek odası, hazırlık odasına, o da ilerisinde bulaşıkhane olan mutfağa açılıyordu. Burada otoparka açılan bir kapı olduğunu sanıyordum.

Bulaşıkçılardan biri bana dönüp "Kapı açık," dedi ağır bir aksanla. Kolayca açılan kapıyı ittim. Yunanca nasıl teşekkür edildiğini hatırlamaya çalıştım ama sözcük uçup gitmişti. Bulaşıkçının gözleri üzerimdeydi.

"Nisanın başında buraya park edilmiş eski, külüstür bir Olds hatırlıyor musun? Polislerin soruşturduğu araba."

Kafasını arkaya doğru attı ve dilini şaklattı. "Özledim o zamanları. Stones'un ön tarafta oturduğu, patronun Harrison Ford ile geldiği zamanları. Liz Taylor'ı da özledim. Spiros o arabadan bahsetmişti."

"Spiros'un beni aramasını sağlayabilir misin?" Cebimde bulduğum on doları bulaşıkçıya verdim. Üçlerle altıları birbirine karıştırmamaya, yeni zihnimin başka oyunlar oynamasına izin vermemeye dikkat ederek zar zor telefon numaramı yazarken, bunun bir ya da iki gün sürebileceğini, çünkü Spiros'un birkaç günlüğüne izinli olduğunu söyledi. Önemli olanın mesajımın ona ulaşması olduğunu söyledim.

"Polisler Spiros'la konuştu mu?" diye sordum, dolu bir tepsiyi makineye yerleştirmesini izlerken.

Cevap vermeden önce yine kafasını sallayıp dilini şaklattı. "O hafta da izinliydi. Kendisini kırık camla kesmiş. Yirmi altı dikiş!"

Yanlış kişiye gidiyor olsa da, acı ve ıstırap için beş dolar daha ekledim. Başımı sallayarak vedalaştım ve arka kapıya yöneldim. Bu alan küçüktü. Restoranla yan bina arasında, Elm Caddesi'ne uzanan dar bir sokak vardı. Arka tarafta eski moda ve klasik koleksiyon arabalarının arkasına bir Rolls Royce park etmişti. 1996 model mavi Oldsmobile'imi göremedim. Onun paslanmış çamurluklarını ve kenarlarını nerede olsa tanırdım.

Görevliye soru sormayı düşündüm ama benim sorularım, polisin sorduklarından daha iyi olmayacaktı. Üstelik onlar, olay daha tazeyken soruşturmuştu. Restoranın ön tarafındaki barmene attığım yalanı hatırlayarak ziyaretimi sonlandırmaya karar verdim.

Yemek odalarından ön kapıya doğru ilerledim.

Bardakları parlatmakta olan barmen kolumu yakaladı.

"Hey!" diye bağırdım hiç düşünmeden.

"Çekimler ne zaman başlıyor?" Kolumu bıraktı.

"Daha aylar var. Ama bu benim işim değil. Ben sadece ne gördüğümü söylüyorum. Kararları onlar alıyorlar. Onlar sizi haberdar eder."

"O zaman sabırsızlanmayayım, değil mi?"

"Aynen." Ve barmeni, muhteşem bir aktörlük kariyeri hayalleriyle baş başa bırakarak oradan çıktım.

19

Biraz soluklanmak için beklemeden Yonge Caddesi'ne kadar yürüdüm ve oradan geçen bir taksiyi durdurdum.

"Toronto Üniversitesi'ndeki St. Gabriel Salonu'na gidelim. St. George Caddesi'nde."

"Orayı biliyorum," dedi şoför, beni daha iyi görebilmek için aynasını ayarlarken. Ona sırttım. Caddeler, tanıdık ve yabancı yerlerden oluşan baş döndürücü bir hortum gibi hızla geçip gitti.

"İşte geldik," dedi şoför; tam ben akıp giden manzarayı seyretmek için yerime kurulmuşken. Cüzdanımdan, şoförün kolaylıkla bozabilmesi için büyük bir banknot çıkardım. Bozuklukları bulmaya çalışırken homurdandı. "Teşekkürler," dedi bastırmadığı ironik bir tonla.

St. Gabriel Salonu, doğu yönündeki yola hâkim konumda, kumtaşından yapılmış eski Toronto binalarındandı. Son günlerde bu eski binalara rastlamak zordu. Kaldırım boyunca yürüdüm ve büyük, cam kapının açık olduğunu görüp içeri girdim.

İçerisi bir sahnenin dekoruna benziyordu. Koridorlar iki

yöne ayrılıyor, etrafımda yukarıya doğru zarif bir Viktoryen merdiven kıvrılıyor, gidilecek farklı alanlar olduğuna işaret ediyordu. Birilerini sorgulamaya hazırdım fakat görünüşe bakılırsa kimse yoktu. Koridorda duran bir piyanoyu akort eden adam, buraya benim kadar yabancı gibiydi. Ufak bir odaya doğru ilerledim. İçeride kimse yoktu. Ardından yüzümü caddeye doğru döndüğümde, cam bir kapının ardından uzanan kafalar gördüm.

Tam cam kapıdan bakıyordum ki arkamdan bir ses duydum. "Birini mi arıyorsunuz, yoksa öylesine, kahve içmek için mi buradasınız?" İlk ve en iyi James Bond, yani Sean Connery gibi konuşuyordu. Daha minyon olmakla birlikte, ona benziyordu ama son yıllardaki daha olgun haline.

"Ben... Ben Profesör Bett'i arıyordum. Adım Cooperman."

"Ben de onu arıyorum! Bugün kampüsteyse, buraya gelir. İçeri buyurun. Ben Angus Kelvin. Bana Angus diyebilirsiniz." Beni geniş, ferah, eski tarz ve içeride oturan üç erkekle bir kadının yaşlarının toplamından (neredeyse) daha yaşlı deri mobilyalarla döşenmiş oturma odasına götürdü. Pencere kenarında duran yaşlı eğreltiotu, havasız kalmıştı. Şömine rafındaki saat, binada sadece dekor görevi görüyor, zamanı göstermiyordu. St. George Sokağı'na ve üç kişilik gruba bakan bir koltuğa buyur edildim. Kapalı kapının ardından, piyanonun akordunu yapan ve notaların perdelerini ayarlamaya çalışan adamın tek tük notaları duyuluyordu. İskoç arkadaşım bana bir fincan kahve getirdi ve yanımdaki büyük, rahat koltuğa yerleşti. Diğerleri, bu *sanctum sanctorum*'un* bir yabancı tarafından işgal edildiğini göz ardı ediyor gibiydi.

"Siz Profesör Gladstone musunuz?" diye sordu düzgün, gri sakallı bir adam.

---

* Latince 'kutsal yer'.

"Hayır, ben Cooperman. Profesör Bett'i arıyorum," dedim nedense tiz bir sesle.

"Doğru. Morgan Betts, sık sık buraya kahve içmeye gelir." Bunu söyleyen, beni süzmekte olan uzun, ince bir adamdı. "Bisküvi alın. Her cuma bize bu bisküvileri getirirler ve bizden onları yememiz beklenir. Cumartesi günlerinden itibaren olup bitenler hakkında bir fikir yürütmeye gerek yok." Bunları dümdüz bir ifade ve güney aksanıyla söylemişti. Grupta bir resmiyet hâkimdi. Kimse benimle tanışmıyor, ismini söylemiyordu. Sanki ezelden beri öylece oturan bir gruba katılmıştım. Aralarına kimin girdiği ya da aralarından kimin ayrıldığıyla ilgilenmiyorlardı. Kurabiye almak üzere uzanırken kahvemi dökmemeyi başardım.

Piyanodan *tın tın* sesleri yükseliyordu

"Ben yıllardır mektuplaştığım birini arıyordum. Sanırım bugün geleceğini söylemişti."

"Adı Gladstone mu?" diye sordu uzun boylu Amerikalı. Bacak bacak üstüne atmıştı, gözlerinde yarım yamalak bastırabildiği bir parıltı vardı.

"Evet! Onu tanıyor musunuz?"

Diğer adam bana doğru eğildi. "Siz yeni misafir yazar mısınız?"

"Hayır, benim akademiyle hiçbir bağlantım yok."

"Morgan Bett'le görüşmeye gelmiş."

"Angus'un yardımcılarından mısınız? Genelde hayranlarını kahveye getirmez."

Tin, tin. Piyano giderek tiz notalara çıkıyordu.

"Bill, hep insanların üzerine gidiyorsun!" Bunu söyleyen, eski moda bir kravat takmış emekli bir profesördü.

"Üzerine gitmedim! Saldırmadım, fırsat kollamadım da. Sa-

dece gerektiği yerde doğru cevabı verdim. Üzerine gitseydim farklı olurdu."

"Buradan öyle görünüyor," diye mırıldandı kravatlı, gri saçlı profesör.

"Şimdi, bu tarz şeyler doğru algılanmalı. Birinin üzerine gitme dediği şey, bir başkasına göre nüktedan bir yorum olabilir."

"Morgan genellikle Angus ile satranç oynar," diye fısıldadı gümüş saçlı kadın. O anda kendimi rahat hissetmeye başladım. Sohbetimiz hızla ve neşeyle akıyordu.

Tın, tın, tın sesleri sürüyordu.

"Akortçuyu duyan da *Liebestraum*'u nota nota çözüyor sanır."

"Aynen. Neden çekip gitmiyorsa ..."

"Böyle bir şey eski kule odasında hiç yaşanmadı."

"Birileri oradan saati yürütmüş."

Yeniden piyanonun sesi geldi. Bu kez akor faslı bitmiş gibiydi. Oturmayı sürdürüp keyifle onların laklaklarını dinledim. İki fincan kahve ve iki bisküviden sonra, oradaki mevcudiyetim hâlâ kimsenin gözüne batmamıştı. Kimse kendimi tuhaf bir tip gibi hissetmeme neden olmamış, iki kişi de ayrılırken bana gülümsemişti. Bu, mekânın doğasıyla ilgili bir şeydi; burası biraz tiyatro kulisini andırıyordu. Sürekli birileri gelip gidiyordu. Hatta Profesör Gladstone bile geldi; bu durum mektup arkadaşının çok hoşuna gitti.

Bond sesli Angus'a Doktor Bett'i sorduğumda, yanındaki adama danıştıktan sonra bana dönerek arkadaşımın bu sabah gelmeyeceğini söyledi.

"Dişçideymiş!" dedi ürpererek. "Umarım gelecek hafta yine uğrarsınız. Evet, gelecek cuma burada olur. Bizi görmeye yine gelin."

20

"Güzel!" diye söze başladı. "Demek döndünüz! Bir dahaki sefere izinsiz çıktığınızda en azından beni de yanınızda götürün. Bu sıkıcı duvarlardan sıkılan bir tek siz değilsiniz." Öfkeli bir kenar mahalle kadını gibi görünme çabası, ellerini beline götürmüş olsa bile fiyaskoyla sonuçlandı.

"Affedersiniz."

"Gelen ziyaretçilerinize ne diyeceğimi bilemedim. Doktor Collins sizi görmek istedi. Neredeyse gezintiye çıktığınızı söyleyecektim. Ama onun yerine egzersiz yaptığınızı söyledim."

"Affedersiniz," diye tekrarladım.

"Sizin için çok iyi..." diye söze başlasa da, gerisini getirmedi.

"Diğer ziyaretçilerim kimdi?"

"Ah, sivil polis kılığındaki şu iki maskara tip. Sivil mi? Sorum size. O kıyafetlerle birilerini kandırabileceklerini sanıyorlarsa oturup bir daha düşünsünler. Sizin ahbaplarınız bunlar, değil mi?"

"Bazen. Ne istediklerini söylememişlerdir herhalde..."

"Hayır. Sırlarını açık etmeyip buradan ayrıldılar. Bir tanesi, şekerleme kutunuzdan çikolata aşırdı. Patron oymuş gibiydi."

"Başka biri geldi mi?"

"Küçük bir adama göre yüksek beklentileriniz var! Hayır gelmedi, ziyaretçi kuyruğunun sonunda, halkın hizmetlileri ve koruyucuları* vardı."

"Kimi bekliyordum, bilmiyorum. Görme isteğini bastıramadığım biri... Bilmiyorum."

"Size bunun için bir şey verebilirim. Her şey için bir ilaç vardır."

Elinden bu kadar kolay kurtulduğuma şaşırmıştım. Geri döndüğümde ciddi bir yaygara kopmuş olmasını beklemiştim. Bu fırça yemek bile sayılmazdı.

Hemşire odadan çıkar çıkmaz derin bir uykuya teslim oldum. Dış dünyaya alışık değildim. Benim için, anlamsız sıcaklık ve nem değişikliklerine tabi, yabancı ve tehlikeli bir yerdi. Kaldırım kenarlarındaki gazete sayfaları aniden kopan sıcak rüzgârla sokağa savrulup havada balerinler gibi süzülürken dışarıdaki insanlar ihtiyatla yürüyordu. Hastanenin içindeki sıcaklık, sıkı kontrol altındaydı. Klimalardan gelen hava, olağan, güvenilir ve yapaydı. Gerçekliğe küçük adımlarla alışmam gerekecekti. Üniversite Caddesi boyunca esen, kısa gezintimden hatırladığım rüzgârın sesi, beni ılık örtünün altında uykuya taşıdı. Uyku, o yaşlı fahişe, beni bir kez daha yakalamıştı.

Çeşit çeşit uyku vardır: Deliksiz uykular, kâbuslarla bölünen uykular, şekerlemeler ve kendinden geçmeler. Fakat sizi tamamen toparlayan, baştan çıkarıp şalterlerinizi indiren bir

* "To serve and protect", "Hizmet etmek ve korumak için", Toronto polisinin mottosu.

uykudan bahsedilecekse, hastane uykusu gibisi yoktur. Uyku, uyanık saatlerimin o ayartıcı kadını, beni yakından izliyor, zayıf noktalarımı biliyor ve heyecan verici vaatlerde bulunuyordu. Tam bir yemeğin ortasında ya da bir ziyaretçimle sohbet ederken, beni sıcak koynuna almaya başlıyordu. Genellikle karşı koymaya çalışmıyordum. Rose of Sharon gibi bir yerde rekabete fazla yer yoktu. Dokunuşuna yine teslim oldum ve bu duygu yine güzel geldi.

Derken, uzaklarda yankılanan sesler duydum. Kelimeleri tam çıkaramıyordum çünkü insan rüya görürken bunu asla yapamaz, ama iki kişi uyuşturuculardan ve fiyatlarından söz ediyordu. İngiliz aksanlı kişi, diğerine saçma sapan konuşmaması ve fiyatları karşılaştırmadan hareket etmemesi gerektiğini söylüyordu. "Ecstasy," dedi kadın. "Aklını peynir ekmekle mi yedin?" Diğer ses daha genç birine aitti ve konunun cahili oluşunu küstahlıkla örtüyordu.

"Ne olacakmış ki?" Bu konuşmayı nerede duymuştum? Konuşanlar, yatağımın kenarındaki hemşireler miydi? Şu anda, ben uyurken mi konuşuyorlardı? Yoksa tüm bunlar, dinlenmekte olan beynimden düşen hafıza kırıntıları mıydı? Başka bir zaman ve mekân kesiti miydi? Bilmiyordum ama zihnimde uyuşturucu fikriyle uyanmıştım. Ve ondan bir türlü kurtulamıyordum.

Kalktığımda çoktan akşamüstü olmuştu. Yemek odasında küçük bir kalabalık oluşmuştu. Televizyonun önünde tekerlekli iskemlelerle sıkış pıkış oturanlar, bir yarışma programı izliyorlardı. Programın sunucusu, açık sarı saçlarını iki yandan örüp mavi kurdeleyle bağlamıştı. Bana birisini hatırlatıyordu. Bu da hafızamı dürtükleyip duran eski benin muğlak anılarından biriydi. Belki de duruma alışacaktım. Tabii hafızam artık

bir defterdeydi. Kafa karıştırıcı bir durum olmamalıydı.

Bir bardak meyve suyu alıp televizyon bağımlısı olmayan birkaç kişinin arasına katıldım. On beş dakika kadar eski diplomatla konuştum. Her zamanki gibi Bellek Defteri'me gizlice göz atmadan ismini hatırlayamadım. Yanında, tekerlekli sandalyede, üstüne tam oturmayan soluk bir hastane geceliği giymiş buruş buruş bir adam vardı. Zeki birine benziyordu ve huzursuz bir ifadesi vardı. Benimle tanıştırıldıysa da, ismi son günlerde diğer isimlerin uçup gittiği yere gitti. Hastaneye yeni gelmişti; gölün gece boyunca ne kadar buz tuttuğunu test eden bir çocuk gibi, koridoru keşfetmek üzere tekerlekli sandalyesinde odasından çıkmıştı. Diplomat, Kanada pasaportunun dünya çapında ne denli değerli hale geldiğinden bahsediyordu. Bizim milletimizin, yeni bir kimliğe ihtiyacı olan mülteciler için ayrıcalıklı olduğunu söylüyordu. İhtiyar ve ben, işin erbabı birinin uluslararası ilişkilere dair yorumlarını zevkle dinliyorduk. İhtiyar soğuk kahve içiyordu. Sanırım bu türlüsünü seviyordu. Diplomatsa meyve suyu içiyordu. Üniversite Caddesi'nde akan trafiği izleyerek oturduk. Bir sohbet açıldı. Nasıl başladığını hatırlamıyorum ama pek çok sohbet gibi politikadan dine, dinden eğitime uzanan bir sohbetti. Soluk yüzlü adam, Eastern Üniversitesi'nde ödül alacak olan torunundan bahsetti. Tebriklerimizi sunduk ve yarım dakika kadar sonra silikleşen iftihar duygusunun tadını çıkardık.

"Peki kampüs içi suçlar hakkında ne düşünüyorsunuz? Örneğin, uyuşturucular." Damdan düşer gibi sormuştum. Kendi sesimi duyana kadar ne sorduğumu bilmiyordum. Uyuşturucuyla ilgili bir rüya görmemiş miydim? Belli belirsiz bir anı kırıntısı yakalamıştım.

"Uyuşturucu mu?" diye sordu diplomat, arkadaşına baka-

rak. "Dışarıdaki muhteşem havaya bir bak. Neden uyuşturucular hakkında konuşmak istiyorsun ki?"

"Birkaç kişi tanıyorum, bir aile. Uyuşturucu yüzünden bu aile dağılıyor."

"Uyuşturucuları, arkadaşım Wilf'e sormalısın. Wilf Carton, Ben Cooperman. Wilf, Toronto'dan yeni geldi. Emekli hukuk profesörüdür Benny. Wilf, dikkatli ol, Ben dedektif."

"Özel araştırmacı," diye düzelttim.

İhtiyar, dudaklarını yaladı ve gözleri parıldadı. Başını kaplayan kâğıt kadar ince deri, şeffaftı. Sağ kolu, tekerlekli sandalyenin kolundan gevşekçe aşağı sarkıyordu.

"Üniversite, yasadışı uyuşturucu işi yürütmek için neden iyi bir mekândır sizce?" diye sordum.

Biz onu izlerken Wilf bir müddet düşündü. Gözleri, aşağıdaki trafikteydi. "Sana söyleyeyim," dedi. "Bildiğin gibi, uyuşturucu ticareti Amerika'nın büyük şehirlerinde yapılıyor. New York, Los Angeles, Chicago'da. Daha az da olsa, burada da istikrarlı bir trafik var ama büyük paralar Amerika'da." Bildiklerime fazla bir şey eklemese de ona bu yüzden patlamayacaktım. Konusunu belirlemişti; şimdiyse detaylara inecekti. "Polis pek çok gizli araştırma yaparak yasadışı kaçakçıları aradı. Ne yazık ki bazı şehirlerde kendileri bile satıcılık yaptı. Ama biraz istihbaratla satıcılar, en meşru gizli faaliyetleri bile engellemeyi başarabiliyorlar." Nefes aldı; sözünü sürdürecek gibiydi. Ardından, "Bahsettiğin arkadaşın nerede? Toronto'da mı, yoksa York'ta mı?" diye sordu.

"Simcoe, Toronto Üniversitesi'nin bir kampüsü."

Gözleri açıldı.

"Orayı biliyor musun?"

"Bir zamanlar belki ama artık bilmiyorum." Sohbetimiz bir müddet benim hastane yolculuğumdaki tuhaflıklara kaydı. Ardından ana konuya döndük.

"Simcoe Kampüsü'ndeki laboratuvarlarda uyuşturucu üretildiği şüpheleri mevcut. Laboratuvarda üretilebilecek sıradan sokak uyuşturucularından bahsediyoruz. Öyle aman aman bir ekipmana gerek olmuyor. Ama dikkatli olmalısın, yoksa ilaca bağlı Parkinson hastalığına yakalanırsın. Simcoe'da bu operasyonun arkasında her kim varsa, kampüs polisine sağlam gözdağı vermiş."

Başımı salladım. Beynimin içinde bir şey uğulduyordu. "Hiç şansları yaver gitmiş mi?"

"Duyduğum kadarıyla küçük torbacıları yakalıyor, uyuşturucu üreticilerininse yanına bile yaklaşamıyorlarmış."

"Uyuşturucu üreten bir laboratuvarın yerini tespit etmek çok da zor olmasa gerek. Bir laboratuvara ihtiyacın varsa, bunun için resmi istekte bulunmuyor musun? Formların üzerinde isim yazmıyor mu? Kimse kayıt tutmuyor mu?"

"Polise sor. Şimdi bildiklerini anlat. Her şeyden önce biz neden bahsediyoruz? Eroin? Kokain? Kontrollü koşullar olmadan bunları bir kampüs laboratuvarında bulamazsın. Taş? Asit? Ecstasy?"

"Ecstasy. Ecstasy'den bahsedelim."

"Doğru seçim. Orada satıcılar, seçilen genç öğrenciler, gözlerden uzak duran üreticileri ihbar etmiyor."

"Yani, bu önemli bir sorun mu?"

"Bir gün üreticiler ele geçirilecek ve bir duraksama olacak."

"Sadece bir mola mı? Ticaretin sonu gelmeyecek mi?"

"Bay Cooperman, ben iyimser olamayacak kadar yaşlıyım.

Uğraştığınız şey insan doğası, yani bilindiği gibi değişken bir varlık. Genç insanlar, Adem'in çiftçi olduğu dönemlerden beri yasak olan şeylere isyan ediyor. Ne yaparsın?" Wilf Carton, pencereden dışarı bakmaya devam etti, sonra tekrar bana döndü. "İki yüz yaşıma kadar yaşasaydım bile, insan doğasının karanlık yönlerini asla anlayamazdım Bay Cooperman. Wordsworth ile Robespierre arasındaki rekabette her zaman Fransız kazanır."

Pencereden bakmayı sürdürdük. Aşağıdaki minik araba ve kamyonlara duyduğumuz bu ani meraka bir anlam veremiyordum. Belki de bizim izlediğimizin farkında olmadan hayatlarına devam etmelerinden kaynaklanıyordu. Belki de onların sonradan öğrenecekleri bir şeyi biz bildiğimiz içindi. Sebep ne olursa olsun, akan trafiğin görüntüsü, başka bir gezegendeki yaşamı izliyormuşuz gibi büyülemişti. Arabalar, yavaş hareket eden figürler, hepsi yabancı ve hayatlarımızla ilgisizdi. Beş dakika sonra manzara daha da iç karartıcı bir hal aldı.

Biraz önceki sohbetten etkilenmiş halde yatağıma döndüm. Hafızamın bir köşesinde, televizyonda gördüğüm, saçlarını iki yandan, kulaklarını örtecek şekilde örmüş sarışın kalmıştı. Bir çift çoraba musallat olan yavru bir köpek gibi, zihnim sürekli olarak ona dönüyordu. Bu kaçak görüntüyü çözmek için gereken anahtar neredeydi?

Daha önceki kadar yorgun hissetmesem de, savaşacak enerjim yoktu. Bir iki dakika kadar iyi mücadele verdiysem de, sonunda bitkinleşen bedenim pes etti. Başımı yastığın altına yerleştirdim ve gözlerimi kapadım.

Uyandığımda vakit akşamüstünü geçmek üzereydi. Sırf arkadaşlık olsun diye, oda arkadaşım Jerry ile bir iki el remi oynadım, elli sentimi aldı. Kâğıt oyunlarına pek düşkün değilimdir,

fakat Dagmar arayıp bugün Jerry'yi ziyaret edemeyeceğini haber vermişti. Jerry iyi bir adamdı, bu da kâğıt oyunlarına karşı hislerimi bastırıyordu.

Akşam yemeğini ne siz sorun ne ben söyleyeyim. Hastalardan biri, taburcu olmaya yaklaştıkça yemeklerin tadının kötüleştiğini söylemişti. Haklı.

"Bay Cooperman?" Yemek sonrası şekerlememin ardından derin bir uykuya dalacaktım ki yabancı birinin bana baktığını gördüm. Ziyaretçim Hintliydi. Koridorda yürürken karşılaştığım uzmanlardan bazıları da Hintliydi. Kalp atışımın, bana söylenmeyen sebeplerle düzensizleştiğinden endişelendim.

"Evet, benim. Siz kimsiniz?"

"Benim adım Abul Moussuf. Steve Mapesbury'nin arkadaşıyım. Üniversiteden. Sizinle uzun zaman önce de görüşmüştük." Şaşkın yüzümde en ufak bir hatırlama ifadesi görmedikçe enerjisi tükeniyordu. Tombul yüzünde gamzeler vardı ve boyu 1.82 kadardı. "Birkaç ay önce laboratuvarımda Steve hakkında konuştuğumuzu hatırlıyorsunuz, değil mi? Beni görmeye gelmiştiniz."

"Siz Boolie'siniz, öyle değil mi?"

Birden yüzü aydınlandı. "Arkadaşlarım öyle der, evet." Gülümsedi. "Şimdi hatırlıyorsunuz, değil mi?"

"Hayır. Hatırlamıyorum. Bu yüzden buradayım."

Beni nasıl bulduğunu anlatmaya koyuldu. Eğitimli bir bilim insanı için çok zor olmamıştı. "Ama düştüğünüz duruma çok üzüldüm. Korkunç bir şey olmalı. Bilmiyordum."

"Arkadaşınızın başına gelenlerden daha korkunç olmasa gerek. Steve Mapesbury'yi en son ne zaman gördünüz?"

"Paskalya'dan beri görmedim, Bay Cooperman."

"Bana Benny de."

"Benny. Evet, sen de bana Boolie diyebilirsin. Herkes Boolie der."

"Keşmir'densin."

"Evet, ama o kadar uzun zamandır uzaklarda yaşıyorum ki bazen orayı güç bela hatırlayabiliyorum. Bazen de öyle gerçekçi canlanıyor ki kafamda, uzanıp bir ağaca ya da taşa dokunabileceğimi hissediyorum. Çok güzel bir yerdir: Dağlar, nehirler, Keşmir Vadisi, hayatın temposu. Kalbe iyi gelen bir yer olduğunu düşünüyorum."

"Arkadaşın nerede?"

"Bilmiyorum. Birbirimizi kaybettik."

"Steve, oradaki uyuşturucu işlerine karışmış mıydı?"

"Bunu söyleyemem."

"Bak Boolie, ben polis değilim. Sadece bilgiye ihtiyacım var. Biri onu öldürmeye kalkışmadan önce onu bulmalıyım. Kahretsin! Belki de çoktan ölmüştür."

Boolie beni izliyor, bana güvenip güvenmeme konusunda karar vermeye çalışıyordu. En azından benim tahminim böyleydi. Düşüncelerini saklayamayan bir yüzü vardı.

"Bölüme ilk başladığımda Steve ile yakın çalışırdık," dedi en sonunda. "İyi arkadaştık. Aynı lojmanı ve ofisi paylaştık. Ama geçen yıl ilgilenmem gereken çok şey vardı, çok çalışıyordum. Ne zaman Steve'i görsem, iyi görünmediğini düşünürdüm. Bir şeyler yolunda gitmiyordu. Ama iyi niyetimden onu takip etmeye fırsatım olmadı. Kahretsin! Görüyorsun ya, karakterimi Keşmir ve İngiltere'den almışım. Kaçamak yanıtlar vermeye başlayan iyi bir dosta nasıl soru sorulacağını bilmem. O iyi bir adam ama gergin zamanlar geçiriyordu. Bilim insanlarının hayatları kolay değildir; aklınızı çelen şeyler vardır."

"Steve'in de aklını çelen şeyler oldu mu Boolie?"

"Keşke bilseydim. Kışın kızlarından biri hastaydı. Çok para gerekiyordu."

"Sigortası yok muydu?"

"Şimdilerde sigorta var, *sigorta* var. Hastalıkta masraflar hep çoktur ve sağlık hizmeti kapsamı her yıl daha da daralıyor."

"Prensiplerinden ödün verdiğini mi düşünüyorsun?"

"Birikmişlerini teminata yatırdığını biliyorum. Bu bir ödün değil. İpotek ödemelerinin vadesinin geldiğini hep anlıyordum. Cebinde hiç parası olmazdı. Ama çok geçmeden olmaya başladı. Bana borcunu ödedi. Bir şekilde şansının yaver gittiğini umdum. Nereden bilebilirdim ki? Derken korkunç görünmeye başladı, aklını oynatan Shakespeare karakterleri gibiydi. Ona yardım etmeye çalışmalıydım. Daha çok çalışmalıydım." Boolie'nin yüzü eriyecekmiş gibi görünüyordu. Ağlıyordu.

Yataktan doğrulup ayaklarımı yere bastım.

"Ama Boolie, ona borç vermişsin. Büyük yardımın dokunmuş."

"Çok naziksin ama hayır, daha fazlasını yapabilirdim. İhmal ettim. Ciddi bir ihmal var ortada."

Boolie'yi rahatlatmam birkaç dakikamı aldı. Ben kıyafetlerimi giyerken yatağıma oturdu. Oda arkadaşım başını kapıdan uzattığında Boolie'nin ağladığını gördü ve tekerlekli iskemlesinde uzak bir köşeye gitti. Boolie'ye bir kutu mendil uzattım.

"Boolie, Steve'in çevresindeki karakterleri tanımaya çalışıyorum. Dostları ve düşmanları kimlerdi?"

"Bildiğim kadarıyla Bay Cooperman..."

"Bana Benny de lütfen."

"Bildiğim kadarıyla polis tarafından takip ediliyordu. Steve'in ensesindeydiler."

"Steve'in ne işler karıştırdığını nereden biliyorlardı?"

Boolie omzunu silkti.

Bir süre düşündüm. "Başka kim Steve'in peşinde?"

"Bilimsel konuları öğretmek için tek bir format oluşturmaya çalışan bir denetim grubundaki bir adam vardı. İlk başta amaç profesyonellik açısından yüksek standartlar oluşturmaktı ama grup giderek ikinci bir kampüs polisine dönüştü. Adam Güneydoğu Asya'dan gelen öğrencilere zorluk çıkarıyordu; Iraklı bir lisansüstü öğrencisine RCMP'yi* musallat etti. Steve'in öğrencileriyle arkadaş gibi olması, onlarla kampüste kahve içmesi ve derslerden sonra bara gitmesinden nefret ediyordu. Steve popüler bir öğretmendi ve öğrencilerine olan bu rahat tavrından ötürü rahatsız olanlar vardı."

"Peki kimdi bu kahramanlık meraklısı herif?"

"Evet, o ve onun gibiler için çok doğru bir tanımlama. Bir öğretmenin elinden gelen her şeyi vermesini hor görürler. Eğer Doktor Samson bu kadar sevilip sayılmasaydı, *onu* devirmeye bile çalışırlardı. Öğrenmeyi eğlenceli hale getiren herkese kuşkuyla bakıyorlar. Bir öğretmenin dışarıda ders vermesini engellemişlerdi."

"Kim bu insanlar?"

"En kötüleri Nesbitt. George W. Nesbitt. Steve'e taktı ve çöküşüne dek ona kök söktürdü."

"Tamam. Şimdi, senin dışında yandaşları ve arkadaşları kimler?"

"Son birkaç yıldır Parker Samson, onun akıl hocası. Biyokimya bölümünün başkanı."

"Steve'in eşi ondan bahsetmişti. Ona ulaşmaya çalıştım ama çok meşgul."

---

* Royal Canadian Mounted Police: Kanada Kraliyet Atlı Polisi.

"Parker, Steve'e çok benzer. Birbirlerinin yaşlı ve genç halleri. Steve'in üniversitedeki iş görüşmesini ayarlamıştı. Steve ve diğer adaylarla görüşen kurulda o da vardı. O da Steve gibi ayakları yere basan biridir. Lisans öğrencileriyle iyi geçinir."

"Steve'in ailesini tanıyor mu?"

"Sanmıyorum. Onu evlerinde hiç görmedim. Oraya çok sık gitmeme rağmen. Onun da Steve kaybolduğu için endişelendiğini biliyorum. Bunun hakkında konuşmuştuk."

"Boolie, size bir şey sorabilir miyim?"

"Elbette!"

"Simcoe Kampüsü ilk olarak nasıl kuruldu?"

"Simcoe Kampüsü, Kuzey Ontario'daki sert kaya madenciliği bölgesinde servet kazanan üç madenci tarafından kuruldu. Hepsi Simcoe Gölü'nün yanındaki, insanların Kulübe Bölgesi dediği kasaba ve çiftliklerden geldi. Bu kampüsün tek farkı, kiliseye bağlı olmamasıydı. Daha eski kolejlerden bazıları şu veya bu kilise tarafından kurulmuştu. St. Mike'ı Katoliklerin, Knox'u Presbiteryenlerin kurması gibi. Simcoe'nun genel üniversite yönetimiyle olabildiğince az ilişkisi var. Üniversite görevlileri de bu mesafeli bağlantıdan memnundu. Anlatabiliyor muyum?"

On dakika kadar daha sohbet ettik. Ardından hemşire odasının arkasındaki köşeden kahve alınabildiğini hatırladım. Keşiflerim sırasında bulmuştum burayı. Boolie beni takip etti ve kendi cüssesine göre küçük bir iskemleye yerleşti. İki fincan kahve içerek pencerenin kenarındaki büyük masada oturduk. Hemşirelerimden biri beni kapıp idrar örneği vermem için götürene dek onun arkadaşlığından hoşnuttum.

21

Boolie Moussuf ile yaptığımız uzun sohbet, telefonda konuştuğum insanları gözümde canlandırmamı sağladı. Steve Mapesbury, her zamanki gibi anlaşılmaz olsa da en azından biraz somutlaşmaya başlamıştı. Ve bu da, eski tarih kitaplarında yazıldığı gibi, iyi bir şeydi.

Sonrasında olup bitenlerin değerlendirmesine, sabahın erken saatinde Profesör Parker Samson'dan gelen telefonla başlamak sanırım yerinde olur. Sıcak mısır gevreği istemediğimi söylememin hemen ardından telefonum çaldı. Hemşireler beni ikna etmeye çalıştıysa da fikrimden vazgeçmedim. Sırf hafızamı kaybettiğim için hayat boyu nefret ettiğim şeyleri unutmayacaktım. Her nasılsa sevdiğim ve sevmediğim insanlar ve yemekler hafıza kaybımdan bir şekilde sağ salim çıkmayı başarmıştı. Bunlar söz konusu oldu mu, kararsız bile kalmıyordum.

"Bay Cooperman? Sonunda size ulaştığıma çok sevindim. Nasılsınız?" Profesör Parker Samson kendisini tanıttıktan sonra, birkaç dakika içinde başlayacak olan bir toplantıdan önce

sorularıma yanıt vermeye çalışacağını söyledi. Teşekkür edip herkese sorduğum soruları hatırlamaya çalıştım.

"Doktor Mapesbury'yi en son ne zaman gördünüz?"

"Ah, aylar önce olsa gerek. Fakülte Kulübü'nde öğle yemeği yemiştik."

"O sırada herhangi bir şeyden endişe duyuyor gibi miydi?"

"Her zamanki şeyler. Aile, para, ipotek, bunun gibi şeyler; ön dişini yaptırmak istiyordu. Derslerini kaçırdığı için üzülüyordu. Ama bölümün bütçesi yeterli olduğundan, onun yokluğunu birkaç zeki doktora öğrencisiyle kapatıyordum."

"Polis onu endişelendiriyor muydu?"

"Ah, biliyorsunuz demek. Evet, polisin peşinde olduğunu düşünüyordu."

"Peki haklı mıydı? Uyuşturucu ciddi meseledir. Uyuşturucu satıcılarının peşinden koşuyorlarsa onları az da olsa anlamaz mısınız?"

"Bir öğrencinin arada bir ot içip içmemesi umurumda değil. Bunlar büyümenin bir parçası. Üniversite deneyiminin bir parçası. Sonuçta ben de yaptım. Kimin bildiği umurumda değil. Suç hayatına yönelmedim, derslerimi de aksatmadım. Bana sorarsanız, ki *soruyorsunuz*, bu deneyim beni çok yönlü bir insan yaptı. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Bugün uyuşturucunun kökünü kazımaya çok hevesli olanlardan, yarın bağlılık yemini etmeleri beklenecek. Geleceğin polisleri."

"Uyuşturuculardan daha kötü bir şeyin olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Aynen öyle! Bana Torquemada ve Robespierre'i hatırlatan karanlık bir güç var, özellikle de benim okulumun üzerinde. Hem profesyoneller hem de amatörler, akademik özgürlüğün doğasını değiştiriyor. Bilimsel araştırmanın anlamı umurla-

rında bile değil. Üzgünüm," dedi. Biraz duraksadıktan sonra, "Akademik özgürlük hakkındaki vaazlarımla başınızı şişirmek istemezdim."

"Gayri resmi kampüs polisinden bahsederken ne demek istediniz?"

"McCarthy döneminde altın çağlarını yaşamış olmalılar. Yok, o kadar yaşlı değiller. Bütün öğrencilerin ve profesörlerin bağlılık yemini imzalamasından yanalar. McCarthy döneminden bir miras daha! İtirazı olan varsa, dışarı! En ufak bir uluslararası tehdit karşısında gizlendikleri yerden ortaya çıkarlar. Dediğim gibi, bunlar bir grup. Ama elebaşları George Nesbitt. Bu ismi unutmayın Bay Cooperman! Bu adam, kampüsteki hoşgörü ve saygı atmosferini yok edecek. Meslektaşları onu kimin buraya getirdiğini anlayamıyor. Biri benim bir voodoo bebeğine iğne batırma sebebim olacaksa, o kişi bu adam olurdu. Tanrı temel yurttaşlık haklarımızı korusun!"

"Amin! Söylesenize Profesör Samson..."

"Bana 'Terso' de. Arkadaşlarım öyle der."

"Pekâlâ, Terso. Bana da Ben diyebilirsin."

"Elbette Ben."

"Bu adam, arkadaşın Steve Mapesbury'e tam olarak ne yapmak istemiş olabilir? Akademik kuruldan ihraç mı, aforoz mu etmek istiyordu? Yani akademide bunların karşılığı neyse?"

"O ve arkadaşları birkaç rapor dosyası hazırlamışlar. Kendi gözlerimle gördüm. Bu işimin bir parçası, Ben. Kurulda bu tip sinsi dedikodulara zaman ayıracak fazla kişi yok ama Steve'in dosyası giderek kabarıyor. Ve günün birinde bizden bütçe kesintileri, fazla mesai, kemerleri sıkmamız, bazı ihtiyaçlarımız için bir kurbanlık koyun seçmemiz falan istenecek. O zaman Steve'in adını vermek zor olmayacak."

"Ama o mesele çıkaran biri değil ki. Ayrıca popüler bir öğretmen olmak ne zamandan beri suç?"

"Sana katılıyorum Ben! Ama hem dürüst olmam hem de basitçe açıklamam gerekirse, Steve arkasını hiç kollamadı. Bazı dersleri dışarıda veriyordu. Toplantılara katılmıyordu. Bir kadro toplantısında Profesör Nesbitt için 'hoşafı çıkmış antika faşist' dedi. Nesbitt gibi ders vermeyen ve öğrenci görmeyenleri çok sert eleştirir. Öğretmeyen ya da bir şeyler yayımlamayan sözde bilginlerden nefret eder. Kısacası, Steve bir takım oyuncusu değil. Geçen sene neredeyse işine son verilecekti ama önemli bir dergide yazı yayımladı. Dünyanın en iyi niyetli insanlarından biridir. Altın gibi bir kalbi vardır. Küçük kızının doğum gününde ona dünyaları almak isteyen biri. Hayatımı, banka hesaplarımı ve karımı emanet edecek kadar güvenirim o çocuğa."

"Peki ya karısı? Steve, gündüzleri aile babasıyken, geceleri zamparaya mı dönüşüyordu? Bir öğrencisiyle ilişkisi olduğunu duydum."

"Bu durum onları ilgilendirir Ben. Genç ve çekici öğrencilerin kendilerini kaybetmeleri mesleğimizin tehlikelerden biridir. Beni görmeye gelen o genç öğrenci de onlardan biri olabilir ama bence daha ziyade Steve'in son zamanlardaki halinden endişe duyuyordu. Artık onunla kimse konuşamıyordu. Onu kendine getirmeye, enerjisini ve nefretini gelecek seneye saklamasını sağlamaya çalıştık. Kız onun için endişeleniyordu, hepsi bu."

"Anlıyorum." Kendimi siyasi bir toplantının ortasındaymışım gibi hissetmeye başlamıştım. "Steve'i arayan kızla tanıştığını söylemiştin."

"Ofisime geldi. Küçük, tatlı şey. Steve ile ne gibi bir münasebeti vardı, hayal bile etmek istemiyorum. Aralarında ne

geçtiyse kızı kötü etkilemiş. Tek yapabildiğim onu ofisimden dışarı çıkarmak oldu. Ve giderken benim yeni keten mendilimi de yanında götürdü!"

"Steve'in ailesiyle görüşüyor musun?"

"Arada bir Laura'yı arıyorum. İtiraf ediyorum, bu hafta aramadım. Ama arayacağım. Birilerinin o kızlara göz kulak olması gerek."

"Terso, şimdi farkettim, benimle konuşmak sende... Neydi onun adı? Sende dejavu hissi yaratmış olmalı. Demek istediğim, ilk tanıştığımızda da sana bu soruları sormamış mıydım?"

"Bazılarını, Ben. Bazılarını. Ama işe yarayacaksa tekrar cevap vermek sorun değil."

"Beni aradığın için teşekkür ederim Doktor, yani Terso. Çok yardımcı oldun."

"Ne mutlu bana. Memnun oldum! Kendine iyi bak. Grantham'a dönmene ne zaman izin verecekler?"

"Ben de sürekli aynı soruyu soruyorum ve onlar da beni hep atlatıyorlar.

"O halde bol şans! Oralara yolum düşerse, uğrayabilirim."

"Ziyaretçilerim de olmasa... Teşekkür ederim. Beşinci kattayım."

"Seni bulacağım."

Telefonu tam kapamıştım ki yeniden çaldı. Daha önce hiç bu kadar popüler olmamıştım. Arayan Anna'ydı.

"Birden pek rağbet görmeye başladın!"

"Uzun zamandır mı arıyorsun?"

"Sonunda George W. Nesbitt hakkında bilgi topladım."

"Şehri terk etmem gerekiyor mu?"

"Konuştuğum insanlar, onun sadece bazı konularda okulda sıkıntı yarattığını söyledi. Adam tam bir işkolik; kendisiyle

alay edildiğini, insanların arkasından kaş göz işareti yapıp sırıttığını fark etmiyor. Kimsenin yapmayı sevmediği işleri yapan insanlardan. Kendisini vazgeçilmez kılmış ve ömür boyu onu geçindirecek bir iş hayatı yaratmış. Kimse ona saygı veya sevgi duymuyor ama mesele ondan kurtulmaya geldiğinde, onun yükünü omuzlarına almak zorunda kalacak olanlar, kâğıtlarını karıştırıp başlarını önlerine eğiyorlar. İnsanlar ona biraz müsamaha gösteriyor çünkü özel hayatında zor zamanlar geçirmiş. Karısını akciğer kanserinden kaybetmiş, kızı da sürekli bir okuldan diğerine geçmiş. Çok dertli bir kız."

"Sanki onunla başka bir hayatımda tanışmıştım gibi geliyor bana. Başka ne öğrendin?"

"Gittiğim her yerde sürekli Profesör Samson'dan bahsedildiğini duydum."

"Neler diyorlardı?"

"İyi bir yönetici, etkileyici bir öğretmen ve lisans öğrencileriyle iyi geçiniyor. Onların dilinden anlıyor."

"Fark ettim. Beni aradı."

"Amerikan futbolu oynadığı günlerden beri bu üniversitede popülermiş. Terso Samson, bir keresinde oyunun bitmesine üç saniye kala takıma kazandıran golü atmış. Onu Bloor Caddesi boyunca, King Cole Room'a, kutlamanın kapanış saatine kadar sürdüğü Park Plaza'ya kadar taşımışlar."

"Bir şahidin ağzından dinliyor gibiyim. Orada mıydın?"

"Genç bir kadın, hatta henüz reşit olmamış bir kadın, hayat dersini sokaklardan alma yolunu seçmek için iyi sebepler bulabilir."

"Memleket çapında!"

"Tüm dünyada!"

"Beni görmeye geliyor musun?"

"Şehre döner dönmez geleceğim. Söz."

22

Ertesi gün kahvaltının ardından iki stajyer doktor beni muayene etmek için odama geldi. Biri şakacı ve titiz, diğeriyse sessiz ve dikkatliydi. Daha sonra gözetmenleri, atik bir kadın, tüm ciddiyetiyle stajyerleri kontrol etmek için uğradı.

"Bay Cooperman'la eski dostuz, öyle değil mi Bay Cooperman?"

Sözünden şüphe etmesem de onu tanıyamamıştım. Bir dil çubuğu kullanarak ağzımın içine baktı. Kendimi altı yaşında gibi hissettim.

"Ah-ha! Arka taraf hınca hınç dolmuş. Eminim dişlerini fırçalarken boğulacak gibi oluyordur." Boğazımı kontrol etmedikleri için stajyerleri azarladı. Jerry'nin yatağına geçmeden önce ikisi de bunu not aldı. Tıkanmış boğazımın, geçirdiğim beyin sarsıntısıyla nasıl bir ilgisi olduğunu merak ettim.

Gurmelerimizden biri taburcu olmuştu. Yokluğu öğle yemeğinde hissedildi. Ne olduğu belli olmayan etten ısırık aldım ve odaya göz gezdirdim. Yaklaşık dört hafta kadar sonra o iskemleler, beyin hasarının ne olduğundan henüz haberi bile olma-

yan yeni sahiplerini bulacaktı. Yemek odasındakilerin bir kısmı çoktan değişmişti. Ben geldiğimde burada olanlarla, ben buradayken gelenlerin kim olduklarını bir bakışta söyleyebilirdim. Beşinci katın senelerdir burada beklediğini düşünmek ürkütücüydü. Sanırım her şeyi bu bakış açısıyla görmek mümkün, fırındaki ekmekten, ölümcül entrikalara kadar.

"Bay Cooperman! Bay Cooperman!" Seslenen, danışmadaki hemşirelerden biriydi. Çatalımı tabağıma bırakarak koridora doğru ilerledim. "Telefonunuz var." Tezgâhın üzerinden ahizeyi uzattı.

"Alo?"

"Bay Cooper?"

"Cooperman."

"Her neyse. Alecos Soveranides sizi aramamı söyledi. Barberian Et Lokantası'nda çalışıyoruz. Orayı biliyorsunuz değil mi?"

"Evet. Ben kiminle görüşüyorum?"

"Spiros Skandalakos. Barberian'da bulaşıkçıyım."

"Biliyorum. Lokantaya eski Oldsmobile ile gelen kişiler hakkında ne söyleyebilirsiniz? Hani polislerin de ilgilendiği olayla ilgili."

"Polislerin beni arayacağını sanıyordum."

"Hâlâ arayabilirler. Ne gördünüz?"

"Bir adam ve bir kız. Adam daha yaşlıydı, şişmanca, anlarsınız ya, hani spor yapmayan ve giderek şişmanlayan boksörler gibi. Siyah bıyığı vardı ve güneş gözlüğü takıyordu. Bu yüzden çok iyi göremedim. Bir seksen boylarında. Belki bir seksen altı. Kız ürkek bir tipti. Ufak tefek, pembe gölgeli, sarı dalgalı saçları vardı."

"Başka?" Bellek Defteri'mdeki karalamalarıma göz atıp yazıları çözmeye uğraşırken zaman kazanmaya çalıştım.

"Bir bakalım. Kulağında bir sürü, burnunda da bir iki tane küpe vardı. Bilirsiniz, sahte elmas ya da altından. Gerçi buna rağmen hoş kızdı."

Bir süre düşündüm, on dakika sonra okuyamayacağım birkaç not aldım ve devam ettim. "Başka?"

Ben defterime göz atarken, konuşmayı sürdürdü ama söylediklerinin büyük kısmı zaten bildiğim şeyleri onaylamakla kaldı. Bay Skandalakos'a teşekkür ederek ahizeyi tezgâhtan uzattım.

"Bir dahaki sefere Bay Cooperman, arkadaşlarınıza kendi numaranızı verebilir misiniz? Bu meşgul bir hat. Tamam mı?"

Söz verdim. Skandalakos'un bu numarayı nasıl bulduğunu bilmiyordum. Barberian'da çalışanlara kendi oda numaramı verdiğimden emindim. Olur da gerekir diye üzerine numaramı yazdığım kâğıtları cebimde taşıyordum.

Odama döndüğümde Dagmar'ın, Jerry'nin kıyafetlerini bir bavula yerleştirdiğini gördüm.

"Evin araba yolundan yan kapıya kadar yeni bir rampa yaptırdık. Biraz yardımla Jerry sıkıntı yaşamaz. Çocuklar hiçbir sorun çıkarmadan hallettiler. İki hafta içinde İsviçre'ye dönüyoruz. Geçen yaz ve ondan önceki yaz kaldığımız bir villa var. Dağ havası ikimize de iyi gelecek."

"Ve-ve ben kiminle kâ-kâ-kâğıt oynayacağım?" diye sordu Jerry dişlerinin arasından.

"Jerry, babanızın bu sene Avrupa'ya seyahat edip etmeyeceğini merak ediyordu."

"Babamın işi belli olmaz. İsviçre'deki adresinizi bana mutlaka bırakın, ben de ona vereyim."

"Ba-ba-ban kâğıt oyunlarında ço-çok ye-ye-yetenekli," dedi Jerry yüksek sesle. "O çok ze-ze-zengin olabilirdi, bi-biliyorsun Benny."

"Bence ikimizin de üstünde bir aile laneti var. Ne yaparsak yapalım, para getirmiyor. Neyse, en azından sağlığı yerinde."

"Doğru. Ona bizim için hoşça kal de lütfen," diye ekledi Dagmar.

Gitme vakti geldiğinde, onlarla asansöre kadar gittim. Jerry tekerlekli iskemlesinde, karısı da yanı başında yürüyordu. Beceriksizce birbirimizin elini sıktık; derken asansörün kapısı, sanki bir daha karşılaşmamız mümkün değilmiş gibi kapanıverdi. Babamı, Cenevre Gölü manzarasının önünde iskambil kâğıtlarını dağıtırken hayal etmeye çalıştım. Mavi, beyaz ve kırmızı bir manzara. Fevkalade vatanseverce: Cenevre Gölü, Mont Blanc ve "Dağıt!" diyen Manny Cooperman.

Mavi üniformalı arkadaşlarımı, Sykes ve Boyd'u ofislerinde bulmayı umarak telefon ettim fakat dışarıdalardı. Yapabileceğim en iyi şey mesaj bırakmaktı. Telefonu kapadıktan bir dakika sonra yeniden çaldı.

"Benny?" Telefondaki, Rose Moss'un annesi Stella Seco'dan başkası değildi. Bir yıl önceki dava için yaptığımız görüşmeler bende o kadar hasar bırakmıştı ki, sesi yaralı hafızamdaki yerini koruyordu.

"Evet, Stella. Senin için ne yapabilirim?"

"Oh, Benny! Nerede olduğunu daha yeni öğrendim! Polis söyledi. Bu korkunç! Bizim departmandan sana biraz meyve ve fındık gönderiyorlar. Buraya yardımlarından sonra en azından bunu yapmış olalım."

"Çok düşüncelisin. Teşekkürler."

"Polis, zavallı kadının öldürülmesiyle ilgili ne yapıyor? Bana hiçbir şey anlatmıyorlar. Olay, Rosie'nin yurdunun tam arkasında meydana geldi."

"Rosie ölen kadını tanıyor mu?"

"Nereden bilebilirim? Burada değil. Dışarıda. Benny, seni aramamın sebebi şu: Artık yardımına ihtiyacımız yok. Bugüne kadar yaptıkların için binlerce kez teşekkürler. Ve bu dava uğruna aldığın yaralar için de. Ama işin sonuna geldik. Faturanı bana gönderir misin? Makbuzlarla birlikte tabii."

"Stella, *yeter!* Sen benim müşterim değilsin. *Rose* benim müşterim. Rose beni kiraladı, ancak Rose beni kovabilir. Ona beni arattır." Stella, önünde odunların yığılı olduğu ve tezgâhında elmalı turtanın soğumaya bırakıldığı bir ev resmi çizmeye çalışıyordu ama bu resimde bir terslik vardı. Rose, kaldığı yurdun arkasında başıma gelenlerden beri benimle konuşmak ya da beni görmek için herhangi bir girişimde bulunmamıştı. Her şeyin tıkırında gittiğini söylemek imkânsızdı.

"Açıkçası, onun nerede olduğunu bilmediğini düşünmüyorum, Stella. Beni kovma işini *o* yapsın."

"Az önce yaptı zaten! O daha küçük, ben de onun annesiyim!"

"Yirmi bir yaşından büyük Stella. Onunla konuşmadığımı mı sanıyorsun?" Bunu söylediğime çok şaşırmıştım. Rose ile yaptığımız konuşmayı mı hatırlamaya başlıyordum? Hafızam en sonunda geri mi geliyordu?

"Bir daha dedektife ihtiyacımız olursa yaşam destek ünitesine bağlı olmayan bir tane buluruz. O kızın neler yaşadığını bilmiyorsun."

"Stella, ona tavuk suyu çorba pişir. O Dior tayyörünün altında bir anne kalbi atıyor."

"Gitmeliyim. Bir şey duyarsan bana haber ver."

Ona söz vermedim. Vaktim olmadı; telefonu hızla kapayarak, zor bir kadının belleğimde kalacak anısına fon müziği olan çevirme sinyaliyle beni yalnız bıraktı.

Öğleden sonra iki sularında Anna aradı. Yeni oda arkadaşım

birkaç uzmana görünmek için gitmişti; ben de şekerlemelerimden birini yapıyordum.

"Benny," dedi nefes nefese.

Onu dinlemek yerine sordum. "Anna, Simcoe Kampüsü'nde uyuşturucu problemi yaşanıyor mu? Daha çok ecstasy diye düşünüyorum."

"Bakış açına bağlı. Tüketiciysen senin için sorun yoktur. Tüm okulda uyuşturucuya karşı verilen savaş devam ediyor ama Simcoe'da sorun daha fazla göze batıyor. Belki de orada bir sürü laboratuvar olduğu içindir. Bilemiyorum. Geçen hafta, lisansüstü öğrencilerinden biri ortamın gitgide genişlediğini söyledi. Problem, diğer kampüslere de yayılıyormuş. Neden?"

"Daha sonra anlatırım. Söyleyecek daha önemli şeylerin var sanki. Dökül bakalım."

"Benny, ters giden bir şey var!"

"Ne demek istiyorsun?"

"Kampüste biraz önce Sheila Kerzon ile konuştum."

"Ve?"

"Ve seni hastanede ziyaret falan etmediğini söyledi."

"Ne yapmamış?"

"Seni görmeye gelmemiş. Senin hastanede olduğunu bile bilmiyormuş ki!"

"Beni hatırlıyor mu?"

"Seninle uzun zaman önce konuştuğunu söyledi. Adını hatırlamıyor."

"Bir şeyler ters gidiyor! Anna, Sheila'yı alıp buraya gelebilir misin?"

"İş başa düşerse, n'apalım."

"İş, yetişkin ve sorumluluk sahibi bir kadına düşerse peki?"

"Bir dediğini iki etmez."

23

Bir kâğıda, Oldsmobile'imle Grantham'dan Toronto'ya yaptığım yolculuktan sonra nerelere gittiğimi not etmeye çalıştım. Yalnız yolculuk ettiğimi düşünürsek, arabamı üniversitenin yakınlarında bir yere park etmiş olmalıydım. Burada Rose Moss ile buluşmuştum. İşi bana vermiş miydi? Bu her şeyin temelinde yatan varsayımdı. *Hayır! Daha çok şey biliyorum.* Biraz önce Stella bütün borcunu kapatmaya çalışmıştı. Demek ki, Rose için maaşlı olarak çalışıyordum. Bu doğruysa, onunla kampüste veya kampüsün yakınlarında buluşmuş olmalıydım. Kampüsü bildiği için büyük ihtimalle buluşacak güzel bir yer önermişti. Et lokantasını değil. Orası çok uzaktı ve işin başındayken kahve içmek için gidilecek tarzda bir yer değildi. Kahvemizi içtikten sonra muhtemelen beni, Steve'i tanıyan ve onun nereye gittiğini hatırlayabilecek birileriyle görüştürmüştü. Ben saldırıya uğrayıp zavallı Flora'yla birlikte ölüme terk edilmiştim; sonra Olds, Elm Caddesi'ne götürülmüştü. Bu kadar zaman müşterimle birlikte olmuş olamazdım. Bir dakika! Olayları karıştır-

maya başladım. Yoksa karıştırmıyor muyum? Yakında Rose ile Flora McAlpine'i birbirine karıştıracağım. Flora, bekle, sana sonra geleceğim. Yüzü olmayan bu insanlar... Küçülmüş beynimde gitgide soyutlaşıyorlar. Eskiden böyle değildi.

Bu mantık zincirini (tabii böyle demek mümkünse) gittiği yere kadar takip edecektim. Yeni bir başlangıca ihtiyacım vardı. Kızla başlayalım. Beni görmeye gelen kız Sheila Kerzon değilse, o halde ortada en az üç genç kadın vardı. Et lokantasına o adamla birlikte giden kız Sheila değilse, o kişiye Bayan X diyelim. Restorandaki kızın tipini, bulaşıkçı Spiros sayesinde biliyordum. Bu yüzden karşılaştırmak ve diğer kadının kim olabileceğine dair fikrini alabilmek için Sheila'yı görmem gerekiyordu.

Eski ortaklarımdan herhangi biriyle görüşmek için polis merkezini aradım.

"Alo?" dedi bir ses, "Ben, Sykes."

"Jack, benim Benny."

"Neden pes etmiyorsun Benny?"

"Bu sefer ne yaptım?"

"Küçük bir kuş, diyalizinle ilgileneceğine kampüse giderek profesörlerin canını sıktığını söyledi."

"Böbreklerimde hiç sorun yok ve kimseyi de rahatsız etmiyordum."

"Dürüst insanların sırf senin başını belaya sokmak için olayı çarptırmaları ne kadar inanılmaz değil mi? Bundan bahsettiğim için üzgünüm."

"Lokanta da Elm'deki Barberian bu arada."

"Hiçbir yerde daha iyi bir pirzola yiyemezsin."

"Hastane yemeklerinin inceliklerini araştırmayı bitirdikten

sonra bu dediğini hatırlayacağım. Restoranın otoparkına arabamı park eden çift hakkında sadece tek bir tarif mi almıştın?"

"Lütfen Benny, bırak artık. Unutma, senden aylarca öndeyiz. Ben Grantham'a gelip bankalara kredi borçlarını ödemeyen tipleri yakalamaya çalışıyor muyum? Sen yağmurun altında, su sızdıran bir borunun altında durup köhne bir moteldeki kaçak âşıkları izlerken işine burnumu sokuyor muyum?"

"Kes artık Jack! Mizah duygumu tükettin. Birkaç tane adam gibi cevap ver de bitsin."

"Tamam, sadece havandasın diye gırgır geçiyordum. Bu aralar seni taburcu edecekler herhalde."

"Ya, bana öyle bir şey demediler. Dedilerse de ben hatırlayamıyorum. Barberian'a dönelim. Bana söyleyebilirsin. Unutma, hafızam elek gibi. Söylediklerin aramızda kalır."

"Tamam, tamam, tamam... Elimizde sadece bulaşıkçının verdiği tarif var. Şüpheli erkeğin koyu camlı güneş gözlüğü ve bıyığı var. Kızın da yumuşak sarı saçları, küçük bir kepi var. Hepsi bu."

"Arabamın içinde bir şey buldun mu?"

"Araştırmayla ilgisi olabilecek bir şey yoktu. Eski bir erkek mayosuyla konserve etten yapılmış bir sandviçin kalıntıları. Güzelce paketlenmiş, hâlâ yenebilecek durumda olan bir yumurtalı sandviç de vardı. Bu kanıt ortadan kayboldu."

"Peki ya şoför koltuğunda?"

"Ah! Sonunda turnayı gözünden vurdun! Gidebildiği kadar geriye itilmişti. Arabanı kullanan kişi senden epey uzunmuş. Mutlu oldun mu?"

"Harika. Teşekkürler. Yakandan düşüyorum. Hah! Bu arada, konuştuğun bulaşıkçı, diğeri kadar şey hatırlamıyor. Diğe-

rinin adı Spiros Skandalakos. Harfleri kodlayayım mı? Görüşürüz."

"Bekle! Düzlüğe çıkmış değilsin Benny. Çünkü Flora McAlpine'nin... Flora'yı hatırlıyor musun? Çöp konteynerinde, yanında bulunan kadın? Onunla aynı şehirden geldiğinizi ve aynı dönemde, aynı liseye gittiğinizi öğrendik. Flora'yı hatırlamaya çalış Benny. Okul yıllığında onun da resmi var."

"O yıllıkta sekiz yüz kişinin daha resmi var! Üzerime gelme."

"Tamam, hadi buna tesadüf diyelim. Peki, Flora McAlpine' nin öldüğü gün, randevu defterinde senin adının yazılı olmasına ne diyeceksin? Görüşürüz."

Sykes'ın sesini hâlâ zihnimde duyarak kapadım telefonu. Öldürülen profesörün ismi her zaman bir yerlerden tanıdık geliyordu ama şimdi benimle Flora arasında ciddi bağlantılar olduğu ortaya çıkmıştı. Çocukların bu durumdan nasıl bir öykü oluşturacaklarını merak ediyordum.

Odama ansızın annemle babam doluştu. Geleceklerini bilmiyordum ama yeni mizacımın pasif yanı, onlarla uyum sağlamamı kolaylaştırıyordu.

"Benny, hahamla durumunu görüştüğümü bilmeni isterim," dedi annem.

"Her şey sıradan olsun. Adam gibi bir hayır kurumuna bağış yapılsın."

"O konu hakkında değil! Eskiden çok ciddiydin, şimdiyse sürekli dalga geçiyorsun. Tam bir komedyensin."

"Affedersin. Doktor Fischell neler anlattı?"

"Doktor Fischell mi? Onun üstünden üç haham geçti! Yeni haham, bizim geleneklerimize göre, böyle bir yerde koşer ku-

rallarına uymamanın günah olmadığını söyledi. Gelenek diyor ki, 'Diğer insanların başına dert açacaksa, suyu dalgalandırmayın.'"

"O halde ölümsüz ruhumu tehlikeye atmadan burada yemek yemeye devam edebilirim, öyle mi?"

"Hâlâ komedyenlik yapıyor! Ama ana fikri anladın. Her neyse, sana biraz tatlı getirdim. Ortasında kiraz jölesi olanlardan aradım ama bulamadım."

"Bunlar da güzel. Arkadaşım başçavuş Sykes, beni ne zaman ziyarete gelse kilo alıyor. Bornozumun altına sakla."

O âna kadar tek kelime etmeyen babam, yeni arkadaşımla aramda bulunan perdedeki delikten ona bakıyordu. Yüzünden, bir an evvel can sıkıntısını geçirecek bir şeyler arandığı anlaşılıyordu: Remi, poker, herhangi bir şey.

24

"Bay Cooperman?"

"Hıhı?"

"Ben Cooperman?"

"Hatırladığım kadarıyla ta kendisi. Kim arıyor?"

"Ben Doktor Bett. Morgan Bett. Bana ulaşmaya çalışıyormuşsunuz. Angus Kelvin söyledi."

"Ah evet, profesör. Steve Mapesbury'nin arkadaşısınız, değil mi?"

"Evet. Ondan haber aldınız mı?"

"Ben de size bunu soracaktım profesör. Onunla birkaç yıldır arkadaşmışsınız sanırım."

"Evet. Aile dostlarıyım diyebilirsiniz. Ama Steve'e neler olduğunu tahmin edemiyorum. Üzgünüm. Keşke daha çok yardımım dokunabilse."

"Belki dokunur. Boolie Moussuff hakkında ne biliyorsunuz?"

"Mükemmel bir bilim insanı, iyi bir öğretmen ve Steve'in gerçek dostu. Muhterem bir insan."

"Peki ya Parker Samson?"

"O da iyi bir dost. Steve Toronto'ya geldiğinden beri onu kollamıştır. Kendi problemleri olduğunda bile ona yardım etmiştir."

"Ne gibi?"

"Şey, aile sorunları. Karısı, bilirsiniz, içki. Ve Holstein'deki erkek kardeşi. Arkasından konuşmak istemiyorum."

"Unutun gitsin. Steve'in karısı ve ailesi hakkında ne biliyorsunuz?"

"Harika bir kadın, tatlı çocuklar. Piyano dersleri veriyor. Eskiden İngiltere'de sahne sanatçısıymış."

"Duyduğuma göre öyleymiş. Hâlâ mutlu bir evlilikleri olduğu söylenebilir mi?"

"Öyle olduklarını sanıyorum. Zor zamanlar geçirdiler, duymuşsunuzdur, ama bence birbirlerine uygunlar."

"Profesör Bett, yardımınız için teşekkür ederim."

"Size yeni bir şey söylediğimi sanmıyorum. Yeni bir haber alırsam veya aklıma bir şey gelirse sizi tekrar ararım."

"Teşekkürler. Ah! Fiona ya da Flora McAlpine isimli bir öğretmen tanıyor musunuz?"

"Evet, elbette. Yani tanıyordum, trajik ölümüne kadar."

"Onun Steve Mapesbury ile bağlantısı hakkında ne söyleyebilirsiniz?"

"Hiçbir şey. Birbirlerini tanıdıklarına şaşırdım."

"Simcoe Kampüsü'ndeki uyuşturucu üretimi onu endişelendiriyor muydu?"

"Başka bir şey hakkında konuşmazdı ki. Yasadışı uyuşturu-

cu trafiğiyle ilgili olarak üniversitenin yönetim kuruluna sunmak üzere kanıt topladığı söyleniyordu. Onun yokluğuna alışmak zor olacak diyebilirim. Başka bir şey var mıydı?"

Tekrar teşekkür ettim ve telefonu kapadık. Sohbetimizden hatırladığım kısımları defterime kaydetmeye çalıştım. Defterde bir sürü şey vardı. Sayfaları çevirdikçe, bu karalamalar ve büyük harfle yazma girişimlerim arasında ihtiyacım olanları bir gün bulup bulamayacağımı merak ettim.

Karışmış saçları ve kızarmış yanaklarıyla Anna içeri girdi. Bu halini severdim. Pek çok kadın sakin haliyle güzel görünür. Anna sakin haliyle de hoştu ama hareket ve meşguliyet, nakavt yumruğunu indiren o *je ne sais quoi*'yı* katıyordu ona. Yanında, daha önce hiç görmediğim yirmili yaşlarında bir genç kadın vardı. Rose of Sharon Rehabilitasyon Hastanesi'ne geldiğimden beri tanıştığım insanlardan biri değildi. Maviyle yeşil arası pamuklu kumaştan, kolsuz bir bluz giymişti. Pantolonu kirli beyazdı. Nasıl biri olduğunu çözmek zordu. Endişeli, sabırsız, gergin ve utangaç görünüyordu. Genel anlamda çekici bir genç kadındı. Hoş, canlı ve yaşına göre etkileyici bir duruşu vardı. Bir iki gün önce ziyaretime gelerek kendisini Sheila Kerzon olarak tanıtan kızla hemen hemen aynı yaşlardaydı. Tesadüf kelimesi, *şimdiye dek* iki Sheila Kerzon'un hasta odama girmiş olmasını açıklayamazdı. Burada ciddi bir kandırma teşebbüsü vardı.

"Dışarısı buharlaşmak üzere Benny. Doğru zamanda klimalı bir ortamdasın. Benny, bu Sheila Kerzon. Sheila, bu da Benny Cooperman. Bu kadar tanıştırma faslı yeterli. Bırakayım da baş başa konuşun. Kahve bulabilir miyim diye bakacağım." Tam

* Fr. 'Bilmiyorum nedir'. Birini veya bir şeyi diğerlerinden ayıran, sözcüklere dökülemeyen şey.

benim algılayacağım hızdaki konuşmasını bitirdikten sonra, geldiği kadar hızlı çıkıp ikimizi bu tuhaf ortamda baş başa bıraktı.

"Gerçekten söylediğiniz kişi misiniz?"

"Anna beni bir sürü arkadaşıma sordu. Ayrıca ehliyetimde resmim var. Resim güzel olmasa da bana ait olduğu belli."

Şimdiki Sheila, önceki versiyonundan biraz daha uzun boyluydu. Ama hatları biraz daha yuvarlaktı. Çocukluktan gelen şişmanlık mıydı? Hormonal mıydı? Bilemiyorum ama her şey yerli yerindeydi, yuvarlak bir yüz, Churchill'inkini andıran bir çene, sarı saçlarla çevreleniyordu.

"Pekâlâ, siz, *sizsiniz.* Sheila Kerzon."

"Her zaman." Karşılıklı oturuyorduk. Cevaplarını verirken çoğunlukla gözlerimin içine baktı. Anlattıklarına inandım. Ama sonuçta ben kimdim de onu yargılayacaktım ki? En son anlattıklarına da inandım.

"Beni daha önce gördünüz mü?"

"Hayır. Anna başınıza gelenleri anlattı. Çok üzüldüm. Umarım hızla iyileşirsiniz. Hatırlayamamak cidden feci bir şey olsa gerek.."

"Evet. Ama iyiye gittiğimi söylüyorlar."

"Aylar önce Doktor Mapesbury kaybolduğunda, Rosie sizden bahsetmişti. Daha önce annesi için çalıştığınızı söylemişti."

"Evet, doğru. Peki sizin yerinize kim geçmek istemiş olabilir?"

"Bana onu tarif edebilir misiniz? Çünkü cidden hiçbir fikrim yok."

"Hemen hemen sizin yaşlarınızda, belki biraz daha büyük. Deneyimli birinin havası vardı onda. Bir yandan da kızarıyor, utangaçlığını da belli ediyordu. Sizden daha kısa boylu."

"Peki ya saç rengi?"

"Hatırlıyorum, düz, kahverengi saçlıydı. Evet, kahverengiydi ama aralarda gölgeleri vardı. İyi giyimli olduğu için şüphelenmedim. Anlıyorsunuz değil mi? Ne çok uzun ne de çok kısaydı. Ortalama diyebiliriz. Ah, evet, kulaklarında ve belki bir tane de burnunda küpe vardı. Siyah bir etek giymişti ve yanında bir hırka taşıyordu. Uzun bacakları vardı ve sık sık bacak bacak üstüne atıyordu."

"Erkekler bunu her zaman fark eder."

"Kim olduğunu biliyor musunuz?"

"Bizim diğer oda arkadaşımız, Heather Nesbitt."

"George W. Nesbitt ile aynı Nesbitt mi?"

"Onun kızı. Babasını nereden tanıyorsunuz?"

"Bir gün anlatırım. Heather nasıl biri?"

"Simcoe'ya derslere girmek için gelmiyor. Kendine koca da aramıyor. Belki orası onun için öylece takılabileceği hoş bir yerdir."

"Onu seviyor musunuz?"

"Bazı insanlar vardır, onlarla oda arkadaşı olduktan sonra bir daha asla arkadaş olamazsınız. Yani, onu seviyorum ama hepsi bu, ona asla güvenemem. Rosie gibi değil benim için. Rosie, dürüsttür ya da belki ikimiz birbirimize benziyoruz. Ama Heather hep burnunu bir şeylere sokar, bazen karanlık işlere bulaşır. Kısacası Rosie'yi severim ve her zaman da seveceğim. O harikadır! Heather'ın çöpü dökeceğine bile güvenmem."

"Erkek arkadaşı var mı?"

"Evet." Bu sözcüğü, geçmişi hatırlamaya çalışmak istercesine, uzatarak söylemişti. "Evet, ama onun hakkında pek bir şey bilmiyorum. Yaşı büyük. Evli. Üniversitede ya da üniversite

civarında çalışıyor. Sanırım hali vakti yerinde. En azından ona pahalı hediyeler alabiliyor."

Anna, kâğıt bardaklara doldurduğu kahvelerle odaya döndü. Onları bulmak için nerelere kadar gittiğinden emin değildim.

"Pekâlâ," dedi. "Sonuç nedir?"

"Bu gerçek Sheila Kerzon. Sahtesi, onun oda arkadaşı Heather Nesbitt'miş. Ve bir dakika içinde kimseden yardım almadan kendi adımı hatırlamaya çalışacağım."

25

Şafak söktükten birkaç saniye sonra telefonum çalmaya başladı. Susturmak için ahizeyi kaldırmadan önce karanlığa lanet ettim. (İyimserlere rağmen karanlığı lanetlemek için söylenecek çok şey vardır.)

"Alo?" Hoş bir sesle konuşmaya çalıştıysam da sesim berbat çıkmıştı.

"Bay Cooperman? Siz misiniz? Ben üniversiteden Abul Moussuf."

"Boolie! Neler oluyor?"

"Hani Steve hakkında konuşmuştuk?"

"Evet, Boolie. Konuşmamızı hatırlıyorum." Bu pek doğru değildi. Yaptığım konuşmalar son günlerde belirsizliğe karışıyordu. Ama adamı gayet iyi hatırlıyordum. Yüzü gözümün önüne geldi; hattın diğer ucundaki halini hayal edebiliyordum. Boolie'nin söylemeye çalıştığı şey, o ve birkaç yaşlı profesörün ziyaretime gelip beni çikolata ve üniversite dedikoduları bombardımanına tutmak istemeleriydi.

Telefonu kapamadan önce sarsak zihnimde bir plan oluşmaya başladı. Şimdiye dek araştırmalarımla ilgisi bulunan insanları burada, hastanede toplasam nasıl olurdu? Buradan çıkmaya çalışmaktan daha kolay olurdu. Dedektifin son sayfada suçluyu işaret ettiği eski moda bir polisiye romana benzerdi. Denemeye değeceğini düşündüm ve hemen Boolie'ye üniversiteden birilerini toparlaması görevini verdim. Bellek Defteri'mden, onun gözden kaçırabileceği isimleri ve numaralarını okudum. Telefonu kapamadan önce bu gizli plan onu da benim kadar heyecanlandırıyor gibiydi.

Henüz yeni tanıdığım insanların durumuma ilgi göstermeleri beni bir hayli duygulandırmıştı. Aslına bakarsanız, bundan öylesine etkilenmiş ve onur duymuştum ki numaralarını bildiğim diğer herkesi arayıp akşam saat sekizde Rose of Sharon'ın beşinci katındaki partime davet ettim. Hazır işe girişmişken, Sykes ile arkadaşını da arayarak olaya dahil olan herkesi partiye katılmaya teşvik etmelerini rica ettim. İçki getireceğine dair söz verdikten sonra, Sykes'a amacımın ne olduğunu söyledim. Hemşirelerimden izin almamıştım. Eminim şüphelileri izinsiz eğlendirmeyle ilgili kuralları vardır. Eğer biri sorarsa, "Beni bunu yapmaya *alexia* zorladı," diyebilirdim. Laf edenlerin de canı cehenneme.

"Belanı arıyorsun, Benny. Akşam sekiz civarı görüşürüz. Yanımda sağlığına duacı bir minibüs dolusu insan getireceğim," dedi Sykes. Telefonu kaparken dişlerinin gıcırdadığını duyabiliyordum.

Misafirlerim saat sekizde gelecekti ve ben o kalabalıkla ne yapacağımı bilmediğimden strese girmiştim. Hemşireme, İle Kafiyeli'ye danıştım. Beşinci katta bir eğlence fikrini düşünmeme bile inanamamıştı. Şokunu ve öfkesini atlattıktan son-

ra plan yapmaya başladı. Bu katta hangi parti malzemelerinin olduğunu ve yakınlarda bulunabilecek başka malzemeleri net olarak biliyordu. Birkaç şişe içki getirmeye yanaşmadı ama zencefilli gazoz ve kolayı kendisinin alacağını söyledi. Haberi alınca Anna da üniversitedeki büfeden sandviç getirmeye gönüllü oldu. Gün içinde, Barberian Et Lokantası'ndakilerin bana lezzetli Macar tatlıları yollayacaklarını duyduğumda çok şaşırdım. Bu işte yerel cinayet masası ekibinin masum parmaklarının olduğundan şüphelendim. Belki de lokanta sahiplerinin bir yerlerden duydukları film projesinde kendi restoranlarının yer almasını garantilemek için verdiği bir rüşvetti bu. Kim bilir?

Herkesi davet etme budalalığını gösterdiğim o dakikayla akşam sekiz arasındaki zamanı geçirmek zor olmadı. Her zamanki gibi, halletmem gereken hastane rutinleri vardı. Kan ve idrar örneği verdim. Bir doktor göğsüme, bir diğeri de sırtıma vurarak nasıl olduğumu kontrol etti. O haftanın sonlarına doğru bir gece uyku testi için tekerlekli sandalyeyle sokağın karşı tarafına götürüldüm. Doktorların koridor boyunca Capistrano'ya dönen göçmen kırlangıçlar misali yürüyüşleri, tüm hastaların cesur olmaya ve şikâyetlerini en aza indirmeye teşvik edilmeleri bir tür maskaralığa dönüştü.

Akşam yemeği sakin geçti.

Aşağı yukarı sekizi beş geçe misafirler gelmeye başladı. Profesör Angus Kelvin ve birlikte kahve içtiğimiz arkadaşları, ana koridordaki sakin aile toplantılarının düzenlendiği büyükçe odanın ortasındaki masaya getirdikleri içki ve yiyecekleri koydular. Angus'la gelen emekli profesörlerden biri olan yabancının, bana olay hakkında önemli bir ipucu veren Morgan Bett olduğunu düşündüm. Oyuncul hafızam, onunla daha önce tanışıp tanışmadığımızı sorguluyor, sadece telefonda konuşmuş

olabileceğimizden şüpheleniyordu. A. K. Moussuf, ben kolundan tutup odaya çekene dek kapının önünde utangaç bir halde dikildi. Kısa sürede herkesle kaynaşarak köpüklü greyfurt suyunu servis etmeye başladı.

Doktor Parker Samson, ilk başta nedense biraz şaşkın görünüyordu ama sonradan, tanıdığı meslektaşlarıyla sohbete koyuldu. Elimi sıkmak üzere yanıma gelmeden önce, boylu poslu görüntüsünden o olduğunu anladım. İri bir adamdı: Sadece uzun boylu değil, aynı zamanda yapılıydı, neredeyse devdi. Spor, konuşma ve HT terapistlerim de neşeli kalabalığa katıldılar. Her ne kadar isimleri hafızamın erişebildiği sınırın az ötesinde geziniyor olsa da, uzmanlıklarını hatırlayabiliyordum.

Barberian Et Lokantası'ndan gelen kekler ve Boolie'nin getirdiği şekerlemeler büyük rağbet gördü. "Hint usulü bir şeyler bulmaya çalıştıysam da olmadı; bunları o küçük Türk lokantasından aldım."

Gizlice içeri sızan asayiş şubeden arkadaşlarım, odanın arka tarafına sotelenmişlerdi. Sanki taşradan alınıp şehrin sokaklarına sürülmüş gibi bir havaları vardı. Jim ile göz göze gelince bana göz kırptı.

Yavaş yavaş, artık bir şeyler söylemem gerektiğini fark ettim. Yüzüme bakan insan sayısını görünce, bir sedyenin beni alıp söyleyeceklerimin yazılı olduğu ve endişeye kapılmayacağım bir yere götürmesini diledim.

"Geldiğiniz için teşekkür ederim," dediğimi duydum. Devamını duymayı beklediysem de, gerisi gelmedi.

Konuşmamın, önceden hazırladığım bölümünü bitirmiştim. Sessizlik, yeniden başlamam için verilen bir işaretti; böylelikle bilinmezlik uçurumundan atladım. "Doktor Steven Mapesbury kaybolalı üç ayı geçti. Sadık öğrencisi Rose Moss'un

ısrarları sonucu onu bulmaya çalışırken saldırıya uğradım, kafama darbe aldım ve Wessex ile Spadina'nın kesişiminde asılı O harfinin altında diyebileceğimiz bir çöp konteynerinde kanlar içinde terk edildim. Şans eseri beni buldular; nihayetinde de aklımı yeniden kazanmam ya da onsuz yaşayabilmeyi öğrenmem için buraya getirildim. Bir profesör, Flora McAlpine adlı bir kadın da çöp konteynerinin içindeydi. Fakat ölmüştü."

Sözlerime devam ettim: "Steve Mapesbury kaçırıldı mı? Eğer öyleyse fidye için olmamalı. Fakir bir profesördü, milyoner değildi ve kaçıran kişiler ailesiyle iletişime geçmedi. Bir adamı günlük hayatından koparmanın ya da onu öldürmenin veya rızası olmadan onu tutmanın başka ne sebebi olabilir? Kaçıran kişi, Steve'in kendisini suçlayıcı bir bilgiyi açıklamasını engellemek istedi."

"Steve nerede? Polis neden onu aramıyor? Bu, onların işi." Emekli profesörlerden biri konuşmuştu.

"Daha da önemlisi," dedi başka birisi, "bu deneyin nereye varmasını umuyorsunuz? Bu bayat, polisiye romanlardan fırlama oyunla onu bulabileceğinizi mi düşünüyorsunuz? Ayrıca bu tümdengelimli muhakeme, bir tabakta bir düzine fasulyeyi oynatmaya benzer. Onları nasıl düzenlerseniz düzenleyin, toplam sayıları on ikidir." Bu konuşan kişiyi tanımıyordum. Başçavuş Sykes, odanın arka tarafından dudaklarını oynatarak "Nesbitt," ismini telaffuz etti. Nesbitt'in kendisinden hemen önce konuşan yaşlı profesöre karşı kaba davrandığını fark ettim. Nesbitt, ince biri değildi.

"Olguları toparlamak, Profesör Nesbitt, düzenli ve bilimsel bir süreçtir. Bunlar birleştirildiklerinde, bazen daha önce görünür olmayan yeni bir bilgi ortaya çıkarırlar."

Nesbitt oturduğu iskemleye iyice gömüldü ve cevap vermedi.

"Nerede kalmıştım?"

"Bize Steve Mapesbury'nin kaybolmasının olası nedenlerini sayıyordunuz."

"Teşekkür ederim Profesör Samson. Evet, şimdi, kampüste muhtemelen Steve'in de bilgisi dahilinde neler dönüyordu? Ödev satışları mı? Sınav kopyaları mı? Bunların ticaretinin canlı olduğunu biliyorum. Ama Steve, kendi departmanının dışındakilerle pek bağlantılı değildi. Başka ne var?" Kuruyan dudaklarımı dilimle ıslatacak kadar bekledim ve yeniden söze başladım.

"Simcoe Kampüsü civarındaki uyuşturucu trafiği son zamanlarda bir problem haline geldi. Bu ciddi bir sorun ve üniversitenin diğer kısımlarına yayılma tehlikesi var."

"Bunu kanıtlamak zor olabilir," dedi Nesbitt. "Üniversitenin kendisinin görevlendirdiği bekçiler var. Kampüsümüzde yabancılara ihtiyacımız yok."

"Burada rapor sunmuyorum, Profesör Nesbitt; sivri bir sopayla kumda resim çiziyorum. Bu yüzden bana biraz katlanın. Bir dakikalığına Steve'in yasadışı uyuşturucu üretimine karışmış olduğunu farz edelim. Bilimle uğraşıyordu, acil paraya ihtiyacı vardı. Öğrencileri arasında, onun derslerini hazırlarken, ödevleri okuyup notlarken hafiften sıkıntı yaşadığı söylentisi dolaşıyordu. Daha önce hiç olmadığı kadar dalgın ve dikkatsizdi. Uyuşturucu işindeki rolünden iyi para kazanıyordu. Karısı bana son zamanlarda para sıkıntısı yaşamadıklarını söyledi. Peki ya onu endişelendiren şey neydi? Bence bıçak kemiğe dayanmıştı. Ayrılmak istedi. Ön taraftaki pahalı takma dişini kaybetmesi de Steve'in vicdan azabının, suç ortağının hoşu-

na gitmemesiyle ilgisi olabilir. Kavga ettiler ve Steve için işler daha da kötüleşti. Artık bu yasadışı işin başındaki kişi, yani patronu için bir yük haline gelmişti. Yani Steve'i öldüren kişi patronuydu.

"Rose Moss adlı bir öğrencinin sorular sormaya başlamasıyla, suçlu ondan da kurtulmak isteyecekti. Ama annesi, kızını göz önünden uzaklaştırdı. Tüm bunlar çözüme ulaşana dek Florida'daki teyzesinin yanında kalacağını sanıyorum.

"Birilerinin Flora McAlpine'i öldürdüğünü, beni de öldürmeye çalıştığını biliyoruz. Bu kişi her kimse, Grantham'daki ofisime girdi, çalışma masamdaki notlarımı çalıp sıradan bir hırsızlık olayı süsü verdi. Demek ki bizim zalim, hasar kontrolüyle meşgul. Tehlikeli ve ne gerekirse yapabilecek biri." Bir bardak suya ihtiyacım vardı ama etrafımda göremedim.

"Şimdi, uyuşturucu satıcıları hiç de matah insanlar sayılmazlar. Bölgeleri uğruna savaşır, sürekli birbirlerini haklarlar. Bu açıdan, Steve bir satıcı mıydı? Sanmıyorum. Steve, takımın bilimsel beyniydi. Peki torbacılar neden mallarının kaynağını öldürsünler ki? Altın yumurtlayan tavuğu, yani.

"O halde bu bir iç anlaşmazlıktan kaynaklanıyordu. Steve ayrılmak, kârdan daha fazla pay almak ya da hesapları görmek istemiş olabilir. Kim bilir? Bizim zalim önce ondan kurtuldu, sonra da ben ve Profesör McAlpine'den." Sadece soluklanmak için değil, iddiamın düşünce zincirini hatırlamak için de duraksadım. Artık zihinsel aktivitelerde yetkin olmadığımı hatırladım. Önümde uzanan basamakları daima görüyor, ama sonra yolumu kaybediyordum. Bir yandan da olaya karışan insanların isimlerini unutuyordum. İçindeki notlar, isim listeleri ve hatta şemalarla Bellek Defterim olmasaydı işim bitmişti.

Burada durup şakımayı sürdürme cesaretini ondan alıyordum. Bir kez daha nefes aldım ama aklımdaki düşünceye geçmeden sözüm kesildi.

"Söyledikleriniz çok ilginç Bay Cooperman ama bize zaten bildiğimiz şeylerden bahsediyorsunuz."

"Pekâlâ, anlattıklarım, sapmamıza gerek olmayan yolları kapadı. Dikkatimizi neyi ve kimi aradığımıza yoğunlaştırdı. Anlatabiliyor muyum Profesör Nesbitt?"

Nesbitt homurdandı. Onayını hemen alamayacağım belliydi.

"Aradığınız baş suçlu nasıl biri, Bay Cooperman?" Soruyu soran, sırtını pencereye dayamış, ağzı kekle dolu başçavuş Sykes'tı.

"Arabamın şoför koltuğunun pozisyonundan yola çıkarak sen söylemiştin ya. Şüphelimiz uzun boylu, bir seksenden fazla."

"Bu bir başlangıç," dedi Boyd.

"Doğru. Ayrıca bana vuran kişinin solak olduğundan neredeyse eminiz. Arkadan aldığım darbeyle başımın sol tarafı yaralandı. Birine sağ elle bu şekilde vurmak zor olur." Başımın neresine vurulduğunu göstermek için arkamı döndüm.

"Etrafta dolanıp şahitlerle ve şüphelilerle birinci elden görüşebildiğim eski araştırmalardan farklı olarak, bu kez bilgi için arkadaşlarıma, özellikle de Doktor Anna Abraham'a güvenmek zorundaydım. Ama bu akşamüstü pek çoğunuzla telefonda görüştüm. Steve Mapesbury'nin küçük kızıyla telefonda konuştuğumu hatırlıyorum. Doğum günü olduğu için babasından telefon gelmesini umuyordu."

"Çok dokunaklı, kesinlikle, ama bu bize ne anlatıyor?" Nesbitt adeta ağır dokundurmalarının altında kalıverdi.

"Aslında birçok şey. Doktor Samson ile konuşurken, Steve'in bu önemli gün için kızına özel bir şey almak istediği bahsi geçti. Bu doğru, öyle değil mi Doktor Samson?"

"Evet."

"Bu, o anda bana tuhaf gelmedi ama sonradan içimi kemirmeye başladı. İki kız çocuğu babası bir insan, bir doğum günü hediyesi için aylar öncesinden endişelenmeye başlar mı? Bu belki bazı babalar için geçerlidir ama genelde böyle midir? Sanmam. Belki doğum gününden bir hafta önce olabilir, ama aylar önce? Bana göre uzun bir süre bu. Tabii ben evli değilim, çocuğum da yok." Önümdekilerden birkaçı birbirlerine görüş sorup başlarını salladılar.

"Bu kuşkusuz zayıf bir bağ. Ama dahası da var. Boyunun uzunluğu ve solak oluşu. Bunlar ipi örmeye yeterli ipuçları değil."

"Artık adımı anıp ciddi iddialarda bulunduğunuza göre Bay Cooperman, bunun yeteri kadar uzadığını düşünüyorum. Buradan ayrılmamam için bir sebep var mı Başçavuş?" diye sordu Profesör Samson.

"Hayır, yok," dedi Sykes, elleriyle abartılı bir hareket yaparak.

"O halde veda edebilirim. Avukatımın sizinle irtibata geçeceğinden emin olabilirsiniz, Bay Cooperman."

Ciddiyetle toparlandı ve odayı hiddetle terk etti.

26

Parker Samson'ın gidişini tarif etmek için *dramatik* sözcüğünden daha uygunu olamaz. Gösterişli, nefes kesiciydi ve tam tadında bir meydan okuma barındırıyordu. Arkada kalan bizler, sanki bir itfaiye hortumu tarafından ıslatılmışız gibi bir hisle baş başa kaldık. Sanki çekişmeli bir beyzbol karşılaşmasının son dakikasında televizyonun bozulması gibiydi. Yaşanan şok mükemmeldi, sanki mümkün olamayacak kadar uzun süre havada kalan bir müzik notası gibi. Hareketin tek bir eksiği vardı: Süreklilik.

Derken sihir bozuldu. Terso yeniden odaya döndü, daha yaşlı görünüyordu. Acımasızlık, alay ve yersiz doğruluk hissi kaybolmuştu. Yavaşça yürürken, ilk kez, kendisini izleyenlerin hiçbir şekilde farkında değilmiş gibi görünüyordu. Gözleri yerdeydi. Ona bakmak acı veriyordu.

Arkasında, üniformalı iki kadın polisin arasında, bana kendisini Rosie Moss'un oda arkadaşı Sheila Kerzon olarak tanıtan genç kadın yürüyordu. Onun da özgüveni balon gibi sönmüş-

tü. Hiçbirimize bakmadı. Yüzünde yenilgiye uğradığını gösteren bir ifade vardı. Polisler onu bir sandalyeye götürdü; yine hiçbirimize bakmadan sandalyeye çöküverdi.

George Nesbitt yanında durduğu insanların yanından ayrıldığında sanki aradan seneler geçmişti.

"Heather? Heather, burada ne işin var?" diye sordu.

Kız bir an başını yukarı kaldırdı, derken gözlerini yeniden yere indirdi. Ağzını bile açmadı. Nesbitt bir dakikalığına sessizlik içinde onu izledi, ardından da bu durumdan bir mantık çıkarmamı isteyen bir ifadeyle bana döndü.

"Ne dolaplar çeviriyorsun, Cooperman? Bana ne yapmaya çalışıyorsun?"

Söyleyecek bir şey bulmaya çalıştım ama Nesbitt'i tatmin edecek kadar hızlı düşünemiyordum. Yumruklarını sıkmış halde odanın yarısını katetmişti ki Boyd önüne çıkıp onu durdurdu ve Sykes'ın yanındaki sandalyeye oturttu. Onunla profesyoneller ilgilendiğinde ateşi sönmüş gibi görünüyordu. Bir dakika sonra sessiz bir duvara dönüştü.

Daha önce ayakta durduğu yere geçerken, Boyd elime bir kâğıt parçası tutuşturdu. Bir tarafında okuyamadığım sözcük yığını vardı, son satırdan yırtılmıştı. Yırtık sayesinde sayfanın bu yüzünü değil de, diğerini çözmem gerektiğini anladım. (Daha sonra bu notun, eski bir hasta olan Henry Oughtread'in rehabilitasyonundan bahsedeceği bir konuşmanın davetiyesi olduğunu çözdüm. Tarih üç ay öncesine aitti.) Asıl sürpriz ise kâğıdın arka tarafında, Boyd'un karmaşık el yazısıyla yazdıklarındaydı. Yavaşça okumaya çalıştım ve okuduğuma da memnun oldum.

Bir kez daha herkes, sanki bütün soruları yanıtlayabile-

cekmişim gibi bana bakıyordu. Birisi elime soğuk bir içecek tutuşturdu. Doğru kelimeleri seçmeye çalıştım. "Bu duygusal gösteri için üzgünüm. Sanırım bir yerlerde sakladığımız başka dramatik gösterilerimiz yok. Doktor Samson'ın ani dönüşünün sebebinin, bize yeni katılan genç kadınla ilgisi olabilir. Heather Nesbitt, oradaki George W. Nesbitt adlı beyefendinin kızıdır." Kızın babasının oturduğu yeri işaret ettim. Hâlâ kafası karışık ve öfkeli görünüyordu ama yine de sessiz kalmayı başarıyordu.

"Bu nota göre," dedim herkesin görmesi için elimde sallayarak, "Heather, New York'a tek yön bilet aldığı Pearson Havaalanı'nda tutuklanmış."

"Lanet olsun! Uyduruyorsun!" Nesbitt yeniden ayağa kalkmıştı ve son derece öfkeliydi. Yüzü kıpkırmızıydı ve bağırıyordu. "Kahretsin, hayatımla oynuyorsun Cooperman. Bu doğru bir oyun değil." Polislerden biri, nazikçe onu tekrar yerine oturttu. Davranışı profesyoneldi ama haşin ya da acımasız değildi.

"Bir dakika önce Başçavuş Boyd'un bana verdiği bu notta, tüm detaylar yazıyor. Tartışmak istiyorsanız, onunla yüzleşmelisiniz, Bay Nesbitt."

Boyd'la yüzleşip olan bitenleri onunla tartışmak yerine, sandalyesine iyice sindi.

Bana dikilmiş gözlerden anlaşılıyordu ki yanıtlamam gereken birkaç soru vardı. Açıklamaya koyuldum.

"Bu haftanın başında, sanırım bu haftaydı, zamanla ilgili konularda beni mazur görmelisiniz, Heather hastaneye beni görmeye geldi. Aslına bakarsanız, iki kez gelmişti. İlkinde onu kaçırdım; zihnimi henüz toparlayamamıştım. O sefer kendisini eşim olarak tanıtmış. İkinci kez de arkadaşının ismini kullandı.

Oda arkadaşlarından birinin ismini. 'Okullu üç küçük hanım,'* ve hepsi birbirinden farklı.

"Nisan ayının başında, eski bir okul arkadaşım ve müşterimin kızı Rose Moss, beni öğretmeni Steven Mapesbury'ye ne olduğunu bulmak üzere tuttu. Ardından Grantham'daki evimden buraya geldim. Kampüste veya yakınlarında Rosie ile buluştum. Kısa bir süre sonra saldırıya uğradım ve buraya getirildim. Flora McAlpine, benden daha şanssızdı. Flora ve bana olanlarda Heather'ın da rolü olduğunu nasıl bilebilirim? İşin doğrusu *bilmiyorum.* Tam değil. Toronto polisi, Heather'ın New York'a götürmek üzere olduğu eşyaları arasında, restoranın arkasına park edilen arabamdan çıkan kadınla ilgili olarak Barberian Et Lokantası'ndaki bulaşıkçının verdiği tarife uyan bir peruk bulmuşlar. Heather'ın boyu ve ten rengi de bu tarifle uyumlu. Peruk, teşhisi daha belirginleştirse de, kesinleştirmiyor."

Doktor Samson bacak bacak üstüne atmaya çalıştı ama geniş baldırları yüzünden bunu başaramadı. En sonunda, birkaç denemenin ardından vazgeçti. Bakışları, Heather'ın vurdumduymaz yüz ifadesine kilitlenmişti. Heather, odada yalnızmışçasına dümdüz ileriye bakıyordu. İki yanındaki kadın polisler, tetikte duruyor ama odada olup bitenleri anlamaya çabalamıyor gibi görünüyorlardı. İki üç tepside hâlâ aperatifler vardı. Asma yaprağına sarılı pirinçli bir börek kaptım. Öyle lezzetliydi ki bir tane daha mideye indirdim. Lokmaları yuttuğumda yeniden konuşmaya başladım.

"Neredeyse en başından beri, Steve Mapesbury ve öğren-

* Bestelerini Arthur Sullivan'ın yaptığı, metnini de W. S. Gilbert'ın yazdığı *The Mikado* isimli iki perdelik operaya gönderme yapılıyor. 'Okullu üç küçük hanım', operadaki üç Japon okul kızından bahsederken kullanılıyor.

cisinin kaybolmasıyla ilgili baş şüpheli olarak Doktor Samson'ı gördüm. Bilim topluluğunda yeri sağlamdı. Kaybolan adamı tanıyordu. Üniversitede, Steve'in yaratacağı bir tehdit sonucu zarar görmesini istemeyeceği bir saygınlığı vardı. Argümanlar şöyleydi: Steve ön dişini kaybetti. İmplant dişini. Hem bunu hem de dişini nasıl kaybettiğine dair gerçeği gizlediğini bana karısı söyledi. Samson, Paskalya zamanı, tatil gününde Steve'i bomboş kampüsten aldı. Steve'in karısı, onu en son o gün gördü.

"Bir hafta kadar sonra Samson, Rose Moss'la beni kampüste sorular sorarken görünce panikledi. Her ikimizden de kurtulması gerekiyordu. Rose bir şekilde, muhtemelen tehlikenin farkına bile varamadan kaçtı. Rose'un annesi onu göz önünden uzaklaştırdı. İtiraf etmese de, onunla konuştuğumda bu işteki rolümü gayet iyi biliyordu. İkinci konuşmamızda itiraf da etti. Flora McAlpine'in bu işe nasıl bulaştığını bilmiyorum. İkimiz saldırıya uğradığımız sırada ona sorular sorduğum ya da sormak üzere olduğuma dair bazı kanıtlar var. Uyuşturucu hikâyesinde bir rolü var mıydı? Bilmiyorum. Sanmıyorum."

Profesörlerden biri, "Affedersiniz Bay Cooperman," diyerek araya girdi. "Bunun uzun ve karışık bir hikâye olduğunu biliyorum ama lütfen konudan uzaklaşmamaya çalışın. En son Doktor Samson'dan ve bu işe neden bulaşmış olabileceğinden bahsediyordunuz. Evet, onun boyu uzun; arabanızın şoför koltuğunu geriye çekmek zorunda kalmış olabilir. Başka neyiniz var?"

"Esas kanıtım o kadar öznel ki söylemekten çekiniyorum. Mahkemede kanıt olarak gösterilemeyecek cinsten. Size Rose of Sharon'daki ilk günlerimde bir kâbusun bana musallat olduğunu söylemiştim; yani *sanıyorum* söylemiştim. Tren kazasıyla ilgili olan."

"Şimdi de kehanete mi başladık? Bu bir seans mı? Büyü mü yapıyoruz?" Nesbitt, gücünü toparladığının sinyallerini veriyordu.

"Özür dilerim. Perişan durumdaki beynime atın suçu." Hikâyenin özüne dönmeye çalışırken, bir an zihnim bütünüyle dağıldı. Konuşamıyordum. Düşünemiyordum. Aklım başımdaymış gibi davranarak ne halt ettiğimi sanıyordum ki? Anna'ya bakmaya çalıştım. Anna daima sakinleştirirdi beni. Ağırlık merkezimi eski haline getirirdi.

"Rüyam... Rüyamda... Bir bavul bana doğru uçuyordu..." Baştan başlamayı denedim. "Ben... Ben... Rüyaların, bilinçaltının bilinçli zihne bildiği şeyleri iletmesinin yollarından biri olduğunu düşünen psikiyatristlere ben de katılıyorum."

"Bin dokuz yüz ellilerin filmlerine döndü bu iyice, Bay Cooperman. *Üç Ruhlu Kadın, Yedinci Mühür, Öldüren Hatıralar...* "

"Evet. Bunları ciddiye almamızı mı bekliyorsunuz?"

"Açıkçası umurumda değil. Tek bildiğim, bunları birisine anlatmak zorunda olduğum. Fazla uzun sürmeyecek."

"Peki ama uçan bavulun özel anlamı nedir?"

"Güzel soru Anna. Diğer yıkıntıların arasında, havalanıp bana doğru uçarken detaylarını netçe seçebildiğim bavulun markası, ünlü Amerikan bavul üreticisi Samsonite'tı. Rüya, 'Samson' isminin önemini beynime kazımaya çalışıyordu."

"Yani elinizde bir rüya, uzun boylu, solak ve muhtemelen ehliyeti olan bir adam bulma olasılığı var. Sizi mahkemede pek bir yere götürmeyecektir Bay Cooperman."

"Fazla bir şey yok gibi göründüğünü biliyorum ama dahası var. Onun buradan nasıl çıkıp gittiğini hepimiz gördük. Küstah ve kendinden emindi. Bir dakika bile geçmeden geri döndü. Çünkü aynı suçlamaları yöneltebileceğimiz bu genç kadın odaya getiriliyordu."

Odadakiler, dönüp iki şüphelinin yüzlerini incelediler. Bir şekilde, onun kurbanlarından biri olmama rağmen Samson adına üzüldüm. Yaptıklarını anladığımdan ya da ona acınmasını

gerektiren hafifletici nedenler olduğunu düşündüğümden değil. Onun adına duyduğum üzüntü, Samson'ın çizgiyi aştığını, toplumun haklı, kendisinin de yanlış olduğunu asla göremeyecek oluşundan kaynaklanıyordu. Hapse giderken, dar görüşlü ve geri kalmış bir toplumun, bu cehalet zamanlarının kurbanı olarak hissedecekti kendini. Rüşvetçi, yağmacı ve entrikacı biriydi ama aynı zamanda sınırlarını zorlamış ve karşı konulmaz bir tutkunun altında ezilmişti. Akademinin kubbesi altında ününü koruyordu.

Oturduğum yerden Samson çok daha küçük, sanki birden otuz kilo vermiş gibi görünüyordu. Gözleri önüne düşmüş, zemine odaklanmıştı. Umutsuz görünüyordu, hatta umut duyma umudu bile yok gibiydi.

Ardından her şey sona erdi. Aniden sahte dedektiflik oyununu, bu duvarların dışındaki dünyada yaşar gibi yapmayı bıraktım. Derken, İle Kafiyeli odaya girdi.

"Üzgünüm," dedi. "Yarım saatliğine bu odaya ihtiyacımız var." Arkasında üç doktor ve beş hemşire vardı.

Sykes ile Bond, şüphelileri odadan çıkardılar. Asansöre giderken tüm yol boyunca ağır zincirlere vurulmuş gibi ilerlediler. Alnında bir mendil tutan Nesbitt, terleyerek hemen onları takip etti. Dokunulmamış sandviçler, odada kalan birkaçımızın dikkatini pek çekmedi. Anna ve iki hemşire, odayı temizlememe yardım ettiler.

O gece karın ağrısıyla uğraşırken, Sykes'la uzun bir telefon görüşmesi yaptım. Telefonu kapadığımda, birkaç mide hapının iyileştiremeyeceği kadar büyük bir uykusuzluk kaynağı kalmamıştı.

27

Ertesi gün vaktimin çoğunu eşyalarımı toplayarak ve hemşirelerle vedalaşarak geçirdim. İle Kafiyeli'den bir kahve sözü aldım.

O hafta Anna arayıp hastanenin arkasındaki restoranda akşam yemeğine çıkmamızı önerdi. Sykes ve Boyd da gelmek istediler.

Restoran, beşinci katta kalan son gurmelerin, yeni gelen çekingen bir hastaya *boeuf en daube** ve etli kuru fasulyeden bahsettikleri yerden yürüme mesafesindeydi.

Kısa süre sonra, restoranın spesyalinin bol acılı Çin yemekleri olduğunu keşfettim. Benim tahminime göre yemekler, düzenli müşteriler arasından en dirençli olanların hayatta kalmasını garanti edecek şekilde hazırlanmıştı.

Yanaklarım acıdan pembeleşirken, Anna bana bakıyordu. Güzel yüzüne yemek bulaştırmamayı becermişti; baharatlı

* Fr. Sığır eti güveç.

portakal kabuklarını çubukları kullanarak özenle kenara ayırıyordu. (İşimiz kolaylaşsın diye çatal istemek zorunda kaldım.) İki polis, gerçek bir doğu-batı sentezi oluşturmuşlardı. Et parçalarını çubukların tekine şiş gibi geçirmişlerdi. Kıtlıktan çıkmış gibi yedikten sonra peçeteyle yüzlerini temizlediler. Her zamanki gibi sivil kıyafetliydiler.

Yiyeceklerden bazıları o kadar baharatlıydı ki soğuk su bile kaynar su gibi geliyordu. Hepimiz çok açtık ve yemeklerin çoğunu bitirmeden sohbet havasına giremedik. Sykes, zaten baştan iki porsiyon istememiz gerektiğini belirterek biraz daha portakallı et sipariş etti. Boyd, katlanmış bir trafik cezası kâğıdının köşesiyle dişini karıştırdı; ben bir peçeteyle ağzımı sildim. Hanımlara yaraşır kibar bir geğirme dışında, Anna da sağ salim yemeğini bitirdi.

"Benny her şeyi silip süpürüyor Anna. Orada ona yemek vermiyorlar mı?"

Hastaneyi savunmak için söze karıştım. "Hastane yemekleri, hastaların hızla tüketmeleri için hazırlanıyor. Kimse uzun süre dayanamaz. Şimdiyse biraz ara vermiş olmanın tadını çıkarıyorum. Şimdi Jack, bu zavallı hastaya merhamet göster de son haberleri bize anlat. Şüphelilere ne oldu? Samson ve kız arkadaşına?"

"Acelesi yok. Yemeğinin tadını çıkar."

"Çıkardım! Hatta sindirmek üzereyim. Onu da mı beklemek istiyorsun?"

"Tamam. Tamam. Ne bilmek istiyorsun?"

"Büyük parçayı..." dedi Anna. İngiliz deyimlerini kullanması hoşuma gidiyordu. Bu alışkanlığı nereden kaptığını merak ettim.

"Her şeyi, herkesi!" diye ekledim aynı anda.

"Pekâlâ," dedi Sykes, Boyd'a teşvik edici bir ifade görmek

ister gibi baktı; polisin normalde mahkeme dışındaki vatandaşlara söylediğinden fazlasını döktürmek üzere olduğunu onaylamasına ihtiyacı vardı. Ortağının gözleri irileşmişti ve gülümsüyordu.

"Pekâlâ, bari anlatalım gitsin. Benny bu davayı bir yere vardırdı. Olayların içinde olmayı hak ediyor."

Anna bir nefes alıp masanın altından elimi tuttu.

"Neyse ki," diye ekledi hemen Boyd, "büyük bir olay olmadı."

"Evet, herkes tam bizim istediğimiz gibi, sessizce geldi."

"Bir dakika!" dedim. "Neden bahsediyorsunuz? Önceki gün hastaneden çıktıklarında onları gözaltına aldığınızı sanıyordum."

"Hastanede öğrendiklerimiz doğrultusunda onları uzun süre tutamazdık. Ayrıca Samson, bu dava için şehirdeki en sıkı avukatı tuttu," dedi Sykes.

"Yani ellerini kollarını sallayıp gittiler mi?"

"Konuşmama izin verecek misin? Her neyse, bunu bilmelisin. Bu senin önerindi. Büyük hastane partinin olduğu gece beni aradığını hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum!" diye yalan söyledim.

"Profesör Samson'ı izlemek için bir ekip kurduk. Pahalıya patladı; üç vardiyayla çalışan altı adam var. Samson sonunda şehrin dışında Holstein diye bir yere gitti. Orayı hiç duydun mu?"

Cevap veren olmadı. Ardından Profesör Bett'in aynı isimde bir köyden bahsettiği geldi aklıma ama ne söylediğini hatırlayamıyordum.

Kibar bir sessizlikten sonra Sykes hikâyeye devam etti. "Küçücük bir yer. Eskiden Owen Sound'a giden CN demiryolu

hattında yer alıyormuş ama burası yıllar önce hurdaya dönmüş. Bir mandıra, demirci ve yem değirmeni var. Hâlâ suyla çalışan değirmenin karşısında, Beatty Saugeen Nehri'nin kıyısına kurulmuş tuhaf bir ev bulunuyor." Bir nefes aldı. "Kayıp profesör Steve, orada tutuluyormuş."

"Ama Samson'ı bütün yol boyunca arabayla takip edip de görünmemen imkânsız," dedim.

"Zaten o 400 numaralı karayolunu geçtikten sonra geride kaldık. Brampton'dan Red Cavers diye bir arkadaş onu havadan takip etti. Tanrı bilir ne için kullandığı iki helikopteri var. 89 numaralı karayolundan batıya, sonra da kuzeyde Holstein'e kadar onu izledi. Beni cep telefonuyla bilgilendirdi; bu yüzden Samson, Holstein'da durduğunda ondan çok uzak değildim."

"Ama havadan bütün arabalar birbirine benzemiyor mu? Cavers doğru arabayı takip ettiğini nasıl anladı?"

"Eğer *gerçek* bir polis olsaydın Benny, bunun standart bir prosedür olduğunu bilirdin. O daha Toronto'dayken arabasına izleme cihazı yerleşirdik. Profesörle ilgili önsezin, bizi harekete geçirdi."

"Önsezi değildi. Daha çok, parmağımı doğru yere bastığımı bildiğimde dizlerimin arkasında canlanan bir his gibiydi."

"Ah, keşke bunu bilseydim. Daha sağlam bir dayanağın olduğunu sanmıştım."

"Dizlerim beni hiçbir zaman yanıltmamıştır. Ayrıca size anlattığım o kâbus da duyduğum hissi somutlaştırdı."

"Ah, şu kâbus... Bu davada her şey var. Oldu olacak çalışırken ruh çağırma tahtası kullan da tam olsun Benny."

"Bak Jack, katilleri yakaladın, değil mi? Bilmemne Nehri'nin yanındaki evde profesörü buldunuz. Neydi adı?"

"Beatty Saugeen. Tamam, haklısın. Söylediğini yaptık, şansımız da yaver gitti. Önsezilerine ve süper duyarlı dizlerine güveneceksek, Bayan Şans'ın da bir el oynamasına izin vermelisin."

"Elbette."

"Ama Benny, peşine düşülecek kişilerin o çift olduğuna nasıl karar verdin? Profesörün Simcoe Kampüsü'nde tartışmasız bir saygınlığı var."

"Heather denen kızın metal küpeleri vardı. Barberian'daki bulaşıkçı, bunları gördüğünü hatırlıyordu."

"İyi de Benny, o kız sana Steve ile Rosie'yi bul diye yardım etmeye çalışmıyor muydu?"

"Evet, hastaneden kendi isteğimle ayrılmamı, böylece de hesabımın daha kolay görülmesini istiyordu. Senin anlayacağın, o ve Samson, üniversiteye daha önce yaptığım ziyaretin ne kadarını hatırladığımı bilmiyordu. Her şeyi birden hatırlayamayacağımdan emin olamıyorlardı. Ayrıca hastanede bir şey denemek çok riskliydi."

"Hepsi bu mu?"

"Hayır. Heather'ın ziyareti aklımı karıştırdı. O, bana *hem* Steve'in *hem de* Rose'un kayıp olduğu düşüncesini işledi. Bu da beni yavaşlattı. Sonra Samson, Steve'in tek dişinin olmadığını söyledi. Eşine göre dişinin kırıldığı gün Steve kaybolmuştu. Ancak onu kaçırılma sırasında ya da sonrasında gören biri, dişinin kırılmış olduğunu bilebilirdi."

"Keşke ben de başıma böyle bir darbe alsaymışım..." dedi Sykes, Anna'ya bakarak.

Kaldığım yerden sürdürdüm. "Doktor Samson benzer bir hata yaptı. Steve'in, küçük kızı Dympna'nın doğum gününde

ne alacağı konusunda endişelendiğini söyledi. Ama doğum günü, Steve'in kaybolmasından haftalar sonraydı. Demek ki yeni bir iletişim kurulmuştu."

"Yani bu mudur?" Sykes inledi.

"Bu dümenin en manyakça tarafını hâlâ duymadınız!"

"Neymiş?" dedi iki ses aynı anda.

"Görüp durduğum kâbus. Takla atan bir vagonun içinde uçan bir bavul kafama çarptı."

"Sanırım bu noktada ben giriyorum. Biletini ben almışım gibi hissetmeye başladım." Sykes'ın birası bitmişti ve hıncını benden alıyordu.

"Şöyle ki, Rose Moss ile birlikte, Steve'i tanıyan insanları sorgulamaya gittim. Başıma darbe almamdan önceydi. Doktor Samson'la konuştum. Beni şüphelendiren bir şey söyledi. Söylediği bir şey, daha arkamdan saldırmadan önce beni şüphelendirmiş olmalı. Futbol oynadığı zamanlarda ona Terso diyorlardı."

"Tersonun tekiyse, takıma nasıl girebildi?"

"Öncelikle, attığı goller sayesinde. Bir sürü gol. Böyle diyorlar. Terso, geçimsiz anlamına geldiği kadar solak anlamına da geliyordu."

"Ondan şüphelenmeye ne zaman başladın?"

"Tam olarak ne zaman, bilemeyiz. Beynim dağılmadan önce en son gördüğüm yüz onunki olmalı. Bana öyle bakmayın! Elimizdeki tek şey sürekli gördüğüm rüya. Bana Samson ismini işaret edip duruyordu."

"Bunu çözmek de hayli zamanını aldı!" dedi Sykes.

"Evet," diye ekledi ortağı. "Ve Samson ile diğer insanların önünde söyleyene kadar da kendine sakladın."

Kıskançlıktan morardılar, diye mırıldandım kendi kendime. "Haksız mıydım?"

"Benny haklı," dedi Sykes, dişlerinin arasından konuşarak. "Sana bunu daha önce söyleseydi, gülmekten katılırdın. Böyle bir delili ortaya koymak, ancak şüphelilerin gözaltına alınmasından sonra olur," dedi Boyd sırıtarak.

"Ve ancak kanıtlanamayan şey, daha güçlü kanıtla desteklediğinde." Bunu söyleyen Anna'ydı.

"Evet. Profesörün daha fazla zarar verebileceğini sanmıyorum. Artık epey uslu. Bana dedi ki, eğer senin o lanet arabandaki egzoz susturucusu, bir polis ekibinin dikkatini çekmeseymiş, onu kesinlikle et lokantasının arkasına park etmek zorunda kalmazmış. Bunu sana da söylememi istedi," dedi Boyd ve devam etti. "Her şeyi çözdün Benny. Ve tüm bunları hastanedeyken yaptın. Bunun ne kadar şaşırtıcı bir şey olduğunu benim bile itiraf etmem gerek."

"Hayır, tam anlamıyla yatalak bir dedektif de sayılmam. Unutma, gün boyu dönüşümlü olarak benim için çalışan iki hemşirem vardı. Hatta bir gün dışarı bile çıktım."

"Pekâlâ, o halde sana yarı yatalak diyelim."

"Kabul, Jack. Şimdi söyle bakalım, ne zaman bavulumu hazırlayıp hastaneden kaçacağım ve evime dönebileceğim?"

"Bir dakika! Bir dakika!" Konuşan Sykes'tı. Soluklanmasını bekleyerek ona baktık. "Peki ya Flora McAlpine? Çöp konteynerinde yanında bulunan kadın. Onu araştırdık Benny. Grantham'da seninle aynı liseye gitmiş. Buna ne diyeceksin?"

"Benimle aynı okulda mıymış? Evet, doğru, bana söylemiştin. Flora McAlpine?"

"Evet. Çık içinden çıkabilirsen. Geçmişini araştırdık. Dokuzuncu sınıfta beraber okumuşsunuz."

"Flora Mc-*Scotty!* Evet, onu şimdi hatırladım. Gür, örgülü sarı saçlar ve gözlükler. Kalın merceklerin arkasından tahtaya şaşı şaşı bakan mavi gözler. Onu tamamıyla unutmuştum." Televizyondaki sunucunun bana hatırlattığı şey Flora'nın yüzüydü. "Çift örgülü sarışın," dedim yüksek sesle.

Anna gülümseyerek elimi tuttu.

"Üstelik seni kurtarmaya gelirken öldü," dedi Jack. "Eski okul arkadaşın Flora'yı gören bir tanığımız var. Evinin penceresinden dışarı bakıyormuş ve birden, 'İyi ama onu *tanıyorum!*' diyerek dönüp dışarı fırlamış."

Birkaç saniye sessiz kalarak yerde uçuşan kâğıt parçalarını izledik.

28

En sonunda Dympna, Clea, ebeveynleri Laura ve Steve Mapesbury ile tanıştım. Sanırım eylülün başıydı ve Stella Seco'nun kızı Rosie Moss ile işletme mezunu genç bir Amerikalının düğünü, buna vesile oldu. Mekân ise Simcoe Kampüsü'ndeki çimenlik alandı. Bu ironi hoşuma gitmişti. Tören, St. George Caddesi'nde, Gotik okul binasının birkaç blok ötesindeki küçük bir kilisede yapıldı. Katılım yüksekti; Stella'nın televizyon camiasından tanıdığı bir sürü kişi vardı. Bazıları imza dağıtıyordu. Birisi bana, Ontario eyalet yönetiminin de üç bakanla temsil edildiğini söyledi. Ünlülerin göz kamaştırıcılığı içinde kaybolmuşa benzeyen gelinin babası, Japon malı, küçük bir kamerayla fotoğraf çekiyordu. Stella'nın gelini gölgede bırakma çabalarına rağmen Rosie, hiç şüphesiz o akşamın yıldızıydı.

O gün hava da çok güzeldi; güneş, kanepeleri kurutmayacak kadar yumuşaktı. Hafif rüzgâr, ara sıra beyaz masa örtülerini uçuştursa da, peynir ve kraker tabakları sayesinde sağlam duruyorlardı. Güneş ışığını olabildiğince içime çektim. Bu,

yazın keyfini çıkarabileceğim tek andı. Konuşmaların hatırlamaya değer bir tarafı olmasa da, toplanma nedenimize gayet uygundu. Birkaç sene öncesinden kalan gofre kumaş takım elbisemi giymiştim, kendime bir kadeh kırmızı şarap içme hakkı tanıdım ve mutlu çifti iyi tanıyan birkaç kişiyle konuştum. Konuşmalar esnasında yerine göre gelinin, yerine göre de damadın yakını olduğumu söyledim. Çimin üstünde ve kuzu gibi bulutların altında duran takım elbiseli adamlar ile şapka ve elbiseleriyle kadınlar, biraz başımı döndürmüştü. Şaraba alışkın değildim. Bütün yaz ağzıma bir damla içki koymamıştım. Çevremdeki kadınların yüksek ökçeleri, bakımlı çimenlerin arasında kayboluyor, sohbet ettikleri erkeklerse boyuna gözlerini yere indiriyordu. Bu gözlem ilginç olduğu için mi bu kadar eğlenceliydi, yoksa şarap yüzünden mi bana öyle geliyordu, emin değildim.

Haftalar önce hastaneden çıkmıştım. Okuma becerilerim, fiziksel sağlığım, yatağımı yapmayı ya da çöpü dışarı çıkarmayı becerip beceremeyeceğimle ilgilenen birkaç Grantham'lı sosyal görevli ve Anna'nın yardımıyla, başımın çaresine bakıyordum. Hâlâ bir Bellek Defterim vardı ama artık cep defteri boyutundaydı. Hâlâ günlerimin ve gecelerimin kaydını tutuyor, ilaçlarımı almamı ve diğer önemli şeyleri bana hatırlatıyordu. Manava gittiğimde bazen hâlâ greyfurtlarla portakalları karıştırıyor, koklamadan ya da dokunmadan ayırt edemiyordum. Her ikisini de severek yediğim için param boşa gitmiyordu. Anna bu süreçte benim için bir lütuftu. Bana bakmakla kalmıyor, kendime bakmayı öğrenmeme de yardım ediyordu. Aslına bakarsanız, bu konuda da epey ilerleme kaydediyordum.

Rehabilitasyonu bırakmanın en üzücü tarafı, hemşirem İle Kafiyeli'den ayrılmak oldu. Birbirimize adreslerimizi verdik ve

bir kez kahve içmeye gittik. Onunla arada bir buluşmak istiyordum ama olmadı. O, Toronto'da, bense Grantham'daydım. İyileşme sürecimle ilgili bir konuşma yapmak üzere hastaneye gittiğimde, onun işten ayrıldığını öğrendim. Eski savaş arkadaşlarıydık biz; aynı bombardımanlardan birlikte kurtulmuş, aynı sığınaklarda gizlenmiştik. Onun yardımıyla hayatımı geri kazanmıştım. Bu hiçbir zaman ödeyemeyeceğim bir borçtu. Beni hayata geri çağırdığı için tüm teşekkürleri hak ediyordu.

Anna ile daha önce hiç olmadığımız kadar yakınız. Düğün için Toronto'ya beni o götürdü. Aslında benimle gelecekti ama babasıyla yarışa gitmesi gerekiyordu. Son yarıştan sonra bana katılmaya söz vermişti.

O akşamüstü olan en şaşırtıcı şey, koyu bordo yazlık elbisesiyle gelinin beyazlığını sönükleştirme niyetinde olan gelinin annesi Stella'nın, bana doğru gelerek dudaklarıma sert, ıslak bir öpücük kondurmasıydı. Gafil avlanmıştım! Ben kendimi toparlarken, Stella da hastanede yatma sürecimle ilgili tüm bildiklerini bana anlattı. Bunun ona ne kadar ıstırap verdiğine dair ayrıntılara boğdu beni.

Stella'ya asla güvenemezdim. Ama bu, onunla çalışamayacağım ya da selamlaşmayacağım anlamına gelmiyordu. Örneğin Profesör McAlpine'i tanıdığını inkâr ettiğinde, ona inanmamıştım. Onun cinsiyetiyle ilgili bir ipucu vermesem bile ondan kadın diye bahsetmişti. Böylece, hem de yalan söylerken, bana bilgi vermişti. Ona gülümsedim ve sarıldım. Stella kendisini kollarıma bırakırken ağzı kulaklarına varıyordu, ardından yeniden törene döndü.

Annesi tarafından bir güzel kucaklandıktan sonra, gelini tebrik etmek üzere sıraya girdim. Sıramı beklerken önümdeki bir çift, kuzeyde geçirdikleri yaz tatillerinden, balık tutmaktan

ve kano sürmekten bahsediyorlardı. Bugünkü gibi birkaç akşamüstü dışında bu yazı hepten kaçırmıştım. Bir önceki yazı, Stella'nın ormandaki o küçük kulübesini hatırladım. Kargaların aniden ötüşü, çam ve sedir ağaçlarının arasından gölün görüntüsü. Çam iğneleriyle dolu bir yolda yürüdüğümü ve gölün karşısındaki marinayı hatırlıyorum. Batan güneşi arkasına almış Anna'nın, kanonun küreklerini çekişini gözümde canlandırdım. Kamp ateşinde pişen, çıtırdayan kahvaltının sesini dinlediğimi hayal ettim.

Derken, tebrik sırasının başında ben vardım. Rosie, beni yakaladı ve duygularını gizleyemeyen gözlerle beni süzüp sıkıca sarıldı. Stanley ve Livingstone gibiydik; fakat kucaklaşan halleri.

"Hey! Bugün ağlamaman gerek genç hanım!"

"Ah Benny! Seni gördüğüme o kadar sevindim ki. Seninle konuşmama izin vermedi. İyi misin?"

Güldüm; birkaç kaş göz işareti ve gülücükle, sağ salim olduğumu göstermeye çalıştım. Düğünler, gerçeklerin konuşulacağı yerlerden değildir.

Yeteri kadar ikna edici olmalıydım ki ağlamayı bıraktı. "Annem yüzünden," dedi gözlerimin içine bakarak. "*Çok* üzgünüm Benny." Gözyaşlarını sildi ve yanağıma nemli bir öpücük kondurdu. "Sana nasıl teşekkür edebilirim?"

"Boş ver. Sadece annenin seni bu işten nasıl uzak tuttuğunu anlat bana."

"Beni Los Angeles'taki erkek kardeşine postaladı. Orada Hugh ile tanıştım. Onu seveceksin Benny. Sen olmasaydın onunla asla tanışamazdım! Yaptıklarını asla unutmayacağım. Gerçekten unutmayacağım."

"Beni en son ne zaman gördün?"

"Duyar duymaz hastaneye geldim ama beni içeri almadılar."

"Ondan önce. Beni Flora ya da Fiona'yı görmeye götürdün mü? Ne demek istediğimi anladın sanırım."

"Hayır. Seni kampüste bıraktım. Heather ile eve döndüm. Ama gerçekten seni hastanede görmeye çalıştım."

"Peki Doktor McAlpine?"

"Annemin liseden arkadaşıydı. Benden iki şekilde de sorumluydu. Hem öğretmenim hem de annemin gözü kulağı olarak. Hâlâ onun için üzülüyorum."

"Onun ölümüyle bir ilgin yok. Orada bile değildin ki. Flora beni kurtarmaya gelmişti. O da beni Grantham'dan tanıyordu. Annen beni nasıl buldu?"

"Seni ve Flora'yı duyunca eve gittim. Yüzümden anladı ve gerisini zorla öğrendi. Üzgünüm."

"İnsanların üzerinde garip bir etkisi var."

Rose bana bir kez daha teşekkür etti ve ardından beni eşiyle tanıştırdı.

"Eski bir aile dostu," diye mırıldandım ve sıradaki diğer insanlara yer verdim. Ben ilerlerken Rose, sevgilisinin pembe kulağına benim sırlarımı fısıldıyordu.

Tekrar yiyecek masasına geçtim ve ilk seferinde gözden kaçırdığım birkaç kanepe buldum.

Steve Mapesbury ile ailesini ayırt etmek kolaydı. Altın rengi kıvırcık saçları onu ele veriyordu. Dympna büyümüş de küçülmüş gibiydi. Bebek de, dikkatleri üzerine çekmemeyi başarabilen annesinden süt emiyordu. Kısa telefon görüşmemizden yola çıkarak, nedense bunun Laura Mapesbury'nin karakterine uygun olduğunu biliyordum. Steve'in kaybettiği ön dişinin yerine yenisi gelmişti; bir zamanlar dostu olan ve ona maddi

yardımda bulunan kişinin çektirdikleri, yüzünden pek anlaşılmıyordu. İçecek masasından dönerken gidip onunla tanıştım. Kendisi için bir kadeh şampanya, eşi için Perrier ve küçük kız için de gazoz almıştı.

"Herhalde beni öldürmezdi," dedi. Ama içten içe bir parça şüphe duyduğunu görebiliyordum. Samson ve Heather ile birlikte, rehin tuttukları yerde Steve'e gardiyanlık yapan, üniversite terk bir çocuk da suçlu bulunmuştu. Steve ise ertelenmiş hapis cezası karşılığında savcılığa detaylı ifade veren baştanık konumunda mahkemeye çıkacaktı. Mapesbury'nin Holstein evindeki esirlik günlerine dair verdiği ifade, Anna'nın gazetelerden bana okuduklarından daha az dramatikti. Gelgelelim, bana anlatırken sesinde şüpheden kaynaklanan bir ihtiyat vardı.

"Terso benim dostum ve akıl hocamdı," dedi. "Bana iş buldu ve borçlarımdan kurtulmamı sağlayacak yolu gösterdi."

"O bir öğretmeni öldürdü."

"Biliyorum. Biliyorum. Bazen insanlarla o kadar yakın olursun ki verebileceği zararı göremezsin."

"Seni de öldürebilirdi. Tek kalıcı çözüm buydu."

"Bunu asla bilemeyeceğiz, değil mi? Gel de ailemle tanış."

Çimenlerde yürürken, benim yaşamımın çok yakınından geçen insanlarla tanışmanın nasıl olacağını düşündüm. Bu son birkaç ayın nihayete ermesi tuhaftı. Zihnimde oradan oraya uçuşan tüm ahenksiz yankıları ne yapıp edip düzene sokacak bir melodi ortaya çıkabilirdi. Yine de tereddüt ediyordum. Ama Steve'in ısrarıyla gidip onlarla çene çaldım. Kitaplarda insanlar kimlerle konuştuklarını daima hatırlar ama düğünlerde öylesine çene çalarsınız. Kimse adımı sormadı. Dahası, Dympna için bir dilim düğün pastası bile buldum. Üzerinde gül goncaları vardı. Düğünler, geleceğimize dair en güzel umutlarımızı ta-

şır. Benim isimsiz varlığım, geçmişin tatsız yankılarını güç bela uyandırabilirdi.

Diğer davetlilerle birlikte gelin ve damada kadeh kaldırırken, bir anlığına küçük Dympna'nın çimenlik alanın karşısından bana baktığını fark ediverdim. Sonra kalabalığa karıştığında onu kaybettim. Stella'yı da gözden yitirmiştim. Zaten Anna'nın tüm güzelliğiyle kalabalığın içinden bana yürüdüğünü görebiliyordum.

TEŞEKKÜR

1960'ların ortasında, genç Jane Fonda'nın başrolde oynadığı *Kanunsuz Silahşör* adlı bir film vardı. Filmde, emektar yıldız Lee Marvin, Kid Shaleen isimli, mahvolmuş, ayyaş, güç bela ayakta duran, hovarda bir eski silahşörü canlandırmaktadır. İhtiyar bir adam, yüzüne bakıp, "Gözlerin *berbat* görünüyor!" deyince, Kid Shaleen ona şu yanıtı verir: "Onları bir de *bu* taraftan görsen."

Bu kitabı, birkaç yıl önce geçirdiğim hastalığımın ardından yazıyorum. Algıların ve idrakın "bu taraftan" bakıldığında neye benzediğini göstermeye çalıştım.

Bunu başarmak için pek çok insandan yardım aldım. Hazır hafızamda canlıyken, aklıma gelen isimleri anmam yerinde olacak. Benim ve bu metnin bu noktaya gelmesinde yardımcı olan kişilere, yani Beverley Slopen, Madeleine Grant, Mary Adachi, Michelle Cohen, Cynthia Good, Nancy Vichert, Griff Cunningham, Jennifer Glossop ve çocuklarım William, Charlotte ve Jacob'a teşekkür ederim.

SONSÖZ

Dr. Oliver Sacks

2002'nin ocak ayında, beynin görsel kısmına, artkafa korteksine alınan darbe sonucu okuma yetisinin kaybedildiği *alexia* sorunu hakkında düşünürken buldum kendimi. Önce notaları, ardından da sözcükleri okuyamamaya başlayan ünlü bir piyanist hastam vardı. Onları her zamanki gibi açık ve net görüyordu ama şimdi "muğlak... anlamsız... sadece kâğıdın üstündeki işaretler" olup çıkmışlardı. Hastam, bütün bunları bana mektubunda anlatmıştı, zira yazdıklarını okuyamamasına karşın, kusursuzca yazabiliyordu.

Bundan kısa bir süre sonra tesadüf eseri (ne hikmetse bu tür tesadüfleri sık yaşarım), Kanadalı romancı Howard Engel'dan bir mektup aldım ve kısa süre sonra da onunla tanıştım.

Birkaç ay önce bir sabah, kendisini iyi hissederek uyanmış, herhangi bir terslik yokmuş. Giyinmiş, kahvaltısını etmiş ve gazetesini almak için dışarı çıkmış. Fakat normal biçimindeki *The Globe and Mail,* görünüşe bakılırsa tuhaf bir dönüşümden geçip Sırp-Hırvatça olarak basılmış. (2002 Ocak'ta bana "Nereye baksam," diye yazmıştı, "ilk bakışta Sırp-Hırvatça yazılmış gibi görünen yabancı şekillere dönüşüyor.") O sırada aklına, benim kaleme aldığım "Renkkörü Ressam Vakası" adlı hikâyemde birkaç yıl önce okumuş olduğu garip bir olay gelmiş. Özellikle hastam Bay I.'ın bir trafik kazasının ardından kaza tutanağını okuyamayışını, farklı büyüklük ve *şekiller*de simgeler görüp onlara bir anlam veremeyişini ve her yazının Yunanca ya da İbranice gibi göründüğünü söylediğini hatırlamış. Engel, kendisinin de bu ressam gibi, belki

de felç geçirdiğinin farkında olmadan *alexia*'ya yakalanıp yakalanmadığını merak ediyordu.

Oğluyla birlikte acil servise gitmiş ve yolculuğu ona epey tuhaf gelmiş. Toronto'nun *yıllardır* adı gibi bildiği yolları, simgeleri, coğrafyası, artık tanıdık gelmiyormuş. Hastaneye yatırıldıktan sonra yapılan *çeşitli* testlerin sonucunda sol taraftaki artkafa korteksinde, beynin görsel kısmının sadece belirli bir alanını etkileyen küçük bir felç geçirdiği tespit edilmiş. Sonraki testlerde *alexia*'nın yanı sıra bazı görsel problemlerin de olduğu ortaya çıkmış. Görme alanının dörtte biri kayıpmış, yani karşı tarafın üst kısmı (nörologlar buna *quadrantonopia* der) ve şekiller ile renkleri tanımada zorluk çekiyormuş. Ki bunlar kelimeleri ya da harfleri veya sayıları tanıyamamanın yanında hafif kalır.

Alexia ya da eski adıyla kelime körlüğü, on dokuzuncu yüzyılın sonlarından beri *nörologlar tarafından* gözlemleniyor. Bu hastalığın her zaman büyüleyici bir etkisi olmuştur, çünkü okuma ile yazmanın bir arada bulunduğu *düşünülür* ve bir kişinin yazabilmesi ama akabinde yazdıklarını okuyamaması tuhaf ve mantığa aykırı gelir. Bu *alexia sine agraphia,* nörologların disosiyatif ya da kopukluk sendromu olarak nitelendirdikleri şeye klasik bir örnektir. Genellikle bunun tamamen görsel bir sorun olduğu gözlemlenmiştir. *Alexia* geçiren insanlar, örneğin dokunarak takip ettikleri harfleri ya da kelimeleri tanımada zorluk çekmez. Dokunarak okumadaki başarı, ses tanımayla birleştiğinde, Engel'da *aphasia* (bir tür dil bozukluğu) değil, felçle birlikte görsel korteksin belirli kısımlarının, beynin aynı tarafındaki konuşma bölgelerinden kopmasından kaynaklanan saf bir kelime körlüğü olduğu ortaya çıktı.

Dolayısıyla, harfleri son derece iyi görmesine rağmen yorumlayamıyordu. Biz genelde okumanın kesintisiz olduğunu, tek ve bölünmez bir eylem şeklinde meydana geldiğini düşünürüz.

Okumanın en az iki veya daha fazla ayrı süreç ve evre içerdiğini anlamak için, Engel'ın yaşadığı gibi bir kopukluğu deneyimlemek gerekir.

Engel, okuyamamasına karşın *yazma* yetisinin zarar görmemiş olduğunu fark ettiğinde büyük bir rahatlama yaşadı. Her sabah gazete, haftada bir düzine ya da daha fazla sayıda kitap okumaya alışkın bir okur ve üretken bir yazar olarak, alexia'nın kendisi için ne demek olduğunu, (zamanla iyileşmeyi başaramazsa) genel olarak hayatını, bilhassa bir yazar olarak da işini ve yaşamını nasıl etkileyeceğini merak etmeye başladı. Diğer bulgular (görüş alanı kusurları, renkler ve şekillerle ilgili sorunlar) yavaş yavaş azalırken, *alexia* olduğu gibi kaldı. Umarım zamanla bu da yok olur.

Ne yazdığını okuyamadan yazabilmek, söz konusu olan kısa bir mektup, not, şiir, makale, bir veya iki sayfalık bir yazı ise mümkün olabilir ama bir yazarın yapması gereken işleri, yani oturup kitap yazmayı, alengirli bir suç ve dedektiflik hikâyesi ortaya çıkarmayı, düzeltmeleri, tashihleri, ikinci kez yazma işlerini, okuma yetisi olmaksızın nasıl yapabilecekti? Ya başka insanların ona okuması ya da yazdıklarını tarayıp ona okuyacak o yeni ve marifetli yazılım programlarından birini alması gerekecekti. Fakat her iki yol da, okumanın görselliğinden, sayfadaki kelimelerin görüntüsünden, esasen işitsel bir algı ve düşünce moduna radikal bir geçişi beraberinde getirecekti. Bu mümkün olabilir miydi?

Bunları, hastanede yattığı ve pek hatırlayamadığı o iki haftalık süreçte düşünmedi. Ancak sonraki altı haftayı geçireceği rehabilitasyon merkezine yattığında, kendisine dönüp yapıp yapamayacaklarını görme, terapistleriyle yeni ve bazen radikal yollarla okuma ve heceleme çalışmaları yapma fırsatı buldu (bu noktada hecelemekte de çok zorlandığını keşfetti). *Alexia* görsel imgelemini de etkiliyordu. Kelimeleri basılı halde algılayamadığı gibi, zihninin gözüyle de kelime olarak 'göremiyordu.' Bu içsel imge-

lemden yoksun halde, heceleme yapabilmek için başka stratejiler edinmesi gerekiyordu. Bunların en basiti (yazma yetisi zarar görmediğinden), havaya parmağıyla kelimeler yazmaktı.

Bazen bir kelimeye baktığında, birkaç harf aniden üstüne zıplar, kendilerini fark ettirirlerdi. Örneğin, editörünün isminde yer alan bi harfleri gibi; bi'den önceki ve sonraki harfleri bir türlü çıkartamamış olsa da. (Böylece tahmin etmek, çıkarsama yapmak fazlasıyla önem kazandı.) Çocukken de okumayı böyle 'bölümleyerek' öğrenip öğrenmediğini, sonradan sözcükleri bir bütün olarak algılasak da, belki hepimizin okumayı bu şekilde öğrendiğini düşündü. Normalde böyle algılara dayalı olan harf öbekleri, heceler, sözcükler, çıkarımlar ve hipotezlerin algılanışı da hemen, otomatikman gerçekleşir. Böylelikle bunu mümkün kılan sayısız ipucunun ve çıkarımın farkına varmadan, yazılı dilin anlamını çıkarabilerek (ve belki güzelliğini de) akıcılıkla ve hızla okuruz. Fakat Engel'ın bulunduğu nokta çok farklıydı. Tanıdık bir sözcük parçasının ortaya çıkıvermesi çok nadiren meydana geliyordu ve bu parça, tüm sayfayı kaplayan bir Sırp-Hırvat diliyle çerçeveleniyordu.

Terapistlerinin yardımıyla Engel, yavaş yavaş ve büyük zahmetle sokak tabelalarını, market raflarını ve gazetelerin başlıklarını çözmeyi öğrendi. Bu, normal yazma yeteneği olmadığında bile, gündelik yaşamı mümkün hale getirdi.

Böylece Engel'ın rehabilitasyon hastanesinde geçirdiği haftalar, zihnin işleme biçimi, yüzeyde otomatik görünen süreçlerin nasıl çökebildiği ve farklı yollarla yeniden yapılandırılması gerekebileceğine dair nörolojik bir keşif oldu. Ayrıca çok da zengin bir deneyimdi. Engel, tükenmeyen merakı, sapasağlam romancı gözü ve kulağıyla, hemşirelerini ve hasta arkadaşlarını, onların hastalıkla ilgili duygularını, eksantrik yanlarını ve hayatlarının çetrefil taraflarını tanımaya başladı. Hasta olmak, hastane haya-

tının atmosferini deneyimlemek ve gözlemlemek, Engel'ın hayal gücünü canlandırmıştı. İkinci kişiliği Benny Cooperman'ın bir hastane koğuşunda (diğer nörolojik problemlerin yanında) *alexia* tedavisi gördüğü, hastaneyi terk etmeden bir gizemi, beyni hasar görerek hastaneye düşmesinin ardındaki gizemi çözdüğü yeni bir kitap fikri, işte tam bu noktada belirmişti.

Engel eve döner dönmez, son sürat yazmaya koyuldu ve *Bellek Defteri*'nin taslağı hızla şekillendi. Birkaç hafta içinde ilk müsveddesini bitirmişti; o noktadayken bana yazdı:

"Kitabımı bitirdim... Bir yazar olarak 'bitirmek' kelimesinin ne kadar anlamsız olduğunu bilirsiniz. Söylemeye çalıştığım şey, ilk kez sona ulaştığım. O, evi temelli terk etmeden önce kaç kez bitirmem gerekiyor? Bundan sonra yeniden yazma ve yeniden işleme süresi olacak. Yayıncım sayesinde, üzerinde çalışmam için taslağın belirli yerlerini işaretleyen bir editörle çalışıyorum. Adım adım ilerleyerek, nerede kaldığımı anlamak için paragraf sonlarını kullanıp sayfaya odaklanarak, basit imla, sözdizimi, yineleme sorunlarıyla baş edebiliyorum. Bu şekilde çalışarak kitabın akışını belirlemeye çalışmak halen zor. Boşlukları kapatabiliyor, keyfimce haylazlık edebiliyorum ama zaman içinde önemli olay örgüsü veya kurgu hatalarını görüp göremeyeceğimi merak ediyorum."

Bu mektubu hayret verici bulmuştum. Engel (mektubunda yazdığı gibi) 'tanıdık sözcükleri tanımada yaşanan tıkanıklık' sürerken imla, sözdizimi ve yineleme gibi 'basit' sorunlarla nasıl baş edebiliyordu? Bunun sırrının, en azından kısmen, sözcükleri harf harf deşifre etmekte, İngilizce baskıyı hiyeroglif gibi çözmekte, felçten önce bilincinde olmadan, otomatikman ve kolaylıkla yaptığı her şeyi bilinçli ve büyük zahmetle yapmakta yattığını yazmıştı. "Bazı harf gruplarının gerçekten de tanıdık kelimeler olduğunu görmeyi başarabiliyorum ama bu ancak sayfayı inceledikten sonra oluyor."

Görselliği tamamlamak için diğer duyularını da işin içine sokmaya başlamıştı. Okuma esnasında sık sık, adeta farkına varmadan dilini oynatıyor, harflerin damağında bıraktığı şekilleri takip ediyor. Bu onun çok daha hızlı okuyabilmesini sağlıyor. Bana söylediğine göre şimdi *Büyük Umutlar*'ın üçte birini bitirmiş durumda (eskiden bir gecede bitirdiği bir kitabı okuması şu sıralar bir ya da daha fazla ayını alıyor.) Yıllar önce nörolog Kurt Goldstein, *alexia*'sı olan ve gözlerini, harflerin biçimlerine 'dokunmak' için, yani Braille gibi kullanarak okuma yetisinde kayda değer bir ilerleme sergileyen bir hastasından bahsetmişti.

Engel, kendisine yardımcı olacak daha geleneksel yolları da kullandı. İlk taslakta düzeltmelerini yaptıktan sonra, editörü tüm kitabı ona okudu. Bu, zihninde kitabın genel yapısını düzeltmesi, böylelikle de radikal bir biçimde yeniden düzenlemesi, üzerinde çalışması için elzemdi. Elektronik bir okuma programı da denemekle birlikte, bunu çeşitli nedenlerden dolayı yetersiz buldu.

Birkaç yıl önce, Engel gibi görsel *alexia*'sı olan saygın bir yayıncı, çok bilgili bir adamla tanıştım. (Engel'ın tersine, onun hastalığı ağır ağır, beynin arkadaki görsel kısımlarının aşamalı atrofisi şeklinde ilerlemişti. Sonradan tanıştığım *alexia* hastası piyanistte de odaksal atrofi denen şey, bu yavaş bozulma vardı.) Yayıncı, bu şekilde tüm yöneliminin değiştiğini fark etti. Görselden ziyade işitsel bir okur ve yazara dönüşmeye başladı. Kitapları kasetlerden dinledi; sadece mektupları ve notları değil, denemelerini ve tüm anı yazılarını da dikte ettirerek yazdı. Engel ise onun tersine, görsellikte ısrarcı oldu ve tüm zorluklara rağmen, kitapları okumanın ve görsel biçimde yazmanın mücadelesini tercih etti.

Engel, bazen *alexia* ile baş etmeye çalışan başka yazarların olup olmadığını merak ediyor. H. L. Mencken'in felç geçirdikten sonra okuma kabiliyetini kaybettiğini söylüyor ama bunun detaylarını ortaya çıkaramıyorum. Mencken, *alexia* hastası olmuş olabilir fa-

kat felci takip eden on yıl boyunca yazmadığı için daha çok kendisini güçten düşüren bir *afazik* felç geçirmiş gibi görünüyor. Şans eseri bugün, elime yeni aldığım 12 Ağustos 2004 tarihli *New York Review of Books*'a bakarken, Alman romancı Gert Hofman'ın bir kitabının değerlendirme yazısını gördüm. Okuduğuma göre, bu ve diğer iki romanı, "Gert Hofman geçirdiği inme sonucu okuma yeteneğini kaybettikten sonra yazılmış. Romanlarını eşine dikte etmiş ve eşi, 'düzeltmek ve sesli olarak ayrıntılandırmak' için müsveddeleri ona geri okumuş."

Hakkında yazdığım ("The Case of Anna H.") *alexia* hastası piyanist, notaları okuyamamaya başladıktan sonra orkestra ve koro eserlerini dinleyip onları tamamen zihninde piyanoya uyarlamak gibi olağanüstü bir yetenek geliştirdi. Eskiden olsaydı, bu iş için kalem ve kâğıda ihtiyaç duyardı. *Alexia* hastası yayıncı da bana okuduğu ya da yazdığı şeyleri 'duyma' ve zihninde düzenleme gücünün *alexia*'dan sonra giderek arttığını söyledi. Bu tip telafi edici beceriler, neredeyse tüm körler için geçerlidir. Sadece doğuştan olan körlük değil, sonradan görme yeteneğini kaybedenler için de geçerlidir; bu durumun *alexia* hastalarında da bu şekilde olması muhtemeldir.

Hangi strateji benimsenirse benimsensin (ister harflerin biçimlerini *görsel olarak* yeniden *öğrenmek*, onları kopyalayıp dil veya parmak hareketleriyle 'okumak' ya da işitsel ve kavramsal hafıza güçleri geliştirmek olsun) *alexia* ile mücadele veren bir kişi, bilhassa becerikli, sözel, yüksek motivasyonlu bir yazar, artık bir şeyleri eski yollarla halledemediğinde pek çok yeni yöntem bulabilirmiş gibi görünüyor. Hiç şüphesiz, beyinde bu adaptasyon süreçlerinin altında yatan değişimler mevcuttur ama bunlar, halihazırdaki beyin görüntüleme işlemlerinin kapasitesini aşıyor olabilir.

Buraya kadar anlattıklarım; gazeteler, kitaplar, haritalar, sokak tabelaları, baskılı etiketler ve hemen her tür ürünün üstündeki

kullanma talimatlarıyla dolu böyle bir dünyada *alexia* gibi bir hastalığın süregiden etkisini, onu bir şekilde aşmaya yönelik günbegün çabaları küçümsemek anlamına gelmiyor; hele ki bir yazarın, Howard Engel'ın üzerindeki etkisi düşünüldüğünde.

Bu, kahramanlara yaraşır bir kararlılık ve cesaretin yanında, büyük bir beceri, sabır ve elbette mizah duygusu gerektiren bir mücadeledir. Bunlar, Howard Engel'ın yaptığı gibi bir kitap üretmek bir yana, sırf hayatta kalmak için bile gereklidir (üstelik kendisi bana yeni bir *Benny Cooperman* romanını daha bitirdiğini söyledi).

O halde soralım; zorunluluktan doğan bu mücadeleyi sürdürüp, alışılmışın dışında bir yazma mücadelesini veren Engel, bu yeni yazarlığında başarılı oldu mu? Bu son kitap da önceki *Benny Cooperman* romanlarıyla aynı standartta mı? Bir dedektif romanı okuru olarak cevabım, "Evet, kesinlikle." Aslına bakarsanız, bence bu romanı Engel'ın tüm romanları arasında belki de en dikkate değer olanıdır; özel ve kişisel boyutundan ötürü. Tıbbi veya nörolojik temalar içeren pek çok kitap vardır (Tourette sendromlu dedektifler, otizmli dedektifler vs.) ve aslında bu gerilim romanları, on dokuzuncu yüzyıldaki Wilkie Collins kitaplarına dek gider. Ama *Bellek Defteri*, benzersiz bir derinliğe ve özgünlüğe sahip, çünkü Howard Engel, yazdığı her şeyi deneyimlemiş ve etraflıca yaşamış. Bertrand Russell'ın da söyleyeceği gibi, o "deneyim aracılığıyla bilgi"ye sahiptir ve tasvir aracılığıyla bilgi bunun yerini asla tutamaz.

"Eserinin başkahramanıyla aynı dertten mustarip ender yazarlardan biri olan Engel, bugüne kadarki en sıradışı ve en etkileyici polisiyelerden birine imza attı."

Kirkus Reviews

"Serinin belki de en iyisi. Akıcılıkla yazılmış, esprili ve bir solukta okunacak kadar tempolu."

Calgary Herald

Kanada'nın en önemli polisiye yazarlarından Howard Engel, elinizdeki kitabı kaleme aldığı sırada *alexia sine agraphia* adlı tuhaf bir hastalık ile mücadele ediyordu. Kişinin okuma yeteğini elinden alan, fakat yazma yeteneğine herhangi bir zarar vermeyen bu hastalık, yazarın 1980'den bu yana yazdığı *Dedektif Benny Cooperman* serisinin son kitabına da ilham verdi. Yazar Engel ile karakteri Dedektif Benny Cooperman'ın kader ortaklığı yaptıkları *Bellek Defteri,* bu yüzden serinin en sürprizli ve en ilginç macerası olarak öne çıkıyor. Kitaba bir sonsöz ile katkıda bulunan ünlü nörolog Dr. Oliver Sacks ise, yazar Howard Engel'ın bu zorlu hastalık karşısında verdiği mücadeleyi anlatıyor.

Dedektif Benny Cooperman, gözünü Toronto'da bir hastanede açtığında günlerce komada kaldığını öğrenir. Bir çöp konteynerinde, yanında bir kadın profesörün cesediyle bulunmuş, ölümden kıl payı kurtulmuştur. Başının arkasına aldığı ciddi bir darbe sonucu *alexia sine agraphia* hastalığına yakalanmış, yani okuma yetisini yitirmiştir. Gidip gelen hafızası ise başına gelenleri çözebilmesini iyice zorlaştırmaktadır. Anlamlı bir bütün çıkarmaya uğraşırken kullanabileceği malzemesi; tekrarlanan tuhaf bir tren kazası rüyası, durduk yere hafızasında fırlayıveren birtakım isimler ve elbette bellek kırıntılarını kaydettiği can dostu Bellek Defteri'dir. Azimli kahramanımız Benny, tam da çözmek üzere olduğu bu esrarengiz davadan onu uzaklaştıran olayı aydınlatıp en zorlu müşterisini, yani kendisini düzlüğe çıkarabilecek mi?

ISBN 978-605-374-363-7